

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

TELEVİZYONUN KONUŞMA EĞİTİMİNE ETKİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÖKÇEN GÖÇEN

ARALIK 2011

T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

TELEVİZYONUN KONUŞMA EĞİTİMİNE ETKİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

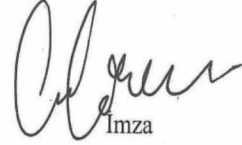
GÖKÇEN GÖÇEN

DANIŞMAN:
YRD. DOÇ. DR. ALPASLAN OKUR

ARALIK 2011

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

İmza

Gökçen GÖÇEN

Bu.yüksek lisans tezi, Türkçe Eğitimi/Türkçe Öğretmenliği Anabilim/Bilim Dalında jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan (İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı Doç.Dr. Havva YAMAN

Üye (İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı Yrd. Doç. Dr. Alpaslan OKUR

Üye (İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı Yrd. Doç. Dr. Ergun ÖZTÜRK

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

13.12/2011

(İmza)

Doç. Dr. İsmail GÜLEK
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Tez çalışmasında, öğrenci görüşlerinden hareketle televizyonun konuşma dili üzerindeki etkileri incelenmektedir. Aynı zamanda, konuşma eğitiminde televizyondan yararlanabilmek için bir *model örneği* önerisi sunulmaktadır.

Çalışma boyunca, farklı bakış açılarını ve bilgi birikimini benimle paylaşan, bu sürecin getirdiği zorluklara benimle birlikte katlanan, endişe ve heyecan içinde olduğum her an, beni yüreklendirerek daima gelecek için bana yol gösteren ve kendisinden yaşama yönelik de pek çok ders aldığım çok değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Alpaslan OKUR'a; çalışmanın yöntem bölümünün oluşmasında, veri toplama aracının geliştirilmesinde ve verilerin analizinde, kendisine sorduğum onlarca soruyu bıkmadan, sabırla yanıtlayarak bana yardımcı olan ve ayrıca verdiği örneklerle hayata dair bir şeyler öğrenmemi de sağlayan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM'a; yüksek lisans derslerinde bana öğrettikleriyle ve sonrasında da görüş ve önerileriyle bana destek olan değerli hocam Doç. Dr. Havva YAMAN'a; tez çalışmasının son hâlinin verilmesinde düzeltme önerileriyle bana yardımcı olan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Ergun ÖZTÜRK'e çok teşekkür ederim.

Anket uygulamalarında, yardımcılarıyla bana destek olan öğretmen arkadaşlarıma ve emeği geçen diğer öğretmenlere; geliştirilen model örneğinde beni kırmayarak yer alan ve böylece eğitime de önemli bir katkıda bulunan sevgili İlker AYRIK'a ve desteğini esirgemeyen eşi Sanem BAĞCI AYRIK'a çok teşekkür ederim.

Çalışma sürecine maddi olarak katkıda bulunan (proje no: 2011-70-01-003); bilimsel projeleri destekleyen Sakarya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyon Başkanlığı'na (SAÜBAPK) teşekkür ederim.

Eğitim-öğretim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen, seçimlerime her zaman saygı göstererek yanımda yer alan ve bana hep iyi birer örnek olan annem Nevsâl PALAVUZ ile babam Erdem GÖÇEN'e; bana olan inancını hiç kaybetmeyen ve beni hep gülümseten canım kardeşim Göktürk G. GÖÇEN'e ve ailemin bir parçası olan herkese; bana olan güvenleriyle beni hep umutlandırarak yanımda olan tüm arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Gökçen GÖÇEN

ÖZET

TELEVİZYONUN KONUŞMA EĞİTİMİNE ETKİLERİ

GÖÇEN, Gökçen

Yüksek Lisans Tezi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Alpaslan OKUR

Aralık, 2011. 235 Sayfa.

Televizyonun özellikle çocuklar için olumlu ve olumsuz yönleri ele alınırken, konuşma bu yönler içinde gerektiği kadar yer bulamamaktadır. Çalışma, öncelikle var olan durumu ortaya koymak için ‘*Televizyonun konuşma üzerindeki etkileri nelerdir?*’ sorusundan yola çıkılarak hazırlanmıştır. Televizyonun konuşma üzerindeki etkilerini, yararlanmaya dönüştürebilmek için ise ‘*Konuşma eğitiminde televizyondan nasıl yararlanabiliriz?*’ sorusu çalışma için bir sonraki çıkış noktası olmuştur.

Öğrenci görüşlerinden yararlanılarak televizyonun konuşma üzerindeki etkilerinin belirlendiği çalışmanın önemi, araştırmacı tarafından geliştirilen *model örneği* ile konuşma eğitiminde televizyondan yararlanma düşüncesinin somut bir önerisinin sunulabilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tez çalışması için nicel bir araştırma yapılmıştır. Nicel araştırma için seçilen yöntem ise *genel tarama modelidir*. Aynı zamanda, araştırma için *tekil tarama ve an’lık durum saptaması* yaklaşımları benimsenmiştir.

Tek bir ilde bulunan öğrencilerden elde edilen verilerin Türkiye’yi yansıtmayacağı ve araştırılan konunun farklı bölge ve illere göre farklı sonuçlanacağı düşünülmesi ve yapılan alanyazın taramasında genellikle bir tek il örneği üzerinde çalışılmış olduğunun fark edilmesi nedeniyle araştırmanın evrenini 7 bölgeden seçilen 8 ildeki¹ (Kocaeli, Manisa, Hatay, Bartın, Eskişehir, Kars, Şırnak ve Kilis) 340396 ilköğretim ikinci kademe (6, 7, 8. sınıf) öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise bu illerden seçilen birer köy okulu ve merkez okul olmak üzere toplam 14 okulda bulunan 938 ilköğretim ikinci kademe (6, 7, 8. sınıf) öğrencisi oluşturmaktadır.

¹ Her bölgeden bir il seçilmesi uygun bulunmuş olsa da şartlar gereği, Güneydoğu Anadolu bölgesinden bir köy okulu için bir il ve bir merkez okul için de farklı bir il seçilmiştir.

Büyüköztürk ve diğeri'ne (2010: 98) göre araştırmanın örnekleme için .03 sapma miktarı ve .05 hata miktarıyla 1065 kişiye ulaşılması yeterlidir. Araştırma için bu kişi sayısına ulaşılmaya çalışılmış ancak örneklemden gelen anket sayısı 938 kişi ile sınırlı kalmıştır.

Araştırma için gerekli olan veriler, örneklem içindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine *anket* uygulanarak toplanmıştır. Uygulanan anket, çalışma amacını ortaya koyan bir açıklama ile bireyi tanıma sorularından (11) ve televizyondaki konuşmalarla ilgili olarak öğrencilerin düşüncelerini öğrenmeye yönelik sorulardan (17) oluşmaktadır.

Ankette yer alan maddelerin güvenilirliği %74,3'tür. *Cronbach's Alpha* değerinin 0,70 ve üstü olduğu durumlarda maddelerin güvenilir olduğu kabul edilmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre televizyonun konuşma tarzlarını *bozmadığını* düşünen öğrenciler, televizyondaki konuşmaları taklit ettiklerini, televizyon karakterlerinin güzel konuştuğunu ve kendilerinin de televizyondan güzel konuşmayı öğrendiklerini, öğrendiklerinin sözcük hazinelerini zenginleştirdiğini ve kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmektedirler. Konuşma eğitimi konusunda televizyonu daha öğretici bulan öğrenciler, konuşma eğitimlerini öğretmenlerinin yerine, sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istediklerini de belirtmektedirler. Bu sonuçlar, televizyon dilinin örnek oluşturması gereğini de ortaya koymaktadır.

Konuşma konusunda, televizyondan *olumlu* bir biçimde etkilendiklerini düşünen öğrencileri geliştirmek, televizyondan *olumsuz* etkilenmeyi de en aza indirmek ve böylece televizyondan *etkilenmeyi*, *yararlanmaya* dönüştürebilmek için bir *model örneği* geliştirilmiştir. Konuşma konusunda televizyondan yararlanmayı bilinçli bir çalışma hâline getirerek konuşma eğitimine özgün bir katkı sağlamak ve araştırmacılara fikir vermek amacıyla geliştirilen model örneği, '*konuşma eğitiminde televizyondan nasıl yararlanabiliriz?*' sorusuna bir *öneri* olarak sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Konuşma, Konuşma Eğitimi, Televizyon Dili

ABSTRACT

THE EFFECTS OF TV ON SPEECH EDUCATION

GÖÇEN, Gökçen

Master's Thesis, Department of Turkish Studies, Turkish Language Teaching

Consultant: Assist. Prof. Alpaslan OKUR

December, 2011. 235 Page.

When discussing the positive and negative effects of TV, especially on children, the speaking aspect of it is usually not adequately debated on. In order to highlight the subject matter first, this study was initialized by asking the question: ‘*What are the effects of TV on speech?*’; and secondly, to transform the effects that TV has on speech in a utilizable manner, the question of ‘How can we utilize TV in speech education?’ was the following focus point on the matter.

The importance of this study, where the effects of TV on speech is determined by making use of students’ viewpoints, actually stems from the fact that a tangible suggestion of the concept of utilizing the effects of TV in speech education is presentable through a model sample developed by researchers.

A quantitative research took place for the relevant thesis study and the selected method for research was *general scanning model*. In addition, the *single scanning method* as well as *instant-situational determination* approaches were also adopted.

Since it was assumed that the data obtained from the students of one single city couldn't properly refer to actual information; that the subject matter would differ depending on the region as well and that the source scanning study mostly based on one city only, the major field of the study is centered around 340396 middle school students (6th, 7th, and 8th grades) from 8 different² cities, in 7 different regions (Kocaeli, Manisa, Hatay, Bartın, Eskişehir, Kars, Şırnak and Kilis). Also, the paradigm comprises 938 middle school students (6th, 7th and 8th grades) in 14 different schools, from the villages of these cities and one main school in town in total.

² Although the selection of one city from each region was approved, due to the conditions, two different cities were separately selected in the South-Eastern Anatolia region for one village school and a main school.

According to Büyüköztürk and others (2010: 98), a deviation ratio of .03 for the paradigm, and an error amount of .05 will be sufficient so as to reach 1065 individuals. Despite the efforts, the number of surveys resulting from the paradigm was limited only by 938 individuals.

The required data for the study was collected by doing a *survey* with the middle school students within the paradigm. The conducted survey is composed of questions (11) that enabled getting to know the individual through an explanation that introduces the purpose of the study, and questions to find out the opinions of students regarding TV dialogs (17).

The reliability rate of the articles in the survey numbers 74,3% and these articles are considered reliable when the *Cronbach's Alpha* values show 0,70 or higher.

Students who argued that TV *does not* ruin the speech patterns are in the opinion that they mimic how people speak on TV, that figures we see on TV speak well thereby teaching them how to speak well also, that it expands their vocabulary and that it helps them express themselves more easily. Students finding TV more preceptive remark that they prefer to take the speech education from these TV figures rather than their teachers, which manifests the fact that the 'TV language' should set an example for that matter.

A model sample was devised in order to improve students who think that TV affects them in a *positive* way in terms of speech; to minimize the *negative* sides of TV and therefore converting the *ill effect* factor of TV into a utilization aspect. The subject model sample, designated for the purpose of giving an idea to researchers as well as contributing particularly to speech education, through making the utilization of TV a deliberative study, is presented as a suggestion to the question of '*How can we utilize TV in speech education?*'

Key words: Turkish Teaching, Speech, Speech Education, the TV language

İÇİNDEKİLER

Bildirim	ii
Jüri Üyelerinin İmza Sayfası	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Önsöz	iii
Özet	iii
Abstract	vi
İçindekiler	viii
Tablolar Listesi	xii
Şekiller Listesi	xxiv
1. Bölüm, Giriş	1
1.1 Problem Cümlesi	4
1.2 Alt Problemler	5
1.3 Önem	5
1.4 Varsayımlar	6
1.5 Sınırlılıklar	6
1.6 Tanımlar	7
1.7.Simgeler ve Kısaltmalar	7
2. Bölüm, Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi ve İlgili Araştırmalar	8
2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	8
2.1.1 Konuşma ve Konuşma Eğitimi	8
2.1.1.1 Konuşma	8
2.1.1.2 Konuşma Eğitimi	12
2.1.1.3 Türkçe Öğretim Programları ve Konuşma Becerisi	15
2.1.2 Televizyon ve Televizyonun Etkileri	26
2.1.2.1 Televizyon	26
2.1.2.2 Televizyonun Etkileri	29

2.1.3 Televizyonun Konuşma Eğitimine Etkileri.....	32
2.1.3.1 Televizyon/Yayın Dili.....	32
2.1.3.2 Televizyonun Konuşma Üzerindeki Etkileri.....	39
2.1.4 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma	45
2.1.4.1 Televizyon ve Eğitim	45
2.1.4.2 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma	48
2.1.4.2.1 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Doğrudan Yararlanma	50
2.1.4.2.2 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Dolaylı Olarak Yararlanma	52
2.2. İlgili Araştırmalar.....	54
2.2.1 Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	54
2.2.1.1 Televizyon ve Çocuk Konulu Araştırmalar	54
2.2.1.2 Televizyonun Etkileri Konulu Araştırmalar.....	55
2.2.1.3 Televizyon ve Konuşma Dili Konulu Araştırmalar	57
2.2.1.4 Televizyon ve Eğitim Konulu Araştırmalar	57
2.2.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	58
2.2.2.1 Televizyon ve Çocuk Konulu Araştırmalar	58
2.2.2.2 Televizyonun Etkileri Konulu Araştırmalar.....	59
2.2.2.3 Televizyon ve Konuşma Dili Konulu Araştırmalar	59
2.2.2.4 Televizyon ve Eğitim Konulu Araştırmalar.....	60
2.3 Alanyazın Taramasının Sonucu	60
3. Bölüm, Yöntem	62
3.1 Araştırmanın Modeli	62
3.2 Evren ve Örneklem	62
3.3 Veri Toplama Araçları	65
3.3.1 Güvenirlilik Analizi.....	65
3.4 Verilerin Toplanması	66

3.5 Verilerin Analizi.....	67
4. Bölüm, Bulgular ve Yorum	68
4.1 Bireyi Tanımaya Yönelik Bulgular.....	68
4.2 Alt Problemlere Yönelik Bulgular	73
4.2.1 Birinci Alt Probleme Ait Bulgular: Ankette Yer Alan Bireyi Tanımaya Yönelik Değişkenler Arasındaki İlişki Nasıldır?	73
4.2.2 İkinci Alt Probleme Ait Bulgular: Öğrencilerin, Televizyondaki Konuşmalar Karşısındaki Tutumu Nasıldır?	113
4.2.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular: Öğrenci Görüşlerine Göre Televizyondaki Kişiler mi Yoksa Aile, Öğretmen, Arkadaşlar mı Daha Güzel Konuşur?	115
4.2.4 Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular: Öğrenci Görüşlerine Göre Güzel Konuşma Nereden (Aile, Okul, Televizyon) Öğrenilir?	117
4.2.5 Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular: Televizyonun Konuşma Üzerindeki Etkileri Nelerdir?.....	119
4.2.6 Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular: Televizyonun Konuşma Eğitimindeki Yeri Nedir?.....	122
4.2.7 Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular: Ankette Yer Alan Değişkenler ve Maddeler Arasındaki İlişki Nasıldır?	124
5. Bölüm, Sonuç ve Tartışma	192
5.1 Sonuç ve Tartışma.....	192
5.1.1 Bireyi Tanımaya Yönelik Sorular ile İlgili Sonuçlar ve Tartışma	192
5.1.2 Alt Problemler ile İlgili Sonuçlar ve Tartışma.....	194
5.1.2.1 Birinci Alt Probleme Ait Sonuçlar: Ankette Yer Alan Bireyi Tanımaya Yönelik Değişkenler Arasındaki İlişki Nasıldır?	194
5.1.2.2 İkinci Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Öğrencilerin, Televizyondaki Konuşmalar Karşısındaki Tutumu Nasıldır?.....	201

5.1.2.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Öğrenci Görüşlerine Göre Televizyondaki Kişiler mi Yoksa Aile, Öğretmen, Arkadaşlar mı Daha Güzel Konuşur?	202
5.1.2.4 Dördüncü Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Öğrenci Görüşlerine Göre Güzel Konuşma Nereden (Aile, Okul, Televizyon) Öğrenilir?	203
5.1.2.5 Beşinci Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Televizyonun Konuşma Üzerindeki Etkileri Nelerdir?	203
5.1.2.6 Altıncı Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Televizyonun Konuşma Eğitimindeki Yeri Nedir?	205
5.1.2.7 Yedinci Alt Probleme Ait Sonuçlar: Ankette Yer Alan Değişkenler ve Maddeler Arasındaki İlişki Nasıldır?	206
5.2 Öneriler	214
5.2.1 Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler	214
5.2.2 Araştırma Sınırlılıklarına Yönelik Öneriler	217
5.2.3 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	217
Kaynakça	218
Ekler	231
Özgeçmiş ve İletişim Bilgileri.....	235

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Evreni Oluşturan İllerin Bölgelere Göre Dağılımı	63
Tablo 2. Araştırmanın Evren ve Örneklemine Oluşturan Verilerin Dağılımı	64
Tablo 3. Güvenirlik Analizi	66
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşadıkları İllerin Dağılımı	68
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Dağılımı	69
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	69
Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Dağılımı.....	69
Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sahip Oldukları Kardeş Sayısının Dağılımı	70
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumu Dağılımı	70
Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumu Dağılımı	71
Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı Dağılımı	71
Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımı	71
Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımı	72
Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Çok İzledikleri Program Türü Dağılımı	72
Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Okul Türlerinin Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	73
Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Cinsiyet Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	74
Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Sınıf Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	75

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Sahip Oldukları Kardeş Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	76
Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Annenin Çalışma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	78
Tablo 20. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Babanın Çalışma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	79
Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	80
Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Odada Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	81
Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	83
Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre En çok İzlenen Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	84
Tablo 25. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Cinsiyet Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	86
Tablo 26. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Sınıf Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	86
Tablo 27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Evde Bulunan Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	87
Tablo 28. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	88
Tablo 29. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	88
Tablo 30. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	89
Tablo 31. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	90

Tablo 32. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	91
Tablo 33. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	91
Tablo 34. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	92
Tablo 35. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	92
Tablo 36. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	93
Tablo 37. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	94
Tablo 38. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	95
Tablo 39. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	96
Tablo 40. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	97
Tablo 41. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	98
Tablo 42. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	99
Tablo 43. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	100
Tablo 44. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	101
Tablo 45. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	102

Tablo 46. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	102
Tablo 47. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	103
Tablo 48. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumuna Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	104
Tablo 49. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışmasına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	105
Tablo 50. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumuna Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	105
Tablo 51. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumuna Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	106
Tablo 52. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Televizyon Sayısına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	107
Tablo 53. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Televizyon Sayısına Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	108
Tablo 54. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Televizyon Sayısına Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	109
Tablo 55. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odasında Televizyon Bulunma Durumuna Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	110
Tablo 56. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odasında Televizyon Bulunma Durumuna Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular.....	111
Tablo 57. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Günlük Televizyon İzleme Süresine Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular	112
Tablo 58. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	113

Tablo 59. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımın arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	114
Tablo 60. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı ...	114
Tablo 61. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	115
Tablo 62. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	116
Tablo 63. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	116
Tablo 64. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	117
Tablo 65. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	118
Tablo 66. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	118
Tablo 67. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	119
Tablo 68. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	120
Tablo 69. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	120
Tablo 70. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondan öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	121
Tablo 71. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	121

Tablo 72. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı	122
Tablo 73. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	123
Tablo 74. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	124
Tablo 75. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	125
Tablo 76. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	127
Tablo 77. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	129
Tablo 78. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	131
Tablo 79. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımda arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	133
Tablo 80. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	135

Tablo 81. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	137
Tablo 82. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	139
Tablo 83. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	141
Tablo 84. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	143
Tablo 85. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	144
Tablo 86. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	145
Tablo 87. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	146
Tablo 88. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımdan arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	147
Tablo 89. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	148

Tablo 90. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	149
Tablo 91. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	150
Tablo 92. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	151
Tablo 93. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	152
Tablo 94. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	153
Tablo 95. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	154
Tablo 96. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	155
Tablo 97. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	156
Tablo 98. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	157
Tablo 99. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim”	

Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	158
Tablo 100. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	159
Tablo 101. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	160
Tablo 102. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	161
Tablo 103. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	162
Tablo 104. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	163
Tablo 105. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	164
Tablo 106. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	165
Tablo 107. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	166
Tablo 108. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamli İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	167

Tablo 109. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	168
Tablo 110. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	169
Tablo 111. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	170
Tablo 112. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımdan arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	171
Tablo 113. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	172
Tablo 114. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	173
Tablo 115. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	174
Tablo 116. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	175
Tablo 117. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	176

Tablo 118. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	177
Tablo 119. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısı ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	178
Tablo 120. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısı ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımda daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	179
Tablo 121. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısı ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	180
Tablo 122. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumu ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	181
Tablo 123. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumu ile “Arkadaşlarımda dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular.....	182
Tablo 124. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	183
Tablo 125. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odalarında Televizyon Bulunma Durumu ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	184

Tablo 126. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odalarında Televizyon Bulunma Durumu ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	185
Tablo 127. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	186
Tablo 128. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	187
Tablo 129. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	188
Tablo 130. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	189
Tablo 131. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular	190

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Dale Yaşam Konisi.....	47
Şekil 2. Model Örneğinden Görüntüler.....	217

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dil becerileri, dilin anlama ve anlatma boyutları içinde değerlendirilmektedir. Dilin anlama boyutu için dinleme ve okuma becerilerinden söz edilirken konuşma ve yazma, dilin anlatma boyutu içinde yer almaktadır.

Dilin anlatma boyutu içinde yer alan ve kendini ifade etmenin temel aracını oluşturan konuşma, basit bir şekilde, bir konunun zihinde tasarlandıktan sonra karşımızdakilere sözle iletilmesi olarak tanımlanabilmektedir.

Doğuştan gelen bir beceri olsa da konuşmanın doğru ve etkili olması, bu alanda alınacak eğitime bağlıdır. Kendiliğinden gelişmeyen diğer beceri alanları gibi konuşma için de eğitim almak ve sürekli çalışmak gerekmektedir.

Okula gelmeden önce ana dilini öğrenmiş, konuşmayı bilen, derdini anlatabilen, isteklerini sıralayabilen öğrencilere karşılık konuşma eğitimi, öğrencilere yeni bir dil öğretmek ya da konuşmayı öğretmek değil, öğrencilerin konuştuıkları dil üzerindeki yeterliliklerini arttırmaktır. Konuşma eğitiminin amacı; öğrencilerin dil kurallarına uygun, etkili ve doğru konuşarak daha iyi iletişim kurabilmesini ve ana dilin yapı ve işlevini sezerek hazırlıklı veya hazırlıksız, bir kişi veya topluluk karşısında duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesini sağlamaktır (Aktaş ve Gündüz, 2001: 257; Calp, 2005: 163; Temizyürek, 2007; Yıldız, Okur, Arı ve Yılmaz, 2008: 154).

Buna karşılık, okullarda verilen konuşma eğitimi yetersiz kalmaktadır.

Konuşma eğitiminin amaç ve hedeflerine istenilen ölçüde ulaşamaması, daha sonraları öğrencilerde anlaşılamayan bir konuşma kültürünün ve konuşma bozukluklarının görülmesine neden olmaktadır.

Yaşam boyu devam eden eğitimin bir parçası olan konuşma, çevre ya da teknolojinin gelişmesi gibi etkenlerle değişikliğe uğramaktadır. Bu süreçte, kitle iletişim araçlarının, özellikle de televizyonun, kişilerin konuşma biçim ve bilgisinde, olumlu ya da olumsuz en az okul ve kurslar kadar önemli rol oynadığı bilinmektedir.

Kitle iletişim araçlarının ve televizyonun yaygınlık kazanmadığı dönemlerde, çocuğun sosyal gelişiminde aile, çevre ve eğitim kurumları önemli rol oynamaktaydı. Çocuklar yakın çevresinde yer alan kişileri görerek, model alarak öğrenmekteydi.

Gelişen ve değişen zamanla birlikte televizyon, çocuğun “*sosyalizasyonunda*” önemli bir yer edinmiştir. Çocuklar, pek çok şeyi televizyondan öğrenerek davranış hâline getirmektedir. “*Deneysel öğrenmeye teorisine göre*” televizyonda birinin hareketlerini izleyen, onu model alarak kişiliğini, bilgisini, isteklerini ve değerlerini değiştirebilmektedir (Adak, 2004: 27-28; Rigel, 1995: 213).

Günümüze gelindiğinde ise çocuk dünyasında fazlasıyla yer alan televizyon karakterlerinin anne-babalardan, arkadaşlardan ve öğretmenlerden daha etkili modeller oluşturduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. İzleyenlere, model olan davranışlardan biri de televizyondaki karakterlerin *konuşmasıdır*.

Günün her anında, içinde bulunulan insan topluluğunun konuşmalarına tanık olunduğu gibi artık, günün her anında televizyondaki konuşmalara da tanık olunabilmektedir. Bu tanık olma, kimi zaman her yerde bulunan ve telefon gibi araçlarla da kolayca kullanılabilen televizyondan gelen konuşma seslerini duymak şeklinde olurken kimi zaman da tıpkı televizyon insanları gibi konuşan insanlarla karşılaşmak şeklinde de olabilmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde, televizyondaki konuşmaları ve bu dilin konuşma diline etkilerini incelemek önemlidir.

Bir haber, etkinlik ya da sanat gösterisinin amaç ve içeriğinin aktarılmasında kullanılan televizyon dili, aynı zamanda dil kullanımına örnek oluşturduğu için dinleyici ya da izleyicilerin benzer durumlarda, kendi dil kullanımlarını da dolaylı bir biçimde etkilemektedir (Özsoy, 1998: 81).

Televizyonun konuşma dilini etkilemesi, büyük ölçüde televizyonun izlenme süresiyle ilgilidir. Eğitim seviyesinin gelişmemesi, okuma alışkanlığının kazanılmaması gibi ya da ekonomik nedenlerle çok seyredilen televizyon, yaşamın doğal bir parçası hâline geldikten sonra daha çok izlenmeye başlamış ve dolayısıyla dil de daha önemli hâle gelmiştir.

Çocuklar günün büyük bir bölümünde televizyon seyretmekte olduklarından böylece “*dil öğrenme alanı olarak da en çok medyayı*” model almaya başlamışlardır. Günümüzde, duyarak öğrenilen dil karşısında çocuk, tek yönlü bir iletişim ile

sorgulamaktan vazgeçtiği medyanın dilini “*günlük konuşma biçimi*” olarak kabul etmektedir (Tandaçgüneş, 2004: 202).

RTÜK (t.y.) verilerine göre, “*sürekli olarak hayatımızın içinde bulunmaları sebebiyle radyo ve televizyonların, dilde iyi veya kötü alışkanlıklar oluşturmada, okuldan daha önemli rol oynadıkları*” ileri sürülebilmektedir. Çünkü kişiler Ercilasun’a (1998) göre, “*kelimelerin doğru söylenişle, doğru yer ve anlamda kullanılmasını*” okuldan önce televizyonla tanışarak ve sonrasında gereğinden fazla kullanarak televizyondan öğrenmek durumdadırlar.

Bu nedenle insanların televizyon karakterlerinin konuşma biçimlerini örnek alması, “*kendi dili için eksen tutması*” ve “*farkına varmaksızın orada kullanılan kalıp kullanımları almaları*” kaçınılmazdır (Tombul, 2006).

Bu kaçınılmaz durum içinde, televizyonun eğitimle ilişkisini incelemek gerekmektedir.

Gününün büyük bir bölümünde izlenmesiyle televizyon, Özkan’a (2004) göre “*toplumsal fayda gözetilerek yayın yapıldığında birçok eğitim kurumunun yaptığı işlevi tek başına yapabilecek durumdadır*”.

Son zamanlarda teknolojide yaşanan gelişmeler de bir eğitim aracı olarak televizyonu destekler niteliktedir. Teknolojik gelişmeler; Gani’ye (1996) göre “*neredeyse eğitim ve öğretim faaliyetlerini öğretmenin elinden alarak Medya’ya teslim eder hale*” getirmiştir bizleri.

Postman’a (2004: 163) göre “*şu anda Amerika Birleşik Devletleri’nde izlenmekte olan köklü eğitim atılımının sınıflarda değil evde, televizyon aygıtının önünde gerçekleştiğini ve okul yöneticileriyle öğretmenlerin yetki alanında değil, televizyon kanalı yöneticileriyle komedyenlerin alanında meydana geldiğini söylemek*” yanlış olmayacaktır. Anlatılmak istenen, televizyonun eğitimi denetleme gücünü ele geçirmiş olmasıdır. Postman, televizyonu da bir “*öğretim programı*” olarak isimlendirmekte ve bu öğretim programının okul öğretimini geride bıraktığını söylemektedir. Bir başka deyişle, televizyon hızla birinci öğretim programı haline gelmektedir.

Televizyonun aile, okul ve öğretmenlerin önüne geçtiği düşüncesi son zamanlarda daha da kabul gören bir düşünce hâline geliyor olsa da eğitimde “*televizyon*

yayınlardan öğretmenin yerini tutmak için değil, ama öğretimi zenginleştirmek için” yararlanılmalıdır (Türkoğlu, 1983).

Televizyon, Özfirat’a (1998) göre “*gündem oluşturma, saptama ve yönlendirme yönündeki etkileriyle*” tüm ulusu aynı anda harekete geçirebilecek güçtedir. Özellikle, televizyonun Zülfikar’a (2009) göre “*halkın kültür seviyesini yükseltmek, mevcut dili korumak ve geliştirmek*” gibi var olan görevini tam anlamıyla yerine getirmesi durumunda, her yaştan ve kültürden insana ortak, doğru ve etkili bir dili yaratabilecek durumdadır.

Kişilere rahatlıkla ulaşabilen televizyon bu özellikleriyle Günşen’e (2006) göre “*halk eğitiminde, Türkçeyi doğru ve güzel kullanmaya özendirmede ne büyük imkândır*”.

Televizyonun birçok evde, birkaç tane bulunduğu günümüzde artık sorun, televizyonunun çocukları etkileyip etkilemediği ya da nasıl etkilediği olmamalıdır. Artık sorulması gereken soru Adak’ın (2004: 34) da belirttiği gibi “*olumsuz etkiyi nasıl en aza indirerek, televizyonun olumlu işlevlerinden nasıl faydalanabiliriz*” olmalıdır.

Bunun için televizyonu yasaklamak, olumsuz yönleri üzerinde durmak ya da Güven’in (2011) belirttiği gibi “*okullarda araç gereç eksikliğini vurgulamak*” yerine yeni yöntemlerle televizyonu doğrudan ya da dolaylı konuşma eğitiminin içine katmak ve Batuş’un (2003: 447) belirttiği gibi “*bu aygıtı en akılcı ve faydalı biçimde kullanmak*” gerekmektedir.

Gelişen dünyaya uyum sağlamak, teknoloji ile birlikte gelen sorunları ortadan kaldırabilmek ve eğitime zarar veren konular üzerinde olumlu çalışmalar yapabilmek araştırmacıların görevlerinden biridir.

1.1.PROBLEM CÜMLESİ

Televizyonun özellikle çocuklar için olumlu ve olumsuz yönleri ele alınırken, konuşma bu yönler içinde gerektiği kadar yer bulamamaktadır. Çalışma, öncelikle var olan durumu ortaya koymak için ‘*Televizyonun konuşma üzerindeki etkileri nelerdir?*’ sorusundan yola çıkılarak hazırlanmıştır.

Televizyonun konuşma üzerindeki etkilerini, yararlanmaya dönüştürebilmek için ise ‘*Konuşma eğitiminde televizyondan nasıl yararlanabiliriz?*’ sorusu çalışma için bir sonraki çıkış noktası olmuştur.

1.2 ALT PROBLEMLER

Çalışmanın alt problemleri şu sorulardan oluşmaktadır;

1. Ankette yer alan bireyi tanımaya yönelik değişkenler arasındaki ilişki nasıldır?
2. Öğrencilerin televizyondaki konuşmalar karşısındaki tutumu nasıldır?
3. Öğrenci görüşlerine göre televizyondaki kişiler mi yoksa aile, öğretmen, arkadaşlar mı daha güzel konuşur?
4. Öğrenci görüşlerine göre güzel konuşma nereden (aile, okul, televizyon) öğrenilir?
5. Televizyonun konuşma üzerinde etkileri nelerdir?
6. Televizyonun konuşma eğitimindeki yeri nedir?
7. Ankette yer alan değişkenler ve maddeler arasındaki ilişki nasıldır?

1.3 ÖNEM

Çalışmanın öncelikli önemini, araştırma için seçilen konu oluşturmaktadır. *Konuşma eğitimi*, Türkçenin eğitimi ve öğretimi üzerine yapılan çalışmalarda diğer beceri alanlarına yönelik konulara göre çok daha az yer alan bir araştırma konusudur.

Öğrenci görüşlerinden yararlanılarak, televizyonun konuşma üzerindeki etkilerinin belirlendiği çalışmadan elde edilen bulgularla hem Türkçe eğitimine hem de sosyal bilimler adı altında farklı disiplinlere yararlanılabilecek özgün ve güncel veriler sunulabilmesi, araştırmanın bir diğer önemini oluşturmaktadır.

Çalışmanın bir başka önemi ise araştırmacı tarafından geliştirilen *model örneği* ile konuşma eğitiminde televizyondan yararlanma düşüncesinin somut bir önerisinin sunulabilmesidir.

1.4 VARSAYIMLAR

1. Bu araştırma için seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.
2. Araştırmanın farklı illerdeki uygulamaları için orada bulunan öğretmenler gönüllü olacaktır.
3. Araştırmaya katılacak öğrenciler, yapılacak çalışmalar için isteklidir.
4. Araştırmaya katılan öğrenciler yaş, cinsiyet, öğrenme düzeyi vb. bakımdan eş yapıdadır.
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlar doğruyu yansıtmaktadır.
6. Araştırma için seçilen araştırma yöntemi araştırmacının amacına uygun ve yeterlidir.
7. Araştırma için kullanılan anket, konuyla ilgili düzey belirlemek için yeterlidir.
8. Araştırma için geliştirilen tek bir *model örneği* anlatılmak isteneni vermektedir.

1.5 SINIRLILIKLAR

Yapılan tez çalışması;

1. 2011-2012 eğitim-öğretim yılıyla,
2. *Kocaeli, Manisa, Hatay, Bartın, Eskişehir, Kars, Şırnak ve Kilis* illerinde bulunan 7 köy okulu ve 7 merkez okul olmak üzere toplam 14 okulda okuyan 938 ilköğretim ikinci kademe (6, 7, 8. sınıf) öğrencisiyle,
3. Sunduğu *model örneğinde* tek bir durum ve kişi bulunmasıyla,
4. Konuşma eğitimi ve televizyon konusuyla sınırlıdır.

1.6 TANIMLAR

Konuşma: Bir konunun zihinde tasarlanmasının ardından karşımızdakilere sözle iletilmesidir.

Konuşma Eğitimi: Öğrencilerin konuştukları dil üzerindeki yeterliliklerini arttırmaktır.

Televizyondan Yararlanma: Televizyonun doğrudan ya da dolaylı olarak eğitime katkı sağlamasıdır.

1.7.SİMGELER VE KISALTMALAR

TV	: Televizyon
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
akt.	: Aktaran
RTÜK	: Radyo ve Televizyon st Kurulu
t.y.	: Tarih yok
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
BBC	: British Broadcasting Corporation (İngiliz Radyo ve Televizyon Kurumu)
TDK	: Türk Dil Kurumu
AAP	: American Academy of Pediatrics
χ^2	: Ki-Kare
Sd	: Serbestlik derecesi
P	: Anlamlılık düzeyi

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Bu bölümde araştırmaya konu olan temel kavramların tanımlanması ve açıklanması üzerinde durulmaktadır. Bu amaçla yapılandırılan kuramsal çerçeve, *Konuşma ve Konuşma Eğitimi*, *Televizyon ve Televizyonun Etkileri*, *Televizyonun Konuşma Eğitimine Etkileri* ve *Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma* başlıkları ile dört ana bölümden oluşmaktadır.

2.1.1 Konuşma ve Konuşma Eğitimi

2.1.1.1 Konuşma

Temeli, tarihin bilinmeyen zamanlarında atılmış olan ‘*dil*’in doğuşuna yönelik farklı düşünceler söz konusudur. Bu farklı düşünceler, insan yaşamına dair ulaşılabilen izlerin, dilin doğuşuna dair bir kanıt oluşturamamasından kaynaklanmaktadır.

En basit ifade şekliyle duygu ve düşünceleri iletme ihtiyacından doğduğu söylenebilen konuşmanın sözlük anlamı, “1. *Konuşmak işi*”, “2. *Görüşme, danışma, müzakere*” ve “3. *Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat vb. konularda bilgi vermek için yapılan söyleşi, konferans*” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu (TDK), t.y.).

Bu özellikleri ile bir eylem ya da iş olarak tanımlanan konuşmanın bundan başka kendine özgü özellikleri de vardır. Bu özellikleri ile konuşma, diğer dil öğelerinden ayrılmaktadır.

İletişim kurma aracı olarak nitelendirilen yazıdan bağımsız, seslerden oluşan konuşma dili ya da sözlü dil; bir ulusun, bir dilbirliğinin çeşitli söyleyiş özellikleri taşıyan yönünü oluşturmaktadır (Aksan, 2007: 85; Ergenç, 1998: 115).

Konuşma dili; zihinsel, fizyolojik, fiziksel, psikolojik ve toplumsal olarak farklı şekillerde ele alınmakta ve bu şekiller göz önünde bulundurularak konuşmanın farklı özellikleri üzerinde durulmaktadır.

Tüm bu yönleriyle bir bütün olarak düşünüldüğünde, en kalın çizgilerle, ilk olarak konuşma için gerekli olan bildirim konuşanın beyinde olduğu söylenebilir. Beynin ses organlarına bir uyum aktarmasıyla ise bildirim sese dönüşmektedir. Konuşanın ağızdan çıkan ses, dalgalar biçiminde, dil ve ses kalıpları hâlinde dinleyenin kulağına ulaşmaktadır. Bu ulaşma sürecindeki amaç, iletilenin, başkalarını ilgilendireceğinin varsayılması ya da başkalarıyla anlaşma sağlamak olabilmektedir (Adalı, 1983: 31; Demiray, 2008: 136).

Zihinsel bir süreçle başlayan konuşma, zihinde meydana gelen olguların ses organlarına ve dil-ses kalıplarına aktarılmasının ardından seslendirilmesiyle ve farklı şekillerde ifade edilmesiyle oluşmaktadır. Konuşma, bu zihinsel oluşum süreciyle ele alındığında Banguoğlu'na (1998: 9) göre “*konuşmanın kişiye özgü ve insanı hayvandan ayıran bir yüksek işlevi olduğu*” fark edilmelidir.

İnsanı diğer canlılardan ayıran düşünce ve konuşma, birbirini oluşturan ve birbirini tamamlayan iki unsur olarak görülmektedir. Konuşmanın bir düşünce sürecinin ardından doğmasının yanında, düşünce de konuşma ile tamamlanmakta ve gelişmektedir.

Bu özellikleri ile konuşma, tıpkı okumada olduğu gibi, beyinden başlayarak vücudumuzdaki birçok organın birbiri ile uyum içinde çalışması olarak ifade edilmektedir. Dil, nefes, damak, diş, ses teli, dudak, gırtlak, ağız gibi organların yardımıyla gerçekleştirilen konuşmada ses, akciğerden gelen havanın gırtlaktaki kırılgan yapıya çarpmasıyla ve onları titretilmesiyle çıkmaktadır. Kırılgan yapıda perdelenen sesler, ağızda bulunan organların gereğince açılıp kapanması, yaklaşıp uzaklaşması, gerilip çözülmesiyle boğumlanarak konuşma sesi biçimine girmektedir. Böylece konuşma “*bir konuşmanın zihinde tasarlandıktan sonra karşımızdakilere sözle iletilmesi işi*” olarak tanımlanabilmektedir (Demiray, 2008: 139; Gedizli, 2006: 12; Sever,

2000: 19; Yalçın, 2002: 97). Tanımlama ile konuşmanın zihinsel özelliklerinden başka fizyolojik ve fiziksel özellikleri üzerinde de durulmaktadır.

Bir başka ifadeyle konuşma; insanı diğer canlılardan ayıran düşünce, duygu, tasarı, olay ve bilgilerin seslerden oluşan dil ve görsel öğeler aracılığıyla aktarılması, iletilmesi, dışa vurulması ya da sözle bildirilmesi, anlatılması olarak açıklanabilir (Demirel, 1999: 40; Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1998: 57; Özbay, 2005, Taşer, 2000: 27, Yaman, 2007: 11).

Dil becerileri, dilin anlama ve anlatma boyutları içinde değerlendirilmektedir. Dilin anlama boyutu için dinleme ve okuma becerilerinden söz edilirken konuşma ve yazma, dilin anlatma boyutu içinde yer almaktadır.

Dilin anlatma boyutu içinde yer alan ve kendini ifade etmenin temel aracını oluşturan konuşma, sağladığı birikimlerden de yararlanarak insanın kendisini ve tecrübelerini anlatmasıdır. Bu durum anlam bilime göre, bizim kavramların kendileri üzerinde değil, doğrudan doğruya o kavramlara ilişkin kendi deneyimlerimiz üzerine düşünüp konuşmamızla açıklanmaktadır ki bu da konuşmanın psikolojik niteliğini oluşturmaktadır (Ağca, 1999: 71; Calp, 2005: 73; Demirel, 1999: 40; Yelok ve Sallabaş, 2009).

Konuşmanın psikolojik niteliği için kendi deneyimlerimizden söz edilirken insanın aynı zamanda, toplumsal bir varlık olduğu da unutulmamalıdır. Hayatı başkalarıyla paylaşmak zorunda kalan insanlar, başkalarıyla anlaşma yollarını aramışlardır.

İnsanları çevresine bağlayan, insanların çevresindekilerle ilişkilerini yönlendiren bir anlaşma aracı durumuna gelen konuşma; sevgi, dostluk, öfke, düşmanlık gibi kavramların belirtilmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Böylece, toplumsal bir varlık olan insan için toplumsallığın da en temel bağlantısı olan konuşma, insanın okul ve iş hayatında başarı ya da başarısızlığını belirleyen etmenlerden de biridir. (Arhan, 2007; Erdem ve Deniz, 2008; Özdemir, 1999: 215; Temizyürek, 2007).

Konuşma, bu toplumsal niteliği ile toplum kültürünün oluşmasında ve kültürün nesilden nesile aktarılmasında da önemli rol oynamaktadır.

Konuşmanın işlevi ve niteliği ne olursa olsun konuşmanın gerçekleştiği tüm durumlarda, duyu organlarından ve diğer dil becerilerinden de söz etmek gerekmektedir.

Bireyler arası yaşantıların sözlü olarak paylaşılması süreci olan konuşma, duyu organları olmadığında gerçekleşmemektedir. İşitme organının mükemmel çalışması seslerin öğrenilmesi için önemliken görme, dokunma, koklama, tadına bakma da eşyalar hakkında bilgi sahibi olmak için önemlidir. Diğer dil becerilerine göre daha eski bir tarihe sahip olduğu için sosyal yaşamdaki yeri daha belirgin olsa da konuşma, diğer dil becerileriyle doğrudan ilgilidir (Alperen, 1991: 3; Başaran ve Erdem, 2009; Bulan ve Yaşar, 2008: 343).

Anlama becerilerinden dinleme, anlatma becerilerinden ise konuşma, diğer dil becerilerinden önce kazanılmaktadır.

Yapılan araştırmalara göre konuşma, dinlemeden sonra en çok kullanılan dil becerisidir. Buna karşılık, konuşma eğitiminin dinleyerek verildiği de unutulmamalıdır. Bir takım kuralları ezberlemek yerine iyi konuşan konuşmacıları dinleyerek onları model almak, konuşma becerisinin geliştirilmesinde en uygun çalışmalardır. Özellikle de öğrenci, karşısında düzgün ve doğru konuşan bir öğretmeni dinlerse kendi konuşmasındaki yanlışları da öğretmenin konuşmasını örnek alarak düzeltebilecektir (Doğan, 2009, Kurudayıoğlu, 2003: 291; Özbay, 2005: 69; Temizyürek, 2004; Uçgun, 2007).

Kazanımı, diğer dil becerilerine göre daha kolay olan konuşma, öğrenilmeden okuma-yazma öğrenmek de güçleşmektedir.

Diğer dil becerileri öğrenilmiş olsa da konuşma, çocuklar ve yetişkinler tarafından yazma becerisinden daha fazla kullanılmaktadır. İyi bir okuma ise tam ve doğru olarak algılayabilmek ile etkileyici bir sözlü anlatımın anahtarı durumundadır. Bu özellikleriyle konuşma, çok iyi bir öğretim ve öğrenme aracı olarak tanımlanabilmektedir (Akyol, 2006: 21; Babacan, 2008: 297; Corballis, 2003: 54; Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2007: 257).

Farklı ses organları ve dil becerileriyle ilgili olan ve farklı niteliklere sahip konuşma, aynı zamanda farklı çalışma alanlarıyla da ilişkilidir. Edebiyat, dilbilim, sosyoloji, psikoloji, biyoloji, felsefe gibi bilim ve bilgi dalları da konuşma üzerinde durmuş ve kendi ilkeleri doğrultusunda yorumlamalarda bulunmuşlardır. Son dönemlerde de konuşma becerisi ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları farklı disiplinler tarafından yürütülmektedir.

Tüm bu özellikleri ile bir bütün olarak konuşma, yapılan tez çalışmasında eğitim açısından ele alınmaktadır.

2.1.1.2 Konuşma Eğitimi

Konuşma eğitimini tanımlamadan önce, konuşmanın kendine önemli bir yer bulduğu ve temelini oluşturduğu dil eğitimini tanımlamak gerekmektedir.

Gelişmiş bütün ülkelerin eğitim sistemlerinde yer alan dil eğitimi, öğrencilerin iletişim ve düşünme yeteneklerini geliştirirken onların sosyal yaşamlarında daha başarılı ve aktif olmalarını sağlamaktadır. Eğitim kurumlarında, planlı bir şekilde yürütülen dil eğitimi ve öğretimi, öğrenme sürecinin *“daha düzenli, daha etkin ve daha güncel olması için gelişmelere doğrudan müdahale etmek ve duruma uygun etkinlikler düzenlemek”* şeklinde tanımlanabilir. Bu tanım çerçevesinde, Türkçe öğretiminin öncelikli sorumluluğunun *“öğrencilerin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini bilimsel bir anlayışla ve planlı bir biçimde geliştirmek olduğu”* söylenebilir (Bağcı ve Temizkan, 2006; Demir ve Yapıcı, 2007: 182; Şahin, 2011: 312).

Öğrencilerin konuşma ve dinleme becerilerini kazanmış olarak okula gelmiş olduklarının düşünülmesi, bu beceriler üzerinde fazla durulmamasına ve Türkçe öğretiminde hedeflenen davranışlara yeterince ulaşamamasına neden olmaktadır.

Okulun görevi, *“hangi toplumsal konumdan gelirse gelsin, evde ne düzeyde dil bilincine ve Türkçe edincine ulaşmış olursa olsun”* bütün öğrencilerin kendilerini ifade edebilen bireyler olmasını sağlamak olmalıdır (Huber, 2008: 270).

Bu amaç içinde okuldan önce aile, çevre, arkadaş ve iletişim araçlarının etkisiyle farklı konuşma biçimlerine sahip öğrenciler özellikle yer almalıdır.

Kendini ifade etme ve iletişim kurma açısından önemli olan konuşma, Türkçe öğretiminin de temelini oluşturmaktadır. Konuşma, okuma-yazma gibi becerilerin çıkış noktasını oluştururken aynı zamanda, öğretmen-öğrenci arasındaki bilgi alışverişi, açıklama, anlatma, değerlendirme gibi aşamalarda da önemli rol oynamaktadır (Özbay, 2005; Temizyürek ve diğerleri, 2007: 249).

Doğuştan gelen bir beceri olsa da konuşmanın doğru ve etkili olması, bu alanda alınacak eğitime bağlıdır. Kendiliğinden gelişmeyen diğer beceri alanları gibi konuşma için de eğitim almak ve sürekli çalışmak gerekmektedir.

Okula gelmeden önce ana dilini öğrenmiş, konuşmayı bilen, derdini anlatabilen, isteklerini sıralayabilen öğrencilere karşılık konuşma eğitimi, öğrencilere yeni bir dil öğretmek ya da konuşmayı öğretmek değil, öğrencilerin konuştukları dil üzerindeki yeterliliklerini arttırmaktır. Konuşma eğitiminin amacı; öğrencilerin dil kurallarına uygun, etkili ve doğru konuşarak daha iyi iletişim kurabilmesini ve ana dilin yapı ve işlevini sezerek hazırlıklı veya hazırlıksız, bir kişi veya topluluk karşısında duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesini sağlamaktır (Aktaş ve Gündüz, 2001: 257; Calp, 2005: 163; Temizyürek, 2007; Yıldız, Okur, Arı ve Yılmaz, 2008: 154).

Bu amaç doğrultusunda oluşan konuşma eğitiminin temel ilkeleri, Yalçın (2002: 144) tarafından şöyle sıralanmaktadır:

1. *“Konuşmada diğer dil sanatları gibi eğitim yoluyla geliştirilebilmektedir. Eğer 4-16 yaşlarında ciddi ve sağlıklı bir konuşma eğitimi verilmemişse, ileri yaşlarda konuşma eğitiminin başarılı olması güçleşmektedir. Konuşma eğitimi sadece bir öğretim şeklinde değil, oyun, uygulama ve eğitim şeklinde verilmelidir. Konuşma öğretilmez; aksine uygulama ve eğitimle geliştirilir.*
2. *Konuşma eğitiminin asıl amacı, kişinin duygu ve düşüncelerini başkalarına kimi zaman anında, kimi zaman da hazırlıklı olarak ve resmî bir platformda rahatlıkla ifade edebilmesini sağlamaktır. Dolayısıyla konuşma ile sosyalleşme arasındaki doğrudan ilgi göz ardı edilmemelidir*
3. *Çağdaş toplumun gerektirdiği bütün konuşma tür ve şekilleri temel eğitimin birinci ve ikinci kademesinde öğrenciye kazandırılmalıdır.*
4. *Çocuk 4 yaşından itibaren 16 yaşına kadar aldığı konuşma eğitimi sonunda, içinde bulunduğu veya karşısına çıktığı değişik kitleler karşısında (meslek kuruluşları, sanat kuruluşları vb.) nasıl konuşacağı hususunda eğitilmelidir. Konuşma, tek ve standart bir kalıba bağlı değildir. Konuşmanın tarzı, konuşma biçimi ve türü sosyal sınıflara ve yaş gruplarına göre değişir. Bir makamda konuşmak farklı, bir arkadaş toplantısında konuşmak farklıdır. Konuşma eğitimi bu anlayışa göre verilmelidir.*
5. *Konuşma eğitiminde ulaşılabilecek son hedef kişiyi, 16 yaşında ülkesinin parlamentosundaki konuşma tekniklerini takip edecek, onları yorumlayacak ve duygu, düşüncelerini bu seviyede anlatacak düzeye getirmektir. Bu parlamento sadece ulusal olarak düşünülmemeli, belediye meclisleri, bölgesel il ve ilçe yönetimi toplantılarını da bu eksen içinde algılamak gerekmektedir”.*

Erken yaşlarda ve planlı bir şekilde verilmesi gereken konuşma eğitimi sonunda, ulaşılabilecek hedefler yalnızca konuşma becerisi konusunda değil, kişilerin sosyal yaşamlarında da başarılı olmalarını sağlayacaktır.

Temel dil becerileri arasında öğrenciyi günlük hayatla en fazla buluşturan, sosyalleşmesini ve dış dünyayla iletişim kurmasını sağlayan konuşma becerisi düşünüldüğünde, kendini ifade edemeyen öğrencilerin yaşamdaki tüm alanlarda başarısız olabileceği söylenebilir. Bu açıdan bakıldığında, diğer dersleri ve öğretim kurgusunu küçümsemeden şunlar söylenebilir: Bir çocuk bütün derslerinde başarısız olsa dahi okuldaki bu başarısızlık ders ya da sınıf tekrarı ile giderilebilir. Ancak çocuğun ana dilini kullanmadaki başarısızlığı, yaşam boyu ikili ya da toplumsal ilişkilerde başarısızlık getirecektir (Demir ve Yapıcı, 2007: 185; Kara, 2009: 153).

Konuşma becerisine bu derece önem verip onu diğer beceri alanlarından uzaklaştırmak yanlış olacaktır. Duyu organları gibi diğer beceri alanları da konuşma ve konuşma eğitimi ile doğrudan ilgilidir.

Bir öğrencinin ne kadar çok sözcük bilirse o kadar güzel konuşabileceğinin farkında olan batı dünyası, ilk eğitimden geçirdiği çocuklarına zengin bir dil eğitimi vermektedir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde, ilk eğitimden geçen çocukların kitaplarındaki kelime sayısı 71 binken İngiltere'de ve Almanya'da 70 bin civarında, İtalya'da 33 bin, Suudi Arabistan'da 12.500 sözcükle okumaktadır çocuklar. Türkiye'de ise aynı eğitimden geçirilen çocukların kitaplarındaki kelime sayısı, sadece 7 bindir. Bu açıdan bakıldığında, konuşma becerisi ancak diğer beceri alanlarıyla da desteklendikçe gelişebilecektir (Er, 2002: 18).

Öğrenciler için konuşma, hayatın her alanında gerekli bir beceridir ki bu açıdan düşünüldüğünde Kavcar ve diğerleri'ne (1998: 58) göre “*öğretmenlik konuşmaktan çok konuşurma sanatı*” olmalıdır. Buna karşılık, okullarda verilen konuşma eğitimi yetersiz kalmaktadır.

Konuşma eğitiminin amaç ve hedeflerine istenilen ölçüde ulaşamaması, daha sonraları öğrencilerde anlaşılamayan bir konuşma kültürünün ve konuşma bozukluklarının görülmesine neden olmaktadır. Doğan'a (2009) göre “*ilköğretimden yükseköğretime kadar Türkçe öğretiminde konuşmanın ihmal edilmesinden*” doğan bu olumsuzlukları giderebilmek ya da Kılıç'a (2000: 34) göre “*güzel ve doğru konuşan personel*” yetiştirmek gibi nedenlerle konuşma eğitimleri, okuldan sonra tiyatro sanatçıları ya da tecrübeli spikerler ile özel kurslarda devam etmektedir.

Yaşam boyu devam eden eğitimin bir parçası olan konuşma, çevre ya da teknolojinin gelişmesi gibi etkenlerle değişikliğe uğramaktadır. Bu süreçte, kitle iletişim

araçlarının, özellikle de televizyonun kişilerin konuşma biçim ve bilgisinde, olumlu ya da olumsuz en az okul ve kurslar kadar önemli rol oynadığı bilinen bir gerçektir.

2.1.1.3 Türkçe Öğretim Programları ve Konuşma Becerisi

Eğitim sisteminin temelini oluşturan dil öğretimi, geçmişten günümüze farklı biçimlerde karşımıza çıkmaktadır.

Bilgi, İslâmlıktan önceki Türk uygarlıklarında şimdiki gibi kurumlarda kazanılmıyor, yeni kuşaklar tarafından “yaygın” olan eğitim ile toplum içinde öğreniliyordu. Bu zamanlarda, “*Anadili de böyle öğrenilirdi*”. İslâm uygarlığı içindeki Türk toplumlarında ise eğitim kurumu “*medrese*” hâline gelmiştir. Türkçenin bir öğretim konusu olarak ele alınmadığı bu eğitim kurumundaki amaç, İslâm dinini ve bundan çıkan temel bilimleri öğretmek olmuştur (Göğüş, 1970: 123).

Bu dönemlerde, daha çok dine dayalı bir eğitim söz konusu olmuş ve Türkçenin bir eğitim konusu olarak ele alınması daha sonra gerçekleşmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu dönemine gelindiğinde eğitim kurumlarındaki Türkçe öğretiminin, Tanzimat dönemiyle başladığı söylenebilmektedir. Halka, kendi sorunlarını bildirmek, bilgi vermek gibi görevler üstlenen ve devlet yönetiminde değer kazanan Türkçenin öğrenilmesi gerektiği inancının da bu dönemde doğduğu görülmektedir (Kuşçu, 2010; Göğüş, 1970: 127).

Yeni olan her şey gibi bu inanç da ilk zamanlarda kendisine pek fazla gelişme fırsatı bulamamıştır.

Türkçenin asıl gücünün, zenginliğinin, birleştirici rolünün ve öneminin ise ancak Osmanlı devleti dağılırken anlaşılabilirdiği ve bilimsel olarak dil incelemelerinin Cumhuriyet kurulduktan sonra gerçekleştirildiği görülmektedir. “*Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte yeni eğitim sisteminin ilkeleri ve öncelikleri belirlenirken, ana dili öğretimi de sistemin temeline oturtulmuştur*” (Demir ve Yapıcı, 2007: 177).

Cumhuriyet döneminde değişen, gelişen ve yenilenen konuların başında dil ve dil öğretimi gelmektedir.

Cumhuriyet döneminde, dil öğretimi konusunda, özellikle de okuma-yazma öğretimi üzerinde önemle durulmasının yanında, “*milletin birlik ve bütünlüğünün tesisi,*

toplumun çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması ve kültürünün gelecek nesillere aktarılmasının iyi bir dil eğitimiyle mümkün olacağı kabul edilmiştir” (Calp, 2005: 21).

Bu dönemde, Türkçeye verilen değer sayesinde, Türkçenin nasıl öğretilbileceği soruları üzerinde durulmuş ve bunun için de yeni programlar hazırlanmaya başlanmıştır.

3 Mart 1924 tarihinde çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile birlikte bütün öğretim kurumlarının *maarif vekâleti* adı altında toplandığı görülmektedir.

Okul programları üzerinde yapılan değişikliğin temelini ise “*milli birlik, laiklik, müspet ilimler ve batıyı takip etme oluşturmaktadır*” (Yıldız ve diğerleri, 2008: 82).

Bu dönemde; 1924, 1926, 1930 ve 1936 yıllarında İlk Mektep Programları'nın geliştirildiği görülmektedir. Türkçe öğretimi üzerinde önemle durulan bu programlarda, 2004 yılına kadar yalnızca 1948, 1968 ve 1981 yıllarında Türkçe Öğretim Programları değişikliğinin yapıldığı görülmüştür. Bu üç program, davranışçı dil yaklaşımlarıyla hazırlanmış ve birbirinin devamı niteliğinde sunulmuştur. “*Bu durum, ülkemizde yaklaşık 70 yıl davranışçı dil yaklaşımıyla Türkçe öğretimini getirmiştir*”. Aynı zamanda 1981 Türkçe Öğretim Programı da uzun yıllar güncellenmeden kullanılmıştır (Güneş, 2007).

İlköğretimi genelleştirerek herkese okuma-yazma öğretmenin amaçlandığı, Cumhuriyet döneminin ilk programı olan “*1924 tarihli İlk Mekteplerin Müfredat Programı'nda Türkçe dersi başlığı altında elifbâ, kırâat, imlâ, tahrir, sarf yazı dersleri bulunmaktadır*” (Calp, 2005: 21; Yıldız ve diğerleri, 2008: 82).

İlköğretim ikinci kademe Türkçe öğretim programı, lise müfredat programı ile birlikte yayınlanmaya başlamıştır.

1924 tarihli *Lise Birinci Devre Müfredat Programı*'nın “*kıraat, inşad, sarf ve nahiv, imlâ ve kitâbet*” bölümlerinden oluştuğu görülmektedir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 228).

1924 tarihli Türkçe Programı'nda, konuşma eğitimi üzerinde durulmadığı ve konuşma becerisini geliştirmeye yönelik doğrudan bir dersin yer almadığı görülmektedir.

Dinleme becerisine yönelik de doğrudan bir dersin bulunmadığı programdaki bu durumun, öğrencilerin okula gelmeden önce konuşma ve dinleme becerilerini edinmiş oldukları düşüncesinden kaynaklandığı söylenebilir. Programda, konuşma eğitiminden çok, okuma ve metin ezberleme çalışmalarına yer verildiği görülmektedir. Metin okutarak konuşma becerisinin kazandırılması üzerinde duran programda, konuşma becerisiyle ilgili bilgiler, diğer beceri alanlarının satır aralarından çıkarılmaktadır: “*Birinci sene kıraat derslerinde, önceleri küçük hikâye, fıkra, şiir, gibi türlerin sade ve basit konulu olanları okunacaktır. Bu sırada öğrencilerin sınıf içinde, bahsedilen bu türlere ait metinleri sesli olarak okuyacakları, bazı bölümleri tekrar tekrar okuyarak yazının anlamını vermeye çalışacakları gündeme gelmektedir*”. Böylece programın, okuma ile konuşma becerileri arasında bir ilişki kurduğu söylenebilmektedir (Temizyürek ve diğerleri, 2007: 267).

Üç yıl uygulandıktan sonra, müfettiş raporları ve ilgili öğretmen görüşleri doğrultusunda kısmen değiştirilen program, 1927 yılında “*1924 Tarihli Orta Mektep ve Lise Müfredat Programlarına Zeyil*” adıyla yayınlanmıştır (Yücel, 1994: 185).

1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı, Cumhuriyet döneminin kapsamlı ilk programı olma özelliğindedir.

Yeni Türk alfabesinin kabul edilmesinden önce yürürlüğe giren program, yeni alfabenin kabul edilmesinin (1 Kasım 1928) ardından çok az bir değişiklik ile yeni duruma uyarlanmış ve 1929 yılında yeni bir program yayınlanmıştır. Böylece bu program, “*yeni Türk harflerinin uygulandığı ilk program olma özelliğini de kazanmıştır*” (Calp, 2005: 22).

Program hedefleri incelendiğinde, bu programda konuşma becerisine de yer verildiği görülmektedir.

Konuşma ile ilgili kendini doğru ve güzel ifade etmenin amaçlandığı programda, dilin “*standart Türkçeye-İstanbul ağzına*” göre ayarlanması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Bu maddeler; 1, 2 ve 5. maddelerdir:

1. Talebede, başkaları tarafından şifahen veya tahriren (sözlü veya yazılı) ifade olunan fikirleri doğru anlamak melesini husule getirmek.

2. Talebeye, düşündüğünü, duyduğunu ve bildiğini diğer kimselere şifahen veya tahriren doğru ve güzel anlatmak kabiliyetini iktisap ettirmek.

5. Mahallî şiveleri istimal eden (kullanan) talebenin ifadelerini tedricen tashih ederek (aşamalı olarak düzelterek) onları müşterek millî şiveye (İstanbul şivesine) (standart Türkçeye-İstanbul ağzına) istina ettirmek (alıştırmak)” (Yıldız ve diğerleri, 2008: 83).

1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programında, “Şifahî Temrinler” başlığı ile sözlü anlatım üzerinde de durulmaktadır. Burada yer alan maddeler, bu derslere gerektiği önemin verilmediğini belirtirken derslerin nasıl olması gerektiği ile ilgili de bilgi vermektedir. Bölümde yer verilen maddeler şu şekildedir:

“1- Çocukların güzel ve düzgün söz söylemeye alıştırılmasına itina lazımdır. Bu maksatla Türkçe derslerinde ayrıca “şifahî ifade” temrinleri yapılmalıdır. Şifahî temrinler tahrir dersi derecesinde mühimdir. Lakin şimdiye kadar bu derse layık olduğu kadar ehemmiyet verilmemiştir.

2- Mekteplerimizde daha ziyade muallimlerin takrir ve hitaplarına maruz bulunan talebe ekseriyetle “mürîfail” vaziyette kalmaktadır. İfade temrinlerini talebenin düşündüğünü, duyduğunu ve bildiğini kendi lügatleri ve üslubu ile anlatmaya bir vesile teşkil ettiğinden onu “faaliyete” sevk eder.

3- Şifahî ifade temrinleri, hattı zâtında büyük bir ehemmiyeti hâiz olmakla beraber, bu hususta ifrata gitmemek ve mevzuların çocuğun idrak seviyesini tecavüz etmemesine itina etmek lazımdır.

4- Şifahî ifade dersinin gayesi geveze yetiştirmek veya çocuklara papağan gibi nutuklar söylettirmek değildir, maksat çocukları kendi seviye ve iktidarları dahilinde mantikî düşünmeye ve bu sûretle ifâde-i merama alıştırmaktır. Çocukların ifade ve beyan kabiliyetlerinin tedricen inkişâf ettiğini asla unutmamalı ve onlara yabancı fikir ve hisleri ifade ettirmeye uğraşmamalıdır.

5- Şifahî ifade dersinin mevzuları şunlardır:

1) Çocuğun muhitinde bulunan eşya ve etrafında cereyan eden hadiseler. Bu itibarla ifade dersi, hayat bilgisi dersiyile sıkı sıkıya alakalıdır. Bu ders, muhitteki eşya, hadiseler ve vakalar hakkında çocuğun edindiği malumatı tevsîî’, tasnif ve tavzih edecektir.

2) Çocuğun yaşadığı haller ve kendi kendisine yaptığı müşahaedeler.

3) Masallar. Masal ve hikâyelerin çocukları ne kadar cezb ve teshir ettiği malumdur. Bundan istifade etmelidir. Yalnız masalların pek fazla hayalî olmamasına ve çocukları korkutacak onlarda muzır kanaatler tevlid edecek vakaları musavver bulunmamasına dikkat lazımdır. Bundan başka masallardan daima bir netice-i ahlâkiye çıkarmaya gayret etmemelidir. Masal çocuklara o suretle nakledilmeli ve mevzu öyle bir tarzda münakaşa edilmelidir ki –bir netice-i ahlâkiye matlup ise- bu kendiliğinden husule gelmiş olsun.

6- Kıraat, inşâ ve tahrir dersleri de ifade dersine yardım edecektir. Kıraat kitabından okutulan bir parçanın meali serbestçe anlatılacaktır. Kezalik hayat bilgisi, tarih ve coğrafya derslerinde de çocuğun bildiğini ve bellediğini müselsel ve muntazam anlatmasına dikkat olunacaktır.

7- Mahallî şive ile konuşan çocukların ifadelerini ve telâffuzlarını tashih ederek onları İstanbul şivesiyle konuşmaya alıştırmalıdır. Bu hususta tedrice riayet elzemdir.

8- Muallim, ifade dersinde sıkılgan, korkak, kekeme ve peltek çocukları bilhassa nazar-ı dikkate alacak, birincileri konuşmaya teşvik edecek ve ikincileri tashihe uğraşacaktır.

9- Birinci senenin ifade dersinde evvela küçük cümleler teşkil edilecek ve bu cümleler talebeye münferiden ve bazı kere de hep bir ağızdan tekrar ettirilecektir. Hep bir ağızdan telâffuz esnasında karışıklık ve gürültü olmamasına dikkat etmelidir.

10- Şifâhi ifade temrinlerinin mevzuları münasabet düştükçe tahrir, el işi ve musiki derslerinin mevzularına rabt edilecektir.” (Temizyürek ve Balcı, 2006: 19-22)

Sözlü anlatıma dair maddeler incelendiğinde, sözlü anlatıma henüz bu dönemlerde önem verilmeye başlandığı ve programda konuyla ilgili ayrıntılı bilgilerin yer aldığı görülmektedir. Bu önem, sonraki programlar ile günümüze kadar geliştirilecektir.

1929 Ortamektep Türkçe Programı, daha önce uygulanan programlardan yöntem bakımından farklı olan yapısıyla ayrılmaktadır. Bu programda ilk kez, ilke ve esaslar açıklanmış, amaçlar belirtilmişken dil ve edebiyat öğretimi de bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak Türkçe derslerinde izlenecek yöntem konusunda açıklamalar yapılmıştır (Demirel, 2002: 8; Karakuş, 2006: 63).

Önceki programları tamamlayıcı yeni amaçlar getiren programda görülen yenilikler şunlardır: “Anadili çalışmalarında, 1. Kültürel amaç: Yeni ve daha yüksek zevk kaynakları vermek. 2. Meslek amacı: Seçeceği meslekte başarı sağlamasına yardım. 3. Ulusal, toplumsal, ahlâkî amaçlar... Çalışma ilkeleri ise şunlardı: Anadili çalışmaları bilgi vermez, düşünme alışkanlığı verir. Bilim değil sanat olarak öğretilmeli (...), uygulamalı olmalı. Konuşma-yazma yetenekleri paralel geliştirilmeli. Anadiline bütün derslerde önem verilmeli...” (Göğüş, 1970: 148).

Bu ilkeler arasında konuşma becerisine de yer verilmekte ve yazma becerisiyle birlikte ele alınmaktadır.

1929 Ortamektep Türkçe Programı, Türkçe öğretim amaçları incelendiğinde ilk amacın “Talebeyi, meramını ağızdan ifadeye alıştırmak” olduğu görülmektedir (Yücel, 1994: 188). Bu ifade ise ayrıntılı olarak şu şekilde açıklanmaktadır:

“Talabeyi meramını ağızdan ifadeye alıştırmak demek:

a) Sorulan bir suale vazih, kısa ve doğru cevap vermek.

b) Muhtelif mevzular üzerinde söz söylemek üzere eline geçen maddeleri tasnif ve tertip edebilmek.

c) Evvelce tasnif ve tertip ettiği maddeleri vakarlı ve tesirli bir tarzda sınıfta, bir zümreye ağızdan söylemek.

d) Mevzu bahisten ayrılmamak ve başkaları hakkında nezaketsizlikte bulunmamak şartıyla bir münakaşaya iştirak etmek ve icabında bir mesele hakkında bilgisini ve fikrini ileri sürmek.

- e)Başkalarını idare ve onlara rehberlik edebilecek surette liderlik kabiliyetini haiz olan ve kendisinde bu kabiliyetin inkişâfı ümit edilen talebeye bir zümreye hitap etme veya umumî bir içtimai idare eyleme itiyadını vermek.
- f)Bir parçayı, bir muharririn düşünce ve ruhunu karşısındakilere nakledecek surette cehren okumak itiyatlarını vermek demektir” (Temizyürek ve diğerleri, 2007: 268).

Programda Türkçe öğretiminde izlenecek metot ve ilkelere de yer verilmektedir. Bu maddelerden ikisinin sözlü anlatım ile ilgili olduğu görülmektedir:

“C- Türkçe dersleri, lisanın şifahî ve tahrirî cephesini mütevazin olarak ilerletmelidir. Talebe lisanın yalnız tahrirî cephelerinde iyi itiyatlar kazanmış olmakla onları şifahî cephede de mutlaka kazanmış sayılmazlar. Şifahî cepheye de ayrıca itina etmek zarureti vardır.

D- Türkçe muallimi talebesine söylediği ve yazdırdığı zaman ondan nasıl temiz ve güzel bir ifade istiyorsa fizik, kimya, coğrafya, hesap veua tarih ve saire muallimi de aynı gayeyi takip etmelidir.. Hiçbir fen muallimi “ben lisan muallimi değilim” diyerek talebesinin ifadesinde gördüğü yanlışları veya noksanları ihmal ile geçiştiremez. Kelime ve fikir, birbirinden ayrılamazlar. Bir muallim, talebesinin ifade ettiği bir fikrin doğruluğunu temin için ne kadar uğraşırsa ifadesinin temiz ve güzel olmasını temin etmek için de o kadar çalışmalıdır” (Yücel, 1994: 188).

Türkçeyi yabancı kural ve kelimelerden arıtmak gibi hedefleri de olan ve hem okuyuryazar nüfusun artırılmasını sağlamak hem de okuma alışkanlığı olan bir kuşak yetiştirmek gibi özellikleriyle bu programın birçok özelliği daha sonraki programlara da yansıtılmıştır (Demir ve Yapıcı, 2007: 188; Kuşçu, 2010).

Latin harflerinin kabulünün ardından, ilk okuma ve yazmada karşılaşılan güçlükler, yeni öğretmenlerin yetiştirilmesi, yurt içi ve dışındaki siyasi, sosyal ve teknik sebeplerle yeni bir eğitim programına ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle, yeni bir program yayınlanmış ve her dersle ilgili bölümün başında dersin özel amaçlarına “Dersin Hedefleri” adı altında yer verilmiştir (Calp, 2005: 25; Yıldız ve diğerleri, 2008: 84).

1936 İlkokul Türkçe Programı’nda, Türkçe derslerinin hedefleri incelendiğinde üç maddenin konuşma becerisi ile ilgili olduğu görülmektedir:

“b) Talebeyi sözle veya yazı ile ifade olunan düşünceleri ve duyguları iyi ve doğru olarak anlatmağa alıştırmak;

c)Talebeye; bildiğini, düşündüğünü ve duyduğunu sözle ve yazı ile iyi ve doğru olarak anlatmak iktidarını kazandırmak;

e)Türk dilindeki kelimelerin manalarını, doğru yazılış ve okunuşunu talebenin en çok kullandığı kelimelerden başlayarak öğretmek suretiyle onların kelime hazinelerini zenginleştirmek” (Temizyürek ve Balcı, 2006: 41)

Bu programda yer alan “*Talebeyi İfadeye Alıştırmak*” bölümünde “*Ağızdan İfade*” üzerinde de durulmuş ve okulda ağızdan ifade faaliyetlerinde dikkat edilmesi gereken noktalar ve faaliyet örnekleri, ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

1938 Ortaokul Türkçe Programı incelendiğinde, Türkçe dersinin amaçlarının ve konuşma becerisi ile ilgili maddelerin 1929 Türkçe Programı’ndan farklı olmadığı görülmektedir.

Daha önceki yıllarda olduğu gibi siyasî, sosyal ve eğitsel değişimlerin etkisiyle 1948 yılında yeni bir program yayınlanmıştır.

1948 İlkokul Türkçe Programı’nda, “*her beceri alanına en az bir amaç konulmuş, açıklamalar başlığı ile de 1936 programındaki izah ve direktifler başlığı altındaki bilgiler verilmiştir*” (Yıldız ve diğerleri, 2008: 85).

Programda yer alan “*Söz ve Yazı İle İfade*” bölümünün amacı, “*Çocuğa gördüğünü, yaşadığını, duyduğunu, imgelediğini, okuduğunu ve düşündüğünü söz ve yazı ile doğru, maksada uygun ve güzel olarak anlatma yetisini kazandırmaktır*” (Temizyürek ve Balcı, 2006: 76) şeklinde açıklandıktan sonra bu konuyla ilgili “*Sözle*” başlığıyla önceki programlara benzer bilgiler sunulmaktadır.

1949’a gelindiğinde bu dönemde, ortaokullar ve dört yıla çıkarılan liseler için yeni bir program yapılmıştır. Ortaokullar için yapılan 1949 programı, “*ana dili öğretiminin ders içi ve ders dışı etkinlikleriyle bütün yönlerini kapsamaması ve öğretmenlere yardımcı olmak amacıyla açıkladığı yöntemlerinde belirtilen görüşler*” ile diğer programlardan farklıdır. “*Türk dil devrimimizi gerçekleştirme*” de Türkçe dersinin amaçları arasındadır (Göğüş, 1970: 152).

1949 Ortaokul Türkçe Programı’nda konuşma becerisi ile ilgili Türkçe dersi amaçlarının içinde yer alan iki madde vardır ve bu maddelerde söz ve yazı birlikte yer almaktadır:

- “1- Öğrencileri söz ve yazı ile ifade olunan düşünceleri, duyguları, iyi ve doğru olarak anlamaya alıştırmak.
- 2-Onlara gördüklerini, duyduklarını, bildiklerini, incelediklerini, öğrendiklerini, düşünüp tasarladıklarını söz ve yazı ile doğru olarak anlatma kudretini kazandırmak” (Temizyürek ve diğerleri, 2007: 271).

Programda yer alan “*Söz ve Yazıyla İfade*” bölümü bir önceki programla benzerlik göstermektedir.

1962 Ortaokul Türkçe Programı, Türkçe dersinin amaç ve uygulanması bakımından çok büyük bir yenilik getirmeyecek, 1968 İlkokul Programı'na da aynen alınacak ve 1981 İlköğretim Programı'na kadar uygulamada kalacaktır. Programda Türkçe bölümü “*amaçlar, açıklamalar, ilk okuma ve yazma, okuma, sözlü ve yazılı anlatım, imlâ, dil bilgisi, inşaat, yazı, ders araç ve gereçleri, ders komuları*”nı ve becerilerin sınıf düzeyindeki özel amaçlarını içermektedir (Calp, 2005: 29; Yıldız ve diğerleri, 2008: 85).

1979'da alınan kararla, 1981'den itibaren ilköğretim okullarına geçilmiştir. Böylece oluşturulan programlar da ilkokul ve ortaokul değil, ilköğretim okulları adıyla ve bu yapıya uygun içerikle yayınlanmaya başlamıştır.

1981 yılında uygulanmaya başlanan İlköğretim Okulları Türkçe Program'ı, diğer programlara göre öncü bir program niteliğindedir.

Program “*genel ve özel amaçlar, öğrencilere kazandırılacak davranışlar, yöntem, araç-gereç ve ölçme-değerlendirme*” boyutlarından oluşmaktadır. Dil öğretimine yönelik özel amaç ve davranışların yer aldığı program “*“anlama”, “anlatım”, “dil bilgisi” ve “yazı”*” alt başlıklarından oluşmaktadır. “*Anlamanın alt başlıkları dinleme ve izleme ile okuma ve anlama; anlatımın alt başlıkları ise sözlü ve yazılı anlatım olarak sınıflandırılmış; dil bilgisi ve yazı için herhangi bir sınıflamaya gidilememiştir*” (Demirel, 2002: 9).

Programda yer alan “*Anlatım*” bölümünde “*Sözlü*” olarak öğrencilere kazandırılacak davranışlar, sınıf düzeylerine göre açıklanmıştır. İlköğretim ikinci kademe öğrencileri için açıklamada kullanılan madde sayısı 13-18 arasında değişmektedir.

Programda Türkçe öğretiminin genel amaçları içinde, konuşma becerisi ile ilgili iki madde (2. ve 7.) yer almaktadır:

“2. Onlara, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini ve düşündüklerini, tasarladıklarını söz ya da yazı ile doğru ve amaca uygun olarak anlatma beceri ve alışkanlığını kazandırmak,

7. Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıma ve kazanmalarında; Türk yurdunu ve ulusunu, doğayı, hayatı insanlığı sevmelerinde yardımcı olmak” (Calp, 2005: 30).

Günümüze gelindiğinde, 2005-2006 yılından itibaren pilot okullarda uygulanmaya başlayan, Türkiye genelinde 2006-2007 öğretim yılında, önce 6. sınıflarda, daha

sonra 7. ve 8. sınıflarda uygulanmaya başlayan İlköğretim Okulları Müfredat Programı'ndan söz edilmektedir. Programda, öğrencilerin merkez olduğu yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiştir.

Bilgi üretimine dayanan yapılandırmacı yaklaşımda, “öğrencilerin anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, değerlendirme, bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama, zihninde yapılandırma, kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, tartışma ve ortak karar verme gibi çeşitli zihinsel ve üst düzey becerileri kazanmaları beklenmektedir. Bu becerilerin kazanılması ve geliştirilmesi, öğrencilerin dili doğru ve etkili kullanmalarına bağlıdır” (Kuşçu, 2010; Temizkan, 2010).

Bu program ile amaçlananlar arasında, konuşma becerisiyle ilgili yer alan maddeler şunlardır:

- “Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri,
- Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmaları” (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006: 4).

Programın amaçlar kısmında yer alan maddelerin önceki programlarla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Programın, önceki programlardan ayrılan yönleri arasında, “Temel Dil Becerileri” başlığı bulunmaktadır. Bu bölümde konuşma becerisi ile ilgili özel bir bölüm bulunmaktadır:

“Konuşma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin Türkçenin estetik zevkine vararak ve zengin söz varlığından faydalanarak kendilerini doğru ve rahat ifade edebilmeleri, sosyal hayatta karşılaştıkları sorunları konuşarak çözebilmeleri, yorumlayıp değerlendirebilmeleri amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla programdaki konuşma etkinlik örneklerinde; birikimlerden, çeşitli görsel ve işitsel materyallerden yararlanma, düşüncelerini mantık akışı ve bütünlük içinde sunma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflandırma, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici çalışmalara yer verilmiştir” (MEB, 2006: 6).

Bu bölüm ile konuşma becerisinin geliştirilmesi üzerinde durulmuş ve programda konuşma becerisi ile ilgili bulunan bilgilere yer verilmiştir.

2006 İlköğretim Okulları Türkçe Öğretim Programı'nda konuşma becerisiyle ilgili olarak; “konuşma kurallarını uygulama, sesini ve beden dilini etkili kullanma,

hazırlıklı konuşmalar yapma, kendi konuşmasını değerlendirme, kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma” amaçlarıyla ilişkili kazanımlara yer verilmektedir. Konuşma becerisinin değerlendirme aşamasında ise öncelik, öğrencilerin kendilerini ya da birbirlerini değerlendirmelerindedir (MEB, 2006: 6).

Programda konuşma becerisi ile ilgili yer alan amaç ve kazanımlar şu şekilde yer almaktadır:

“1.Konuşma kurallarını uygulama

- 1.Konuşmaya uygun ifadelerle başlar.
- 2.Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.
- 3.Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir.
- 4.Standart Türkçe ile konuşur.
- 5.Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.
- 6.Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
- 7.Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.
- 8.Konuşmasında nezaket kurallarını uyar.
- 9.Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
- 10.Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
- 11.Konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
- 12.Tekrara düşmeden konuşur.
- 13.Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir.

2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma

- 1.Konuşurken nefesini ayarlar.
- 2.İşitilebilir bir sesle konuşur.
- 3.Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- 4.Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.
- 5.Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.
- 6.Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur.
- 7.Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.
- 8.Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.
- 9.Dinleyicilerle göz teması kurar.

3. Hazırlıklı konuşmalar yapma

- 1.Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.
- 2.Konuşma metni hazırlar.
- 3.Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar.

4. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler.
5. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.
7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.
8. Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar.
9. Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir.
10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir.
11. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

4. Kendi konuşmasını değerlendirme

1. Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir.
2. Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
3. Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir.
4. Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir.

5. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma

1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.
2. Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.
3. Sorunlarına konuşarak çözüm arar.
4. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır” (MEB, 2006: 19-24).

Bu program, bu bölümü ile değerlendirildiğinde, programın diğer programlardan kapsamlı açıklamaları ile ayrıldığı görülmektedir.

Programda, yöntem ve teknikler üzerinde de durulmaktadır. Bunlar, şu şekilde başlıklandırılmıştır: “*İkna etme, eleştirel konuşma, katılımlı konuşma, tartışma, kendisini karşısındakinin yerine koyarak konuşma (empati kurma), güdümlü konuşma, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma, serbest konuşma, yaratıcı konuşma, hafızada tutma tekniği*” (MEB, 2006: 63).

Uygulanan son program ile tüm beceri alanlarına daha çok önem verilmekte ve beceri alanları etkinliklerle desteklenmektedir.

Yapılan bir araştırma, programda yer alan bilgi ve etkinliklerin öğretmenlerin tamamı tarafından olumlu bulunduğunu göstermektedir (Güven, 2011: 129).

Geçmişten günümüze, ülkemizde uygulanan programlar incelendiğinde, aynı amaçla farklı uygulamaların olduğu görülmektedir. Bu amaç, farklı ülkelerin ilköğretim programları da göz önünde bulundurularak Develi (2007: 155) tarafından “*çocukların ana dilini iyi kullanan, düşüncelerini doğru ve güzel ifade edebilen bireyler yetiştirmek*” şeklinde açıklanmaktadır.

Bu amaçlarla ilgili olarak, son programda konuşma becerisi üzerinde ayrıntıyla duruluyor olduğunun fark edilmesi konumuz açısından önemlidir. Programda olduğu gibi sosyal yaşamda da konuşma becerisinin giderek daha önemli bir konu hâline geldiği görülmektedir. Bunun sebebi, konuşma becerisinin kişilerin yaşantısını sosyal, psikolojik ve akademik yönlerden etkileyebilen önemli bir beceri olması olarak kısaca açıklanabilir.

Konuşma becerisinin geliştirilmesi, eğitim kurumlarında, öğretmenler tarafından, öğretim programlarının yardımıyla önemli ölçüde sağlanabilmelidir. Ancak bu şekilde öğrenciler, sistemli ve bilinçli bir eğitimden geçmiş olacaklardır.

Öğrenciler okullarda, programın gerektirdiği ölçüde her ne kadar iyi bir konuşma eğitimi almış ya da alıyor olsalar da bu eğitim, farklı dış kaynaklardan etkilenmektedir.

Bu noktada, programın yönlendiriciliği ile öğretmenlere düşen görev; aile, çevre, kitle iletişim araçları gibi dış kaynakların öğrencilerin konuşmalarını olumsuz olarak etkilemesini, programın yetersiz kaldığı noktada geliştirilen yeni yöntem ve teknikler ile olumluya çevirmek olmalıdır.

Gelişen dünyaya uyum sağlamak, teknoloji ile birlikte gelen sorunları ortadan kaldırmak ve eğitime zarar veren konular üzerinde olumlu çalışmalar yapabilmek araştırmacıların görevlerinden biridir.

2.1.2 Televizyon ve Televizyonun Etkileri

2.1.2.1 Televizyon

Televizyon, “tele” ve “vison” sözcüklerinden doğmuş olan bir sözcüktür. Kullanımının yaygın olması nedeniyle artık, aile bireylerinden biri hâline gelen televizyon, aynı sebepten sözcük olarak da bizim kültürümüzün bir parçası gibi görünmektedir.

Televizyon, sabit ve hareketli cisimlerin kalıcı olmayan görüntülerinin elektrik yoluyla canlı olarak uzağa iletimini sağlamaktadır. Göze ve kulağa aynı anda hitap eden televizyon, ülkemizde toplum hayatına 31 Ocak 1968 tarihinde girmiş ve günümüzün en önemli ve etkin iletişim araçlarından biri hâline gelmiştir (Kaya ve Tuna, 2008; Sırakaya, 2003).

Toplum hayatında yer aldığı günden bugüne, televizyonun farklı nitelikler kazanmakta olması gibi televizyon seyircisi ve bu seyirci topluluğunun oluşturduğu kültür için de değişimler söz konusu olmaktadır.

20. yüzyılın en büyük buluşlarından biri olan televizyon, halk yığınlarını hem eğitmek hem de eğlendirmek için sınırsız olanaklar getirerek herkes üzerinde egemenlik kurmuştur. Bundan 40-50 yıl önce kültür aktarımı bireyler, gruplar ve kurumlar arasındaki etkileşim ile sağlanırken bugün, kültür aktarımı da televizyon aracılığı ile sağlanıyor hâle gelmiştir (Cesur ve Paker, 2007; Yörükoğlu, 1997: 97).

Aynı zamanda kültürün de bir parçası hâline gelen televizyon için geçmişten günümüze olumlu ve olumsuz birçok benzetmenin yapıldığı görülmektedir. Bu benzetmelerden bazıları şöyle ifade edilmektedir: “*Eğlendirici, ağrı kesici, yalnızların yoldaşı, israf diyarı, aptal kutusu, sihirli kutu, beyaz gürültü, zaman hırsızı, dünyaya açılan pencere*” (Göneç ve Göneç, 2004: 390; Mutlu, 1999: 11).

Postman’a göre ise televizyon, kitabın antezi, kitabı ortadan kaldıracak bir tehdit unsuru, kitap olmayan her şeydir (Akt. Mutlu: 1999: 163).

Büyük oranda, olumsuz benzetmeler yapılmış olsa da televizyon yayınları, üç amacı gerçekleştirmektedir. Bunlar; “*eğitim ve kültür düzeyini yükseltmek, haber bilgi vermek, hoşça vakit geçirtebilmek*”. Bunun yanı sıra televizyon, “*bireylerin kendilerini tanıyabilmelerine, kişiliklerini geliştirebilmelerine ortam hazırlayan, zaman zaman onlara düşünme ve eleştirme fırsatı veren*” önemli bir aygıt olarak da tanımlanmaktadır (Mete, 1999: 89; Yavuzer, 1997: 164).

Televizyon olumlu-olumsuz özellikleri, farklı amaç ve işlevleri ile “*bireylerin davranışlarını şekillendirme, onlara çeşitli konularda model sunma, bilgi ve bilinç sağlama*” gibi konularda da dikkat çeken bir iletişim aracıdır. Eğlendirme, eğitime gibi işlevlerini, insanları hiçbir zahmete sokmadan gerçekleştirebilen televizyon, “*iş yaparken, kitap okurken, hatta eğlenirken dahi*” izlenebilmektedir. Bu özellikleriyle iddiasız ve masum gibi görünen televizyon aynı zamanda, “*ister seyret ister*

seyretme” der gibi de görünmektedir. Ayrıca, ““*Ben sizin aile mülkiyetinizin bir parçasıyım*”, “*Ben sizi işinizden alıkoymuyorum*”, “*Beni dinlerken, bana bakarken bulaşık yıkayabilir, kitap okuyabilir, ders çalışabilirsiniz, sohbet edebilirsiniz*” demektedir televizyon (Akt: Kartal, 2007; Narlı, 2003: 4).

Böylece, insan yaşamında masumca yer aldığını anlatan televizyonun karşısında geçirilen uzun zamanlar da bir bahanenin ürünü olmaktan kurtulamamaktadır.

Tüm bu özellikleriyle evin misafiri olma konumundan çıkarak ev sahibi sıfatını kazanan televizyonun tüketim şeklinin üçe ayrıldığı aktarılmaktadır. Bunlar şöyle sıralanabilir: “*Seçilmiş yayınlardan oluşan ve belli bir anda bütün seçeneklere tercih edilen tutku televizyonu; karşısında ders çalışılabilen, kahvaltı edilebilen, telefonla konuşulabilen eşya televizyonu; çocukların yapacak daha iyi bir şey bulamadıklarından izledikleri boşluk giderme televizyonu*” (Ertürk ve Gül, 2006: 12; Şirin, 2006: 164).

Televizyonun bu üç tüketim şeklini de en çok kullanan, çocuklar olmaktadır. Televizyonun çocuklar için ifade ettiği anlam özellikle de boşluk giderme olmaktadır.

“*Televizyonun artık her eve girmiş olması, kanal sayılarının fazla olması, evdeki televizyon sayısının giderek artmış olması ve yaygınlaşan çocuk programları*” ile genel olarak televizyon izlemenin “*demografik*” özelliklerden bağımsız olarak herkes tarafından izlendiği söylenebilmektedir. Ancak tüm bunların çocuk ve televizyon arasında neredeyse kopmaz bir bağın oluşmasına neden olduğu da bilinen bir gerçektir (Güneş, 2006: 150; Işık, 2007: 95).

Televizyon ve çocuk arasındaki ilişki giderek daha da fark edilir bir duruma gelmeye başlamış ve bu da insanları bu konuda düşünmeye yönlendirmiştir. Televizyonun çocuk ve insan üzerindeki egemenliğini Postman (2004: 91) şu şekilde anlatmaktadır:

“Şimdi biz, ilk ve en yakın öğretmeni, ayrıca çoğumuz için en güvenilir yoldaşı ve dostu televizyon olan ikinci kuşak çocuklarla bir arada yaşıyoruz (...).En ufak çocuklar dahi televizyon izlemekten men edilemezler. En berbat yoksulluk bile televizyondan vazgeçmeyi gerektirmez. En yüce eğitim sistemi bile televizyonunun belirleyiciliğinden kurtulamaz. Ve en önemlisi, kamuoyunu ilgilendiren hiçbir konu (politika, haber, eğitim, din, bilim, spor) televizyonun ilgi alanının dışında kalmaz”.

Televizyon bu özellikleri ile araştırma konuları içinde de yer almaktan kurtulamamıştır. Böylece, televizyonu diğer konularla birlikte inceleme gereği ortaya çıkmıştır.

Endüstrileşme ile beraber, anneleri çalışma hayatına giren çocuklar, televizyona daha da bağımlı hâle gelmişlerdir. Bu durum ise televizyonu, “*adeta bir bakıcı konumuna*” sokmuştur. Anne-baba işten dönene kadar çocuğa dadılık yapan televizyon, iş dönüşünde de aile ile birlikte zaman geçirmeye devam etmektedir. Böylece çocukların “*yeni bakıcısı*” televizyon ile evin içinde oluşan hareketlilik ve gürültü, en az birkaç saat “*elektronik bakıcı televizyon*” tarafından kontrol altına alınabilmektedir (Atay ve Öncü, 2004: 440; Göneç ve Göneç, 2004: 392; Işık, 2007: 115).

Tüm bunlar ile çocuklar gerek kendilerinden gerek ailelerinden kaynaklanan sebeplerle televizyon ile büyümekte ve olumlu ya da olumsuz televizyondan etkilenen bireyler olarak yetişmektedirler.

2.1.2.2 Televizyonun Etkileri

İnsan yaşamında farklı işlev ve özellikleri ile yer alan televizyon, kendisini kullanan insanların yaşantılarını farklı alanlarda etkilemektedir. Bu etki alanının başında insanların sosyal yaşantıları yer almaktadır.

Günümüzde, günden güne artan bir şekilde insanlar, boş zamanlarında aynı şeyleri yapmaya ve böylece birbirlerine benzemeye başlamışlardır. “*Tıpkı Roma’da halkın eğlenmek üzere stadyumda toplanması gibi günümüzde de insanlar televizyonun başında toplanmaktadır*” (Aydoğan, 2004: 11).

Televizyon insanların hayatına girmeden önce insanlar, ailece toplanıp zamanlarını sohbet ederek geçirmekteydiler. Televizyon, insanların hayatlarına girdikten sonra, sohbet etmek yok olmaya ve bu alışkanlık yerini televizyon izlemeye bırakmaya başlamıştır.

Televizyonun “*abece’si*”nin olmaması, yani okuryazar olunmadan da televizyon izleyicisi olunabilmesi, televizyon izlemenin bir ayrıcalık olmasını engellemiştir ve televizyon insanların dünyalarını doldurmaya, her şeyleri olmaya devam etmiştir. Böylece, yavaş yavaş “*televizyon izleme günlüğü*” oluşmaya başlamıştır. “*Televizyon*

günlüğü yani günü televizyonla doldurmak, bütün dünyada olduğu gibi bizde de gündeme gelmeye başlamış durumda” dır (Şirin, 2006: 50).

İnsanlar artık, televizyon izlemenin dışında kalan zamanlarını, boş zaman olarak değerlendirmekte ve günlük planlarını önce televizyon günlüğüne bakarak oluşturmaktadır.

Televizyon, yalnızca bireylerin yaşamlarında önemli rol almamaktadır. Kitle iletişim araçlarının, özellikle de televizyonun kullanımı gün geçtikçe yaygınlaşırken “*tek tek ülkelerin ve genel olarak dünyanın değişmesinde ciddi bir öncü rolü olduğu gerçeği enformasyon toplumu tanımlamasında somutlanmış ve bu gerçek ülkelerin gelişme planlarında”* da kendine yer bulmuştur. Bu planlar içinde eğitim, kültür gibi kavramlar yer almaktadır (Güneş, 2006: 142).

Televizyon tüm bu özellikleri ile kişisel, siyasal, ekonomik, estetik, psikolojik, ahlaki ve etik hayat alanlarımızı öylesine yaygın biçimde etkilemektedir ki bu nedenle insan yaşamında değişmeyen bir alan kalmamıştır. Bu açıdan bakıldığında, McLuhan (2005: 26) “*yaradığımız medya şimdi”* demektedir.

Bu etkiye ise en çok maruz kalanlar çocuklar olduğu gibi çocukları da en çok etkileyen kitle iletişim aracı televizyon olmuştur.

Çocukların televizyona soru soramamaları, karşı çıkamamaları, anlamadıklarının açıklanmasını isteyememeleri gibi sebeplerle, televizyondan çocuğa doğru gerçekleşen iletişimin en yıkıcı etkisi, en rahat ulaşılan çocuklar üzerinde olmaktadır (Ertürk, 2004: 271; Tandaçgüneş, 2004: 203).

Televizyonun çocukları etkileme boyutu ise değişen zaman ile birlikte değişmekte ve televizyon her dönemdeki çocukları farklı şekillerde etkilemektedir.

Bugün, televizyonun ailece kullanılmasının yanında, birçok evde birden fazla televizyon bulunması ile çocuklar artık, “*aileden bağımsız bir televizyon izleyicisi”* durumuna gelmişlerdir. Böylece, “*ikiyüz yıllık bir olgunlaşma dönemi yaşayan çocukluk tasarımı, bütün büyümesini televizyonla yitirmek zorunda kalmış, yetişkinlerin egemenliği altına tamamen girmiştir”* (Mutlu, 1999: 130; Şirin, 1996: 1342).

Değişen zamandan başka televizyonun etkisi, içerik ve izleme süresine göre de farklılık göstermektedir. Televizyonun karşısında geçirilen zamanın artması, izleyenleri daha da savunmasız bir hâle getirmektedir.

Televizyonun izleyici kitlesinin büyük bir bölümünü oluşturan çocuklar üzerindeki etkisini Büyükbaykal (2007: 35) şöyle sıralamaktadır:

“Tüketim toplumu bireyi olmaları üzerine etkileri, cinsel kimliğin oluşması ve karşı cinsle olan ilişkiler üzerine etkisi, anne-baba ile ilişkisi üzerine etkisi, şiddet eğilimlerine etkisi, okumaya, düşünmeye ve başarıya etkisi, kültürel yabancılaşmaya ve dildeki yozlaşmaya etkisi, kendi kimliklerinin oluşumuna etkisi ve çocukluğun yitirilmesine etkisi”

Kitle iletişim araçlarının ve televizyonun yaygınlık kazanmadığı dönemlerde çocuğun sosyal gelişiminde aile, çevre ve eğitim kurumları önemli rol oynamaktaydı. Çocuklar, yakın çevresinde yer alan kişileri görerek, model olarak öğrenmekteydi.

Gelişen ve değişen zamanla birlikte televizyon, çocuğun “sosyalizasyonunda” önemli bir yer edinmiştir. Çocuklar, pek çok şeyi televizyondan öğrenerek davranış hâline getirmektedir. “DeneySEL öğrenmeye teorisine göre” televizyonda birinin hareketlerini izleyen, onu model olarak kişiliğini, bilgisini, isteklerini ve değerlerini değiştirebilmektedir (Adak, 2004: 27-28; Rigel, 1995: 213).

Günümüze gelindiğinde ise çocuk dünyasında fazlasıyla yer alan televizyon karakterlerinin anne-babalardan, arkadaşlardan ve öğretmenlerden daha etkili modeller oluşturduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Çocukların model aldıkları davranış içeriğini ise yalnızca çizgi film ve çocuk programlarında yer alan televizyon karakterleri oluşturmamaktadır. Çocuklar kendilerini yetişkin televizyon karakterlerinin de yerine koymaktadırlar.

“Televizyon açık olduğu oranda, yetişkinlere sunulan içeriğe” de ulaşabilen çocuklar yetişkinlere yönelik davranışlardan da etkilenmektedir ki yapılan araştırmalar, anne babalar televizyon izlerken çocukların *“yalnızca çizgi film ve çocuk programları değil yetişkinlere yönelik programları da”* izlemekte olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, *“eğer aile bütün enformasyonu yalnızca televizyondan alıyorsa ve çocuk da bu iletişim aracına mahkûm ise televizyonun etkisi sanıldığından da büyük”* olmaktadır (Ertürk ve Gül, 2006: 13; Şirin, 2006: 51; Ülken, 2011: 210).

Yalnızca çocukların değil, farklı biçimlerde olmak üzere tüm izleyici kitlesinin etkilendiği televizyon ile insanlar arasındaki ilişkiyi, Mutlu (1999: 77) şöyle açıklamaktadır:

“Televizyonla ilişkimiz, bir anlamda vazgeçilemeyen ama denetlenmesinin de mümkün olmadığını düşündüğümüz, o nedenle sürekli dertlendiğimiz ve varlığından, yaptıklarından, ettiklerinden sürekli yakınıp durduğumuz bir sevgiliyle olan ilişkiye benzemektedir”

Televizyon ve insan arasındaki ilişki, bu kadar kopmaz bir bağ üzerine kurulmuşken amaç, televizyonu yok etmek değil televizyondan etkilenmeyi olumlu bir yöne çevirebilmek olmalıdır. Araştırmacılar, televizyonun etkilerini ortaya koyduktan sonra bu etkilerin olumlu özelliklerinden söz edebilmek için çalışmalıdırlar ve somut örnek ile öneriler ortaya koyabilmeyi başarmalıdırlar.

Yapılan tez çalışması, genel bir ifade ile televizyondan etkilenmenin olumlu bir şekilde gerçekleşebilmesi için, özel bir ifadeyle ise konuşma konusunda televizyondan olumlu bir şekilde yararlanabilmek için bir *model örneği* önerisi getirmektedir.

2.1.3 Televizyonun Konuşma Eğitime Etkileri

2.1.3.1 Televizyon/Yayın Dili

Televizyon dili genellikle, okuma yazma bilmeyen ya da en az seviyede eğitim almış olan kişilerin bile anlayabileceği basitliktedir. Televizyon dilinin anlaşılabilmesi için özel bir çaba ya da bilgi birikimi gerekmemektedir. Bu özellik ile televizyon, en çok kullanılan kitle iletişim araçlarındandır.

Kimi zaman bilgi edinmek kimi zaman eğlenmek için izlenen televizyon yayınlarında, gün boyunca *“okuma, yazma, söyleme yanlışlıkları”* ile karşılaşmaktadır. Birçok alanda yapılan bu yanlışlıklar, *“dil yanlışları”* olarak isimlendirilmektedir. Dil yanlışları, *“dilin belli zaman ve mekân içinde, yaşayan söz varlığından veya kullanılan söz diziminden farklı olarak ve eş zamanlı dil çizgisinde kabul edilmeyen biçim ve dizimlere; dilin iletişimdeki vazifelerini ve doğru anlaşmayı engelleyen kullanışları”* olarak tanımlanmaktadır (Özfirat, 1998: 43; Yılmaz, 2010: 44).

Dil yanlışlarının ortaya çıkmasında çeşitli etkenler söz konusu olmaktadır. Yılmaz'a (2010: 65) göre bu etkenler “dil dışı sebepler” ve “dil içi sebepler” olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmaya göre “yayın kuruluşlarının dil kullanımı”, dil dışı sebepler arasında yer almaktadır.

Yayın kuruluşlarının dil kullanımında yaptıkları yanlışlıklar, farklı biçimlerde gerçekleşmektedir. Bu yanlışlıklar, Kayra (2000: 7-9) tarafından “yapıya dayalı” ve “sese dayalı” yanlışlıklar olarak sınıflandırılırken bu sınıflandırma içindeki yanlışlıklar şöyle başlıklandırılmıştır:

“Yapıya Dayalı Yanlışlıklar: Genel Anlatım Bozuklukları; Kelimelerde Yer Değiştirme; Özne, Yüklem ve Diğer Öğelerin Uyumsuzluğu ve Yüklem Yanlışlıkları; Yanlış Anlamla veya Anlamı Dışında Kullanılan Kelimeler; Tümeleç Yanlışlıkları; Gereksiz Tekrarlar; Eksik Öğeler; Tonlama Yanlışlıkları; Yabancı Asıllı Kelimelerdeki Kullanım Yanlışlıkları; Atasözü, Deyim, Şiir ve Bilinen Kalıplardaki Yanlışlıklar; Lüzumsuz Kullanılan Kelime veya Kelime Grupları; Argo ve Çirkin Kelimeler.

Sese Dayalı Yanlışlıklar: Vurgu Yanlışlıkları; Telâffuz Yanlışlığı; Duraklama Yanlışlığı; Kakofoni”.

Televizyon yayınlarında yapılan yanlışlıkların konuşma dilini etkileme gücünün olduğu bilinmektedir ve bu nedenle bu yanlışlıklar üzerinde önemle durulmalıdır. Televizyon yayınlarında yapılan yanlışlıklar ile ilgili Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (t.y.) tarafından ulaşılan sonuçlar şunlardır:

“1. Dil yanlışları daha çok canlı yayınlarda görülmektedir. Haber mahallinden yapılan canlı yayınlarda bu oran daha yüksektir.

2. Yapılan dil yanlışları, sunucunun belli bir dil eğitiminden geçmediği, dildeki gelişmeleri takip etmediği sonucunu ortaya koymaktadır.

3. Yoğun olarak yapılan dil yanlışlarına ve keyfi kullanımlara bakıldığında ilgili kurumda bir denetlemenin bulunmadığı fikrine varılmaktadır.

4. Kelimelerin seçimi, yazımı ve okunuşunda ortaya çıkan dil yanlışları, pek çok sunucunun imlâ kılavuzu, sözlük gibi kaynakları kullanmadığını göstermektedir.

5. Bu tespitlere, yabancı dillere karşı gösterilen aşırı ilgiyi, yabancı kelime kullanmadaki özentiyi de katabiliriz.

6. Yerli film ve dizilerde toplum içinde söylenmesi çirkin olan, görgü kurallarına ters düşen pek çok kaba kelime sarf edildiği görülmektedir. Bunların yoğun olarak kullanılması dinleyicileri, seyircileri rahatsız etmekte ve tiksindirmektedir.

7. Öğrenim sırasında ve daha sonra herhangi bir deyim gerçek yapısı ve nerelerde kullanılabileceği kavranmamış olduğundan pek çok deyim yanlış kullanılmakta, söz gelişi, ekmeğine yağ sürmek gibi bir deyim kazancına eklemek sürmek biçimine dönüştürülebilmektedir.

8. *Deyimleri yanlış ve eksik kullanma, kelimeleri yanlış telâffuz etme, cümle düzenini bozma, konuşmada kaba, edep dışı sözlere yer verme, yabancı kelimelere özenme gibi hususların toplumu hızla etkilemekte olduğu acı bir gerçektir. Kısa vadede önlem alınmadığı takdirde bu olumsuz gidişin boyutları daha da büyüyecektir.*

9. *Radyo ve televizyonlarda kullanılan söz varlığının da son derece sınırlı olduğu ve 500-1000 kelime etrafında döndüğü tespit edilmiştir”.*

Maddeler hâlinde sunulan sonuçların her biri, televizyon yayınlarında dil kullanımının nasıl olduğunu ortaya koymaktadır. Giderek daha da önem verilmesi gereken televizyon ve dil konusunun neden önemli olduğunu da açıklayan bu sonuçlar, örnek ve uyarılar ile ilgilileri bilgilendirirken araştırmacılara da araştırılacak konularla ilgili fikir vermektedir.

Yapılan araştırmalar ile her geçen gün televizyonda yapılan dil yanlışlarına daha çok dikkat çekiliyor olsa da “*dili yanlışsız kullanma*”nın gerekli olduğu düşüncesi, televizyon ekranlarında görev alanlar tarafından benimsenmemiştir. Dili güzel kullanma bilinci gelişmemiş, dil eğitimi almamış kişilerin televizyonda yapmış oldukları hatalar, izleyenleri rahatsız etmekte ve dahası toplumun da dilini etkileyerek iletişimi zorlaştırmaktadır. Oysa halkın dil becerilerini geliştirmesi, kültür seviyesini artırması, Türkçeyi sevdirmesi istenen televizyon yayınlarında konuşarak yer alanlar, “*gidip gördüklerini, duyduklarını, bildiklerini, incelediklerini, işittiklerini, görüşlerini, düşünüp tasarladıklarını, gözlemlerini, eleştirilerini, okuyana ve dinleyene usanç vermeden, herkesin anlayacağı sözlerle doğru ve etkili bir biçimde anlatmakla yükümlüdürler*” (Güneyçal, 2002: 10; RTÜK, t.y.).

Yapılan yanlışlıklar incelenirken ve yanlışlıkların toplumu etkileme gücünden söz edilirken akıllara, yayın dilinin nasıl olması gerektiği sorusu gelmektedir. Okul (1998: 284) olması gereken ve kullanılması gereken yayın dilinin özelliklerini şöyle sıralamaktadır:

- “*Hedef kitlenin yaşı ve eğitimi bakımından soyut kavramları karşılayan sözcükleri dikkatli kullanma,*
- *Yabancı sözcüklerden kaçınma,*
- *Terimleri kullanmada özenli davranma,*
- *İki anlamlı sözcükleri dikkatli kullanma,*
- *Bir seferde anlaşılır olmayı sağlama,*
- *Kısa cümle,*
- *Boş/gereksiz sözcüklerden arınmış olma,*
- *Yalınlık, açıklık (ekonomik anlatımı yeğlemek),*
- *Süslü anlatımdan, söz oyunlarından, özentiden kaçınma,*
- *Noktalama işaretlerini doğru kullanma,*

- *Yazım kurallarına uyma,*
- *Söylenebilirliği sağlama,*
- *Kaka fonik olmama,*
- *Türk dilinin ezgisine uygun olma,*
- *Güzel ve doğru söyleyiş (diksiyon)/İstanbul ağzı,*
- *Yazılı, sözlü, görsel yayın özelliklerini gözetilen anlatım biçimleri,*
- *Yayın türlerine (haber, yorum, drama, belgesel vb.) uygun anlatım biçimleri”.*

Yayın dilinin nasıl olması gerektiği sorusuna yalnızca araştırmacılar yanıt aramamışlardır. Aslında olması gereken yayın dili özellikleri, televizyon kuruluşları tarafından da belirlenmiştir. Bu konuda, ulusal ile ulusal olmayan, yayın dili esaslarını daha iyi bir biçimde yansıttığı düşünülen Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) ve British Broadcasting Corporation (BBC) (İngiliz Radyo ve Televizyon Kurumu) yayın ilkeleri incelenmiştir.

Bu anlamda ilk olarak, televizyon yayınlarını “*T.C. Anayasası, 2954 ve 3984 sayılı Kanunlar ile Avrupa Sınır ötesi Televizyon Sözleşmesi ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak*” sürdüren TRT’nin radyo, televizyon ve internet web sitesi yayın faaliyetlerini kapsayan Genel Yayın Planı incelenmiştir (TRT, 2011: 1). Böylece izlenen ulusal yayınlarda kullanılan dilin nasıl olması gerektiğiyle ilgili bir fikir verilmek istenmiştir.

TRT Genel Yayın Planı’nda yer alan “*Uzun Vadeli Genel Yayın Planı*” başlığı incelendiğinde, Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu’nun 5. maddesinde yer alan genel yayın esaslarına göre belirlenmiş olan yayın dili ile ilgili şu madde (g) göze çarpmaktadır:

“*g. Kolayca anlaşılabilir, doğru, temiz ve güzel bir Türkçe kullanmak*” (TRT, 2011: 2).

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki Kanun’un 4. maddesinde yer alan yayın ilkelerine bakıldığında ise yayın dili ile ilgili şu bilgi verilmektedir:

“*Radyo, televizyon ve veri yayınları, hukukun üstünlüğüne, Anayasanın genel ilkelerine, temel hak ve özgürlüklere, millî güvenliğe ve genel ahlaka uygun olarak kamu hizmeti anlayışı çerçevesinde yapılır. Yayınların Türkçe yapılması esastır. Ancak, evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasına katkısı olan yabancı dillerin öğretilmesi veya bu dillerde müzik veya haber iletilmesi amacıyla da yayın yapılabilir.*”

Ayrıca, kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde de yayın yapılabilir. Bu yayınlar, Cumhuriyetin Anayasa'da belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı olamaz. Bu yayınların yapılmasına ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Üst Kurulca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir” (TRT, 2011: 2).

Radyo, televizyon ve veri yayınlarında uyulması gereken yayın ilkeleri incelendiğinde, yayın dili ile ilgili şu madde (h) yer almaktadır:

“h. Türkçenin; özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanılması; millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak çağdaş kültür, eğitim ve bilim dili halinde gelişmesinin sağlanması” (TRT, 2011: 3).

TRT Genel Yayın Planı'nda bulunan “*Özel Yayın Esasları*” başlığında, “*Dil, Anlatım ve Sunuş*” bölümü bulunmaktadır. Bu bölümde yayın dili ile ilgili 3 madde yer almaktadır:

- 1. “Türk dilinin milli varlığımızın, birlik ve beraberliğimizin temel unsurlarından biri olduğu benimsenecek, dili bozucu örnek ve uygulamalara yer verilmeyecek, bölgesel ağız taktitleri toplumun bazı kesimlerini rencide edici tarzda kullanılmayacaktır.*
- 2. Türkiye Cumhuriyeti'nin millî ve manevi değerlerine, kültür yapısına uygun Türkçe anlatım ve kullanım biçimi benimsenecektir.*
- 3. Programlarda, sunuculuk yapacak olanlar, Türkçeyi doğru ve güzel konuşan kişilerden seçilecek, senli-benli hitaplardan kaçınılacak, yapımcı, sunucu ve metin yazarlarının kendi görüş, duygu ve zevklerini dile getiren söz ve açıklamalarına yer verilmemeye çalışılacaktır” (TRT, 2011: 4).*

Yayın planında, “*Özel Dinleyici-Seyirci Kitlelerine Yönelik Programlar*” başlığının bir alt başlığı olan “*Çocuklara Yönelik Programlar*” bölümünde yer alan “*Hedefler*” arasında televizyon, çocuk ve dil konulu bir madde (1.) yer almaktadır:

“1. Çocuğun, dil yeteneğinin gelişmesine, Türkçeyi doğru ve güzel kullanmasına” (TRT, 2011: 13).

Bir başka alt başlık olan “*Kültür Programları*”na dâhil olan “*Dil ve Edebiyat Programları*”na yönelik “*Hedefler*” içinde dil ve Türkçeye yönelik 3 madde bulunmaktadır:

- 1. “Türkçenin yaygınlaştırılmasına, dil birliğinin sağlanmasına,*
- 2. Edebî ve fikrî eserlerimizin, tanıtılması ile millî kültür bütünleşmesindeki öneminin açıklanmasına, Türk halk edebiyatı ürünlerinin, kökeninden itibaren ele alınarak tanıtılmasına, yazar, fikir adamları, şair ve ozanlarımızın yeni kuşaklara da sevdirmesine,*
- 3. Türk edebiyatının dünya edebiyatı içindeki yeri ve etkisinin belirtilmesine, yardımcı olunacaktır” (TRT, 2011: 22).*

“Uzun Vadeli Genel Yayın Planı”nda yer alan ilgili konulara yönelik “İlkeler” başlığında ise yayın dili ile ilgili yer alan maddeler şunlardır:

- 1.“Türkçenin bir bütün olarak Türk dünyasını kucaklamasına özel itina gösterilecek, bağımsız olmanın ve kalmanın en çok dil birliği ile sağlandığı vurgulanacaktır.
- 2.Türkçenin tarihî gelişimi ve dünya dilleri arasındaki yeri hakkında bilgiler verilecek, genel kitleye yönelik özendirici, ödüllü, ciddi yarışma programları düzenlenecektir.
- 3.Yayınlarda dil ve edebiyatla ilgili güncel faaliyetlere yer verilecektir” (TRT, 2011: 22).

TRT’nin “Yıllık Genel Yayın Planı” incelendiğinde ise “Yurt İçi Yayınlar” başlığında, “Öncelikle İşlenecek Konular” bölümü bulunmaktadır. Bu bölümde, “Genel Dinleyici-Seyirci Kitesine Yönelik Programlar” üzerinde durulmaktadır. Burada Türkçenin kullanımı ile ilgili bir madde (3.) yer almaktadır:

“3. Türkçenin doğru ve güzel kullanımı, yabancı kelimelere verilen (TDK’nin) Türkçe karşılıkları kullanılacaktır” (TRT, 2011: 45).

Yayın planında “Kültür Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular” başlığında “Dil ve Edebiyat Programları” bölümüne yer verilmektedir. Burada yer alan 4 madde yayın dilinin nasıl olması gerektiği konusunda bilgi vermektedir:

- 1.“Türk dili ve lehçeleri, Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yeri, Türk dünyasında dil ve alfabe hareketleri, Türkiye Türkçesi ses ve yazımla ilgili konuları, dünyada Türkçe ve lehçelerini konuşan ülke ve toplulukların tanıtılması,
- 2.Dilimizin güncel sorunları, yabancı dillerin dilimize etkileri, kavram ve değerlerimiz, yabancı kelimelere bulunan Türkçe karşılıklar, Türk atasözü ve deyimleri, deyişler ve maniler,
- 3.Türk edebiyatı, Türk ve dünya edebiyatına ait temel eserler ve ünlü yazarlar, önemli fikir adamları, şair ve ozanlarımız, yeni çıkan önemli kitaplar.
- 4.Önemli Türk dili yadigârları (Oğuz Kaan, Ergenekon ve Manas destanları ile Göktürk Abideleri, Kutadgu Bilig, Divan ü Lügat-it Türk, Garipname vb.).geçmişten günümüze edebî türler, (şiir, roman, hikâye vb.)” (TRT, 2011: 56).

TRT yayın planı incelendiğinde, yayın dilinin nasıl olması gerektiğiyle ilgili maddelere yer verildiği görülmektedir. Özenli dil kullanımı konusunda, televizyonda görev alanlara yardımcı olabilecek bu maddelerin zaman zaman genel, alışılmış ya da soyut kavramlar olarak kalmaktan da kurtulamadığı söylenebilmektedir.

TRT'nin yayın dilinin *nasıl olması* gerektiğine dair ifadelerini, BBC'nin “*Yayın İlkeleri*” ile somutlaştırmak mümkündür. Bu ilkeler arasında “*Zarar Verici ve Gücendirici Konular*” başlığının bir alt başlığını oluşturan “*Çocukların Taklit Edebileceği Tehlikeli Davranışlar*” bölümünde, dil üzerinde ayrıca durularak yayın dilinin *nasıl olmaması* gerektiği ile ilgili bilgilere yer verilmektedir:

“*En rahatsız edici sözler arasında şunlar vardır:*

- *Cinsel nitelikli küfürler.*
- *İrkçi hakaret niteliğindeki terimler.*
- *Cinsel nitelikte ve cinsel üstünlük taslayan hakaret terimleri ya da cinselliğe gönderme yapan hakaret.*
- *Hastalık ya da sakatlıklarla ilgili yerici terimler.*
- *Kutsal isimlerin ya da dinsel sözcüklerin, özellikle başka küfürlerle birlikte rastgele ya da aşağılayıcı tarzda kullanılması” (BBC, 2005: 82).*

Yayın plan ve ilkeleri incelendiğinde televizyon dili hakkında bilgi sahibi olunmakta ve izlenen yayınların dili üzerine daha gerçekçi değerlendirmeler yapılabilmektedir. Yayın dili ve konuşma dili arasındaki ilişki düşünüldüğünde de bu değerlendirmelere daha çok önem verilmelidir.

Her ne kadar tek işlevi bu olmasa da televizyonların “*halkın kültür seviyesini yükseltmek, mevcut dili korumak ve geliştirmek*” gibi görevleri vardır. Bu görevler göz önünde bulundurularak “*konuşan hanım veya bey, kim olursa olsun, ister ünlü, ister zengin, ister güzel, önce mikrofonda konuşmayı ve ekran karşısında kelam etmeyi bilmeli*”dir (Çongur, 1998: 208; Zülfikar, 2009: 79).

Televizyon yayınlarının oluşturulmasında ve aktarılmasında yer alanların konuşma konusunda bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır. Çünkü televizyonda özenli dil kullanımı konusu, Gündoğdu'ya (2009) göre en çok Türkçenin sesli kullanımını bir meslek olarak seçenlerle, toplumu etkileme ve yönlendirme gücüne sahip olanları ilgilendirmektedir. Aziz'e (1998: 188) göre de ““*dilin, tüm kitle iletişim araçlarında her yönü ile en iyi biçimde kullanılabilmesinin yolu eğitimden*” geçmektedir.

Televizyon yayınlarında yer alanların özeninin yanında, televizyon yayınları farklı kurum ve kuruluşlar tarafından da denetlenmelidir. Bu konuda yapılması gerekenleri Arıcı (1998: 106) şöyle aktarmaktadır:

- “1. Radyo-Televizyon Üst Kurulu'nda Türkçe dil uzmanlarından oluşan bir danışma kurulu oluşturulmalıdır.
- 2.Bu kurul yurt çapında radyo ve TV yayınlarını dil doğruluğu ve yeterliliği açısından denetlemelidir.
- 3.Bu kurul yanlışları görülenleri uyarmalıdır ama bu uyarı ekran karatma şeklinde değil, yapılan yanlışın doğru şeklini tekrarlatarak uygulanmalıdır.”

Yayın diline verilen önem, televizyonun konuşma üzerindeki olumlu etkilerinden söz edebilmenin temelini oluşturacaktır. Ancak bundan sonra, bu temel ile örnek olma hedeflerinin ardından oluşturulmuş bilgilendirme ve bilinçlendirmeler ile konuşma eğitiminde televizyondan yararlanılabildiğinden söz edilecektir.

2.1.3.2 Televizyonun Konuşma Üzerindeki Etkileri

Günün her anında, içinde bulunulan insan topluluğunun konuşmalarına tanık olunduğu gibi artık, günün her anında televizyondaki konuşmalara da tanık olunabilmektedir. Bu tanık olma, kimi zaman her yerde bulunan ve telefon gibi araçlarla da kolayca kullanılabilen televizyondan gelen konuşma seslerini duymak şeklinde olurken kimi zaman da tıpkı televizyon insanları gibi konuşan insanlarla karşılaşmak şeklinde de olabilmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde, televizyondaki konuşmaları ve bu dilin konuşma diline etkilerini incelemek önemlidir.

Televizyonda kullanılan dil “*genel dilin bir kesitidir*”. Bu dil; reklam, yasa, bilim dili gibi dilin belirli bir kesitini yansıtmaktadır (Kocaman, 1998: 59).

Dilin özel bir kısmını oluşturan televizyon dili ve konuşma dili amaç, işlev ve nitelikleri bakımından birbirlerinden ayrılmaktadır.

Bir haber, etkinlik ya da sanat gösterisinin amaç ve içeriğinin aktarılmasında kullanılan televizyon dili aynı zamanda dil kullanımına örnek oluşturduğu için dinleyici ya da izleyicilerin benzer durumlarda kendi dil kullanımlarını da dolaylı bir biçimde etkilemektedir (Özsoy, 1998: 81).

Televizyonun konuşma dilini etkilemesi, büyük ölçüde televizyonun izlenme süresiyle ilgilidir. Eğitim seviyesinin gelişmemesi, okuma alışkanlığının kazanılmaması gibi ya da ekonomik nedenlerle çok seyredilen televizyon, yaşamın doğal bir parçası hâline geldikten sonra daha çok izlenmeye başlamış ve dolayısıyla dil de daha önemli hâle gelmiştir.

Çocuklar günün büyük bir bölümünde televizyon seyretmekte olduklarından böylece “*dil öğrenme alanı olarak da en çok medyayı*” model almaya başlamışlardır. Günümüzde, duyarak öğrenilen dil karşısında çocuk, tek yönlü bir iletişim ile sorgulamaktan vazgeçtiği medyanın dilini “*günlük konuşma biçimi*” olarak kabul etmektedir (Tandaçgüneş, 2004: 202).

Televizyonun insanların hayatındaki önemli bir yerde bulunmaya başlamasının ardından konuşmaya verilen önem de farklı açılardan ele alınmaya başlamıştır.

Televizyondan önce “*sözcük mü, kelime mi?*”, “*olanak mı, imkân mı?*” üzerine tartışmalar bulunurken televizyon ile birlikte bu tartışmalar yerini, “*bye bye mi, bay bay mi, güle güle mi?*” gibi İngilizce; “*Umarım*”, “*Üzgünüm*” gibi film çevirisi, “*hey, hop, hocam, üstat, ağbi*” gibi dil düzeyi tartışmaları”na bırakmıştır. Böylece bu tartışmalar televizyon Türkçesini doğurmuştur (Tombul, 2006).

Televizyon ile birlikte televizyon Türkçesi yeni araştırmaların konusunu oluşturmaya başlamış ve çoğunlukla çalışmalar, televizyon dilinden konuşma diline geçen sözcükler üzerine yapılandırılmıştır.

Günümüzde, evlerin dışında da telefon, otobüs, sokak gibi çeşitli birçok yerden insanlara ulaşabilen televizyondan “*çıkan her sözün gittiği bir yer vardır*”. Bu nedenle televizyonda konuşanların dili, toplumu bütünüyle etkileyebilmektedir. Bununla beraber, insanların okuldan ve aileden önce tanıdığı ve öğrenmeye başladığı dil, televizyon dilidir. Bu nedenle, insanların televizyon karakterlerinin konuşma biçimlerini örnek alması, “*kendi dili için eksen tutması*” ve “*farkına varmaksızın orada kullanılan kalıp kullanımları almaları*” kaçınılmazdır (Göneç ve Göneç, 2004: 394; Tombul, 2006).

Bu kaçınılmaz durum içinde ise en çok yer alan çocuklar olmaktadır. Bu etkilenme, her zaman farkına varılmaksızın değil özellikle çocukların kendi istekleri ile de gerçekleşmektedir. Buradaki istek unsurunu en çok etkileyen ise çocukların televizyonda severek izledikleri televizyon karakterleri olmaktadır.

Televizyonda kullanılan dil, toplumla beraber özellikle de çocukların dilinde “*yaygınlaşıyor, hatta sloganlaşabiliyor*”. Artık “*evlerin konuk öğretmenleri*” olarak nitelendirilebilen televizyondan bu hızlı etkilenmenin olumlu ve olumsuz yanları vardır (Zülfikar, 2009: 80).

Televizyonun çocuklar üzerinde yaptığı olumsuz etkiler; sağlık açısından, psikolojik açıdan ve kültürel açıdan olmak üzere üç başlık altında değerlendirilebilmektedir. Televizyonun dili etkilemesinde, kültürel bir etkilenmeden söz edilebilir.

İnsanların konuşma ve davranışlarıyla örnek aldığı televizyon karakterlerinin konuşmalarındaki yabancı sözcük kullanımı, sözcüklerin yanlış sesletimi gibi hatalar, dili olumsuz yönde etkilemekte ve bir süre sonra dilin kirlenmesine neden olabilmektedir. Dilin bozulması anlamına da gelen bu gibi durumlarda, kişisel bir dil yanlışı, farkında olunmadan bütün bir toplumu etkilerken “*dil tabii olmayan, kendi kurallarına aykırı bir değişimin içine sokulmaktadır*” (Karahan, 1998: 53; Tombul, 2006).

Dildeki bu değişim, kirlenme ya da bozulmanın belirtilerini ise yayınlardaki bozuk anlatımlar, yanlış söyleyişler, yerinde olmayan sözcük kullanımları ve gereksiz yabancı sözcüklere başvurmak ve Aksan’ın (2005: 152) deyimiyile basın dilindeki “*kimi özensiz, laubali ve argotik öğeler*” oluşturmaktadır.

Televizyonun dile yönelik bu olumsuz etkileri, iki şekilde sınıflandırılmaktadır: “*Birincisi niceliksel bir değer olan kısıtlı sözcük dağarcığı ve niteliksiz anlatım biçimleriyle yaratılan kültürel yozlaşma, ikincisi ise daha idolojik bir alt yapıya dayalı, bireyin kendi ana diline yapılan müdahalelerin etkisi altında bilinçsizce yaşadığı manipülasyon etkisi yaratılan kültürel yabancılaşma*”. Bu etmenler yalnızca yabancı kaynaklı programlardan değil, Türkçenin yanlış kullanıldığı yerli programlardan da kaynaklanmaktadır (Aydın Yılmaz ve Uzman, 2005: 17; Tandaçgüneş, 2004: 205).

Dil yanlışlarının dilimizi etkilemesi, farklı boyutlarda olmaktadır. Bu etkileme içindeki en büyük pay, sevilen televizyon karakterlerine aitken bunlardan başka yerli ve yabancı programlardan ve reklamlardan da söz edilebilmektedir.

Sevilen televizyon karakterlerinin söyledikleri her şey, izleyiciler tarafından kullanılmaya başlamaktadır. Karakterin konuşmaları olumsuzsa etkilenme de olumsuz olarak değerlendirilmektedir.

Sevilen televizyon karakterlerinin özellikle de dizi oyuncularının konuşma biçimlerinin taklit edilmesinin dışında, bu kişilerin yer aldığı programların çoğunun yabancı kaynaklı yapımlar olması da dil üzerinde olumsuz bir etkiye neden olabilmektedir. Yabancı yapımların doğrudan ya da önemsenmeden dilimize çevrilmesi Sis’e (2006: 262) göre “*kültürümüzde tam anlayamadığımız Amerikan*

espirilerini, dilimizde de pek çok İngilizce terim, kural ve olduğu gibi çevrilen yabancı cümleleri yaygınlaştırmıştır”.

Bu tür kullanımlar reklamlarda da göze çarpmaktadır. Yılmaz’a (2009: 196) göre, *“reklam söylemlerinde yabancı dil unsurlarına %78 oranında yer verilmesi, ana dili bilinci açısından son derece endişe verici bir orandır”.* Çeviri ifadelerle ve yabancı kelimelerle oluşturulan reklam dili de diğer programlara benzer şekilde toplumumuzun günlük konuşma dilinde yaygınlaşmaktadır. Bu konuda yapılması gereken Sinanoğlu’na (1998: 155) göre *“kesinlikle İngilizce bozuntusu, (“Anglomanlıca” diye tâbir ettiğim) kelimeleri kullanmamalı, illâ gerekirse de Türkçe imlâ ve söylenişe uyarlamalıdır”.*

Televizyonun konuşma dilini bu şekilde etkilemesi ile kişiler arasındaki iletişim de etkilenmekte ve kişiler, kimi zaman birbirini anlamak da zorlanmaktadırlar.

Televizyon yayınlarında, birçok sözcüğün yanlış yer ve anlamda kullanılması da konuşma dilini etkilemektedir. Bu kullanımlar çoğu zaman, olduğu gibi konuşma dilindeki yerlerini almaktadır. Ercilasun (1998: 35), bu durumu şöyle örneklendirmektedir: *“Televizyon dizilerimizde iki kişi “görüşüyor; bunun adı “görüşme”dir; ama hep kahramanımızın ‘toplantı’da olduğu söyleniyor. “Şu anda bir görüşme yapıyor” veya “biriyle görüşüyor” yerine “toplantı yapıyor” veya “toplantıda” dememek gerekir”.*

Sözcüklerin yanlış yer ve anlamda kullanılmasının dışında son dönemde, özellikle televizyon dizilerinde, sözcüklerin yerel söyleyiş biçimlerine yer verildiği görülmektedir. Bunun konuşma dilini bozduğunu düşünen Karahan’a (1998: 56) göre *“yöresel söyleyişin radyo ve televizyon yayınlarında ölçüsüz bir hoşgörülle yer edinebilmesinin yakın gelecekte olmasa bile uzak gelecekte dil birliğine zarar vereceği de gözden uzak tutulmamalıdır”.*

Televizyon dilinin, konuşma dilindeki söz kalıplarına etki edebildiği de bilinmektedir. Kişilerin kendi konuşma biçimleri yerine bu ifadeleri kullanmaya başlamaları da televizyonun konuşma üzerindeki etkililiğinden kaynaklanmaktadır.

Bu tür kullanımları Canpolat (1998: 28) şöyle örneklendirmektedir:

““Hiç kimseyi sevmediğim kadar seni seviyorum”, “Hiç kimseden nefret etmediğim kadar ondan nefret ederim”, “Hiç kimseyi özlemediğim kadar seni özledim” ? Dikkat edilirse bu cümlelerde cümle düşüklüğü yok. Bütünüyle Türkçenin yapısına uygun. Yine de bizi rahatsız eden bir yanı var. Çünkü biz aynı şeyleri başka biçimlerde söyleriz: “Bu dünyada en çok seni seviyorum” deriz ya da daha iyisi “Dünyada en

sevdiğim insan sensin” deriz. “Bu dünyada en çok korktuğum kişi odur”, “Bu dünyada en nefret ettiğim insan odur” deriz”

Televizyonda kullanılan söz kalıplarının konuşma dilinde yer alması gibi televizyonda kullanılan sözcükler de yadırganmadan konuşma dili içinde yer bulmaktadır. Göğüsger (1998: 214), bu konudaki görüşlerini haber bültenlerinin sonunda sunucunun veda sözcüğü olarak söylediği “*Hoşçakalın*” sözcüğünün toplum tarafından yaygın olarak kullanılmaya başladığını söyleyerek örneklendirmektedir.

Televizyon dilinde yer alan kimi sözcükler ise değiştirilme ve düzeltilme çabalarına rağmen aynı şekli ile konuşma diline geçmektedir. Özellikle, yabancı sözcükleri sonradan Türkçeleştirme çabası karşılıksız kalmaktadır. Bu, kimi zaman da programların Türkçe sözcükleri kullanmayı tercih etmemelerinden de kaynaklanmaktadır.

Birçok çocuk programında, Türkçeye aktarılmış olmasına rağmen karakterlerin yabancı adlarının ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Günümüzde, “*Dilimizde, “Örümcek Adam”, “Spider Man”e yenilmiş durumdadır”* (Sis, 2006: 266).

Televizyondaki yanlış kullanımlar, ölçünlü (standart) dilin bozulmasına neden oluyor olsa da dilin örnek sayılabilecek kullanımları, dilin gelişmesini sağlamaktadır. Öztürk’e (1999: 213) göre televizyonun dil gelişimini sağladığı, söz dağarcığını ve bilgisini artırdığı dikkatten uzak tutulmamalıdır.

Televizyonun her yerde bulunmasıyla lehçe ve ağızlar ölçünlü dil karşısında güçlerini yitirmekte ve ölçünlü dile yaklaşmaktadır. Aksan (2005: 141), bu durumu şöyle ifade etmektedir: “*Uzun saatler boyunca, örneğin televizyon izleyen bir kimse, kendi lehçe ya da ağızındaki sözcükler yerine yeni kavramlara, değişik söyleyiş biçimlerine yaklaşmaktadır”*

Evde anne-babası, ev dışında arkadaşları hatta bazen okulda öğretmenleri yerel ağızla konuşan bir çocuğun Salman’a (1998: 313) göre de “*gerek kelime dağarcığını zenginleştirebileceği, gerekse Türkçeyi doğru ve özenli kullanmayı öğrenebileceği hemen hemen tek kaynak kitle iletişim araçları”*dır.

Güzel ve doğru bir yaygın dili, kişilerin konuşma dilini iyi yönden etkileyebiliyorken bu etkilenmenin daha çok, düşük gelir grubunda olan çocukların üzerinde

geçekleştığı bilinmektedir. Bu gibi durumlarda yayın dilinin iyi hatta mükemmel olması yarar sağlayabilmektedir.

Televizyonun konuşma üzerindeki *olumlu* etkilerinden örnek bir yayın dili aracılığıyla söz edilebilmektedir. Böyle bir yayın dilinden anlaşılan Emil'e (1998: 212) göre şöyledir: “*İlkokul öğrencisinin veya sokaktaki adamın konuştuğu basma-kalıp, harcıâlem, gelişigüzel, itinasız, dağarcığı son derece de dar, günlük hayatın binbir kirini pasını taşıyan dil değil, büyük edebiyat eserlerinin üslûbunu vücuda getiren bu kültür dilidir*”.

Televizyonda oluşabilecek olan bu kültür dili için televizyonların nitelikli, kültürlü, bilinçli yeni insanlara ihtiyacı vardır. Bu durumda Önal'ın (1998: 289) da belirttiği gibi “*Türk dilini doğru kullanan, güzel konuşan, hayata zevk ve renk katan, yayın ciddiyetine sahip programcılarımızın artması en büyük beklentimiz*”dir.

Bu beklentinin gerçekleşmesi hâlinde, televizyon dilinin konuşma dilini etkilemesinden olumlu tümceler ile söz edilebilecek ve söz konusu olan televizyondan etkilenme değil, televizyondan yarar sağlama olacaktır. Emil (1998: 214) aktardığı görüşlerde haklıdır:

“Berthold Brecht doğru söylemiştir: Marifet halkı kralların diliyle konuşturmaktadır. “Halk bunu anlıyor, halk böyle istiyor!” mazereti ve iddiası, özel radyo ve televizyonların dil vasıtasıyla eğitim ve kültür seviyesini yükseltme sorumluluğunu hasis çıkarılara kurban etmektir”.

Televizyonun amacı ister eğlence ister eğitim olsun mutlaka dili iyi kullanmak zorunda ve böylece kişilere örnek olmak durumundadır.

Televizyonda dil kullanımı, örnek alınabilecek düzeyde olduğunda dil gelişiminin hızlanması, sözcük hazinelerinin genişlemesi mümkündür. Böylece televizyonun konuşma üzerindeki *olumlu* etkilerinden söz edilebilecektir. Ayrıca televizyonun en iyi bir biçimde olumlu bir araç olarak kullanılması için çocukların izledikleri programlara müdahale etmek, onların izleyecekleri programlarda kendilerine yardımcı olmak gibi ailelerin yönlendirmesi, öğretmenlerin derslerde üstlerine düşen görevi yapmaları, medya okuryazarlığı gibi konuyla ilgili derslerin zorunlu ve hakkıyla verilmesi gerekmektedir.

2.1.4 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma

2.1.4.1 Televizyon ve Eğitim

Çocuklar okula başlamadan çok önce medya araçları ve özellikle de televizyon ile tanışmaktadırlar. Bu nedenle, televizyonun eğitimle ilişkisini incelemek gerekmektedir.

Günümüzde televizyon neredeyse her evde, en az bir tane bulunmaktadır. Gününün büyük bir bölümünde izlenmesiyle televizyon, Özkan'a (2004) göre "*toplumsal fayda gözetilerek yayın yapıldığında birçok eğitim kurumunun yaptığı işlevi tek başına yapabilecek durumdadır*".

Televizyonun eğitim amacı ile kullanılmasının farklı amaçları vardır. Bunlar Özfırat'a (1998: 148) göre şu şekilde sıralanabilir:

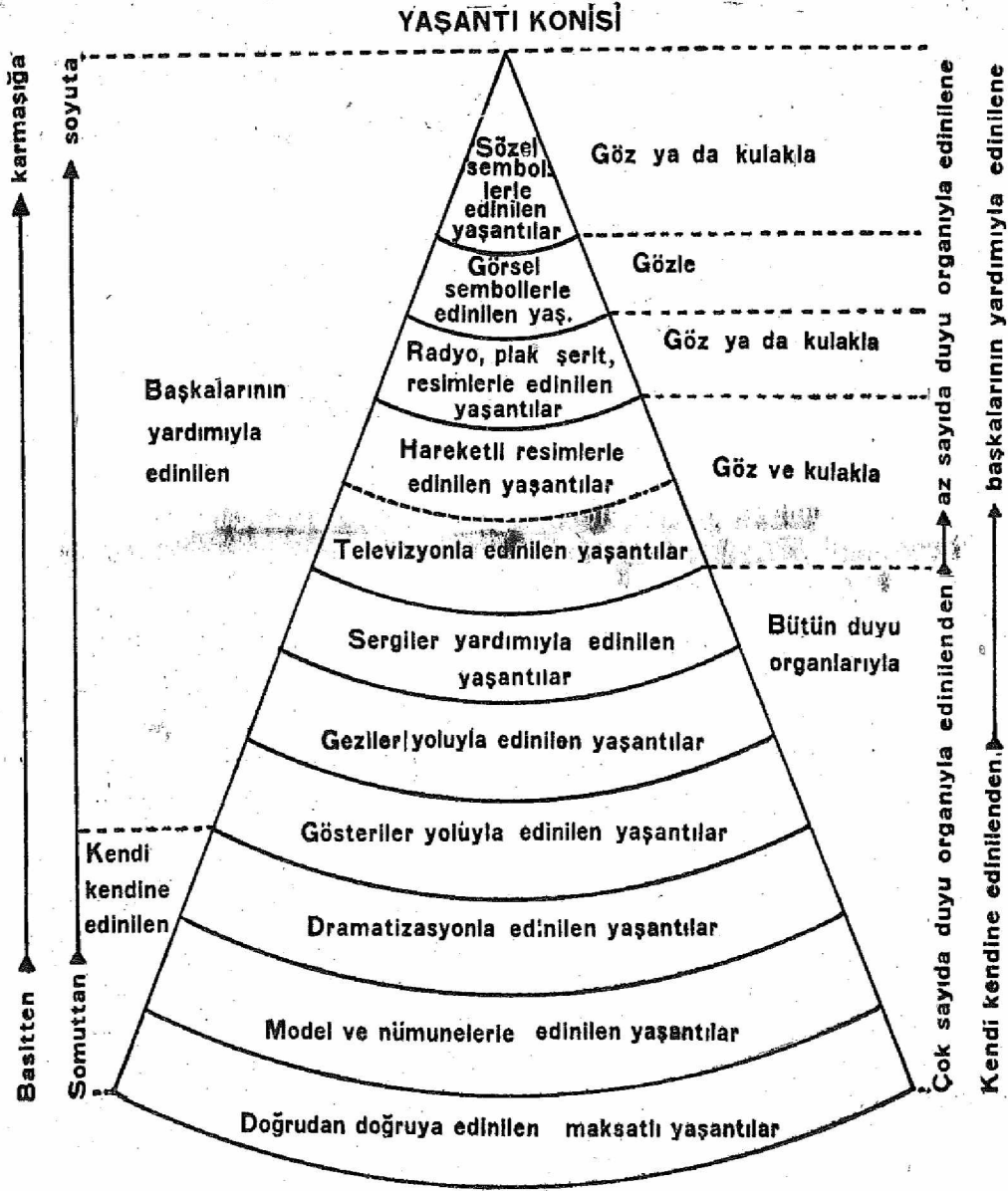
- "eğitim hizmetlerini yaygınlaştırmak,
- okur-yazarlık sorununu çözmek,
- öğretimin niteliğini yükseltmek
- yetişkin eğitim hizmetlerini yaygınlaştırmak..."

Genellikle eğitim kurumlarının yerine getirmesi gerektiğine inanılan bu amaçların televizyon ile kullanılması, döneme ait gündemde olan sorunlara göre belirlenmekte ve sorunla ilgili amaca ağırlık verilmektedir.

Televizyonun eğitim rolünü üstlenebilmesi, kendisinde var olan özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Çilenti (1982: 153), önemli olan bu üç özelliği şöyle açıklamaktadır:

"Bunlardan birincisi ve en önemlisi, çok uzaklarda oluşan olayları ve olguları, oldukları anda oldukları gibi, sesleriyle ve hatta doğal renkleriyle gösterebilmesidir. İkincisi ise, olay ve olguların görüntü ve seslerini çok geniş bir alana yayılmış insan kitlelerine ulaştırabilmesidir. Televizyonun üçüncü önemli özelliği ise, Dale'in yaşantı konisinde sıralanmış olan bütün eğitim araç ve yöntemlerini, ayrı ayrı ya da bir arada kullanarak göz ve kulak yoluyla edinilebilen bütün yaşantı çeşitlerini kazandırabilmesidir".

Televizyonun bu üç özelliği ile diğer eğitim araçlarının ulaşamayacağı bir değeri olduğunu düşünen Çilenti (1982: 154), Dale'nin yaşantı konisini de paylaşarak, televizyonun üçüncü özelliğinin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır:

Şekil 1. Dale Yaşam Konisi

Son zamanlarda teknolojiye yaşanan gelişmeler de bir eğitim aracı olarak televizyonu destekler niteliktedir. Teknolojik gelişmeler, Gani'ye (1996) göre "neredeyse eğitim ve öğretim faaliyetlerini öğretmenin elinden alarak Medya'ya teslim eder hale" getirmiştir bizleri.

Böylece gelişen teknoloji ile birlikte geleneksel eğitim sisteminde de değişiklikler meydana gelmektedir. Günümüzde "kara tahta, cansız resim ve şekiller, film şeritleri, ses bantları, projeksiyon vb. bile yetersiz kalmış; kitle haberleşme araçları olan basın, radyo ve

televizyonun güncel bir şekilde eğitimde rol olması zorunlu olmuştur” (Calp, 2005: 316). Böylece çocuklar için televizyon gibi farklı öğrenme ortamları söz konusu olmuştur.

Postman’a (2004: 163) göre “*şu anda Amerika Birleşik Devletleri’nde izlenmekte olan köklü eğitim atılımının sınıflarda değil evde, televizyon aygıtının önünde gerçekleştiğini ve okul yöneticileriyle öğretmenlerin yetki alanında değil, televizyon kanalı yöneticileriyle komedyenlerin alanında meydana geldiğini söylemek*” yanlış olmayacaktır. Anlatılmak istenen, televizyonun eğitimi denetleme gücünü ele geçirmiş olmasıdır. Postman, televizyonu da bir “*öğretim programı*” olarak isimlendirmekte ve bu öğretim programının okul öğretimini geride bıraktığını söylemektedir. Bir başka deyişle, televizyon hızla birinci öğretim programı haline gelmektedir.

Çetin ve Bilgin Aksu (2010), bu eğitim programından nasıl yararlanabileceğini şöyle açıklamaktadır:

“1. Eğitim, televizyonun çeşitli üstün niteliklerinden (yüz yüze eğitimle karşılaştırıldığında kısa sürede kitlelere ulaşması, tekrarlanabilirliği vs.) faydalanabilir. Öğretmenin televizyon programı önerilerine göre öğrenciler yönlendirilebilir. Her öğrencinin belli bir televizyon izleme sıklığı varsa, bu durumdan eğitim adına yararlanılabilir.

2. Televizyon kanallarının belli süreler eğitimsel yayın yapmaları gerekliliği verimli bir şekilde kullanılabilir. Bu kanallar, program zamanlarını ve içeriklerini MEB aracılığı ile tüm öğretmenlere duyurarak, doğru izlenmeyi sağlayabilirler. Bir başka anlatımla, öğretmen öğrencilerine program önerebilir, o programlardan sorular sorabilir, programlarla ilgili dönütleri yayın kanalına iletebilir. Böylece üretken ve canlı bir yayın programı oluşturulabilir.

3. Öğrenci, veli ve öğretmenlerin önerilerinde dile getirilen temel eleştirilerden biri olan, eğitsel programların yetersizliği ve düşük niteliğinin artırılmasına çalışılabilir. Çocuk programları zengin bir içerikle hazırlanabilir.

4. Çocuk programı olarak çizgi filmlerden farklı programlara da yer verilebilir. Çizgi filmler, içerik olarak zenginleştirilip, çocukların gelişimine yardımcı nitelik kazandırılabilir.

5. Çocuk programları, çocukların televizyon izledikleri saatlerde artırılabilir.

6. Televizyon yapımcıları, izleyicilerin az çok ne beklediklerini bilir ve bu sınırlar içinde çalışırlar. Televizyon yapımcıları ve eğitimciler, bu amaçla etkileyici ve öğrenme niteliği yüksek yapımlar için ortak çalışmalar yürütebilirler”.

Dünya televizyona alışalı, çocuk eğitiminin kolaylaştığı görüşünün daha da benimsendiğini belirten ve bu görüşün haklılığına inanan Şirin’e (2006: 101) göre “*televizyonsuz çocuk eğitimi, televizyonla çocuk eğitiminden hem daha zor, hem de daha sıkıcı*”dır. Bunun yanında Alkan (1986), Romanya’da yapılan bir araştırma

sonucunda, televizyon ile yapılan eğitimin öğrenci ve öğretmenleri geliştirmede olumlu katkılar sağladığı sonucunu iletmektedir.

Televizyonun aile, okul ve öğretmenlerin önüne geçtiği düşüncesi son zamanlarda daha da kabul gören bir düşünce hâline geliyor olsa da eğitimde “*televizyon yayımlarından öğretmenin yerini tutmak için değil, ama öğretimi zenginleştirmek için*” yararlanılmalıdır (Türkoğlu, 1983).

2.1.4.2 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma

Bireylerin doğru ve etkili bir dil kullanıma sahip olmaları için iyi bir konuşma eğitimi almaları gerekmektedir. Aileden sonra, konuşma becerisinin geliştirilebileceği yer okuldur. Bununla birlikte, bireylerin konuşmaları üzerinde televizyonun da önemli bir etkisi vardır.

RTÜK (t.y.) verilerine göre, “*sürekli olarak hayatımızın içinde bulunmaları sebebiyle radyo ve televizyonların, dilde iyi veya kötü alışkanlıklar oluşturmada, okuldan daha önemli rol oynadıkları*” ileri sürülebilmektedir. Çünkü kişiler Ercilasun’a (1998) göre, “*kelimelerin doğru söylenişle, doğru yer ve anlamda kullanılmasını*” okuldan önce televizyonla tanışarak ve sonrasında gereğinden fazla kullanarak televizyondan öğrenmek durumdadırlar. Aynı şekilde kişiler okulun öğrettiklerinin aksine, kelimelerin yanlış söylenişle, yanlış yer ve anlamda kullanılmasını da televizyondan öğrenebilmektedir.

Televizyon, bir öğretmenin yerini alarak eğitim-öğretim aracı olarak kullanılabilir. Böylece “*dersler öğretmen değil televizyondaki programcılar tarafından anlatılmaktadır. Dersler televizyondan izlenmektedir*” (Göneç ve Göneç, 2004: 394).

Televizyon ile bilinçli olarak yapılan bu eğitimin dışında da televizyon kişilere bir şeyler öğretmeye devam etmektedir.

Televizyonun konuşmayı etkilemesi de genellikle farkında olmadan, *amaçsız* bir şekilde gerçekleşmektedir. Eğitim amacı olmadan yapılan yayınları izleyenlerin konuşmalarında televizyondan etkilendikleri görülmektedir. Televizyon yayınları incelendiğinde, daha çok olumsuz bir etkilenmeden söz edilebiliyorken yayın niteliklerinin iyileştirilmesi ile bu etkilenmenin yararlanmaya dönüşebileceği de

söylenmektedir. Böylece konuşma eğitiminde televizyondan *etkilenme* değil, televizyondan *yararlanma* söz konusu olacaktır.

Televizyon, yapılan dil yanlışları ile daha çok olumluluğun değil, olumsuzluğun örneklerini yaygınlaştırmaktır. Bunu yapabilmenin gücü ise uzun izlenme saatleri ve televizyona olan güvenden kaynaklanmaktadır. Yalnız televizyon, Hepçilingirler'e (1998: 251) göre "*insanların "Radyodan dinledim, televizyondan gördüm, demek ki doğru!" biçimindeki güven duygularını boşa çıkaran bir uygulama içinde görülmektedir"*

Çocukların televizyondaki konuşmalardan ne kadar çok etkilendikleri düşünüldüğünde, güven duyguları sarsılan insanların başında aileler ve öğretmenler gelmektedir.

Televizyonun olumsuz ifadeleri yaygınlaştırması sonucunda, pek çok aile çocuklarının kullandığı sözcükleri bilmediğinden, pek çok öğretmen öğrenciler tarafından bilerek değiştirilen, yanlış söylenen sözcük ve cümlelerden şikâyet etmektedirler. Bunları düzeltme çalışmalarından da bir sonuç alınamamaktadır (Özfirat, 1998: 148).

Aile içinde çocuklara yapılan güzel konuşma uyarıları, ailelerin kendilerinin de izledikleri programlar karşısında, kimi zaman bir zorlama kimi zaman da gerçeklikten uzak ifadeler olarak kalmakta ve çocukların konuşmalarına etki etmemektedir.

Okullarda doğrusunun öğretildiği dil yanlışları ve anlatım bozuklukları, öğrencilerin okuldan sonra izledikleri ya da dinledikleri "*iletişim araçlarında ve gündelik dilde o kadar yaygın kullanılıyor ki*" öğrenciler çelişkiye düşmektedir (Özfirat, 1998: 148).

Öğrenciler, aile ve öğretmenlerine karşı her gün görebildikleri, sevdikleri kimi zaman gözlerinde büyüttükleri kimi zaman tanışmak için can attıkları televizyon karakterlerini örnek almayı ve onları taklit etmeyi sürdürmektedirler.

Uygulama yapmak ve iyi konuşanları örnek almak ile kazanılabilecek ve geliştirilebilecek konuşma becerisi karşısında, televizyonun olumsuz etkilerini olumluya çevirecek olan ise yine televizyonun kendisi olacaktır. Sevilen televizyon karakterleri karşısında, aile, çevre ve okul gibi kavramların önemsiz kaldığı hatta kimi zaman gözden kaybolduğu konularda, televizyonu kullanmayı bilmek ve

eleştirmenin dışında yararlanmaya çalışmak önemlidir. Televizyondan yararlanma biçimleri, özellikle araştırmacılar tarafından önerilecek *uygulamalı model örnekleri* ile fark edilebilecek ve gelişme gösterebilecektir.

Konuşma eğitiminde televizyondan yararlanmadan iki şekilde söz edilebilmektedir. Bunlardan biri konuşma eğitiminde televizyondan doğrudan yararlanmak iken bir diğeri televizyonu okullarda öğretmenler aracılığıyla dolaylı olarak kullanmaktır.

2.1.4.2.1 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Doğrudan Yararlanma

Televizyonu konuşma konusunda etkin bir şekilde eğitime katmak; televizyonun özendirici yönüyle izleyicileri konuşma konusunda bilinçlendirecek ve örnek olacak yayınlar yapmak ile gerçekleşecektir.

Televizyon, Özfirat'a (1998) göre "*gündem oluşturma, saptama ve yönlendirme yönündeki etkileriyle*" tüm ulusu aynı anda harekete geçirebilecek güçtedir. Özellikle televizyonun Zülfikar'a (2009) göre "*halkın kültür seviyesini yükseltmek, mevcut dili korumak ve geliştirmek*" gibi var olan görevini tam anlamıyla yerine getirmesi durumunda her yaştan ve kültürden insana ortak, doğru ve etkili bir dili yaratabilecek durumdadır.

Kişilere rahatlıkla ulaşabilen televizyon, bu özellikleriyle Günşen'e (2006) göre "*halk eğitiminde, Türkçeyi doğru ve güzel kullanmaya özendirilmede ne büyük imkândır*".

Televizyonun özendirme işlevini yerine getirebilmesi için öncelikle televizyonda konuşulan dile özen gösterilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, televizyonun bir yayına başlamasında aranması gereken ilk şart, dil ve anlatıma gösterilen önem ve özen olmalıdır.

Televizyon yayınlarında dil konusunda yapılan denetlemeler ve gösterilen özen ile televizyon dili, yalnızca bir olayın anlatımını kolaylaştırmak yerine eğitici özellik de kazanmış olacaktır. Pirim'in (1996: 1417) de belirttiği gibi bu, hem insanların dilini geliştirmesini ve zenginleştirmesini sağlayacak hem de olayları yorumlamasına katkı yapacaktır.

Televizyonda dile gösterilen özenin yanında halkın da özenli dil kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi gereklidir. Halkı bilinçlendirmek amacıyla Aksaçlıoğlu

ve Yılmaz'a (2007) göre yaygın eğitim faaliyetleri ile MEB ve Kültür ve Turizm Bakanlığı, Batuş'a (2003: 448) göre sivil toplum örgütleri de katılmalıdır. Ayrıca kişi ve kurumlar Ayrancı ve diğerleri'ne (2004) göre "3 ay, 6 ay ya da 1 yıllık yayın dönemini temsil edecek, çocuk programlarının da bu açıdan inceleneceği çalışmalar" yapmalıdırlar.

Bilinçlendirmeye yönelik televizyon yayınları, düzenli aralıklarla ancak sürekli bir biçimde "kampanyalar, haftalar, ödüllü yarışmalar" şeklinde oluşturulmalı ve dil kurallarının hatırlatılacağı "eğlenceli yarışma ve bulmaca programları" düzenlenmelidir (Giray, 1998: 236; Şamiloğlu, 1998: 162). Böylece konuşma için gereken ilgi, bilgi dolu ve uzun soluklu olacaktır.

Konuşma eğitiminde televizyonu doğrudan bir araç olarak kullanmanın yollarından biri Arıcı'ya (1998) göre "TRT'nin oluşturduğu dil konulu Geçici Danışma Kurulu üyelerinden isteyenlerin Türkçe ile ilgili kısa ve öz sloganları kendi seslerinden görüntülü olarak halka iletmesi"dir. Burada yer alan kişiler yalnızca TRT ile sınırlı tutulmamalı gönüllü olan ve dil ile ilgilenen kişilerle de desteklenmelidir.

Bu desteklemede, televizyonu konuşma konusunda bir eğitim aracı gibi kullanmak için kişiler tarafından model alınan televizyon karakterlerinden yararlanmak, konuşma eğitiminde televizyondan yararlanmanın en iyi yollarından biri olacaktır. İlgiyle izlenen televizyon karakterlerinin yer aldığı proje ve kampanyaların dikkat çektiği ve yaptırım gücü olduğu herkes tarafından bilinmektedir.

Son dönemdeki eğitim içerikli bu tür projelerden biri, akşamları belirli saatlerde televizyonda yayınlanan *Haydi Çocuklar Uykuya* projesidir. Bu projenin ilgi çektiği ve yaptırım gücü olduğu RTÜK (t.y.) *Çocuk Sitesi*'nde yapılan şu iki yorumdan anlaşılmaktadır:

"akıllı işaret çıkınca yatarım" (Mavişehir İ.Ö.O, 8-A/19.12.2010).

"Sayın RTÜK Kurulu Ben 13 yaşındayım fakat ailem "haydi çocuklar uykuya projesi" televizyona çıktığında (21:30).yatağa yolluyor :). Bu projenin 2'ye ayrılmasını istiyorum. Küçükler için ve büyükler için. Küçükler için saat 21:30'da çıkmalı; büyükler için ise 22:30 olmasını istiyorum. Ve yine bu yazının okunup geçilmemesini istiyorum. Şimdiden teşekkür ederim" (Engin Hayri ÖZMERİÇ İ.Ö.O, 7-A/27.12.2010)

İlgi çeken ve yaptırım gücü olan bu projenin *etkili ve güzel konuşmaya* uyarlanması ile örnek alınan televizyon karakterlerden ve televizyonun kendisinden yararlanılmış olacaktır. Böylece televizyon toplumsal bir fayda için bilinçli ve amaçlı bir şekilde konuşma eğitiminde doğrudan bir eğitim aracı olarak yer almış olacaktır.

Etkili ve güzel bir konuşma adına televizyondan yararlanabilmek için araştırmacı tarafından *Haydi Çocuklar Uykuya* projesine benzer bir *model örneği* geliştirilmiştir.

Konuşma konusunda televizyondan yararlanmayı bilinçli bir çalışma hâline getirerek konuşma eğitimine özgün bir katkı sağlamak ve araştırmacılara fikir vermek amacıyla geliştirilen *model örneği*, '*konuşma eğitiminde televizyondan nasıl yararlanabiliriz?*' sorusuna bir *öneri* olarak *Öneriler* bölümünde sunulmaktadır.

2.1.4.2.2 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Dolaylı Olarak Yararlanma

Televizyonu okullarda öğretmenler aracılığıyla kullanarak konuşma ile ilgili öğrenciler üzerinde istenen davranışları oluşturabilmek, öğrencileri olumlu davranışlara yönlendirebilmek konuşma eğitiminde televizyondan dolaylı olarak yararlanmak olacaktır.

Konuşma becerisinin geliştirilmesinde, öğretiminin etkili ve ilginç kılınması için Sever ve diğerleri'ne (2006: 19) göre "*tek kaynaklı uygulamalar yerine, çok uyaranlı eğitim ortamları yaratılmalıdır*". Böyle bir ortam için televizyondan yararlanılabilir.

Konuşma eğitiminde öğrencilere, televizyonun kurmaca dünyasını anlatmak, öğrencilerin eleştirel bir bakış kazanmalarına yardımcı olacaktır. Bu kurmaca dünyanın iyi ve kötü yanlarını, yayınlardan seçilenlerle örneklemek, öğrencilerin kendi konuşmalarına dikkat çekerek yayınlardaki kötü örneklerin taklit edilmemesi konusunda öğrencilere öğütler vermek, öğrencileri sevilen karakterlerin doğru ve etkili konuşmalarına özendirme, öğrencilerin konuşma biçimlerine olumlu yönde etki edecektir.

Konuşma becerisinin geliştirilmesi için yazma becerisinde olduğu gibi uygulama yapmak gerekmektedir. Temizyürek'e (2004) göre "*bol bol uygulama yapmak, iyi konuşan konuşmacıları dinleyerek onları model almak gibi, yaparak öğrenme modelleri*" konuşma becerisinin gelişmesi için en uygun çalışmalardır. Bunun için "*Tespit edilen bazı konuşmalar sınıfta dinletilebilir. Yine tespit edilen kimi radyo ve*

televizyon konuşmalarının başarılı ve başarısız yönlerini belirtmek için derslerde 15-20 dakikalık zaman ayrılabilir". Ayrıca Demirel'e (2002: 97) göre de bunlar yalnızca okul etkinlikleri olarak kalmamalı, öğrenciler "*okul dışı faaliyet olarak, düzeyine uygun radyo ve televizyon programlarını dinlemek*" konusunda iyi programlara yönlendirilmelidir.

Konuşmada kültür ağzı, tonlama, vurgu, sözcük zenginliği yönlerinden iyi örnekler çok etkilidir. Öğretmenler de televizyondaki iyi programlara çocukları yönlendirerek söz dağarcığının zenginleşmesini sağlamalıdır (Aydın Yılmaz ve Uzman, 2005: 25; Kavcar ve diğerleri, 1998: 59).

Bu çalışmalara uygun olabilecek televizyon yayınlarından öğretmenler tarafından seçilecek örnekler ile sınıf içinde uygulamalara yer verilebilir. Calp'ın (2005: 317) da belirttiği gibi "*öğrencilerin doğru ve güzel bir söyleyiş kazanmalarında işitsel araçların büyük bir önemi vardır*".

Televizyon yayınlarından yararlanarak konuşmayı özetlemek, öğrencilerin bilgilerini somutlaştırmak olacaktır. Böylece gözlem yoluyla, görerek ve duyarak öğrenme kolaylaşacak ve Demirel'e (1999: 100) göre "*hedeflere daha kısa zamanda ulaşmayı ve öğrenmenin kalıcı izli olması*" sağlanacaktır. Konuşma eğitiminde görsel materyallerin kullanılması Akyol'a (2006) göre "*özellikle kaynaştırma eğitiminde, öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle ve Türkçenin az konuşulduğu yörelerde etkili olacaktır*".

Ders kitapları dışında, teknolojinin eğitime dâhil edilerek, televizyon yayınlarının videolar hâlinde konuşma eğitiminde kullanılması da "*öğrenmeyi herhangi bir zaman, mekân ya da kişiye bağlı olmaktan kurtarmaktadır. Aynı zamanda videonun tekrar özelliği kalıcı öğrenmeye*" daha çok katkı sağlayacaktır (Erim ve Yöndem, 2009).

Televizyonun dolaylı bir şekilde konuşma eğitimine katılması, yetersiz ders saatleri, kalabalık ve gürültülü sınıflar gibi olumsuzlukların giderilmesine yardımcı olacak ve Önkaş'a (2010) göre "*öğretmenin yazarak kaybettiği vakti ortadan kaldırdığı için, öğrencinin daha fazla örnekle karşı karşıya gelerek uygulama yapmasına*" olanak sağlayacaktır.

Bugün gelinen noktaya bakıldığında, televizyon bir şekilde dolaylı bir eğitim aracı gibi kullanılıyor görünmektedir. Cereci'nin (1997: 27) belirttiği gibi bir annenin

çocuklarına ya da öğretmenlerin öğrencilerine vereceği bilgi ya da örnek “televizyondan alıntılanmakta ya da ondan esinlenilmiş olmaktadır”. Konunun daha iyi anlaşılması için televizyonun örnekleri değerli bulunurken anlatım biçim ve yöntemlerini de yine televizyon göstermektedir.

Unutulmamalıdır ki öğrencilerin ailede ve okulda aldıkları konuşma eğitimleri ne kadar yeterli olursa olsun Çifçi’nin (2006) ifade ettiği gibi konuşma eğitimi “sesli ve görüntülü kitle iletişim araçları ile desteklenmediği sürece etkisini yitirmekten, verimsiz kalmaktan kurtulamaz”.

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Geçmişten günümüze çocukların ve öğrencilerin hatta yetişkinlerin medya kullanım biçimlerini inceleyen ulusal ve uluslar arası birçok araştırma yapılmıştır. Çalışmalarda, ‘televizyon, aile ve çocuk’, ‘televizyon, eğitim, öğrenci’, ‘televizyon ve sosyal yaşam’ gibi konular üzerinde durulurken ‘televizyonun bireyler üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri’ başlıca araştırma konularından olmuştur.

2.2.1 Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

2.2.1.1 Televizyon ve Çocuk Konulu Araştırmalar

Nurdoğan Rigel’in (1995) “Haber, Çocuk ve Şiddet” isimli çalışması, çocukların anne ve babalarından çok TV’ye inandığını ortaya koyarken televizyonun çocuklar üzerindeki egemenliğinin tartışılmaz olduğunu göstermektedir.

Veysel Batmaz ve Asu Aksoy’un (1995) 509 aile ile yaptığı “Türkiye’de Televizyon ve Aile (Elektronik Hane)” isimli araştırma, “ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun çocuklarının televizyon izleme faaliyetine karışmadığını” ortaya koymaktadır.

Mustafa Ruhi Şirin (1996), “Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı”nda yayınlanan “Modern Çocukluk Tasarımı ve Medya” isimli çalışmasında, “modern çocukluk tasarımı, bütün büyüsunü televizyonla yitirerek, yetişkinlerin egemenliği altına girmiştir” düşüncesine ek olarak “elektronik çocuğun” görsel masalcısının televizyon olduğunu belirtmektedir.

Neriman Aral ve Yaşare Aktaş (1997) tarafından “*Çocukların Televizyon ve Diğer Etkinliklere Harcadıkları Sürenin İncelenmesi*” için ilköğretim birinci kademedeki 240 öğrenciyle yapılan araştırmada, “*çocuğun kendini ifade edebildiği, yaratıcı potansiyelini kullanabildiği, dil, sosyal, zihinsel, duygusal, motor becerilerini ve yeteneklerini geliştirebildiği en uygun fırsat olan oyuna, kitap okumaya, resim yapmaya, müzikle uğraşmaya televizyondan daha az zaman ayrıldığı*” sonucuna ulaşılmıştır.

1.Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı “*Milenyumda Çocuk ve İletişim*” (2004) yayınında *Çocuk ve Medya* üzerinde duruluyorken bu yayında, Yıldız Dilek Ertürk “*Çocuk ve Televizyon Etkileşiminde Aile*” başlıklı çalışmasında, öğrencilerin televizyon izledikleri sürenin okula gittikleri süreyi aştığını aktarmaktadır. Hayati Akyol (2006) da “*Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*”nde öğrencilerin yalnızca okuldaki sürelerinden daha fazlasını değil aynı zamanda “*okuduklarından da çok*” televizyon izlemekte olduklarını belirtmektedir.

Nesrin Sis (2006), “*Medya Dili Sorunu*” isimli çalışmasında 3-12 yaş arasındaki çocukların neredeyse tamamının ders dışındaki boş saatlerinin %80’ini televizyon karşısında geçirdiklerini belirtmektedir.

Televizyon ve çocuk konulu bir başka araştırma, Sevim Cesur ve Oya Paker’e (2007) ait “*Televizyon ve Çocuk: Çocukların Tv Programlarına İlişkin Tercihleri*” isimli çalışmadır. 5 ilde 454 ilkokul öğrencisi ile yapılan araştırma, “*çocukların çoğunlukla büyüklerin izledikleri programları izlediklerine*” işaret etmektedir.

Editörlüğünü Metin Işık’ın (2007) yaptığı “*Televizyon ve Çocuk*” isimli çalışmada, 1000 ilköğretim öğrencisi ile televizyon ve çocuk arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmış ve diğer çalışmalarla benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Necip Çetin ve Mualla Bilgin Aksu’nun (2010) “*İlköğretim 4-8. Sınıf (10-14 Yaş) Öğrencilerinin Televizyon İzleme Profili*” isimli araştırmaları, öğrencilerin hafta içinde 2 saat veya daha fazla süre televizyon izlediklerini göstermektedir

2.2.1.2 Televizyonun Etkileri Konulu Araştırmalar

Televizyon ve çocuğun konu edildiği ve televizyonun etkilerinin incelendiği, alan araştırması niteliğini taşıyan ilk araştırma, Oya Tokgöz’ün (1982) “*Televizyon Reklamlarının Anne-Çocuk İkilisine Etkileri*” isimli çalışmasıdır. Eskişehir ve Yozgat

illerinde geçerleştirilen araştırma, 410 anne-çocuk ikilisiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, reklamların özellikle kadın ve çocukları etkilediği üzerinde durulmuştur.

Bülent Çaplı'nın (1996) "*Çocuk ve Televizyon*" ismiyle yayınlanan çalışmasında ise televizyonun etkilerinin kabul edilerek "*kullanma yöntemleri*" üzerinde durulması gerektiği vurgulanmıştır.

Mehmet Mete 1999 yılında, "*Televizyon Yayınlarının Türk Toplumunu Üzerindeki Etkisi*" isimli çalışmasında çocuklarda televizyon izleme sıklığını %99 olarak belirtirken aynı zamanda Fransa'da yapılan bir araştırmanın sonuçlarına da bize aktarmaktadır: "*Babanızı mı tercih edersiniz? Yoksa televizyonu mu?*" sorusuna çocuklar "*Babam olmasa da olabilir. Ama televizyon mutlaka olmalı*" yanıtını vermişlerdir. Aynı çalışmada çocuklar babalarına karşı "*televizyonu*" daha çok sevdiklerini de aktarmaktadırlar. Aynı dönemde Erol Mutlu (1999) da "*Televizyon ve Toplum*" konusunu işleyerek ve Hüseyin Emin Öztürk (1999) doktora tezinde "*Çocuğun Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi*" üzerinde durarak televizyonun var olan etkilerini gözler önüne sermektedir.

RTÜK tarafından 2006 yılında yapılan "*İlköğretim Çağındaki Çocukların Televizyon İzleme Alışkanlıkları Araştırması*" ile 1719 ilköğretim öğrencisinden elde edilen verilere göre "*öğrenciler TV izleme alışkanlığının genel olarak kendilerini olumsuz yönde etkilemediğini*" düşünmektedirler. RTÜK tarafından aynı yıl gerçekleştirilen "*Televizyon İzleme Eğilimleri*" araştırması ise yetişkinlerin (4606 kişinin) televizyona "*güvendiğini*" ortaya koymaktadır.

Kamil Kaya ve Meryem Tuna'nın (2008) "*İlköğretim Çağındaki Çocukların Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi*" isimli çalışmasında yer alan 650 ilköğretim ikinci kademe öğrencisi, televizyonun en olumlu etkisinin ne olduğu sorusunun yanıtı olarak sırasıyla televizyonun "*eğitim*", "*eğlendirme*" ve "*boş zamanı değerlendirme*" işlevlerine işaret ettikleri görülmektedir.

Canan Birsoy Altınkaş'ın (2009) "*Türk Eğitim ve Kültüründe Medyanın Oluşturduğu Sanatsal ve Düşünsel Etkiler*" başlığını taşıyan doktora tezinde, 976 öğrenciden elde edilen sonuçlardan birinin "*öğrencilerin televizyonda izledikleri programlar hakkında konuştuıkları*" olduğu görülmektedir.

2.2.1.3 Televizyon ve Konuşma Dili Konulu Araştırmalar

“*Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler*” (1999) isimli çalışmada, Ahmet B. Ercilasun, Leyla Karahan, Ahmet Kocaman, Sumru Özsoy, İclâl Ergenç, Oktay Sinanoğlu, Aysel Aziz, Feyza Hepçilingirler gibi birçok ismin kitle iletişim araçları ve Türkçe ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Bu görüşler ile “*dil kullanımına gereken özenin gösterilmesi*”nin konu olduğu sonuçlara ulaşılmaktadır.

Zeynep Aydın Yılmaz ve Ersin Uzman’ın (2005) “*Televizyonun Çocukların Dil Gelişimine Etkileri*” isimli araştırmasında “*televizyon izleme süresi arttıkça çocukların da söz dağarcıklarının arttığı*” sonucu üzerinde durulmaktadır.

Işıl Tombul’un (2006) “*Kültürel Yozlaşmanın Göstergesi Olarak Televizyonda Dilin Kullanımı: Televizyon Sunucuları Örneği*” isimli yüksek lisans tezinde, televizyonda kullanılan her türlü ifadenin televizyon izleyicileri tarafından anında kullanılmaya başlanmasının nedeni, bireyin bu kişileri kendine model almasına ve televizyonun tekrar gücüne bağlanmaktadır. Tombul, bu konuyu “*birey televizyonda çıkan kişileri kendine örnek alacak, özellikle televizyon kişiliklerinin konuşma biçimlerini kendi dili için eksen tutacaktır*” düşüncesi ile de desteklemektedir.

Serdar Arhan (2007), “*Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okulları İkinci Kademedeki Konuşma Eğitimi (Ankara İli Örneği)*” isimli yüksek lisans tezinde 244 Türkçe öğretmeninden aldığı yanıtlara göre öğrencilerin konuşmalarındaki olumsuzlukların basın-yayın organlarından önce “*aileden*” kaynaklandığı sonucuna ulaşmaktadır.

RTÜK tarafından 2009 yılında gerçekleştirilen “*Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması-2*” ile televizyon “*Dil yapımızı olumlu etkiliyor*” ve “*İnsanlar ile iletişim kurulmasını kolaylaştırıyor*” ifadelerine örneklem grubundaki 21 ildeki 2.570 kişinin büyük bir kısmının katıldığı gözlenmiştir.

2.2.1.4 Televizyon ve Eğitim Konulu Araştırmalar

Aysel Aziz’in (1975) “*Televizyonun Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi*” isimli çalışması ile Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksek Okulu Yıllık’ında (1979-1980) yayınlanan “*Kadın Eğitiminde Televizyondan Yararlanma*” çalışması, henüz o dönemlerde bile televizyon ve eğitim üzerine

araştırmalar olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Yıldırım, alışmaları ile o dönemlerde de “*her yere ulaşarak izlenebilme şansı*”na sahip olan televizyondaki eğitim yayınlarının yetersizliğini vurgulamaktadır.

Adil Türkoğlu (1983), “*Eğitim Sistemimizde Televizyondan Yararlanma Olanakları*” başlıklı araştırmasında, “*Televizyon yayınlarından öğretmenin yerini tutmak için değil, ama ğretimi zenginleştirmek için yararlanılır*” sonucuna ulaşmaktadır.

Cevat Alkan (1986), “*Eğitim Teknolojisi Araştırmaları Radyo ve Televizyonun Diğer Eğitim Ortamlarıyla Birlikte Kullanılması*” alışması ile Romanya’da yapılan bir araştırma sonucunda, televizyon ile yapılan eğitimin ğrenci ve öğretmenleri geliştirmede “*olumlu*” katkılar sağladığı sonucunu aktarmaktadır. Alkan (1986), aynı dönemde yapmış olduğu “*Sınıf ğretimi Televizyon ile ğretimin Karşılaştırılması*” başlıklı araştırması sonucunda ise “*ğretmenli sınıf ğretimi*”nin yanında “*ğrenciye hareket özgürlüğü sağlama, öğretmenden ve fizik ortamdan yaygın olarak yararlanabilme yönünden televizyonla öğretimin geniş bir potansiyele sahip olduğu*”nu belirtmektedir.

Sedat Cereci (1997), “*Televizyon Eğitebilir mi?*” başlıklı çalışması ile televizyonun eğitici olup olmamasının “*izleyicinin izleme biçimi ve alışkanlıklarıyla da yakından ilgili*” olduğunu belirtirken televizyonun kitleleri etkileme gücünden de bahsetmektedir.

Günümüze yaklaşıldığında, Gülsüm Göktürk (2001), “*Medyanın ocuk Eğitimindeki Rolü ve “Türkiye ocuk Dergisi” rneği*” isimli yüksek lisans tezinde, çocukların okula başlamadan çok önce medya araçlarıyla tanışmaları nedeniyle medya ve eğitim üzerinde durulması gereğinden söz etmektedir.

2.2.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

2.2.2.1 Televizyon ve ocuk Konulu Araştırmalar

Ignacio L. Gotz (1975), ocuk ve televizyon konulu çalışmasında, televizyonun çocuğu kurgusal bir durumla karşıya karşıya bıraktığı ve çocuğun günler, haftalar boyunca maruz kaldığı bu görüntüleri taklit ettiği üzerinde durmaktadır.

Daniel R. Anderson, Elizabeth Pugzles Lorch, Dianne Erickson Field ve Jeanne Sanders’e (1981) ait çocuklar üzerinde televizyonun etkileri konulu araştırmada,

çocukların televizyonda izledikleri görsellerden etkilenmeleri sonucunda, televizyondan gördüklerini hayata geçirme isteklerinin yoğunluğundan söz edilmektedir.

2000 yılında, Miriam E Bar-on tarafından yapılan televizyonun çocuklar üzerindeki etkileri konulu araştırma ile çocukların, mezun olana kadar hemen hemen 3 yıllarını televizyon ile harcadıkları vurgulanmıştır.

Bu konu, 2001 yılında American Academy of Pediatrics (AAP) tarafından yapılan televizyon ve çocuk konulu araştırmanın “*ortalama insan hayatının 70 yıl olduğu düşünülerek hesaplandığında, yaklaşık olarak 7-10 yıl televizyon seyredilerek harcandığı*” sonucu ile desteklenmektedir.

2.2.2.2 Televizyonun Etkileri Konulu Araştırmalar

Ignacio L. Gotz (1975), çocuk ve televizyonu konu aldığı çalışmasında, televizyonun çocuklar üzerindeki etkilerine değinirken yüzyüze iletişimden sonra gelen televizyonun etkisinin davranışsal olduğundan söz etmektedir.

Michael Novak (1981), televizyonu anlamak konulu çalışmasında, televizyonun ruh coğrafyasını biçimlendirdiğinden söz etmektedir. Bununla ilgili olarak, günde ortalama 6 saat televizyon izleyen birinin televizyonun istediği biçimde bir insan olacağını da vurgulamaktadır.

Paul Rutherford (2000), televizyon ve reklam ilişkisini incelediği çalışmasında insanların sözlere karşı temkinli yaklaşımlarının yanında görsellere daha kolay inandıklarını ve bu yüzden televizyonun çok etkili olduğunu belirtmektedir.

Noam Chomsky (2005), medya konulu çalışmasında, televizyonun bireyleri istenilen yönde etkileyebilme gücüne sahip olduğu ve genellikle bu etkinin olumsuz olduğu üzerinde durmaktadır.

2.2.2.3 Televizyon ve Konuşma Dili Konulu Araştırmalar

Larry King (1998), konuşma konulu çalışmasında, ünlü isimlerin Amerikan toplumunun dilini nasıl etkilediğinden örneklerle söz etmektedir.

2.2.2.4 Televizyon ve Eğitim Konulu Araştırmalar

John Lebaron (1974), televizyon ve eğitim konulu çalışmasında, televizyonun okul eğitiminden daha önce çocuğun hayatına girdiğini belirtmesinin yanında, çocukların okulda öğrendiklerini televizyonda görmedikleri zaman öğrendiklerinden şüphe duyduklarından söz etmektedir. Bunun için Lebaron çalışmasında, çocukların kendi yayınlarını yaptığı ve açık sınıf olarak isimlendirdiği bir televizyon sistemi önerisi sunmaktadır.

Neil Postman (2004), “*Televizyon: Öldüren Eğlence Gösteri Çağında Kamusal Söylem*” isimli kitabında “*televizyonun eğitim öğretim faaliyetlerinin önüne geçtiğini*” belirtirken bu sonucu Marshall McLuhan (2005), “*Yaradığımız Medya*” ile destekleyecektir.

2.3 ALANYAZIN TARAMASININ SONUCU

Tez çalışmasının başlığı ile ilişkilendirilebilecek çalışmalara bakıldığında; ‘*Televizyon ve Çocuk*’, ‘*Televizyonun Etkileri*’, ‘*Televizyon ve Konuşma Dili*’ ve ‘*Televizyon ve Eğitim*’ konularında farklı çalışmaların olduğu görülmektedir.

Bu çalışmalar incelendiğinde, televizyon ve çocuk konusunun her dönem ilgi çeken araştırma konularından olduğu ve araştırmalarda daha çok çocukların televizyon izleme alışkanlıkları üzerinde durulduğu görülmektedir.

Televizyonun etkileri konulu çalışmalarda ise televizyonun çocukların sosyal yaşamlarında nasıl etkili olduğuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Televizyon ve konuşma dili konulu çalışmaların diğer araştırmalara göre daha yeni olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda, televizyonun dil üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri tartışılırken yapılan öneriler birbirini tekrarlar nitelikte kalmaktadır.

Televizyon ve eğitim konulu çalışmalar eskiye dayanıyor olsa da çalışmaların sayısı artmamıştır. Ayrıca, son dönemde bu konu üzerinde düşünülmeden vazgeçilmiş, televizyona teslim olunmuş gibi gözükmektedir.

Alanyazın incelendiğinde, yapılan çalışmaların daha çok var olanı ortaya çıkarmak şeklinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Çalışmalar var olan durumu somut

araştırma verileriyle sunuyor olsalar da, somut çözümler ortaya koyamadıkları için yetersiz kalmaktadır.

Diğer beceri alanlarının eğitime göre daha az araştırılan ya da çalışılan konuşma eğitimini konu olarak gerçekleştirilen bu tez çalışmasında, öncelikle televizyon ve konuşma arasındaki etkiler, öğrenci görüşlerinden hareketle sunulmaktadır. Bununla birlikte, yapılan tez çalışması, konuşma konusunda televizyonun olumlu etkilerinden söz edebilmek ve bunlardan yararlanabilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen somut, özgün *model örneği önerisi* ile bu alanda yapılan tüm çalışmalardan ayrılmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Televizyonun konuşma dili üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla nicel bir araştırma yapılmıştır. Nicel araştırma için seçilen yöntem ise *genel tarama modelidir*.

Genel tarama modeli, “*çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir*”. Genel tarama modelleri ile tekil ya da ilişkisel taramalar yapılabilir. Bu araştırma için *tekil tarama* yaklaşımı benimsenmiştir. Tekil tarama modelleri, “*Değişkenlerin, tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amacı ile*” yapılan araştırma modelleridir. “*Bu tür yaklaşımda, ilgilenilen olay, madde, birey, grup, kurum, konu vb. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye (tanıtılmaya) çalışılır*”. Araştırmada tekil tarama modeli ile şimdiki zamanla sınırlı “*an’lık durum saptaması*” yapılmıştır (Karasar, 2004: 79).

3.2 EVREN ve ÖRNEKLEM

Televizyonun konuşma dili üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla ilköğretim ikinci kademede (6, 7, 8. sınıf) bulunan öğrenci görüşlerinden yararlanılmasına karar verilmiştir.

Araştırmada gerekli olan öğrenci görüşlerini alabilmek için “*küme örnekleme*” yaklaşımı benimsenmiştir.

“Evren ya da çalışma evreni, çoğu zaman içinde çeşitli elemanları olan, benzer amaçlı (işlevli) kümelerden oluşur” (Karasar, 2004: 114). Araştırmada, seçilen kümeler üzerinde çalışılmıştır.

Tek bir ilde bulunan öğrencilerden elde edilen verilerin Türkiye’yi yansıtmayacağı ve araştırılan konunun farklı bölge ve illere göre farklı sonuçlanacağı düşünülmesi ve yapılan alanyazın taramasında, genellikle bir tek il örneği üzerinde çalışılmış olduğunun fark edilmesi nedeniyle araştırma evrenini 7 bölgeyi temsilen 8 ildeki³ ilköğretim ikinci kademe (6, 7, 8. sınıf) öğrencileri oluşturmaktadır.

Evreni oluşturan iller, bölgeleriyle birlikte şöyle gösterilebilir:

Tablo 1. Evreni Oluşturan İllerin Bölgelere Göre Dağılımı

BÖLGE	İL
Marmara	Kocaeli
Ege	Manisa
Akdeniz	Hatay
Karadeniz	Bartın
İç Anadolu	Eskişehir
Doğu Anadolu	Kars
Güneydoğu Anadolu	Şırnak/Kilis

Araştırma evreninin geniş olması ve bu evrene dâhil olan öğrenci sayısının çok fazla olması nedeniyle örneklem için *oranlı küme örnekleme* yöntemine başvurulmuştur. “Oranlı küme örnekleme yapabilmek için evren, önce, araştırma bulguları açısından önemli farklılıklar getirebileceği düşünülen değişken(ler)e göre alt evrenlere ayrılır” (Karasar, 2004: 115).

³ Her bölgeden bir il seçilmesi uygun bulunmuş olsa da şartlar gereği, Güneydoğu Anadolu bölgesinden bir merkez okul için Şırnak ve bir köy okulu için Kilis olmak üzere iki il seçilmiştir.

Örneklem seçiminde, araştırma bulguları açısından değişiklikler oluşturabileceği düşünülen değişken ‘*merkez/köy okulu farklılıkları*’ olarak belirlenmiştir. Bu farklılığın seçilmesindeki amaç; ölçünlü (standart) dili kullanma ve televizyondan etkilenme düzeyinin her iki okul türünde okuyan öğrenciler için farklı olabileceğinin düşünülmesidir. Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde de araştırma konularının okul türlerine göre ele alındığı görülmektedir. Bu amaçla; Türkiye’nin 7 bölgesinden seçilen illerden farklı sosyo-ekonomik durumu yansıtan birer köy okulu ve merkez okul olmak üzere 14 okul seçilmiştir.

Evren ve örnekleme oluşturan il ve okulların belirlenmesinde ise *uygun/kazara örnekleme* yaklaşımı benimsenmiştir. “*Uygun örnekleme yönteminde amaç; zaman, para ve işgücü kaybını önlemektir*” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Bartın ve Demirel, 2010: 91).

Böylece, araştırmanın evrenini yedi bölgeden seçilen 8 ildeki (Kocaeli, Manisa, Hatay, Bartın, Eskişehir, Kars, Şırnak ve Kilis) 340396 ilköğretim ikinci kademe (6, 7, 8. sınıf) öğrencisi oluşturmaktadır (MEB, 2011). Araştırma örneklemini ise bu illerden seçilen birer köy okulu ve merkez okul olmak üzere toplam 14 okulda bulunan 938 ilköğretim ikinci kademe (6, 7, 8. sınıf) öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın evren ve örneklem verileri bir tablo ile şöyle gösterilebilir;

Tablo 2. Araştırmanın Evren ve Örneklemini Oluşturan Verilerin Dağılımı

BÖLGE	İL	EVREN	ÖRNEKLEM
Marmara	Kocaeli	86278	141
Ege	Manisa	71640	131
Akdeniz	Hatay	95497	140
Karadeniz	Bartın	8915	150
İç Anadolu	Eskişehir	34241	106
Doğu Anadolu	Kars	21821	147
Güneydoğu Anadolu	Şırnak	14620	123
	Kilis	7384	
TOPLAM		340396	938

Büyüköztürk ve diğeri'ne (2010: 98) göre araştırmanın örnekleme için .03 sapma miktarı ve .05 hata miktarıyla 1065 kişiye ulaşılması yeterlidir. Araştırma için bu kişi sayısına ulaşılmaya çalışılmış ancak örnekleme gelen anket sayısı 938 kişi ile sınırlı kalmıştır.

Örnekleme bulunan öğrenci sayısı, çeşitliliği sağlaması ile de araştırma sonuçlarına ulaşmada yeterli görünmektedir. Çünkü Karasar'ın (2004: 126) belirttiği gibi “örnek” sözcüğünün de gerektirdiği gibi örneklemede önemli olan “*temsildir*”.

3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın başlangıcında, araştırma konusuyla ilgili kaynak taraması yapılarak makale, tez, kitap gibi çalışmalara ulaşılmıştır. Kaynaklardan elde edilen bilgiler çalışmanın ilgili alanlarında değerlendirilmiştir.

Televizyon ve konuşma arasındaki etkiyi ortaya koymak için yapılan nicel araştırma için gerekli olan veriler, örneklem içindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine *anket* (Ek-1) uygulanarak toplanmıştır. Uygulanan anket, çalışma amacını ortaya koyan bir açıklama ile bireyi tanıma sorularından (11) ve televizyondaki konuşmalarla ilgili olarak öğrencilerin düşüncelerini öğrenmeye yönelik sorulardan (17) oluşmaktadır.

Uygulanan anket, yapılan gözlemlerden ve Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinden de yararlanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Anketin sağlıklı bir şekilde hazırlanmasında alan uzmanları (3 kişi) ile ölçme ve değerlendirme aşamasında istatistik uzmanlarının (2 kişi) görüşlerine başvurulmuştur.

3.3.1 Güvenirlik Analizi

Güvenirlik analizi yapılırken *Alpha* modeli kullanılmaktadır. *Cronbach's Alpha* sorular arası korelasyona bağlı uyum değeridir ve bu değer faktör altındaki soruların toplamdaki güvenilirlik seviyesini göstermektedir. *Cronbach's Alpha* değerinin 0,70 ve üstü olduğu durumlarda maddelerin güvenilir olduğu kabul edilmektedir (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2008: 89).

Televizyonun konuşma eğitimine etkilerini belirlemek için uygulanan ankette yer alan maddelerin güvenilirliği %74,3'tür. Bu bir tablo ile şu şekilde gösterilebilir;

Tablo 3. Güvenirlik Analizi

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
,743	17

3.4 VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma için yararlanılan anket soruları, uygulanmadan önce, alan uzman ve öğretmenleri tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda, öğrencilerin anlayamayacakları ya da yanlış anlayabilecekleri düşünülen konuların anket amacının belirtildiği giriş bölümünde açıklanması uygun görülmüştür. Araştırmayla ilgili çalışılan öğrencilere ya da istenilen amaca uygun olmadığı düşünülen anket sorularına ise yer verilmemiştir. Böylece ankette yer alan 21 madde, 17 maddeye düşürülmüştür.

Türkiye'nin 7 bölgesinden seçilen illerde bulunan merkez ve köy okullarında uygulanan anket için o illerde bulunan Türkçe öğretmenlerinden yararlanılmıştır.

Hazırlanan anket formlarının çoğaltılması ile başlayan süreç, formların köy ve merkez okul olarak ayrılması, ilköğretim ikinci kademe boyutunda sınıflandırılması ve o ilde bulunan Türkçe öğretmeni ile iletişime geçildikten sonra formların kendilerine ulaştırılması ile devam etmiştir.

Anket uygulama süreci, anketin öğretmenlerin uygun gördükleri bir zamanda öğrencilere uygulanmasının ardından anket formlarının araştırmacıya ulaştırılması ile son bulmuştur.

3.5 VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma için uygulanacak anket, *sıralamalı değişkenler* (Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Katılmıyorum, Hiç Katılmıyorum) ile oluşturulmuştur (Balcı, 2007: 146). Buna göre alınan yanıtlar SPSS 13.0 paket programı ile analiz edilmiştir.

Elde edilen verilerin yüzde (%) ve sıklıklarla (frekans) tablolaştırılarak yorumlanmasının ardından araştırmadan elde edilen veriler arasında karşılaştırmalar da yapılarak çapraz tablolar ile araştırmanın ilgili bölümlerinde gösterilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1 BİREYİ TANIMAYA YÖNELİK BULGULAR

Araştırma verilerini elde etmek için uygulanan anketin ilk bölümü, bireyi tanıma sorularından oluşmaktadır. Bu bölümü oluşturan değişkenler *‘il, okul, cinsiyet, sınıf, kardeş sayısı, anne ve babanın çalışma durumu, evdeki televizyon sayısı, odada televizyon bulunma durumu, televizyon izleme süresi, izlenen program türü’* dür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, araştırmaya katıldıkları illere göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşadıkları İllerin Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Kocaeli	141	15
Manisa	131	14
Hatay	140	14,9
Bartın	150	16
Eskişehir	106	11,3
Kars	147	15,7
Şırnak/Kilis	123	13,1
Toplam	938	100

Tabloya göre araştırmaya katılan öğrencilerin %15’i (141 kişi) Kocaeli ilinde, %14’ü (131 kişi) Manisa ilinde, %14,9’u (140 kişi) Hatay ilinde, %16’sı (150 kişi) Bartın ilinde, %11,3’ü (106 kişi) Eskişehir ilinde, %15,7’si (147 kişi) Kars ilinde, %13,1’i (123 kişi) Şırnak ve Kilis illerinde yaşamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları okul türüne göre, bir köy okulunda mı yoksa bir merkez okulda mı okuduklarına ilişkin dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Köy	426	45,4
Merkez	512	54,6
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %45,4'ü (426 kişi) bir köy okulunda okuyorken, %54,6'sı (512 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları okul türüne göre dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Kız	464	49,5
Erkek	474	50,5
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %49,5'i (464 kişi) kızlardan %50,5'i (474 kişi) erkeklerden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kaçınıcı sınıfta okuduklarına dair dağılımı gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
6	306	32,6
7	320	34,1
8	312	33,3
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %32,6'sı (306 kişi) 6. sınıf, %34,1'i (320 kişi) 7. sınıf ve %33,3'ü (312 kişi) 8. sınıf öğrencisidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf türlerine göre dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sahip oldukları kardeş sayısına ilişkin dağılım, aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sahip Oldukları Kardeş Sayısının Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Yok	54	5,8
1	237	25,3
2	247	26,3
3 ve üstü	400	42,6
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %5,8'inin (54 kişi) kardeşi yoktur. Öğrencilerin %25,3'ü (237 kişi) 1, %26,3'ü (247 kişi) 2 ve %42,6'sı (400 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir.

Araştırmaya katılan öğrenciler büyük oranda 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin çalışıp çalışmadığına ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumu Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Çalışıyor	144	15,4
Çalışmıyor	768	81,9
Toplam	912	97,2

Araştırmaya katılan öğrencilerin %15,4'ünün (144 kişi) annesi çalışıyor iken %81,9'unun (768 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %2,8'i (26 kişi) bu soruya yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun *annesi çalışmamaktadır*.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çalışıp çalışmadığına ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumu Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Çalışıyor	809	86,2
Çalışmıyor	110	11,7
Toplam	919	98

Araştırmaya katılan öğrencilerin %86,2'sinin (809 kişi) babası çalışıyor iken %11,7'sinin (110 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %2'si (19 kişi) bu soruya yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun *babası çalışmaktadır*.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde kaç tane televizyon bulunduğuna ilişkin dağılımı gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
1	576	61,4
2	300	32
3	62	6,6
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %61,4'ünün (576 kişi) evinde 1, %32'sinin (300 kişi) evinde 2, %6,6'sının (62 kişi) evinde 3 televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının evinde *1 adet* televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Odanızda televizyon var mı?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Var	160	17,1
Yok	778	82,9
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %17,1'inin (160 kişi) odasında televizyon bulunurken %82,9'unun (778 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun *odasında televizyon bulunmamaktadır*.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Günde kaç saat televizyon izlersiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin dağılım tablosu aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
1	264	28,1
2	357	38,1
3	223	23,8
4 veya daha fazla	94	10
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %28,1’i (264 kişi) günde 1 saat, %38,1’i (357 kişi) günde 2 saat, %23,8’i (223 kişi) günde 3 saat ve %10’u (94 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler büyük oranda *günde 2 saat televizyon* izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “En çok hangi tür programları izlersiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin dağılım tablosu aşağıda verilmektedir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Çok İzledikleri Program Türü Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Çizgi Film/Çocuk	64	6,8
Bilgi/Yarışma	106	11,3
Dizi/Sinema	351	37,4
Reklam/Tanıtım	7	,7
Haber/Spor	79	8,4
Diğer	32	3,4
Çoklu Seçenek	299	31,9
Toplam	938	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %6,8’i (64 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %11,3’ü (106 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %37,4’ü (351 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,7’ si (7 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %8,4’ü (79 kişi) haber/spor türünde programları izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %3,4’ü (32 kişi) bu programların dışında ‘diğer’ bir seçeneği ile en çok “*Müzik, Belgesel, Dövüş, Talk Show*” gibi program türlerini izlediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %31,9'u (299 kişi) ise birden fazla seçeneği işaretlemiştir. İşaretlenen seçenekler arasındaki sıralama, öğrencilerin genel olarak izledikleri program türü sıralamasıyla aynıdır.

Buna göre, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük oranda izledikleri program türünün *dizi/sinema* olduğu görülmektedir.

4.2 ALT PROBLEMLERE YÖNELİK BULGULAR

4.2.1 Birinci Alt Probleme Ait Bulgular: Ankette yer alan bireyi tanımaya yönelik değişkenler arasındaki ilişki nasıldır?

Bu bölümde bireyi tanıma sorularını oluşturan değişkenlerin birbirleri ile olan ilişkileri incelenmiştir. Bu amaçla tüm değişkenler arasındaki çapraz tablolara yer verilmiştir. Bununla birlikte, yalnızca tabloları oluşturan değişkenler arasındaki *anlamlı ilişkiler* gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve okul değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Okul Türlerinin Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	OKUL		Toplam
		Köy	Merkez	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	67	74	141
	Yüzde (%)	47,5%	52,5%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	56	75	131
	Yüzde (%)	42,7%	57,3%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	67	73	140
	Yüzde (%)	47,9%	52,1%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	75	75	150
	Yüzde (%)	50%	50%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	32	74	106
	Yüzde (%)	30,2%	69,8%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	72	75	147
	Yüzde (%)	49%	51%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	57	66	123
	Yüzde (%)	46,3%	53,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	426	512	938
	Yüzde (%)	45,4%	54,6%	100%

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %47,5'i (67 kişi) köy okulunda, %52,5'i (74 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %42,7'si (56 kişi) köy okulunda, %57,3'ü (75 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %47,9'u (67 kişi) köy okulunda, %52,1'i (73 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %50'si (75 kişi) köy okulunda, %50'si (75 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %30,2'si (32 kişi) köy okulunda, %69,8'i (74 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %49'u (72 kişi) köy okulunda, %51'i (75 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %46,3'ü (57 kişi) köy okulunda, %53,7'si (66 kişi) merkezde bir okulda eğitim görmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre eğitim gördükleri okul türü dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve cinsiyet değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Cinsiyet Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	CİNSİYET		Toplam
		Kız	Erkek	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	75	66	141
	Yüzde (%)	53,2%	46,8%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	62	69	131
	Yüzde (%)	47,3%	52,7%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	68	72	140
	Yüzde (%)	48,6%	51,4%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	65	85	150
	Yüzde (%)	43,3%	56,7%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	55	51	106
	Yüzde (%)	51,9%	48,1%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	68	79	147
	Yüzde (%)	46,3%	53,7%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	71	52	123
	Yüzde (%)	57,7%	42,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	464	474	938
	Yüzde (%)	49,5%	50,5%	100%

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %53,2'si (75 kişi) kız, %46,8'i (66 kişi) erkektir. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %47,3'ü (62 kişi) kız, %52,7'si (69 kişi) erkektir. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %48,6'sı (68 kişi) kız, %51,4'ü (72 kişi) erkektir. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %43,3'ü (65 kişi) kız, %56,7'si (85 kişi) erkektir. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %51,9'u (55 kişi) kız, %48,1'i (51 kişi) erkektir. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %46,3'ü (68 kişi) kız, %53,7'si (79 kişi) erkektir. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %57,7'si (71 kişi) kız, %42,3'ü (52 kişi) erkektir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre cinsiyet dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve sınıf değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulduğu İllere Göre Sınıf Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	SINIF			Toplam
		6	7	8	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	50	49	42	141
	Yüzde (%)	35,5%	34,8%	29,8%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	40	39	52	131
	Yüzde (%)	30,5%	29,8%	39,7%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	49	44	47	140
	Yüzde (%)	35%	31,4%	33,6%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	48	52	50	150
	Yüzde (%)	32%	34,7%	33,3%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	36	39	31	106
	Yüzde (%)	34%	36,8%	29,2%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	50	50	47	147
	Yüzde (%)	34%	34%	32%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	33	47	43	123
	Yüzde (%)	26,8%	38,2%	35%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	306	320	312	938
	Yüzde (%)	32,6%	34,1%	33,3%	100%

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %35,5'i (50 kişi) 6. sınıf, %34,8'i (49 kişi) 7. sınıf, %29,8'i (42 kişi) 8. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %30,5'i (40 kişi) 6. sınıf, %29,8'i (39 kişi) 7. sınıf, %39,7'si (52 kişi) 8. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %35'i (49

kişi) 6. sınıf, %31,4'ü (44 kişi) 7. sınıf, %33,6'sı (47 kişi) 8. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %32'si (48 kişi) 6. sınıf, %34,7'si (52 kişi) 7. sınıf, %33,3'ü (50 kişi) 8. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %34'ü (36 kişi) 6. sınıf, %36,8'i (39 kişi) 7. sınıf, %29,2'si (31 kişi) 8. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %34'ü (50 kişi) 6. sınıf, %34'ü (50 kişi) 7. sınıf, %32'si (47 kişi) 8. sınıf öğrencisidir. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %26,8'i (33 kişi) 6. sınıf, %38,2'si (47 kişi) 7. sınıf, %35'i (43 kişi) 8. sınıf öğrencisidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre sınıf dağılımı birbirine yakındır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve kardeş sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Sahip Oldukları Kardeş Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	KARDEŞ SAYISI				Toplam
		Yok	1	2	3 ve üstü	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	9	33	47	52	141
	Yüzde (%)	6,4%	23,4%	33,3%	36,9%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	7	45	58	21	131
	Yüzde (%)	5,3%	34,4%	44,3%	16%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	6	25	33	76	140
	Yüzde (%)	4,3%	17,9%	23,6%	54,3%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	16	63	51	20	150
	Yüzde (%)	10,7%	42%	34%	13,3%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	10	43	23	30	106
	Yüzde (%)	9,4%	40,6%	21,7%	28,3%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	3	24	30	90	147
	Yüzde (%)	2%	16,3%	20,4%	61,2%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	3	4	5	111	123
	Yüzde (%)	2,4%	3,3%	4,1%	90,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	54	237	247	400	938
	Yüzde (%)	5,8%	25,3%	26,3%	42,6%	100%

$[\chi^2 = 265,780; sd = 18; p = 00 < .05]$

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %6,4'ünün (9 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %23,4'ü (33 kişi) 1, %33,3'ü (47 kişi) 2 ve %36,9'u (52 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin

%5,3'ünün (7 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %34,4'ü (45 kişi) 1, %44,3'ü (58 kişi) 2 ve %16'sı (21 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %4,3'ünün (6 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %17,9'u (25 kişi) 1, %23,6'sı (33 kişi) 2 ve %54,3'ü (76 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %10,7'sinin (16 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %42'si (63 kişi) 1, %34'ü (51 kişi) 2 ve %13,3'ü (20 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %9,4'ünün (10 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %40,6'sı (43 kişi) 1, %21,7'si (23 kişi) 2 ve %28,3'ü (30 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %2'sinin (3 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %16,3'ü (24 kişi) 1, %20,4'ü (30 kişi) 2 ve %61,2'si (90 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %2,4'ünün (3 kişi) kardeşi yokken, bu öğrencilerin %3,3'ü (4 kişi) 1, %4,1'i (5 kişi) 2 ve %90,2'si (111 kişi) 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahiptir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden kardeşi olmayan ve tek kardeşi olan öğrencilerin en çok bulunduğu il Bartın'dır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeşe sahip öğrencilerin en çok bulunduğu il Manisa iken 3 veya daha fazla sayıda kardeşi olan öğrencilerin en çok bulunduğu iller Şırnak ve Kilis'tir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu illere göre sahip oldukları kardeş sayısında anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (18) = 265,780; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve annenin çalışma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Annenin Çalışma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	ANNE		Toplam
		Çalışıyor	Çalışmıyor	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	28	109	137
	Yüzde (%)	20,4%	79,6%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	29	101	130
	Yüzde (%)	22,3%	77,7%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	11	122	133
	Yüzde (%)	8,3%	91,7%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	35	112	147
	Yüzde (%)	23,8%	76,2%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	20	86	106
	Yüzde (%)	18,9%	81,1%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	16	128	144
	Yüzde (%)	11,1%	88,9%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	5	110	115
	Yüzde (%)	4,3%	95,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	144	768	912
	Yüzde (%)	15,8%	84,2%	100%

[$\chi^2 = 33,595$; sd = 6; p = 00 < .05]

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %20,4'ünün (28 kişi) annesi çalışıyor iken %79,6'sının (109 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %22,3'ünün (29 kişi) annesi çalışıyor iken %77,7'sinin (101 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %8,3'ünün (11 kişi) annesi çalışıyor iken %91,7'sinin (122 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %23,8'inin (35 kişi) annesi çalışıyor iken %76,2'sinin (112 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %18,9'unun (20 kişi) annesi çalışıyor iken %81,1'inin (86 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %11,1'inin (16 kişi) annesi çalışıyor iken %88,9'unun (128 kişi) annesi çalışmamaktadır. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %4,3'ünün (5 kişi) annesi çalışıyor iken %95,7'sinin (110 kişi) annesi çalışmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışan öğrencilerin en çok bulunduğu il Bartın iken annesi çalışmayan öğrencilerin en çok bulunduğu iller Şırnak ve Kilis'tir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin çalışma durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 33,595; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve babanın çalışma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Babanın Çalışma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	BABA		Toplam
		Çalışıyor	Çalışmıyor	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	126	11	137
	Yüzde (%)	92%	8%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	124	6	130
	Yüzde (%)	95,4%	4,6%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	125	13	138
	Yüzde (%)	90,6%	9,4%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	135	13	148
	Yüzde (%)	91,2%	8,8%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	92	12	104
	Yüzde (%)	88,5%	11,5%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	120	26	146
	Yüzde (%)	82,2%	17,8%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	87	29	116
	Yüzde (%)	75%	25%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	809	110	919
	Yüzde (%)	88%	12%	100%

[$\chi^2 = 34,402; sd = 6; p = 00 < .05$]

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %92'sinin (126 kişi) babası çalışıyor iken %8'inin (11 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %95,4'ünün (124 kişi) babası çalışıyor iken %4,6'sının (6 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %90,6'sının (125 kişi) babası çalışıyor iken %9,4'ünün (13 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %91,2'sinin (135 kişi) babası çalışıyor iken %8,8'inin (13 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %88,5'inin (92 kişi) babası çalışıyor iken %11,5'inin (12 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %82,2'sinin (120 kişi) babası çalışıyor iken %17,8'inin (26 kişi) babası çalışmamaktadır. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %75'inin (87 kişi) babası çalışıyor iken %25'inin (29 kişi) babası çalışmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışan öğrencilerin en çok bulunduğu il Manisa iken babası çalışmayan öğrencilerin en çok bulunduğu iller Şırnak ve Kilis'tir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çalışma durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(6) = 34,402$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve evdeki televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam
		1	2	3	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	75	53	13	141
	Yüzde (%)	53,2%	37,6%	9,2%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	74	53	4	131
	Yüzde (%)	56,5%	40,5%	3,1%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	119	19	2	140
	Yüzde (%)	85%	13,6%	1,4%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	71	63	16	150
	Yüzde (%)	47,3%	42%	10,7%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	65	31	10	106
	Yüzde (%)	61,3%	29,2%	9,4%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	89	45	13	147
	Yüzde (%)	60,5%	30,6%	8,8%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	83	36	4	123
	Yüzde (%)	67,5%	29,3%	3,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	576	300	62	938
	Yüzde (%)	61,4%	32%	6,6%	100%

[$\chi^2 = 62,709$; $sd = 12$; $p = 00 < .05$]

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %53,2'sinin (75 kişi) evinde 1, %37,6'sının (53 kişi) evinde 2, %9,2'sinin (13 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %56,5'inin (74 kişi) evinde 1, %40,5'inin (53 kişi) evinde 2, %3,1'inin (4 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %85'inin (119 kişi) evinde 1, %13,6'sının (19 kişi) evinde 2, %1,4'ünün (2 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %47,3'ünün (71 kişi) evinde 1, %42'sinin (63 kişi) evinde 2, %10,7'sinin (16 kişi) evinde 3 veya daha

fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %61,3'ünün (65 kişi) evinde 1, %29,2'sinin (31 kişi) evinde 2, %9,4'ünün (10 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %60,5'inin (89 kişi) evinde 1, %30,6'sının (45 kişi) evinde 2, %8,8'inin (13 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %67,5'inin (83 kişi) evinde 1, %29,3'ünün (36 kişi) evinde 2, %3,3'ünün (4 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon bulunan öğrencilerin en çok bulunduğu il Hatay iken evlerinde 2 ve 3 televizyon bulunan öğrencilerin en çok bulunduğu il ise Bartın'dır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerindeki televizyon sayısında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 62,709; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve odada televizyon bulunma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Odada Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	34	107	141
	Yüzde (%)	24,1%	75,9%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	23	108	131
	Yüzde (%)	17,6%	82,4%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	10	130	140
	Yüzde (%)	7,1%	92,9%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	24	126	150
	Yüzde (%)	16%	84%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	22	84	106
	Yüzde (%)	20,8%	79,2%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	24	123	147
	Yüzde (%)	16,3%	83,7%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	23	100	123
	Yüzde (%)	18,7%	81,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	160	778	938
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

[$\chi^2 = 16,145; sd = 6; p = 13 < .05$]

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %24,1'inin (34 kişi) odasında televizyon bulunurken %75,9'unun (107 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %17,6'sının (23 kişi) odasında televizyon bulunurken %82,4'ünün (108 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %7,1'inin (10 kişi) odasında televizyon bulunurken %92,9'unun (130 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %16'sının (24 kişi) odasında televizyon bulunurken %84'ünün (126 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %20,8'inin (22 kişi) odasında televizyon bulunurken %79,2'sinin (84 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %16,3'ünün (24 kişi) odasında televizyon bulunurken %83,7'sinin (123 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %18,7'sinin (23 kişi) odasında televizyon bulunurken %81,3'ünün (100 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon olan öğrencilerin en çok bulunduğu il Kocaeli iken odasında televizyon bulunmayan öğrencilerin en çok bulunduğu il Hatay'dır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(6) = 16,145; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	İL	TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	35	53	31	22	141
	Yüzde (%)	24,8%	37,6%	22%	15,6%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	34	58	34	5	131
	Yüzde (%)	26%	44,3%	26%	3,8%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	48	39	40	13	140
	Yüzde (%)	34,3%	27,9%	28,6%	9,3%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	33	64	43	10	150
	Yüzde (%)	22%	42,7%	28,7%	6,7%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	26	40	20	20	106
	Yüzde (%)	24,5%	37,7%	18,9%	18,9%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	63	53	26	5	147
	Yüzde (%)	42,9%	36,1%	17,7%	3,4%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	25	50	29	19	123
	Yüzde (%)	20,3%	40,7%	23,6%	15,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

[$\chi^2 = 61,912$; sd = 18; p = 00 < .05]

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %24,8'i (35 kişi) günde 1 saat, %37,6'sı (53 kişi) günde 2 saat, %22'si (31 kişi) günde 3 saat ve %15,6'sı (22 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %26'sı (34 kişi) günde 1 saat, %44,3'ü (58 kişi) günde 2 saat, %26'sı (34 kişi) günde 3 saat ve %3,8'i (5 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %34,3'ü (48 kişi) günde 1 saat, %27,9'u (39 kişi) günde 2 saat, %28,6'sı (40 kişi) günde 3 saat ve %9,3'ü (13 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %22'si (33 kişi) günde 1 saat, %42,7'si (64 kişi) günde 2 saat, %28,7'si (43 kişi) günde 3 saat ve %6,7'si (10 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %24,5'i (26 kişi) günde 1 saat, %37,7'si (40 kişi) günde 2 saat, %18,9'u (20 kişi) günde 3 saat ve %18,9'u (20 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %42,9'u (63 kişi) günde 1 saat, %36,1'i (53 kişi) günde 2 saat, %17,7'si (26 kişi) günde 3 saat ve %3,4'ü (5 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %20,3'ü (25 kişi) günde 1 saat, %40,7'si (50

kişi) günde 2 saat, %23,6'sı (29 kişi) günde 3 saat ve %15,4'ü (19 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyen öğrencilerin en çok olduğu il Kars iken günde 2 saat televizyon izleyen öğrencilerin en çok bulunduğu il Manisa'dır. Büyük oranda, Bartın ilinde günde 3 saat televizyon izlenirken günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlenen il Eskişehir'dir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme sürelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(18) = 61,912$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu il ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bulunduğu İllere Göre En çok İzlenen Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

İL		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/ Çocuk	Bilgi/ Yarış ma	Dizi/S inema	Rekl am/ Tanıtım	Haber/ Spor	Diğer	Çoklu Seçen e	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	9	11	60	0	9	3	49	141
	Yüzde (%)	6,4%	7,8%	42,6%	%	6,4%	2,1%	34,8%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	1	15	41	1	10	8	55	131
	Yüzde (%)	,8%	11,5%	31,3%	,8%	7,6%	6,1%	42%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	12	16	46	2	7	11	46	140
	Yüzde (%)	8,6%	11,4%	32,9%	1,4%	5%	7,9%	32,9%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	7	11	67	2	21	4	38	150
	Yüzde (%)	4,7%	7,3%	44,7%	1,3%	14%	2,7%	25,3%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	9	5	36	1	3	2	50	106
	Yüzde (%)	8,5%	4,7%	34%	,9%	2,8%	1,9%	47,2%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	19	23	40	1	23	4	37	147
	Yüzde (%)	12,9%	15,6%	27,2%	,7%	15,6%	2,7%	25,2%	100%
Şırnak/Kilis	Frekans (Sıklık)	7	25	61	0	6	0	24	123
	Yüzde (%)	5,7%	20,3%	49,6%	%	4,9%	%	19,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

Araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %6,4'ü (9 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %7,8'i (11 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %42,6'sı (60 kişi) dizi/sinema türünde programları, %6,4'ü (9 kişi) haber/spor türünde programları, %2,1'i (3 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %34,8'i (49 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya

Manisa ilinden katılan öğrencilerin %0,8'i (1 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %11,5'i (15 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %31,3'ü (41 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,8'i (1 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %7,6'sı (10 kişi) haber/spor türünde programları, %6,1'i (8 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %42'si (55 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %8,6'sı (12 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %11,4'ü (16 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %32,9'u (46 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,4'ü (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %5'i (7 kişi) haber/spor türünde programları, %7,9'u (11 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,9'u (46 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %4,7'si (7 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %7,3'ü (11 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %44,7'si (67 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,3'ü (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %14'ü (21 kişi) haber/spor türünde programları, %2,7'si (4 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %25,3'ü (38 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %8,5'i (19 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %4,7'si (5 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %34'ü (36 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,9'u (1 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %2,8'i (3 kişi) haber/spor türünde programları, %1,9'u (2 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %47,2'si (50 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %12,9'u (19 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %15,6'sı (23 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %27,2'si (40 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,7'si (1 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %15,6'sı (23 kişi) haber/spor türünde programları, %2,7'si (4 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %25,2'si (37 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %5,7'si (7 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %20,3'ü (25 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %49,6'sı (61 kişi) dizi/sinema türünde programları, %4,9'u (6 kişi) haber/spor türünde programları ve %19,5'i (24 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre en çok izledikleri program türü *dizi/sinema* iken bununla birlikte diğer program türlerini de izledikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul ve cinsiyet değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 25. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Cinsiyet Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	OKUL	CİNSİYET		Toplam
		Kız	Erkek	
Köy	Frekans (Sıklık)	208	218	426
	Yüzde (%)	48,8%	51,2%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	256	256	512
	Yüzde (%)	50%	50%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	464	474	938
	Yüzde (%)	49,5%	50,5%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyanların %48,8'i (208 kişi) kız, %51,2'si (218 kişi) erkektir. Bir merkez okulunda okuyan öğrencilerin %50'si (256 kişi) kız, %50'si (256 kişi) erkektir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımları okul türlerine göre birbirine yakın görünmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul ve sınıf değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Sınıf Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	OKUL	SINIF			Toplam
		6	7	8	
Köy	Frekans (Sıklık)	146	146	134	426
	Yüzde (%)	34,3%	34,3%	31,5%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	160	174	178	512
	Yüzde (%)	31,3%	34%	34,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	306	320	312	938
	Yüzde (%)	32,6%	34,1%	33,3%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyanların %34,3'ü (146 kişi) 6. Sınıf, %34,3'ü (146 kişi) 7. Sınıf ve %31,5'i (134 kişi) 8. Sınıf öğrencisidir. Bir

merkez okulunda okuyan öğrencilerin %31,3'ü (160 kişi) 6. Sınıf, %34'ü (174 kişi) 7. Sınıf ve %34,8'i (178 kişi) 8. Sınıf öğrencisidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımları okul türlerine göre birbirine yakınlık göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul ve evde bulunan televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Evde Bulunan Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

OKUL		EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam
		1	2	3	
Köy	Frekans (Sıklık)	338	78	10	426
	Yüzde (%)	79,3%	18,3%	2,3%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	238	222	52	512
	Yüzde (%)	46,5%	43,4%	10,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	576	300	62	938
	Yüzde (%)	61,4%	32%	6,6%	100%

$[\chi^2 = 107,955; sd = 2; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyanların %79,3'ünün (338 kişi) evinde 1, %18,3'ünün (78 kişi) evinde 2, %2,3'ünün (10 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden merkez okulunda okuyanların %46,5'inin (238 kişi) evinde 1, %43,4'ünün (222 kişi) evinde 2, %10,2'sinin (52 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrenciler ile merkez okulda okuyan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısının büyük oranda 1 olduğu görülmektedir. Bununla birlikte merkez okulunda okuyan öğrenciler köy okulunda okuyan öğrencilere göre daha yüksek oranda 2 ve 3 televizyona sahiptirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (2) = 107,955; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul ve odada televizyon bulunma değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 28. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

OKUL	ODADA TELEVİZYON		Toplam	
	Var	Yok		
Köy	Frekans (Sıklık)	60	366	426
	Yüzde (%)	14,1%	85,9%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	100	412	512
	Yüzde (%)	19,5%	80,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	160	778	938
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

$[\chi^2 = 4,876; sd = 1; p = 29 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyanların %14,1'inin (60 kişi) odasında televizyon bulunurken %85,9'unun (366 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden merkez okulunda okuyanların %19,5'inin (100 kişi) odasında televizyon bulunurken %80,5'inin (412 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrenciler merkez bir okulda okurken, odasında televizyon bulunmayan öğrenciler köy okulunda okumaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (1) = 4,876; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 29. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

OKUL	TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam	
	1	2	3	4 ve üstü		
Köy	Frekans (Sıklık)	133	143	101	49	426
	Yüzde (%)	31,2%	33,6%	23,7%	11,5%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	131	214	122	45	512
	Yüzde (%)	25,6%	41,8%	23,8%	8,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

$[\chi^2 = 8,470; sd = 3; p = 37 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyanların %31,2'si (133 kişi) günde 1 saat, %33,6'sı (143 kişi) günde 2 saat, %23,7'si (101 kişi) günde 3 saat ve %11,5'i (49 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden merkez okulunda okuyanların %25,6'sı (131 kişi) günde 1 saat, %41,8'i (214 kişi) günde 2 saat, %23,8'i (122 kişi) günde 3 saat ve %8,8'i (45 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler okul türlerine göre büyük oranda günde 2 saat televizyon izlemektedir. Günde 1 saat ile 4 ve daha fazla saat televizyon izleyen öğrencileri büyük oranda köy okulunda okuyan öğrenciler oluştururken günde 2 ve 3 saat televizyon izleyen öğrencileri merkez okulda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme süresinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(3) = 8,470$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 30. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

OKUL		PROGRAM TÜRÜ						Çoklu Seçenek	Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer		
Köy	Frekans (Sıklık)	33	61	176	2	39	11	104	426
	Yüzde (%)	7,7%	14,3%	41,3%	,5%	9,2%	2,6%	24,4%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	31	45	175	5	40	21	195	512
	Yüzde (%)	6,1%	8,8%	34,2%	1%	7,8%	4,1%	38,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

[$\chi^2 = 26,941$; $sd = 6$; $p = 00 < .05$]

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyanların %7,7'si (33 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %14,3'ü (61 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %41,3'ü (176 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,5'i (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,2'si (39 kişi) haber/spor türünde programları, %2,6'sı (11 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %24,4'ü (104 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden merkez okulunda okuyanların %6,1'i (31 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %8,8'i (45 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %34,2'si (175

kişi) dizi/sinema türünde programları, %1'i (5 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %7,8'i (40 kişi) haber/spor türünde programları, %4,1'i (21 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %38,1'i (195 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrenciler büyük oranda *dizi/sinema* türünde programlar izlerken merkez bir okulda okuyan öğrenciler birden fazla program türünü en çok izledikleri program türü olarak belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(6) = 26,941; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 31. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

CİNSİYET		SINIF			Toplam
		6	7	8	
Kız	Frekans (Sıklık)	125	183	156	464
	Yüzde (%)	26,9%	39,4%	33,6%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	181	137	156	474
	Yüzde (%)	38,2%	28,9%	32,9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	306	320	312	938
	Yüzde (%)	32,6%	34,1%	33,3%	100%

Araştırmaya katılan kız öğrencilerden %26,9'u (125 kişi) 6. Sınıf, %39,4'ü (183 kişi) 7. Sınıf ve %33,6'sı (156 kişi) 8. Sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerden %38,2'si (181 kişi) 6. Sınıf, %28,9'u (137 kişi) 7. Sınıf ve %32,9'u (156 kişi) 8. Sınıf öğrencisidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımları cinsiyetlerine göre birbirine yakınlık göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve evdeki televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 32. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

CİNSİYET		EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam
		1	2	3	
Kız	Frekans (Sıklık)	295	141	28	464
	Yüzde (%)	63,6%	30,4%	6%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	281	159	34	474
	Yüzde (%)	59,3%	33,5%	7,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	576	300	62	938
	Yüzde (%)	61,4%	32%	6,6%	100%

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin %63,6'sının (295 kişi) evinde 1, %30,4'ünün (141 kişi) evinde 2, %6'sının (28 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin %59,3'ünün (281 kişi) evinde 1, %33,5'inin (159 kişi) evinde 2, %7,2'sinin (34 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 televizyon büyük oranda kız öğrencilerin evinde bulunurken 2 ve 3 televizyon büyük oranda erkek öğrencilerin evinde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve odada televizyon bulunma değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 33. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

CİNSİYET		ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
Kız	Frekans (Sıklık)	72	392	464
	Yüzde (%)	15,5%	84,5%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	88	386	474
	Yüzde (%)	18,6%	81,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	160	778	938
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin %15,5'inin (72 kişi) odasında televizyon bulunurken %84,5'inin (392 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin %18,6'sının (88 kişi) odasında televizyon bulunurken %81,4'ünün (386 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrenciler büyük oranda erkek öğrenciler iken odasında televizyon bulunmayan öğrenciler büyük oranda kız öğrencilerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 34. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

CİNSİYET		TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
Kız	Frekans (Sıklık)	127	176	118	43	464
	Yüzde (%)	27,4%	37,9%	25,4%	9,3%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	137	181	105	51	474
	Yüzde (%)	28,9%	38,2%	22,2%	10,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin %27,4'ü (127 kişi) günde 1 saat, %37,9'u (176 kişi) günde 2 saat, %25,4'ü (118 kişi) günde 3 saat ve %9,3'ü (43 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin %28,9'u (137 kişi) günde 1 saat, %38,2'si (181 kişi) günde 2 saat, %22,2'si (105 kişi) günde 3 saat ve %10,8'i (51 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha uzun süre televizyon izlemektedirler. Yalnızca günde 3 saat televizyon izlediğini belirten öğrenciler büyük oranda kız öğrencilerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 35. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

CİNSİYET		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
Kız	Frekans (Sıklık)	30	68	200	4	12	15	135	464
	Yüzde (%)	6,5%	14,7%	43,1%	,9%	2,6%	3,2%	29,1%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	34	38	151	3	67	17	164	474
	Yüzde (%)	7,2%	8%	31,9%	,6%	14,1%	3,6%	34,6%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

$[\chi^2 = 56,853; sd = 6; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin %6,5'i (30 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %14,7'si (68 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %43,1'i (200 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,9'u (4 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %2,6'sı (12 kişi) haber/spor türünde programları, %3,2'si (15 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %29,1'i (135 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin %7,2'si (34 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %8'i (38 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %31,9'u (151 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,6'sı (3 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %14,1'i (67 kişi) haber/spor türünde programları, %3,6'sı (17 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %34,6'sı (164 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan erkek öğrenciler büyük oranda *çizgi film/çocuk ve haber/spor* türünde programları izlerken kız öğrenciler büyük oranda *bilgi/yarışma ve dizi/sinema* türünde programları izlemektedir. Farklı türleri ve birden fazla program türünü en çok izleyenler ise erkek öğrencilerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(6) = 56,853; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf ve evdeki televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 36. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	SINIF	EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam
		1	2	3	
6	Frekans (Sıklık)	195	94	17	306
	Yüzde (%)	63,7%	30,7%	5,6%	100%
7	Frekans (Sıklık)	202	97	21	320
	Yüzde (%)	63,1%	30,3%	6,6%	100%
8	Frekans (Sıklık)	179	109	24	312
	Yüzde (%)	57,4%	34,9%	7,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	576	300	62	938
	Yüzde (%)	61,4%	32%	6,6%	100%

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %63,7'sinin (195 kişi) evinde 1, %30,7'sinin (94 kişi) evinde 2, %5,6'sının (17 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda

televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan 7. sınıf öğrencilerinin %63,1'inin (202 kişi) evinde 1, %30,3'ünün (97 kişi) evinde 2, %6,6'sının (21 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan 8. sınıf öğrencilerinin %57,4'ünün (179 kişi) evinde 1, %34,9'unun (109 kişi) evinde 2, %7,7'sinin (24 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden *1 televizyon* büyük oranda 6. sınıf öğrencilerinin evinde bulunurken *2 ve 3 televizyon* büyük oranda 8. sınıf öğrencilerinin evinde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf ve odada televizyon bulunma değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 37. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	SINIF	ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
6	Frekans (Sıklık)	69	237	306
	Yüzde (%)	22,5%	77,5%	100%
7	Frekans (Sıklık)	46	274	320
	Yüzde (%)	14,4%	85,6%	100%
8	Frekans (Sıklık)	45	267	312
	Yüzde (%)	14,4%	85,6%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	160	778	938
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

$[\chi^2 = 9,681; sd = 2; p = 08 < .05]$

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %22,5'inin (69 kişi) odasında televizyon bulunurken %77,5'inin (237 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan 7. sınıf öğrencilerinin %14,4'ünün (46 kişi) odasında televizyon bulunurken %85,6'sının (274 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan 8. sınıf öğrencilerinin %14,4'ünün (45 kişi) odasında televizyon bulunurken %85,6'sının (267 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrenciler büyük oranda 6. sınıf öğrencileriyken odasında televizyon bulunmayan öğrenciler büyük oranda 7 ve 8. sınıf öğrencileridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunma durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (2) = 9,681; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 38. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	SINIF	TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
6	Frekans (Sıklık)	110	102	54	40	306
	Yüzde (%)	35,9%	33,3%	17,6%	13,1%	100%
7	Frekans (Sıklık)	89	132	73	26	320
	Yüzde (%)	27,8%	41,3%	22,8%	8,1%	100%
8	Frekans (Sıklık)	65	123	96	28	312
	Yüzde (%)	20,8%	39,4%	30,8%	9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

$[\chi^2 = 3171; sd = 6; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %35,9'u (110 kişi) günde 1 saat, %33,3'ü (102 kişi) günde 2 saat, %17,6'sı (54 kişi) günde 3 saat ve %13,1'i (40 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan 7. sınıf öğrencilerinin %27,8'i (89 kişi) günde 1 saat, %41,3'ü (132 kişi) günde 2 saat, %22,8'i (73 kişi) günde 3 saat ve %8,1'i (26 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan 8. sınıf öğrencilerinin %20,8'i (65 kişi) günde 1 saat, %39,4'ü (123 kişi) günde 2 saat, %30,8'i (96 kişi) günde 3 saat ve %9'u (28 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyenler büyük oranda 6. sınıf öğrencileriyken günde 2 saat televizyon izleyenler büyük oranda 7. sınıf öğrencileridir. Günde 3 saat televizyon izleyenler büyük oranda 8. sınıf öğrencileri iken günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenleri ise 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme sürelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (6) = 3171; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 39. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflarına Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

SINIF		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
6	Frekans (Sıklık)	34	45	93	1	24	8	101	306
	Yüzde (%)	11,1%	14,7%	30,4%	,3%	7,8%	2,6%	33%	100%
7	Frekans (Sıklık)	26	35	120	4	30	7	98	320
	Yüzde (%)	8,1%	10,9%	37,5%	1,3%	9,4%	2,2%	30,6%	100%
8	Frekans (Sıklık)	4	26	138	2	25	17	100	312
	Yüzde (%)	1,3%	8,3%	44,2%	,6%	8%	5,4%	32,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

$[\chi^2 = 4535; sd = 12; p = 00 <.05]$

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %11,1'i (34 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %14,7'si (45 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %30,4'ü (93 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,3'ü (1 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %7,8'i (24 kişi) haber/spor türünde programları, %2,6'sı (8 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %33'ü (101 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan 7. sınıf öğrencilerinin %8,1'i (26 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %10,9'u (35 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %37,5'i (120 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,3'ü (4 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,4'ü (30 kişi) haber/spor türünde programları, %2,2'si (7 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %30,6'sı (98 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan 8. sınıf öğrencilerinin %1,3'ü (4 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %8,3'ü (26 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %44,2'si (138 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,6'sı (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %8'i (25 kişi) haber/spor türünde programları, %5,4'ü (17 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,1'i (100 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük oranda izledikleri program türü *dizi/sinema*dır. Bu türü büyük oranda izleyen öğrenciler ise 8. sınıf öğrencileridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin izledikleri program türlerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (12) = 4535; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ve evdeki televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 40. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam
		1	2	3	
Yok	Frekans (Sıklık)	27	23	4	54
	Yüzde (%)	50%	42,6%	7,4%	100%
1	Frekans (Sıklık)	125	91	21	237
	Yüzde (%)	52,7%	38,4%	8,9%	100%
2	Frekans (Sıklık)	134	94	19	247
	Yüzde (%)	54,3%	38,1%	7,7%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	290	92	18	400
	Yüzde (%)	72,5%	23%	4,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	576	300	62	938
	Yüzde (%)	61,4%	32%	6,6%	100%

$[\chi^2 = 3707; sd = 6; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden kardeşi olmayan öğrencilerin %50'sinin (27 kişi) evinde 1, %42,6'sının (23 kişi) evinde 2, %7,4'ünün (4 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 kardeşi olanların %52,7'sinin (125 kişi) evinde 1, %38,4'ünün (91 kişi) evinde 2, %8,9'unun (21 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeşi olanların %54,3'ünün (134 kişi) evinde 1, %38,1'inin (94 kişi) evinde 2, %7,7'sinin (19 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 3 veya daha fazla sayıda kardeşi olanların %72,5'inin (290 kişi) evinde 1, %23'ünün (92 kişi) evinde 2, %4,5'inin (18 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyonu olan öğrencilerin büyük oranda 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olduğu görülürken evlerinde 2 televizyonu olan öğrencilerin kardeşi olmadığı görülmektedir. Evlerinde 3 televizyon bulunan öğrencilerin kardeş sayısı ise 1 olarak görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (6) = 3707; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ve odalarında televizyon bulunma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 41. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
Yok	Frekans (Sıklık)	12	42	54
	Yüzde (%)	22,2%	77,8%	100%
1	Frekans (Sıklık)	50	187	237
	Yüzde (%)	21,1%	78,9%	100%
2	Frekans (Sıklık)	36	211	247
	Yüzde (%)	14,6%	85,4%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	62	338	400
	Yüzde (%)	15,5%	84,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	160	778	938
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden kardeşi olmayanların %22,2'sinin (12 kişi) odasında televizyon bulunurken %77,8'inin (42 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 kardeşi olanların %21,1'inin (50 kişi) odasında televizyon bulunurken %78,9'unun (187 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeşi olanların %14,6'sının (36 kişi) odasında televizyon bulunurken %85,4'ünün (211 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 3 veya daha fazla sayıda kardeşi olanların %15,5'inin (62 kişi) odasında televizyon bulunurken %84,5'inin (338 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin büyük oranda kardeşi olmayan öğrenciler olduğu görülürken, odasından televizyon olmayan öğrencilerin kardeş sayısının 2 ve 2'den fazla olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 42. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
Yok	Frekans (Sıklık)	15	21	7	11	54
	Yüzde (%)	27,8%	38,9%	13%	20,4%	100%
1	Frekans (Sıklık)	67	95	54	21	237
	Yüzde (%)	28,3%	40,1%	22,8%	8,9%	100%
2	Frekans (Sıklık)	65	104	61	17	247
	Yüzde (%)	26,3%	42,1%	24,7%	6,9%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	117	137	101	45	400
	Yüzde (%)	29,3%	34,3%	25,3%	11,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden kardeşi olmayanların %27,8'i (15 kişi) günde 1 saat, %38,9'u (21 kişi) günde 2 saat, %13'ü (7 kişi) günde 3 saat ve %20,4'ü (11 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 kardeşi olanların %28,3'ü (67 kişi) günde 1 saat, %40,1'i (95 kişi) günde 2 saat, %22,8'i (54 kişi) günde 3 saat ve %8,9'u (21 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeşi olanların %26,3'ü (65 kişi) günde 1 saat, %42,1'i (104 kişi) günde 2 saat, %24,7'si (61 kişi) günde 3 saat ve %6,9'u (17 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 3 veya daha fazla sayıda kardeşi olanların %29,3'ü (117 kişi) günde 1 saat, %34,3'ü (137 kişi) günde 2 saat, %25,3'ü (101 kişi) günde 3 saat ve %11,3'ü (45 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyen öğrencilerin büyük oranda 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olduğu görülürken günde 4 ve daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin kardeşi olmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayısı ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 43. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
Yok	Frekans (Sıklık)	3	6	23	2	2	3	15	54
	Yüzde (%)	5,6%	11,1%	42,6%	3,7%	3,7%	5,6%	27,8%	100%
1	Frekans (Sıklık)	16	19	79	3	16	12	92	237
	Yüzde (%)	6,8%	8%	33,3%	1,3%	6,8%	5,1%	38,8%	100%
2	Frekans (Sıklık)	16	23	88	0	23	11	86	247
	Yüzde (%)	6,5%	9,3%	35,6%	%	9,3%	4,5%	34,8%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	29	58	161	2	38	6	106	400
	Yüzde (%)	7,3%	14,5%	40,3%	,5%	9,5%	1,5%	26,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden kardeşi olmayanların %5,6'sı (3 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %11,1'i (6 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %42,6'sı (23 kişi) dizi/sinema türünde programları, %3,7'si (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %3,7'si (2 kişi) haber/spor türünde programları, %5,6'sı (3 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %27,8'i (15 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 kardeşi olanların %6,8'i (16 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %8'i (19 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %33,3'ü (79 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,3'ü (3 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %6,8'i (16 kişi) haber/spor türünde programları, %5,1'i (12 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %38,8'i (92 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeşi olanların %6,5'i (16 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %9,3'ü (23 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %35,6'sı (88 kişi) dizi/sinema türünde programları, %9,3'ü (23 kişi) haber/spor türünde programları, %4,5'i (11 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %34,8'i (86 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 3 veya daha fazla sayıda kardeşi olanların %7,3'ü (29 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %14,5'i (58 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %40,3'ü (161 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,5'i (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,5'i (38 kişi) haber/spor türünde programları, %1,5'i (6 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir

seçeneği ve %26,5'i (106 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler kardeş sayılarına göre büyük oranda *dizi/sinema* türünde programları izlemektedirler. Bu program türünü en çok izleyen öğrenciler ise kardeşi olmayan öğrencilerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annenin çalışma durumu ve evdeki televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 44. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

ANNE	EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam	
	1	2	3		
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	64	58	22	144
	Yüzde (%)	44,4%	40,3%	15,3%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	493	236	39	768
	Yüzde (%)	64,2%	30,7%	5,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	557	294	61	912
	Yüzde (%)	61,1%	32,2%	6,7%	100%

$[\chi^2 = 3034; sd = 2; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışanların %44,4'ünün (64 kişi) evinde 1, %40,3'ünün (58 kişi) evinde 2, %15,3'ünün (22 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan annesi çalışmayan öğrencilerin %64,2'sinin (493 kişi) evinde 1, %30,7'sinin (236 kişi) evinde 2, %5,1'inin (39 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon olan öğrencilerin anneleri çalışmıyorken evlerinde 2 ve 3 televizyon olan öğrencilerin annelerinin çalıştığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında annelerinin çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (2) = 3034; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annenin çalışma durumu odada televizyon bulunma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 45. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

ANNE		ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	34	110	144
	Yüzde (%)	23,6%	76,4%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	122	646	768
	Yüzde (%)	15,9%	84,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	156	756	912
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

$[\chi^2 = 5,104; sd = 1; p = 30 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışanların %23,6'sının (34 kişi) odasında televizyon bulunurken %76,4'ünün (110 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan annesi çalışmayan öğrencilerin %15,9'unun (122 kişi) odasında televizyon bulunurken %84,1'inin (646 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon olan öğrencilerin anneleri çalışırken odasından televizyon olmayan öğrencilerin annelerinin çalışmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında annelerinin çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (1) = 5,104; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annenin çalışma durumu ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 46. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

ANNE		TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	38	57	37	12	144
	Yüzde (%)	26,4%	39,6%	25,7%	8,3%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	216	293	179	80	768
	Yüzde (%)	28,1%	38,2%	23,3%	10,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	254	350	216	92	912
	Yüzde (%)	27,9%	38,4%	23,7%	10,1%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışanların %26,4'ü (38 kişi) günde 1 saat, %39,6'sı (57 kişi) günde 2 saat, %25,7'si (37 kişi) günde 3 saat ve %8,3'ü (12 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan annesi

çalışmayan öğrencilerin %28,1'i (216 kişi) günde 1 saat, %38,2'si (293 kişi) günde 2 saat, %23,3'ü (179 kişi) günde 3 saat ve %10,4'ü (80 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat ile 4 ve 4'ten fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin anneleri büyük oranda çalışmıyorken, günde 2 ve 3 saat televizyon izleyen öğrencilerin annelerinin büyük oranda çalıştığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annenin çalışma durumu ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 47. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumuna Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

ANNE		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	10	11	58	2	9	7	47	144
	Yüzde (%)	6,9%	7,6%	40,3%	1,4%	6,3%	4,9%	32,6%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	51	92	280	3	70	25	247	768
	Yüzde (%)	6,6%	12%	36,5%	,4%	9,1%	3,3%	32,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	61	103	338	5	79	32	294	912
	Yüzde (%)	6,7%	11,3%	37,1%	,5%	8,7%	3,5%	32,2%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışanların %6,9'u (10 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %7,6'sı (11 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %40,3'ü (58 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,4'ü (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %6,3'ü (9 kişi) haber/spor türünde programları, %4,9'u (7 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,6'sı (47 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan annesi çalışmayan öğrencilerin %6,6'sı (51 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %12'si (92 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %36,5'i (280 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,4'ü (3 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,1'i (70 kişi) haber/spor türünde programları, %3,3'ü (25 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,2'si (247 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler annelerinin çalışma durumuna göre en çok *dizi/sinema* türünde programları izlerken bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin anneleri çalışıyordu.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babanın çalışma durumu ve evdeki televizyon sayısı değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 48. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumuna Göre Evdeki Televizyon Sayısı Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	BABA	EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI			Toplam
		1	2	3	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	473	280	56	809
	Yüzde (%)	58,5%	34,6%	6,9%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	89	17	4	110
	Yüzde (%)	80,9%	15,5%	3,6%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	562	297	60	919
	Yüzde (%)	61,2%	32,3%	6,5%	100%

$[\chi^2 = 20,571; sd = 2; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışanların %58,5'inin (473 kişi) evinde 1, %34,6'sının (280 kişi) evinde 2, %6,9'unun (56 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır. Araştırmaya katılan babası çalışmayan öğrencilerin %80,9'unun (89 kişi) evinde 1, %15,5'inin (17 kişi) evinde 2, %3,6'sının (4 kişi) evinde 3 veya daha fazla sayıda televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon bulunan öğrencilerin babalarının büyük oranda çalışmadığı görülürken evlerinde 2 ve 3 televizyon bulunan öğrencilerin babalarının çalıştığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında babalarının çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (2) = 20,571; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babanın çalışma durumu ve odalarında televizyon bulunma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 49. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışmasına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	BABA	ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	149	660	809
	Yüzde (%)	18,4%	81,6%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	10	100	110
	Yüzde (%)	9,1%	90,9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	159	760	919
	Yüzde (%)	17,3%	82,7%	100%

$[\chi^2 = 5,887; sd = 1; p = 15 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışanların %18,4'ünün (149 kişi) odasında televizyon bulunurken %81,6'sının (660 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan babası çalışmayan öğrencilerin %9,1'inin (10 kişi) odasında televizyon bulunurken %90,9'unun (100 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin babalarının büyük oranda çalıştığı görülürken babaları çalışmayan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında babalarının çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (1) = 5,887; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babanın çalışma durumu ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 50. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumuna Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	BABA	TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	226	313	192	78	809
	Yüzde (%)	27,9%	38,7%	23,7%	9,6%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	36	35	27	12	110
	Yüzde (%)	32,7%	31,8%	24,5%	10,9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	262	348	219	90	919
	Yüzde (%)	28,5%	37,9%	23,8%	9,8%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışanların %27,9'u (226 kişi) günde 1 saat, %38,7'si (313 kişi) günde 2 saat, %23,7'si (192 kişi) günde 3 saat ve %9,6'sı

(78 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan babası çalışmayan öğrencilerin %32,7'si (36 kişi) günde 1 saat, %31,8'i (35 kişi) günde 2 saat, %24,5'i (27 kişi) günde 3 saat ve %10,9'u (12 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1, 3 ile 4 ve üstü saat televizyon izleyen öğrencilerin babalarının büyük oranda çalışmadığı görülürken günde 2 saat televizyon izleyen öğrencilerin babaları çalışmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babanın çalışma durumu ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 51. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumuna Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

BABA		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	57	86	300	6	68	29	263	809
	Yüzde (%)	7%	10,6%	37,1%	,7%	8,4%	3,6%	32,5%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	7	18	43	1	10	2	29	110
	Yüzde (%)	6,4%	16,4%	39,1%	,9%	9,1%	1,8%	26,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	104	343	7	78	31	292	919
	Yüzde (%)	7%	11,3%	37,3%	,8%	8,5%	3,4%	31,8%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışanların %7'si (57 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %10,6'sı (86 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %37,1'i (300 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,7'si (6 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %8,4'ü (68 kişi) haber/spor türünde programları, %3,6'sı (29 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,5'i (263 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan babası çalışmayan öğrencilerin %6,4'ü (7 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %16,4'ü (18 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %39,1'i (43 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,9'u (1 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,1'i (10 kişi) haber/spor türünde programları, %1,8'i (2 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %26,4'ü (29 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çalışma durumuna göre büyük oranda izledikleri program türü *dizi/sinema*'dır. Bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin ise babaları çalışmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evdeki televizyon sayısı ve odalarında televizyon bulunma durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 52. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Televizyon Sayısına Göre Odalarında Televizyon Bulunma Durumu Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI	ODADA TELEVİZYON		Toplam
		Var	Yok	
1	Frekans (Sıklık)	45	531	576
	Yüzde (%)	7,8%	92,2%	100%
2	Frekans (Sıklık)	91	209	300
	Yüzde (%)	30,3%	69,7%	100%
3	Frekans (Sıklık)	24	38	62
	Yüzde (%)	38,7%	61,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	160	778	938
	Yüzde (%)	17,1%	82,9%	100%

$[\chi^2 = 92,714; sd = 2; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon olan öğrencilerin %7,8'inin (45 kişi) odasında televizyon bulunurken %92,2'sinin (531 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 2 televizyon olan öğrencilerin %30,3'ünün (91 kişi) odasında televizyon bulunurken %69,7'sinin (209 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 3 televizyon olan öğrencilerin %38,7'sinin (24 kişi) odasında televizyon bulunurken %61,3'ünün (38 kişi) odasında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin evinde büyük oranda 2 ya da 3 televizyon bulunurken odalarında televizyon bulunmayan öğrencilerin evlerinde 1 televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında evde bulunan televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (2) = 92,714; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evdeki televizyon sayısı ve günlük televizyon izleme süresi durumu değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 53. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Televizyon Sayısına Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

TELEVİZYON SAYISI	EVDEKİ	TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
1	Frekans (Sıklık)	186	201	131	58	576
	Yüzde (%)	32,3%	34,9%	22,7%	10,1%	100%
2	Frekans (Sıklık)	59	135	74	32	300
	Yüzde (%)	19,7%	45%	24,7%	10,7%	100%
3	Frekans (Sıklık)	19	21	18	4	62
	Yüzde (%)	30,6%	33,9%	29%	6,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

$[\chi^2 = 18,910; sd = 6; p = 04 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon olan öğrencilerin %32,3'ü (186 kişi) günde 1 saat, %34,9'u (201 kişi) günde 2 saat, %22,7'si (131 kişi) günde 3 saat ve %10,1'i (58 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 2 televizyon olan öğrencilerin %19,7'si (59 kişi) günde 1 saat, %45'i (135 kişi) günde 2 saat, %24,7'si (74 kişi) günde 3 saat ve %10,7'si (32 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 3 televizyon olan öğrencilerin %30,6'sı (19 kişi) günde 1 saat, %33,9'u (21 kişi) günde 2 saat, %29'u (18 kişi) günde 3 saat ve %6,5'i (4 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme süresi evlerinde bulunan televizyon sayısına göre artarken günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısı büyük oranda 2'dir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme süresinde evde bulunan televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (6) = 18,910; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evdeki televizyon sayısı ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 54. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evdeki Televizyon Sayısına Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

	EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI	PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/ Çocuk	Bilgi/ Yarış ma	Dizi/S inema	Rekla m/Tan ıtım	Haber/ Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
1	Frekans (Sıklık)	40	73	212	4	52	18	177	576
	Yüzde (%)	6,9%	12,7%	36,8%	,7%	9%	3,1%	30,7%	100%
2	Frekans (Sıklık)	20	27	117	2	21	12	101	300
	Yüzde (%)	6,7%	9%	39%	,7%	7%	4%	33,7%	100%
3	Frekans (Sıklık)	4	6	22	1	6	2	21	62
	Yüzde (%)	6,5%	9,7%	35,5%	1,6%	9,7%	3,2%	33,9%	100%
Topl am	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon olan öğrencilerin %6,9'u (40 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %12,7'si (73 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %36,8'i (212 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,7'si (4 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9'u (52 kişi) haber/spor türünde programları, %3,1'i (18 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %30,7'si (177 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 2 televizyon olan öğrencilerin %6,7'si (20 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %9'u (27 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %39'u (117 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,7'si (2 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %7'si (21 kişi) haber/spor türünde programları, %4'ü (12 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %33,7'si (101 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 3 televizyon olan öğrencilerin %6,5'i (4 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %9,7'si (6 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %35,5'i (22 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,6'sı (1 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,7'si (6 kişi) haber/spor türünde programları, %3,2'si (2 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %33,9'u (21 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısına göre büyük oranda izledikleri program türü *dizi/sinema*'dir. Bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon ise 2'dir. Ayrıca, evdeki televizyon sayısı

arttıkça izlenen program türü sayısının arttığı da öğrencilerin verdikleri yanıtlardan anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odada televizyon bulunma durumu ve günlük televizyon izleme süresi değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 55. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odasında Televizyon Bulunma Durumuna Göre Günlük Televizyon İzleme Süresi Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

ODADA TELEVİZYON		TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ				Toplam
		1	2	3	4 ve üstü	
Var	Frekans (Sıklık)	40	60	43	17	160
	Yüzde (%)	25%	37,5%	26,9%	10,6%	100%
Yok	Frekans (Sıklık)	224	297	180	77	778
	Yüzde (%)	28,8%	38,2%	23,1%	9,9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	264	357	223	94	938
	Yüzde (%)	28,1%	38,1%	23,8%	10%	100%

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin %25'i (40 kişi) günde 1 saat, %37,5'i (60 kişi) günde 2 saat, %26,9'u (43 kişi) günde 3 saat ve %10,6'sı (17 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunmayan öğrencilerin %28,8'i (224 kişi) günde 1 saat, %38,2'si (297 kişi) günde 2 saat, %23,1'i (180 kişi) günde 3 saat ve %9,9'u (77 kişi) günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 ve 2 saat televizyon izleyen öğrencilerin odalarında televizyon bulunmazken günde 3 ile 4 ve daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin odalarında televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odada televizyon bulunma durumu ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 56. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odasında Televizyon Bulunma Durumuna Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

ODADA TELEVİZYON		PROGRAM TÜRÜ							Toplam
		Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek	
Var	Frekans (Sıklık)	17	12	59	3	6	7	56	160
	Yüzde (%)	10,6%	7,5%	36,9%	1,9%	3,8%	4,4%	35%	100%
Yok	Frekans (Sıklık)	47	94	292	4	73	25	243	778
	Yüzde (%)	6%	12,1%	37,5%	,5%	9,4%	3,2%	31,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

$[\chi^2 = 15,976; sd = 6; p = 14 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin %10,6'sı (17 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %7,5'i (12 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %36,9'u (59 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,9'u (3 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %3,8'i (6 kişi) haber/spor türünde programları, %4,4'ü (7 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %35'i (56 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunmayan öğrencilerin %6'sı (47 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %12,1'i (94 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %37,5'i (292 kişi) dizi/sinema türünde programları, %0,5'i (4 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %9,4'ü (73 kişi) haber/spor türünde programları, %3,2'si (25 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %31,2'si (243 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler odalarında televizyon bulunma durumuna göre en çok *dizi/sinema* türünde programları izlemektedirler. Bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin ise odalarında televizyon bulunmamaktadır. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlardan birden fazla program türünü izleyen öğrencilerin odalarında televizyon bulunduğu sonucu çıkarılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde odada televizyon bulunma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (6) = 15,976; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük televizyon izleme süresi ve en çok izlenen program türü değişkenlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 57. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Günlük Televizyon İzleme Süresine Göre İzledikleri Program Türü Dağılımına İlişkin Çapraz Bulgular

TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ	PROGRAM TÜRÜ							Toplam	
	Çizgi Film/Çocuk	Bilgi/Yarışma	Dizi/Sinema	Reklam/Tanıtım	Haber/Spor	Diğer	Çoklu Seçenek		
1	Frekans (Sıklık)	18	47	85	0	25	4	85	264
	Yüzde (%)	6,8%	17,8%	32,2%	%	9,5%	1,5%	32,2%	100%
2	Frekans (Sıklık)	23	39	139	4	39	11	102	357
	Yüzde (%)	6,4%	10,9%	38,9%	1,1%	10,9%	3,1%	28,6%	100%
3	Frekans (Sıklık)	14	14	96	3	13	11	72	223
	Yüzde (%)	6,3%	6,3%	43%	1,3%	5,8%	4,9%	32,3%	100%
4+	Frekans (Sıklık)	9	6	31	0	2	6	40	94
	Yüzde (%)	9,6%	6,4%	33%	%	2,1%	6,4%	42,6%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	64	106	351	7	79	32	299	938
	Yüzde (%)	6,8%	11,3%	37,4%	,7%	8,4%	3,4%	31,9%	100%

$[\chi^2 = 47,717; sd = 18; p = 00 < .05]$

Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyen öğrencilerin %6,8'i (18 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %17,8'i (47 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %32,2'si (85 kişi) dizi/sinema türünde programları, %9,5'i (25 kişi) haber/spor türünde programları, %1,5'i (4 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,2'si (85 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 2 saat televizyon izleyen %6,4'ü (23 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %10,9'u (39 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %38,9'u (139 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,1'i (4 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %10,9'u (39 kişi) haber/spor türünde programları, %3,1'i (11 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %28,6'sı (102 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 3 saat televizyon izleyen öğrencilerin %6,3'ü (14 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %6,3'ü (14 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %43'ü (96 kişi) dizi/sinema türünde programları, %1,3'ü (3 kişi) reklam/tanıtım türünde programları, %5,8'i (13 kişi) haber/spor türünde programları, %4,9'u (11 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %32,3'ü (72 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin %9,6'sı (9 kişi) çizgi film/çocuk programlarını, %6,4'ü (6 kişi) bilgi/yarışma türünde programları, %33'ü (31 kişi) dizi/sinema

türünde programları, %2,1'i (2 kişi) haber/spor türünde programları, %6,4'ü (6 kişi) bu programların dışında 'diğer' bir seçeneği ve %42,6'sı (40 kişi) birden fazla seçeneği en çok izledikleri program türü olarak belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler günlük televizyon izleme sürelerine göre en çok *dizi/sinema* türünde programları izlemektedirler. Bu program türünü büyük oranda izleyen öğrenciler günde 3 saat televizyon izlediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, televizyon izleme süresi arttıkça izlenen program türü sayısı da artmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde televizyon izleme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (18) = 47,717; p < .05$]

4.2.2 İkinci Alt Probleme Ait Bulgular: Öğrencilerin, televizyondaki konuşmalar karşısındaki tutumu nasıldır?

Çalışmanın ikinci alt problemini anlamaya yönelik araştırmada kullanılan ankette 3 madde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Televizyondaki konuşmaları taklit ederim" ifadesine verdikleri yanıtların dağılımını gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 58. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin "Televizyondaki konuşmaları taklit ederim" Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	300	32
Katılıyorum	180	19,2
Kısmen Katılıyorum	243	25,9
Katılmıyorum	121	12,9
Hiç Katılmıyorum	82	8,7
Toplam	926	98,7

"Televizyondaki konuşmaları taklit ederim" ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %32'si (300 kişi) tamamen katılıyorum, %19,2'si (180 kişi) katılıyorum, %25,9'u (243 kişi) kısmen katılıyorum, %12,9'u (121 kişi) katılmıyorum ve %8,7'si (82 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,6'sı (12 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Bu bulgulardan hareketle öğrencilerin *televizyondaki konuşmaları taklit ettiği* söylenebilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 59. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	377	40,2
Katılıyorum	235	25,1
Kısmen Katılıyorum	181	19,3
Katılmıyorum	77	8,2
Hiç Katılmıyorum	64	6,8
Toplam	934	99,6

“Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %40,2’si (377 kişi) tamamen katılıyorum, %25,1’i (235 kişi) katılıyorum, %19,3’ü (181 kişi) kısmen katılıyorum, %8,2’si (77 kişi) katılmıyorum ve %6,8’i (64 kişi) hiç katılmıyorum yanıtı vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,4’ü (4 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Bu bulgulardan hareketle, öğrencilerin *televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevineceklerini düşündükleri* söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Arkadaşlarımla dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 60. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Arkadaşlarımla dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	209	22,2
Katılıyorum	170	18,1
Kısmen Katılıyorum	195	20,8
Katılmıyorum	164	17,5
Hiç Katılmıyorum	189	20,1
Toplam	927	98,8

“Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %22,2’si (209 kişi) tamamen katılıyorum, %18,1’i (170 kişi) katılıyorum, %20,8’i (195 kişi) kısmen katılıyorum, %17,5’i (164 kişi) katılmıyorum ve %20,1’i (189 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,2’si (11 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlardan hareketle, *arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi öğrencilerin hoşuna gitmektedir.*

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmalar karşısındaki tutumları incelendiğinde; öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit ettiği, bu şekilde arkadaşlarının arasında daha çok seveceklerini düşündükleri görülmektedir. Aynı zamanda araştırmaya katılan öğrenciler, arkadaşlarının televizyondaki karakterleri taklit etmesinden hoşlandıklarını belirtmektedirler.

4.2.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular: Öğrenci görüşlerine göre televizyondaki kişiler mi yoksa aile, öğretmen, arkadaşlar mı daha güzel konuşur?

Çalışmanın üçüncü alt problemini anlamaya yönelik araştırmada kullanılan ankette 3 madde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 61. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	367	39,1
Katılıyorum	202	21,5
Kısmen Katılıyorum	209	22,3
Katılmıyorum	100	10,7
Hiç Katılmıyorum	60	6,4
Toplam	938	100

“Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %39,1’i (367 kişi) tamamen katılıyorum,

%21,5'i (202 kişi) katılıyorum, %22,3'ü (209 kişi) kısmen katılıyorum, %10,7'si (100 kişi) katılmıyorum ve %6,4'ü (60 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler *televizyon karakterlerinin ailelerinden daha güzel konuştuğunu* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 62. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	280	29,9
Katılıyorum	208	22,2
Kısmen Katılıyorum	214	22,8
Katılmıyorum	111	11,8
Hiç Katılmıyorum	116	12,4
Toplam	929	99

“Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %29,9'u (280 kişi) tamamen katılıyorum, %22,2'si (208 kişi) katılıyorum, %22,8'i (214 kişi) kısmen katılıyorum, %11,8'i (111 kişi) katılmıyorum ve %12,4'ü (116 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1'i (9 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, öğrenciler *televizyon karakterlerinin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 63. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	527	56,2
Katılıyorum	200	21,3
Kısmen Katılıyorum	87	9,3
Katılmıyorum	53	5,7
Hiç Katılmıyorum	65	6,9
Toplam	932	99,4

“Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %56,2’si (527 kişi) tamamen katılıyorum, %21,3’ü (200 kişi) katılıyorum, %9,3’ü (87 kişi) kısmen katılıyorum, %5,7’si (53 kişi) katılmıyorum ve %6,9’u (65 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,6’sı (6 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, öğrenciler *televizyon karakterlerinin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bu üç madde için verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler televizyondaki karakterlerin ‘*öğretmen*’den, ‘*aile*’den ve ‘*arkadaş*’tan daha güzel konuştuğunu düşünmektedirler.

4.2.4 Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular: Öğrenci görüşlerine göre güzel konuşma nereden (aile, okul, televizyon) öğrenilir?

Çalışmanın dördüncü alt problemini anlamaya yönelik araştırmada kullanılan ankette 3 madde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 64. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	251	26,8
Katılıyorum	203	21,6
Kısmen Katılıyorum	312	33,3
Katılmıyorum	126	13,4
Hiç Katılmıyorum	46	4,9
Toplam	938	100

“Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %26,8’i (251 kişi) tamamen katılıyorum, %21,6’sı (203 kişi) katılıyorum, %33,3’ü (312 kişi) kısmen katılıyorum, %13,4’ü (126 kişi) katılmıyorum ve %4,9’u (46 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Tabloya göre, araştırmaya katılan öğrenciler, *güzel konuşmayı televizyondan öğrendiklerini* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 65. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	46	4,9
Katılıyorum	46	4,9
Kısmen Katılıyorum	95	10,1
Katılmıyorum	147	15,7
Hiç Katılmıyorum	599	63,9
Toplam	933	99,5

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %4,9’u (46 kişi) tamamen katılıyorum, %4,9’u (46 kişi) katılıyorum, %10,1’i (95 kişi) kısmen katılıyorum, %15,7’si (147 kişi) katılmıyorum ve %63,9’u (599 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,5’i (5 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler *güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrendiklerini düşünmemektedirler.*

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 66. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	53	5,7
Katılıyorum	44	4,7
Kısmen Katılıyorum	97	10,3
Katılmıyorum	149	15,9
Hiç Katılmıyorum	595	63,4
Toplam	938	100

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %5,7’si (53 kişi) tamamen katılıyorum, %4,7’si (44 kişi) katılıyorum, %10,3’ü (97 kişi) kısmen katılıyorum, %15,9’u (149 kişi) katılmıyorum ve %63,4’ü (595 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya verilen yanıtlara göre, *öğrenciler güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrendiklerini düşünmemektedirler.*

Araştırmaya katılan öğrencilerin bu üç madde için verdikleri yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin güzel konuşmayı sırasıyla *'televizyon'*dan, *'aile'*den ve son olarak *'okul'*dan öğrendikleri görülmektedir.

4.2.5 Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular: Televizyonun konuşma üzerindeki etkileri nelerdir?

Çalışmanın beşinci alt problemini anlamaya yönelik araştırmada kullanılan ankette 5 madde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 67. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	326	34,8
Katılıyorum	215	22,9
Kısmen Katılıyorum	253	27
Katılmıyorum	95	10,1
Hiç Katılmıyorum	43	4,6
Toplam	932	99,4

“Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %34,8’i (326 kişi) tamamen katılıyorum, %22,9’u (215 kişi) katılıyorum, %27’si (253 kişi) kısmen katılıyorum, %10,1’i (95 kişi) katılmıyorum ve %4,6’sı (43 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,6’sı (6 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, *sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrendiklerini* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımını aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 68. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	173	18,4
Katılıyorum	139	14,8
Kısmen Katılıyorum	323	34,4
Katılmıyorum	165	17,6
Hiç Katılmıyorum	127	13,5
Toplam	927	98,8

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %18,4’ü (173 kişi) tamamen katılıyorum, %14,8’i (139 kişi) katılıyorum, %34,4’ü (323 kişi) kısmen katılıyorum, %17,6’sı (165 kişi) katılmıyorum ve %13,5’i (127 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,2’si (11 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, öğrenciler, *televizyondan güzel sözcükler öğrendiklerini* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 69. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	189	20,1
Katılıyorum	173	18,4
Kısmen Katılıyorum	249	26,5
Katılmıyorum	176	18,8
Hiç Katılmıyorum	133	14,2
Toplam	920	98,1

“Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %20,1’i (189 kişi) tamamen katılıyorum, %18,4’ü (173 kişi) katılıyorum, %26,5’i (249 kişi) kısmen katılıyorum, %18,8’i (176 kişi) katılmıyorum ve %14,2’si (133 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,9’u (18 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, *televizyonun söz dağarcıklarımı geliştirdiğini* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyondan öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımını aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 70. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyondan öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	215	22,9
Katılıyorum	190	20,3
Kısmen Katılıyorum	267	28,5
Katılmıyorum	162	17,3
Hiç Katılmıyorum	93	9,9
Toplam	927	98,8

“Televizyondan öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %22,9’u (215 kişi) tamamen katılıyorum, %20,3’ü (190 kişi) katılıyorum, %28,5’i (267 kişi) kısmen katılıyorum, %17,3’ü (162 kişi) katılmıyorum ve %9,9’u (93 kişi) hiç katılmıyorum yanıtı vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,2’si (11 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, öğrenciler, *televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını* düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 71. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	115	12,3
Katılıyorum	130	13,9
Kısmen Katılıyorum	206	22
Katılmıyorum	261	27,8
Hiç Katılmıyorum	223	23,8
Toplam	935	99,7

“Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %12,3’ü (115 kişi) tamamen katılıyorum, %13,9’u (130 kişi) katılıyorum, %22’si (206 kişi) kısmen katılıyorum, %27,8’i (261 kişi) katılmıyorum

ve %23,8'i (223 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,3'ü (3 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, *televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmemektedirler.*

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre televizyonun konuşma üzerindeki etkilerine bakıldığında, öğrenciler sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrendiklerini ve televizyondan öğrenilenler ile kendilerini ifade etmelerinin kolaylaştığını belirtmektedirler. Televizyon, öğrencilerin söz dağarcığını zenginleştirirken televizyondan öğrenilenler arasında güzel sözcükler yer almaktadır. Bu düşüncelerle doğru orantılı olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını *bozmadığına* inandıkları da görülmektedir.

4.2.6 Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular: Televizyonun konuşma eğitimindeki yeri nedir?

Çalışmanın altıncı alt problemini anlamaya yönelik araştırmada kullanılan ankette 3 madde bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımını aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 72. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	526	56,1
Katılıyorum	223	23,8
Kısmen Katılıyorum	88	9,4
Katılmıyorum	55	5,9
Hiç Katılmıyorum	39	4,2
Toplam	931	99,3

“Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %56,1'i (526 kişi) tamamen katılıyorum, %23,8'i (223 kişi) katılıyorum, %9,4'ü (88 kişi) kısmen katılıyorum, %5,9'u (55

kişi) katılmıyorum ve %4,2'si (39 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,7'si (7 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, *konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna* inanmaktadırlar.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımına ilişkin tablo, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 73. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	209	22,3
Katılıyorum	149	15,9
Kısmen Katılıyorum	199	21,2
Katılmıyorum	171	18,2
Hiç Katılmıyorum	198	21,1
Toplam	926	98,7

“Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %22,3'ü (209 kişi) tamamen katılıyorum, %15,9'u (149 kişi) katılıyorum, %21,2'si (199 kişi) kısmen katılıyorum, %18,2'si (171 kişi) katılmıyorum ve %21,1'i (198 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %1,3'ü (12 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, *öğretmenlerinin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesinin ilgi çekici olacağını* düşünmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımını aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 74. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Frekans (Sıklık)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	437	46,6
Katılıyorum	194	20,7
Kısmen Katılıyorum	138	14,7
Katılmıyorum	72	7,7
Hiç Katılmıyorum	92	9,8
Toplam	933	99,5

“Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerin %46,6’sı (437 kişi) tamamen katılıyorum, %20,7’si (194 kişi) katılıyorum, %14,7’si (138 kişi) kısmen katılıyorum, %7,7’si (72 kişi) katılmıyorum ve %9,8’i (92 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,5’i (5 kişi) bu maddeye yanıt vermemiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, *konuşma eğitimlerini öğretmenlerinin yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemektedirler.*

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanmaktadırlar. Öğrenciler televizyonun bu öğreticiliğinin sınıfta, televizyondan iyi ve kötü örnekler göstermek şeklinde öğretmen tarafından kullanılmasının ilgi çekici olacağını düşünmektedirler. Aynı zamanda öğrenciler, konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istediklerini de belirtmektedirler.

4.2.7 Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular: Ankette yer alan değişkenler ve maddeler arasındaki ilişki nasıldır?

Bu bölümde araştırma verilerini elde etmek için uygulanan ankette yer alan değişkenler ile maddeler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren çapraz tablolara yer verilmektedir.

Değişkenler ve maddeler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını gösteren tablolara ise yer verilmemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 75. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim					
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	50	30	53	8	0	141
	Yüzde (%)	35,5%	21,3%	37,6%	5,7%	%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	42	27	47	12	3	131
	Yüzde (%)	32,1%	20,6%	35,9%	9,2%	2,3%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	34	39	40	22	5	140
	Yüzde (%)	24,3%	27,9%	28,6%	15,7%	3,6%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	28	34	55	27	6	150
	Yüzde (%)	18,7%	22,7%	36,7%	18%	4%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	37	27	28	8	6	106
	Yüzde (%)	34,9%	25,5%	26,4%	7,5%	5,7%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	30	25	51	26	15	147
	Yüzde (%)	20,4%	17%	34,7%	17,7%	10,2%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	30	21	38	23	11	123
	Yüzde (%)	24,4%	17,1%	30,9%	18,7%	8,9%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	251	203	312	126	46	938
	Yüzde (%)	26,8%	21,6%	33,3%	13,4%	4,9%	100%

[$\chi^2 = 65,130$; sd = 24; p = 00 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %35,5’i (50 kişi) tamamen katılıyorum, %21,3’ü (30 kişi) katılıyorum, %37,6’sı (53 kişi) kısmen katılıyorum, %5,7’si (8 kişi) katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu soruya hiç katılmıyorum yanıtını veren yoktur. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %32,1’i (42 kişi) tamamen katılıyorum, %20,6’sı (27 kişi) katılıyorum, %35,9’u (47 kişi) kısmen katılıyorum, %9,2’si (12 kişi) katılmıyorum ve %2,3’ü (3 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %24,3’ü (34 kişi) tamamen katılıyorum, %27,9’u (39 kişi) katılıyorum, %28,6’sı (40 kişi) kısmen katılıyorum, %15,7’si (22 kişi) katılmıyorum ve %3,6’sı (5 kişi) hiç katılmıyorum

yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %18,7'si (28 kişi) tamamen katılıyorum, %22,7'si (34 kişi) katılıyorum, %36,7'si (55 kişi) kısmen katılıyorum, %18'i (27 kişi) katılmıyorum ve %4'ü (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %34,9'u (37 kişi) tamamen katılıyorum, %25,5'i (27 kişi) katılıyorum, %26,4'ü (28 kişi) kısmen katılıyorum, %7,5'i (8 kişi) katılmıyorum ve %5,7'si (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %20,4'ü (30 kişi) tamamen katılıyorum, %17'si (25 kişi) katılıyorum, %34,7'si (51 kişi) kısmen katılıyorum, %17,7'si (26 kişi) katılmıyorum ve %10,2'si (15 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %24,4'ü (30 kişi) tamamen katılıyorum, %17,1'i (21 kişi) katılıyorum, %30,9'u (38 kişi) kısmen katılıyorum, %18,7'si (23 kişi) katılmıyorum ve %8,9'u (11 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(24) = 65,130; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 76. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm					
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	72	31	25	6	7	141
	Yüzde (%)	51,1%	22%	17,7%	4,3%	5%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	50	26	25	18	12	131
	Yüzde (%)	38,2%	19,8%	19,1%	13,7%	9,2%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	50	37	27	16	10	140
	Yüzde (%)	35,7%	26,4%	19,3%	11,4%	7,1%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	54	33	41	13	9	150
	Yüzde (%)	36%	22%	27,3%	8,7%	6%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	40	27	29	6	4	106
	Yüzde (%)	37,7%	25,5%	27,4%	5,7%	3,8%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	53	22	38	23	11	147
	Yüzde (%)	36,1%	15%	25,9%	15,6%	7,5%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	48	26	24	18	7	123
	Yüzde (%)	39%	21,1%	19,5%	14,6%	5,7%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	48	26	24	18	7	123
	Yüzde (%)	39%	21,1%	19,5%	14,6%	5,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	367	202	209	100	60	938
	Yüzde (%)	39,1%	21,5%	22,3%	10,7%	6,4%	100%

[$\chi^2 = 37,170$; sd = 24; p = 42 < .05]

“Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %51,1’i (72 kişi) tamamen katılıyorum, %22’si (31 kişi) katılıyorum, %17,7’si (25 kişi) kısmen katılıyorum, %4,3’ü (6 kişi) katılmıyorum ve %5’i (7 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %38,2’si (50 kişi) tamamen katılıyorum, %19,8’i (26 kişi) katılıyorum, %19,1’i (25 kişi) kısmen katılıyorum, %13,7’si (18 kişi) katılmıyorum ve %9,2’si (12 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %35,7’si (50 kişi) tamamen katılıyorum, %26,4’ü (37 kişi) katılıyorum, %19,3’ü (27 kişi) kısmen katılıyorum, %11,4’ü (16 kişi) katılmıyorum ve %7,1’i (10 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %36’sı (54 kişi) tamamen katılıyorum, %22’si (33 kişi) katılıyorum, %27,3’ü (41 kişi) kısmen katılıyorum, %8,7’si (13 kişi) katılmıyorum ve %6’sı (9

kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %37,7'si (40 kişi) tamamen katılıyorum, %25,5'i (27 kişi) katılıyorum, %27,4'ü (29 kişi) kısmen katılıyorum, %5,7'si (6 kişi) katılmıyorum ve %3,8'i (4 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %36,1'i (53 kişi) tamamen katılıyorum, %15'i (22 kişi) katılıyorum, %25,9'u (38 kişi) kısmen katılıyorum, %15,6'sı (23 kişi) katılmıyorum ve %7,5'i (11 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %39'u (48 kişi) tamamen katılıyorum, %21,1'i (26 kişi) katılıyorum, %19,5'i (24 kişi) kısmen katılıyorum, %14,6'sı (18 kişi) katılmıyorum ve %5,7'si (7 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(24) = 37,170; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 77. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım					
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	90	28	9	6	6	139
	Yüzde (%)	64,7%	20,1%	6,5%	4,3%	4,3%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	80	32	4	8	6	130
	Yüzde (%)	61,5%	24,6%	3,1%	6,2%	4,6%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	66	46	14	8	6	140
	Yüzde (%)	47,1%	32,9%	10%	5,7%	4,3%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	75	39	23	7	5	149
	Yüzde (%)	50,3%	26,2%	15,4%	4,7%	3,4%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	58	25	14	2	6	105
	Yüzde (%)	55,2%	23,8%	13,3%	1,9%	5,7%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	95	29	10	9	3	146
	Yüzde (%)	65,1%	19,9%	6,8%	6,2%	2,1%	100%
Şırnak Kilis	Frekans (Sıklık)	62	24	14	15	7	122
	Yüzde (%)	50,8%	19,7%	11,5%	12,3%	5,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	526	223	88	55	39	931
	Yüzde (%)	56,5%	24%	9,5%	5,9%	4,2%	100%

[$\chi^2 = 47,103$; sd = 24; p = 03 < 05]

“Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %64,7’si (90 kişi) tamamen katılıyorum, %20,1’i (28 kişi) katılıyorum, %6,5’i (9 kişi) kısmen katılıyorum, %4,3’ü (6 kişi) katılmıyorum ve %4,3’ü (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %61,5’i (80 kişi) tamamen katılıyorum, %24,6’sı (32 kişi) katılıyorum, %3,1’i (4 kişi) kısmen katılıyorum, %6,2’si (8 kişi) katılmıyorum ve %4,6’sı (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %47,1’i (66 kişi) tamamen katılıyorum, %32,9’u (46 kişi) katılıyorum, %10’u (14 kişi) kısmen katılıyorum, %5,7’si (8 kişi) katılmıyorum ve %4,3’ü (6 kişi)

hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %50,3'ü (75 kişi) tamamen katılıyorum, %26,2'si (39 kişi) katılıyorum, %15,4'ü (23 kişi) kısmen katılıyorum, %4,7'si (7 kişi) katılmıyorum ve %3,4'ü (5 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %55,2'si (58 kişi) tamamen katılıyorum, %23,8'i (25 kişi) katılıyorum, %13,3'ü (14 kişi) kısmen katılıyorum, %1,9'u (2 kişi) katılmıyorum ve %5,7'si (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %65,1'i (95 kişi) tamamen katılıyorum, %19,9'u (29 kişi) katılıyorum, %6,8'i (10 kişi) kısmen katılıyorum, %6,2'si (9 kişi) katılmıyorum ve %2,1'i (3 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %50,8'i (62 kişi) tamamen katılıyorum, %19,7'si (24 kişi) katılıyorum, %11,5'i (14 kişi) kısmen katılıyorum, %12,3'ü (15 kişi) katılmıyorum ve %5,7'si (7 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 47,103; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 78. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim					Toplam
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	64	29	34	12	1	140
	Yüzde (%)	45,7%	20,7%	24,3%	8,6%	,7%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	44	34	33	14	6	131
	Yüzde (%)	33,6%	26%	25,2%	10,7%	4,6%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	44	40	27	23	5	139
	Yüzde (%)	31,7%	28,8%	19,4%	16,5%	3,6%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	48	35	48	15	4	150
	Yüzde (%)	32%	23,3%	32%	10%	2,7%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	35	24	29	12	4	104
	Yüzde (%)	33,7%	23,1%	27,9%	11,5%	3,8%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	56	30	46	8	6	146
	Yüzde (%)	38,4%	20,5%	31,5%	5,5%	4,1%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	35	23	36	11	17	122
	Yüzde (%)	28,7%	18,9%	29,5%	9%	13,9%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	326	215	253	95	43	932
	Yüzde (%)	35%	23,1%	27,1%	10,2%	4,6%	100%

[$\chi^2 = 56,568$; sd = 24; p = 00 < .05]

“Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %45,7’si (64 kişi) tamamen katılıyorum, %20,7’si (29 kişi) katılıyorum, %24,3’ü (34 kişi) kısmen katılıyorum, %8,6’sı (12 kişi) katılmıyorum ve %0,7’si (1 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %33,6’sı (44 kişi) tamamen katılıyorum, %26’sı (34 kişi) katılıyorum, %25,2’si (33 kişi) kısmen katılıyorum, %10,7’si (14 kişi) katılmıyorum ve %4,6’sı (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %31,7’si (44 kişi) tamamen katılıyorum, %28,8’i (40 kişi) katılıyorum, %19,4’ü (27 kişi) kısmen katılıyorum, %16,5’i (23 kişi) katılmıyorum ve %3,6’sı (5 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %32’si (48 kişi) tamamen katılıyorum, %23,3’ü (35 kişi) katılıyorum, %32’si (48 kişi) kısmen katılıyorum, %10’u (15 kişi) katılmıyorum ve %2,7’si (4 kişi) hiç

katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %33,7'i (35 kişi) tamamen katılıyorum, %23,1'i (24 kişi) katılıyorum, %27,9'u (29 kişi) kısmen katılıyorum, %11,5'i (12 kişi) katılmıyorum ve %3,8'i (4 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %38,4'ü (56 kişi) tamamen katılıyorum, %20,5'i (30 kişi) katılıyorum, %31,5'i (46 kişi) kısmen katılıyorum, %5,5'i (8 kişi) katılmıyorum ve %4,1'i (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %28,7'si (35 kişi) tamamen katılıyorum, %18,9'u (23 kişi) katılıyorum, %29,5'i (36 kişi) kısmen katılıyorum, %9'u (11 kişi) katılmıyorum ve %13,9'u (17 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 56,568$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 79. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim					
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	72	34	22	9	4	141
	Yüzde (%)	51,1%	24,1%	15,6%	6,4%	2,8%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	59	32	21	9	10	131
	Yüzde (%)	45%	24,4%	16%	6,9%	7,6%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	55	43	25	11	5	139
	Yüzde (%)	39,6%	30,9%	18%	7,9%	3,6%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	50	42	33	11	13	149
	Yüzde (%)	33,6%	28,2%	22,1%	7,4%	8,7%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	47	31	15	10	3	106
	Yüzde (%)	44,3%	29,2%	14,2%	9,4%	2,8%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	59	28	28	15	17	147
	Yüzde (%)	40,1%	19%	19%	10,2%	11,6%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	35	25	37	12	12	121
	Yüzde (%)	28,9%	20,7%	30,6%	9,9%	9,9%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	377	235	181	77	64	934
	Yüzde (%)	40,4%	25,2%	19,4%	8,2%	6,9%	100%

[$\chi^2 = 46,567$; sd = 24; p = 04 < .05]

“Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %51,1’i (72 kişi) tamamen katılıyorum, %24,1’i (34 kişi) katılıyorum, %15,6’sı (22 kişi) kısmen katılıyorum, %6,4’u (9 kişi) katılmıyorum ve %2,8’i (4 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %45’i (59 kişi) tamamen katılıyorum, %24,4’ü (32 kişi) katılıyorum, %16’sı (21 kişi) kısmen katılıyorum, %6,9’u (9 kişi) katılmıyorum ve %7,6’sı (10 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %39,6’sı (55 kişi) tamamen katılıyorum, %30,9’u (43 kişi) katılıyorum, %18’i (25 kişi) kısmen katılıyorum, %7,9’u (11 kişi) katılmıyorum ve %3,6’sı (5 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %33,6’sı (50 kişi) tamamen katılıyorum, %28,2’i (42 kişi) katılıyorum, %22,1’i (33 kişi) kısmen katılıyorum, %7,4’ü (11 kişi) katılmıyorum ve

%8,7'si (13 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %44,3'ü (47 kişi) tamamen katılıyorum, %29,2'si (31 kişi) katılıyorum, %14,2'si (15 kişi) kısmen katılıyorum, %9,4'ü (10 kişi) katılmıyorum ve %2,8'i (3 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %40,1'i (59 kişi) tamamen katılıyorum, %19'u (28 kişi) katılıyorum, %19'u (28 kişi) kısmen katılıyorum, %10,2'si (15 kişi) katılmıyorum ve %11,6'sı (17 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %28,9'u (35 kişi) tamamen katılıyorum, %20,7'si (25 kişi) katılıyorum, %30,6'sı (37 kişi) kısmen katılıyorum, %9,9'u (12 kişi) katılmıyorum ve %9,9'u (12 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 46,567; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşığıda yer almaktadır.

Tablo 80. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim					Toplam
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	38	22	41	25	14	140
	Yüzde (%)	27,1%	15,7%	29,3%	17,9%	10%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	25	13	54	23	13	128
	Yüzde (%)	19,5%	10,2%	42,2%	18%	10,2%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	34	23	34	30	15	136
	Yüzde (%)	25%	16,9%	25%	22,1%	11%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	21	21	66	18	23	149
	Yüzde (%)	14,1%	14,1%	44,3%	12,1%	15,4%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	15	26	38	17	10	106
	Yüzde (%)	14,2%	24,5%	35,8%	16%	9,4%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	20	21	54	21	30	146
	Yüzde (%)	13,7%	14,4%	37%	14,4%	20,5%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	20	13	36	31	22	122
	Yüzde (%)	16,4%	10,7%	29,5%	25,4%	18%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	173	139	323	165	127	927
	Yüzde (%)	18,7%	15%	34,8%	17,8%	13,7%	100%

[$\chi^2 = 56,882$; sd = 24; p = 00 <.05]

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %27,1’i (38 kişi) tamamen katılıyorum, %15,7’si (22 kişi) katılıyorum, %29,3’ü (41 kişi) kısmen katılıyorum, %17,9’u (25 kişi) katılmıyorum ve %10’u (14 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %19,5’i (25 kişi) tamamen katılıyorum, %10,2’si (13 kişi) katılıyorum, %42,2’si (54 kişi) kısmen katılıyorum, %18’i (23 kişi) katılmıyorum ve %10,2’si (13 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %25’i (34 kişi) tamamen katılıyorum, %16,9’u (23 kişi) katılıyorum, %25’i (34 kişi) kısmen katılıyorum, %22,1’i (30 kişi) katılmıyorum ve %11’i (15 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %14,1’i (21 kişi) tamamen katılıyorum, %14,1’i (21 kişi) katılıyorum, %44,3’ü (66 kişi) kısmen katılıyorum, %12,1’i (18 kişi) katılmıyorum ve %15,4’ü (23 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %14,2’si

(15 kişi) tamamen katılıyorum, %24,5'i (26 kişi) katılıyorum, %35,8'i (38 kişi) kısmen katılıyorum, %16'sı (17 kişi) katılmıyorum ve %9,4'ü (10 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %13,7'si (20 kişi) tamamen katılıyorum, %14,4'ü (21 kişi) katılıyorum, %37'si (54 kişi) kısmen katılıyorum, %14,4'ü (21 kişi) katılmıyorum ve %20,5'i (30 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %16,4'ü (20 kişi) tamamen katılıyorum, %10,7'si (13 kişi) katılıyorum, %29,5'i (36 kişi) kısmen katılıyorum, %25,4'ü (31 kişi) katılmıyorum ve %18'i (22 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 56,882; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 81. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

İL		Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	17	24	27	38	34	140
	Yüzde (%)	12,1%	17,1%	19,3%	27,1%	24,3%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	29	22	34	25	20	130
	Yüzde (%)	22,3%	16,9%	26,2%	19,2%	15,4%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	18	24	29	39	30	140
	Yüzde (%)	12,9%	17,1%	20,7%	27,9%	21,4%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	12	18	37	49	34	150
	Yüzde (%)	8%	12%	24,7%	32,7%	22,7%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	11	10	24	29	31	105
	Yüzde (%)	10,5%	9,5%	22,9%	27,6%	29,5%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	16	13	26	51	41	147
	Yüzde (%)	10,9%	8,8%	17,7%	34,7%	27,9%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	12	19	29	30	33	123
	Yüzde (%)	9,8%	15,4%	23,6%	24,4%	26,8%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	115	130	206	261	223	935
	Yüzde (%)	12,3%	13,9%	22%	27,9%	23,9%	100%

[$\chi^2 = 40,220$; sd = 24; p = 20 < .05]

“Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %12,1’i (17 kişi) tamamen katılıyorum, %17,1’i (24 kişi) katılıyorum, %19,3’ü (27 kişi) kısmen katılıyorum, %27,1’i (38 kişi) katılmıyorum ve %24,3’ü (34 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %22,3’ü (29 kişi) tamamen katılıyorum, %16,9’u (22 kişi) katılıyorum, %26,2’si (34 kişi) kısmen katılıyorum, %19,2’si (25 kişi) katılmıyorum ve %15,4’ü (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %12,9’u (18 kişi) tamamen katılıyorum, %17,1’i (24 kişi) katılıyorum, %20,7’si (29 kişi) kısmen katılıyorum, %27,9’u (39 kişi) katılmıyorum ve %21,4’ü (30 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %8’i (12 kişi) tamamen katılıyorum, %12’si (18 kişi) katılıyorum, %24,7’si (37 kişi) kısmen katılıyorum, %32,7’si (49 kişi) katılmıyorum ve %22,7’si (34 kişi) hiç

katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %10,5'i (11 kişi) tamamen katılıyorum, %9,5'i (10 kişi) katılıyorum, %22,9'u (24 kişi) kısmen katılıyorum, %27,6'sı (29 kişi) katılmıyorum ve %29,5'i (31 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %10,9'u (16 kişi) tamamen katılıyorum, %8,8'i (13 kişi) katılıyorum, %17,7'si (26 kişi) kısmen katılıyorum, %34,7'si (51 kişi) katılmıyorum ve %27,9'u (41 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %9,8'i (12 kişi) tamamen katılıyorum, %15,4'ü (19 kişi) katılıyorum, %23,6'sı (29 kişi) kısmen katılıyorum, %24,4'ü (30 kişi) katılmıyorum ve %26,8'i (33 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 40,220$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 82. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır					
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	33	37	40	21	7	138
	Yüzde (%)	23,9%	26,8%	29%	15,2%	5,1%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	36	27	36	23	9	131
	Yüzde (%)	27,5%	20,6%	27,5%	17,6%	6,9%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	37	38	35	19	11	140
	Yüzde (%)	26,4%	27,1%	25%	13,6%	7,9%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	31	24	47	34	14	150
	Yüzde (%)	20,7%	16%	31,3%	22,7%	9,3%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	24	25	31	13	11	104
	Yüzde (%)	23,1%	24%	29,8%	12,5%	10,6%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	31	20	43	28	25	147
	Yüzde (%)	21,1%	13,6%	29,3%	19%	17%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	23	19	35	24	16	117
	Yüzde (%)	19,7%	16,2%	29,9%	20,5%	13,7%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	215	190	267	162	93	927
	Yüzde (%)	23,2%	20,5%	28,8%	17,5%	10%	100%

[$\chi^2 = 36,865$; sd = 24; p = 45 < .05]

“Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %23,9’u (33 kişi) tamamen katılıyorum, %26,8’i (37 kişi) katılıyorum, %29’u (40 kişi) kısmen katılıyorum, %15,2’si (21 kişi) katılmıyorum ve %5,1’i (7 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %27,5’i (36 kişi) tamamen katılıyorum, %20,6’sı (27 kişi) katılıyorum, %27,5’i (36 kişi) kısmen katılıyorum, %17,6’sı (23 kişi) katılmıyorum ve %6,9’u (9 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %26,4’ü (37 kişi) tamamen katılıyorum, %27,1’i (38 kişi) katılıyorum, %25’i (35 kişi) kısmen katılıyorum, %13,6’sı (19 kişi) katılmıyorum ve %7,9’u (11 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %20,7’si (31 kişi) tamamen katılıyorum, %16’sı (24 kişi) katılıyorum, %31,3’ü (47 kişi) kısmen katılıyorum, %22,7’si (34 kişi) katılmıyorum ve %9,3’ü

(14 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %23,1'i (24 kişi) tamamen katılıyorum, %24'ü (25 kişi) katılıyorum, %29,8'i (31 kişi) kısmen katılıyorum, %12,5'i (13 kişi) katılmıyorum ve %10,6'sı (11 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %21,1'i (31 kişi) tamamen katılıyorum, %13,6'sı (20 kişi) katılıyorum, %29,3'ü (43 kişi) kısmen katılıyorum, %19'u (28 kişi) katılmıyorum ve %17'si (25 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %19,7'si (23 kişi) tamamen katılıyorum, %16,2'si (19 kişi) katılıyorum, %29,9'u (35 kişi) kısmen katılıyorum, %20,5'i (24 kişi) katılmıyorum ve %13,7'i (16 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(24) = 36,865; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 83. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

İL		Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	47	31	30	17	13	138
	Yüzde (%)	34,1%	22,5%	21,7%	12,3%	9,4%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	34	34	29	12	20	129
	Yüzde (%)	26,4%	26,4%	22,5%	9,3%	15,5%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	49	35	30	20	6	140
	Yüzde (%)	35%	25%	21,4%	14,3%	4,3%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	40	28	46	11	24	149
	Yüzde (%)	26,8%	18,8%	30,9%	7,4%	16,1%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	37	25	24	12	7	105
	Yüzde (%)	35,2%	23,8%	22,9%	11,4%	6,7%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	41	28	26	25	26	146
	Yüzde (%)	28,1%	19,2%	17,8%	17,1%	17,8%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	32	27	29	14	20	122
	Yüzde (%)	26,2%	22,1%	23,8%	11,5%	16,4%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	280	208	214	111	116	929
	Yüzde (%)	30,1%	22,4%	23%	11,9%	12,5%	100%

[$\chi^2 = 39,719$; sd = 24; p = 23 < .05]

“Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %34,1’i (47 kişi) tamamen katılıyorum, %22,5’i (31 kişi) katılıyorum, %21,7’si (30 kişi) kısmen katılıyorum, %12,3’ü (17 kişi) katılmıyorum ve %9,4’ü (13 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %26,4’ü (34 kişi) tamamen katılıyorum, %26,4’ü (34 kişi) katılıyorum, %22,5’i (29 kişi) kısmen katılıyorum, %9,3’ü (12 kişi) katılmıyorum ve %15,5’i (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %35’i (49 kişi) tamamen katılıyorum, %25’i (35 kişi) katılıyorum, %21,4’ü (30 kişi) kısmen katılıyorum, %14,3’ü (20 kişi) katılmıyorum ve %4,3’ü (6 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %26,8’i (40 kişi) tamamen katılıyorum, %18,8’i (28 kişi) katılıyorum, %30,9’u (46 kişi) kısmen katılıyorum, %7,4’ü (11 kişi) katılmıyorum ve

%16,1'i (24 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %35,2'si (37 kişi) tamamen katılıyorum, %23,8'i (25 kişi) katılıyorum, %22,9'u (24 kişi) kısmen katılıyorum, %11,4'ü (12 kişi) katılmıyorum ve %6,7'si (7 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %28,1'i (41 kişi) tamamen katılıyorum, %19,2'si (28 kişi) katılıyorum, %17,8'i (26 kişi) kısmen katılıyorum, %17,1'i (25 kişi) katılmıyorum ve %17,8'i (26 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %26,2'si (32 kişi) tamamen katılıyorum, %22,1'i (27 kişi) katılıyorum, %23,8'i (29 kişi) kısmen katılıyorum, %11,5'i (14 kişi) katılmıyorum ve %16,4'ü (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(24) = 39,719; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 84. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Buldukları İl ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim					Toplam
İL		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kocaeli	Frekans (Sıklık)	5	6	16	20	92	139
	Yüzde (%)	3,6%	4,3%	11,5%	14,4%	66,2%	100%
Manisa	Frekans (Sıklık)	3	2	16	18	91	130
	Yüzde (%)	2,3%	1,5%	12,3%	13,8%	70%	100%
Hatay	Frekans (Sıklık)	9	6	8	28	88	139
	Yüzde (%)	6,5%	4,3%	5,8%	20,1%	63,3%	100%
Bartın	Frekans (Sıklık)	7	13	17	30	82	149
	Yüzde (%)	4,7%	8,7%	11,4%	20,1%	55%	100%
Eskişehir	Frekans (Sıklık)	6	8	8	16	68	106
	Yüzde (%)	5,7%	7,5%	7,5%	15,1%	64,2%	100%
Kars	Frekans (Sıklık)	9	6	7	20	105	147
	Yüzde (%)	6,1%	4,1%	4,8%	13,6%	71,4%	100%
Şırnak	Frekans (Sıklık)	7	5	23	15	73	123
	Yüzde (%)	5,7%	4,1%	18,7%	12,2%	59,3%	100%
Kilis	Frekans (Sıklık)	7	5	23	15	73	123
	Yüzde (%)	5,7%	4,1%	18,7%	12,2%	59,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	46	46	95	147	599	933
	Yüzde (%)	4,9%	4,9%	10,2%	15,8%	64,2%	100%

[$\chi^2 = 40,407$; sd = 24; p = 19 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” ifadesine, araştırmaya Kocaeli ilinden katılan öğrencilerin %3,6’sı (5 kişi) tamamen katılıyorum, %4,3’ü (6 kişi) katılıyorum, %11,5’i (16 kişi) kısmen katılıyorum, %14,4’ü (20 kişi) katılmıyorum ve %66,2’si (92 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Manisa ilinden katılan öğrencilerin %2,3’ü (3 kişi) tamamen katılıyorum, %1,5’i (2 kişi) katılıyorum, %12,3’ü (16 kişi) kısmen katılıyorum, %13,8’i (18 kişi) katılmıyorum ve %70’i (91 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Hatay ilinden katılan öğrencilerin %6,5’i (9 kişi) tamamen katılıyorum, %4,3’ü (6 kişi) katılıyorum, %5,8’i (8 kişi) kısmen katılıyorum, %20,1’i (28 kişi) katılmıyorum ve %63,3’ü (88 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Bartın ilinden katılan öğrencilerin %4,7’si (7 kişi) tamamen katılıyorum, %13’ü (8,7 kişi) katılıyorum, %11,4’ü (17 kişi) kısmen katılıyorum, %20,1’si (30 kişi) katılmıyorum ve %55’i (82 kişi) hiç

katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Eskişehir ilinden katılan öğrencilerin %5,7'si (6 kişi) tamamen katılıyorum, %7,5'i (8 kişi) katılıyorum, %7,5'i (8 kişi) kısmen katılıyorum, %15,1'i (16 kişi) katılmıyorum ve %64,2'si (68 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Kars ilinden katılan öğrencilerin %6,1'i (9 kişi) tamamen katılıyorum, %4,1'i (6 kişi) katılıyorum, %4,8'i (7 kişi) kısmen katılıyorum, %13,6'sı (20 kişi) katılmıyorum ve %71,4'ü (105 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifade için araştırmaya Şırnak ve Kilis illerinden katılan öğrencilerin %5,7'i (7 kişi) tamamen katılıyorum, %4,1'i (6 kişi) katılıyorum, %18,7'si (23 kişi) kısmen katılıyorum, %12,2'si (15 kişi) katılmıyorum ve %59,3'ü (73 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 40,407$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 85. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	105	83	146	62	30	426
	Yüzde (%)	24,6%	19,5%	34,3%	14,6%	7%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	146	120	166	64	16	512
	Yüzde (%)	28,5%	23,4%	32,4%	12,5%	3,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	251	203	312	126	46	938
	Yüzde (%)	26,8%	21,6%	33,3%	13,4%	4,9%	100%

[$\chi^2 = 11,225$; sd = 4; p = 24 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %24,6'sı (105 kişi) tamamen katılıyorum, %19,5'i (83 kişi) katılıyorum, %34,3'ü (146 kişi) kısmen katılıyorum,

%14,6'sı (62 kişi) katılmıyorum ve %7'si (30 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %28,5'i (146 kişi) tamamen katılıyorum, %23,4'ü (120 kişi) katılıyorum, %32,4'ü (166 kişi) kısmen katılıyorum, %12,5'i (64 kişi) katılmıyorum ve %3,1'i (16 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(4)=11,225$; $p<.05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 86. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	130	101	102	52	41	426
	Yüzde (%)	30,5%	23,7%	23,9%	12,2%	9,6%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	237	101	107	48	19	512
	Yüzde (%)	46,3%	19,7%	20,9%	9,4%	3,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	367	202	209	100	60	938
	Yüzde (%)	39,1%	21,5%	22,3%	10,7%	6,4%	100%

[$\chi^2 = 31,926$; $sd = 4$; $p = 00 <.05$]

“Televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %30,5'i (130 kişi) tamamen katılıyorum, %23,7'si (101 kişi) katılıyorum, %23,9'u (102 kişi) kısmen katılıyorum, %12,2'si (52 kişi) katılmıyorum ve %9,6'sı (41 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %46,3'ü (237 kişi) tamamen katılıyorum, %19,7'si (101 kişi) katılıyorum, %20,9'u (107 kişi) kısmen katılıyorum, %9,4'ü (48 kişi) katılmıyorum ve %3,7'si (19 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(4) = 31,926; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 87. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	143	99	98	57	27	424
	Yüzde (%)	33,7%	23,3%	23,1%	13,4%	6,4%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	183	116	155	38	16	508
	Yüzde (%)	36%	22,8%	30,5%	7,5%	3,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	326	215	253	95	43	932
	Yüzde (%)	35%	23,1%	27,1%	10,2%	4,6%	100%

[$\chi^2 = 18,286; sd = 4; p = 01 < .05$]

“Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %33,7’si (143 kişi) tamamen katılıyorum, %23,3’ü (99 kişi) katılıyorum, %23,1’i (98 kişi) kısmen katılıyorum, %13,4’ü (57 kişi) katılmıyorum ve %6,4’ü (27 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %36’sı (183 kişi) tamamen katılıyorum, %22,8’i (116 kişi) katılıyorum, %30,5’i (155 kişi) kısmen katılıyorum, %7,5’i (38 kişi) katılmıyorum ve %3,1’i (16 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(4) = 18,286; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 88. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	147	107	86	40	44	424
	Yüzde (%)	34,7%	25,2%	20,3%	9,4%	10,4%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	230	128	95	37	20	510
	Yüzde (%)	45,1%	25,1%	18,6%	7,3%	3,9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	377	235	181	77	64	934
	Yüzde (%)	40,4%	25,2%	19,4%	8,2%	6,9%	100%

$[\chi^2 = 21,982; sd = 4; p = 00 < .05]$

“Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %34,7’si (147 kişi) tamamen katılıyorum, %25,2’si (107 kişi) katılıyorum, %20,3’ü (86 kişi) kısmen katılıyorum, %9,4’ü (40 kişi) katılmıyorum ve %10,4’ü (44 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %45,1’i (230 kişi) tamamen katılıyorum, %25,1’i (128 kişi) katılıyorum, %18,6’sı (95 kişi) kısmen katılıyorum, %7,3’ü (37 kişi) katılmıyorum ve %3,9’u (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 21,982; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 89. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	59	69	131	89	73	421
	Yüzde (%)	14%	16,4%	31,1%	21,1%	17,3%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	114	70	192	76	54	506
	Yüzde (%)	22,5%	13,8%	37,9%	15%	10,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	173	139	323	165	127	927
	Yüzde (%)	18,7%	15%	34,8%	17,8%	13,7%	100%

[$\chi^2 = 25,298$; sd = 4; p = 00 <.05]

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %14’ü (59 kişi) tamamen katılıyorum, %16,4’ü (69 kişi) katılıyorum, %31,1’i (131 kişi) kısmen katılıyorum, %21,1’i (89 kişi) katılmıyorum ve %17,3’ü (73 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %22,5’i (114 kişi) tamamen katılıyorum, %13,8’i (70 kişi) katılıyorum, %37,9’u (192 kişi) kısmen katılıyorum, %15’i (76 kişi) katılmıyorum ve %10,7’si (54 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 25,298$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 90. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	84	79	118	88	52	421
	Yüzde (%)	20%	18,8%	28%	20,9%	12,4%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	131	111	149	74	41	506
	Yüzde (%)	25,9%	21,9%	29,4%	14,6%	8,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	215	190	267	162	93	927
	Yüzde (%)	23,2%	20,5%	28,8%	17,5%	10%	100%

$[\chi^2 = 1499; sd = 4; p = 07 < .05]$

“Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %20’si (84 kişi) tamamen katılıyorum, %18,8’i (79 kişi) katılıyorum, %28’i (118 kişi) kısmen katılıyorum, %20,9’u (88 kişi) katılmıyorum ve %12,4’ü (52 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %25,9’u (131 kişi) tamamen katılıyorum, %21,9’u (111 kişi) katılıyorum, %29,4’ü (149 kişi) kısmen katılıyorum, %14,6’sı (74 kişi) katılmıyorum ve %8,1’i (41 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşüncelerinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 1499; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 91. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	22	15	35	81	271	424
	Yüzde (%)	5,2%	3,5%	8,3%	19,1%	63,9%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	24	31	60	66	328	509
	Yüzde (%)	4,7%	6,1%	11,8%	13%	64,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	46	46	95	147	599	933
	Yüzde (%)	4,9%	4,9%	10,2%	15,8%	64,2%	100%

[$\chi^2 = 11,538$; sd = 4; p = 21 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %5,2’si (22 kişi) tamamen katılıyorum, %3,5’i (15 kişi) katılıyorum, %8,3’ü (35 kişi) kısmen katılıyorum, %19,1’i (81 kişi) katılmıyorum ve %63,9’u (271 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %4,7’si (24 kişi) tamamen katılıyorum, %6,1’i (31 kişi) katılıyorum, %11,8’i (60 kişi) kısmen katılıyorum, %13’ü (66 kişi) katılmıyorum ve %64,4’ü (328 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,538$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 92. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	233	83	33	36	37	422
	Yüzde (%)	55,2%	19,7%	7,8%	8,5%	8,8%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	294	117	54	17	28	510
	Yüzde (%)	57,6%	22,9%	10,6%	3,3%	5,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	527	200	87	53	65	932
	Yüzde (%)	56,5%	21,5%	9,3%	5,7%	7%	100%

$[\chi^2 = 17,817; sd = 4; p = 01 < .05]$

“Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %55,2’si (233 kişi) tamamen katılıyorum, %19,7’si (83 kişi) katılıyorum, %7,8’i (33 kişi) kısmen katılıyorum, %8,5’i (36 kişi) katılmıyorum ve %8,8’i (37 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %57,6’sı (294 kişi) tamamen katılıyorum, %22,9’u (117 kişi) katılıyorum, %10,6’sı (54 kişi) kısmen katılıyorum, %3,3’ü (17 kişi) katılmıyorum ve %5,5’i (28 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2(4) = 17,817; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 93. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

OKUL		Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Köy	Frekans (Sıklık)	30	24	51	78	243	426
	Yüzde (%)	7%	5,6%	12%	18,3%	57%	100%
Merkez	Frekans (Sıklık)	23	20	46	71	352	512
	Yüzde (%)	4,5%	3,9%	9%	13,9%	68,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	53	44	97	149	595	938
	Yüzde (%)	5,7%	4,7%	10,3%	15,9%	63,4%	100%

$[\chi^2 = 1476; sd = 4; p = 07 < .05]$

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrencilerin %7’si (30 kişi) tamamen katılıyorum, %5,6’sı (24 kişi) katılıyorum, %12 (51 kişi) kısmen katılıyorum, %18,3’ü (78 kişi) katılmıyorum ve %57’si (243 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, merkez okulunda okuyan öğrencilerin %4,5’i (23 kişi) tamamen katılıyorum, %3,9’u (20 kişi) katılıyorum, %9’u (46 kişi) kısmen katılıyorum, %13,9’u (71 kişi) katılmıyorum ve %68,8’i (352 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 1476; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 94. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	104	67	72	45	18	306
	Yüzde (%)	34%	21,9%	23,5%	14,7%	5,9%	100%
7	Frekans (Sıklık)	89	77	103	32	19	320
	Yüzde (%)	27,8%	24,1%	32,2%	10%	5,9%	100%
8	Frekans (Sıklık)	58	59	137	49	9	312
	Yüzde (%)	18,6%	18,9%	43,9%	15,7%	2,9%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	251	203	312	126	46	938
	Yüzde (%)	26,8%	21,6%	33,3%	13,4%	4,9%	100%

[$\chi^2 = 43,565$; sd = 8; p = 00 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %34’ü (104 kişi) tamamen katılıyorum, %21,9’u (67 kişi) katılıyorum, %23,5’i (72 kişi) kısmen katılıyorum, %14,7’si (45 kişi) katılmıyorum ve %5,9’u (18 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %27,8’i (89 kişi) tamamen katılıyorum, %24,1’i (77 kişi) katılıyorum, %32,3’ü (103 kişi) kısmen katılıyorum, %10’u (32 kişi) katılmıyorum ve %5,9’u (19 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %18,6’sı (58 kişi) tamamen katılıyorum, %18,9’u (59 kişi) katılıyorum, %43,9’u (137 kişi) kısmen katılıyorum, %15,7’si (49 kişi) katılmıyorum ve %2,9’u (9 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 43,565$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 95. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	128	67	55	40	16	306
	Yüzde (%)	41,8%	21,9%	18%	13,1%	5,2%	100%
7	Frekans (Sıklık)	136	72	68	24	20	320
	Yüzde (%)	42,5%	22,5%	21,3%	7,5%	6,3%	100%
8	Frekans (Sıklık)	103	63	86	36	24	312
	Yüzde (%)	33%	20,2%	27,6%	11,5%	7,7%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	367	202	209	100	60	938
	Yüzde (%)	39,1%	21,5%	22,3%	10,7%	6,4%	100%

$[\chi^2 = 17,885; sd = 8; p = 22 < .05]$

“Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %41,8’i (128 kişi) tamamen katılıyorum, %21,9’u (67 kişi) katılıyorum, %18’i (55 kişi) kısmen katılıyorum, %13,1’i (40 kişi) katılmıyorum ve %5,2’si (16 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %42,5’i (136 kişi) tamamen katılıyorum, %22,5’i (72 kişi) katılıyorum, %21,3’ü (68 kişi) kısmen katılıyorum, %7,5’i (24 kişi) katılmıyorum ve %6,3’ü (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %33’ü (103 kişi) tamamen katılıyorum, %20,2’si (63 kişi) katılıyorum, %27,6’sı (86 kişi) kısmen katılıyorum, %11,5’i (36 kişi) katılmıyorum ve %7,7’si (24 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (8) = 17,885; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 96. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim					Toplam
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
6	Frekans (Sıklık)	123	77	66	31	7	304
	Yüzde (%)	40,5%	25,3%	21,7%	10,2%	2,3%	100%
7	Frekans (Sıklık)	125	67	78	26	21	317
	Yüzde (%)	39,4%	21,1%	24,6%	8,2%	6,6%	100%
8	Frekans (Sıklık)	78	71	109	38	15	311
	Yüzde (%)	25,1%	22,8%	35%	12,2%	4,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	326	215	253	95	43	932
	Yüzde (%)	35%	23,1%	27,1%	10,2%	4,6%	100%

[$\chi^2 = 34,343$; sd = 8; p = 00 < .05]

“Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %40,5’i (123 kişi) tamamen katılıyorum, %25,3’ü (77 kişi) katılıyorum, %21,7’si (66 kişi) kısmen katılıyorum, %10,2’si (31 kişi) katılmıyorum ve %2,3’ü (7 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %39,4’ü (125 kişi) tamamen katılıyorum, %21,1’i (67 kişi) katılıyorum, %24,6’sı (78 kişi) kısmen katılıyorum, %8,2’si (26 kişi) katılmıyorum ve %6,6’sı (21 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %25,1’i (78 kişi) tamamen katılıyorum, %22,8’i (71 kişi) katılıyorum, %35’i (109 kişi) kısmen katılıyorum, %12,2’si (38 kişi) katılmıyorum ve %4,8’i (15 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 34,343$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit etme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 97. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondaki konuşmaları taklit ederim					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	114	63	59	30	35	301
	Yüzde (%)	37,9%	20,9%	19,6%	10%	11,6%	100%
7	Frekans (Sıklık)	108	57	93	34	24	316
	Yüzde (%)	34,2%	18%	29,4%	10,8%	7,6%	100%
8	Frekans (Sıklık)	78	60	91	57	23	309
	Yüzde (%)	25,2%	19,4%	29,4%	18,4%	7,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	300	180	243	121	82	926
	Yüzde (%)	32,4%	19,4%	26,2%	13,1%	8,9%	100%

[$\chi^2 = 30,356$; sd = 8; p = 00 < .05]

“Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %37,9’u (114 kişi) tamamen katılıyorum, %20,9’u (63 kişi) katılıyorum, %19,6’sı (59 kişi) kısmen katılıyorum, %10’u (30 kişi) katılmıyorum ve %11,6’sı (35 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %34,2’si (108 kişi) tamamen katılıyorum, %18’i (57 kişi) katılıyorum, %29,4’ü (93 kişi) kısmen katılıyorum, %10,8’i (34 kişi) katılmıyorum ve %7,6’sı (24 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %25,2’si (78 kişi) tamamen katılıyorum, %19,4’ü (60 kişi) katılıyorum, %29,4’ü (91 kişi) kısmen katılıyorum, %18,4’ü (57 kişi) katılmıyorum ve %7,4’ü (23 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit etme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 30,356$; p < .05].

Öğretmenin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesinin araştırmaya katılan öğrencilerin ilgisini çekme durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 98. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	84	48	60	48	60	300
	Yüzde (%)	28%	16%	20%	16%	20%	100%
7	Frekans (Sıklık)	78	51	60	56	72	317
	Yüzde (%)	24,6%	16,1%	18,9%	17,7%	22,7%	100%
8	Frekans (Sıklık)	47	50	79	67	66	309
	Yüzde (%)	15,2%	16,2%	25,6%	21,7%	21,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	209	149	199	171	198	926
	Yüzde (%)	22,6%	16,1%	21,5%	18,5%	21,4%	100%

$[\chi^2 = 18,948; sd = 8; p = 15 < .05]$

“Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %28’i (84 kişi) tamamen katılıyorum, %16’sı (48 kişi) katılıyorum, %20’si (60 kişi) kısmen katılıyorum, %16’sı (48 kişi) katılmıyorum ve %20’si (60 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %24,6’sı (78 kişi) tamamen katılıyorum, %16,1’i (51 kişi) katılıyorum, %18,9’u (60 kişi) kısmen katılıyorum, %17,7’si (56 kişi) katılmıyorum ve %22,7’si (72 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %15,2’si (47 kişi) tamamen katılıyorum, %16,2’si (50 kişi) katılıyorum, %25,6’sı (79 kişi) kısmen katılıyorum, %21,7’si (67 kişi) katılmıyorum ve %21,4’ü (66 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Öğretmenin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesinin araştırmaya katılan öğrencilerin ilgisini çekme durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (8) = 18,948; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 99. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	122	73	46	39	24	304
	Yüzde (%)	40,1%	24%	15,1%	12,8%	7,9%	100%
7	Frekans (Sıklık)	134	74	68	22	20	318
	Yüzde (%)	42,1%	23,3%	21,4%	6,9%	6,3%	100%
8	Frekans (Sıklık)	121	88	67	16	20	312
	Yüzde (%)	38,8%	28,2%	21,5%	5,1%	6,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	377	235	181	77	64	934
	Yüzde (%)	40,4%	25,2%	19,4%	8,2%	6,9%	100%

$[\chi^2 = 19,224; sd = 8; p = 14 < .05]$

“Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımla arasında daha çok sevilirim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %40,1’i (122 kişi) tamamen katılıyorum, %24’ü (73 kişi) katılıyorum, %15,1’i (46 kişi) kısmen katılıyorum, %12,8’i (39 kişi) katılmıyorum ve %7,9’u (24 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %42,1’i (134 kişi) tamamen katılıyorum, %23,3’ü (74 kişi) katılıyorum, %21,4’ü (68 kişi) kısmen katılıyorum, %6,9’u (22 kişi) katılmıyorum ve %6,3’ü (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %38,8’i (121 kişi) tamamen katılıyorum, %28,2’si (88 kişi) katılıyorum, %21,5’i (67 kişi) kısmen katılıyorum, %5,1’i (16 kişi) katılmıyorum ve %6,4’ü (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (8) = 19,224; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 100. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	71	46	90	48	47	302
	Yüzde (%)	23,5%	15,2%	29,8%	15,9%	15,6%	100%
7	Frekans (Sıklık)	63	47	104	53	49	316
	Yüzde (%)	19,9%	14,9%	32,9%	16,8%	15,5%	100%
8	Frekans (Sıklık)	39	46	129	64	31	309
	Yüzde (%)	12,6%	14,9%	41,7%	20,7%	10%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	173	139	323	165	127	927
	Yüzde (%)	18,7%	15%	34,8%	17,8%	13,7%	100%

[$\chi^2 = 23,734$; sd = 8; p = 03 < .05]

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %23,5’i (71 kişi) tamamen katılıyorum, %15,2’si (46 kişi) katılıyorum, %29,8’i (90 kişi) kısmen katılıyorum, %15,9’u (48 kişi) katılmıyorum ve %15,6’sı (47 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %19,9’u (63 kişi) tamamen katılıyorum, %14,9’u (47 kişi) katılıyorum, %32,9’u (104 kişi) kısmen katılıyorum, %16,8’i (53 kişi) katılmıyorum ve %15,5’i (49 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %12,6’sı (39 kişi) tamamen katılıyorum, %14,9’u (46 kişi) katılıyorum, %41,7’si (129 kişi) kısmen katılıyorum, %20,7’si (64 kişi) katılmıyorum ve %10’u (31 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 23,734$; p < .05].

Televizyonun araştırmaya katılan öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmesi durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 101. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyon söz dağarcığını geliştirir” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

SINIF		Televizyon söz dağarcığını geliştirir					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
6	Frekans (Sıklık)	73	61	71	56	36	297
	Yüzde (%)	24,6%	20,5%	23,9%	18,9%	12,1%	100%
7	Frekans (Sıklık)	72	70	84	40	50	316
	Yüzde (%)	22,8%	22,2%	26,6%	12,7%	15,8%	100%
8	Frekans (Sıklık)	44	42	94	80	47	307
	Yüzde (%)	14,3%	13,7%	30,6%	26,1%	15,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	189	173	249	176	133	920
	Yüzde (%)	20,5%	18,8%	27,1%	19,1%	14,5%	100%

$[\chi^2 = 34,409; sd = 8; p = 00 < .05]$

“Televizyon söz dağarcığını geliştirir” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %24,6’sı (73 kişi) tamamen katılıyorum, %20,5’i (61 kişi) katılıyorum, %23,9’u (71 kişi) kısmen katılıyorum, %18,9’u (56 kişi) katılmıyorum ve %12,1’ (36 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %22,8’i (72 kişi) tamamen katılıyorum, %22,2’si (70 kişi) katılıyorum, %26,6’sı (84 kişi) kısmen katılıyorum, %12,7’si (40 kişi) katılmıyorum ve %15,8’i (50 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %14,3’ü (44 kişi) tamamen katılıyorum, %13,7’si (42 kişi) katılıyorum, %30,6’sı (94 kişi) kısmen katılıyorum, %26,1’i (80 kişi) katılmıyorum ve %15,3’ü (47 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Televizyonun araştırmaya katılan öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmesi durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (8) = 34,409; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 102. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

SINIF		Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
6	Frekans (Sıklık)	46	50	58	90	61	305
	Yüzde (%)	15,1%	16,4%	19%	29,5%	20%	100%
7	Frekans (Sıklık)	44	38	81	81	75	319
	Yüzde (%)	13,8%	11,9%	25,4%	25,4%	23,5%	100%
8	Frekans (Sıklık)	25	42	67	90	87	311
	Yüzde (%)	8%	13,5%	21,5%	28,9%	28%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	115	130	206	261	223	935
	Yüzde (%)	12,3%	13,9%	22%	27,9%	23,9%	100%

[$\chi^2 = 17,572$; sd = 8; p = 25 < .05]

“Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %15,1’i (46 kişi) tamamen katılıyorum, %16,4’ü (50 kişi) katılıyorum, %19’ü (58 kişi) kısmen katılıyorum, %29,5’i (90 kişi) katılmıyorum ve %20’si (61 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %13,8’i (44 kişi) tamamen katılıyorum, %11,9’u (38 kişi) katılıyorum, %25,4’ü (81 kişi) kısmen katılıyorum, %25,4’ü (81 kişi) katılmıyorum ve %23,5’i (75 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %8’i (25 kişi) tamamen katılıyorum, %13,5’i (42 kişi) katılıyorum, %21,5’i (67 kişi) kısmen katılıyorum, %28,9’u (90 kişi) katılmıyorum ve %28’i (87 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [χ^2 (8) =17,572; p< .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 103. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	80	67	72	55	30	304
	Yüzde (%)	26,3%	22%	23,7%	18,1%	9,9%	100%
7	Frekans (Sıklık)	78	71	81	50	36	316
	Yüzde (%)	24,7%	22,5%	25,6%	15,8%	11,4%	100%
8	Frekans (Sıklık)	57	52	114	57	27	307
	Yüzde (%)	18,6%	16,9%	37,1%	18,6%	8,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	215	190	267	162	93	927
	Yüzde (%)	23,2%	20,5%	28,8%	17,5%	10%	100%

[$\chi^2 = 20,357$; sd = 8; p = 09 < .05]

“Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %26,3’ü (80 kişi) tamamen katılıyorum, %22’si (67 kişi) katılıyorum, %23,7’si (72 kişi) kısmen katılıyorum, %18,1’i (55 kişi) katılmıyorum ve %9,9’u (30 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %24,7’si (78 kişi) tamamen katılıyorum, %22,5’i (71 kişi) katılıyorum, %25,6’sı (81 kişi) kısmen katılıyorum, %15,8’i (50 kişi) katılmıyorum ve %11,4’ü (36 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %18,6’sı (57 kişi) tamamen katılıyorum, %16,9’u (52 kişi) katılıyorum, %37,1’i (114 kişi) kısmen katılıyorum, %18,6’sı (57 kişi) katılmıyorum ve %8,8’i (27 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 20,357$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 104. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

SINIF	Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm						Toplam
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
6	Frekans (Sıklık)	93	84	60	36	31	304
	Yüzde (%)	30,6%	27,6%	19,7%	11,8%	10,2%	100%
7	Frekans (Sıklık)	107	61	75	26	47	316
	Yüzde (%)	33,9%	19,3%	23,7%	8,2%	14,9%	100%
8	Frekans (Sıklık)	80	63	79	49	38	309
	Yüzde (%)	25,9%	20,4%	25,6%	15,9%	12,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	280	208	214	111	116	929
	Yüzde (%)	30,1%	22,4%	23%	11,9%	12,5%	100%

$[\chi^2 = 21,656; sd = 8; p = 06 < .05]$

“Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %30,6’sı (93 kişi) tamamen katılıyorum, %27,6’sı (84 kişi) katılıyorum, %19,7’si (60 kişi) kısmen katılıyorum, %11,8’i (36 kişi) katılmıyorum ve %10,2’si (31 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %33,9’u (107 kişi) tamamen katılıyorum, %19,3’ü (61 kişi) katılıyorum, %23,7’si (75 kişi) kısmen katılıyorum, %8,2’si (26 kişi) katılmıyorum ve %14,9’u (47 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %25,9’u (80 kişi) tamamen katılıyorum, %20,4’ü (63 kişi) katılıyorum, %25,6’sı (79 kişi) kısmen katılıyorum, %15,9’u (49 kişi) katılmıyorum ve %12,3’ü (38 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2(8) = 21,656; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 105. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

SINIF	Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim					Toplam	
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
6	Frekans (Sıklık)	16	12	15	45	215	303
	Yüzde (%)	5,3%	4%	5%	14,9%	71%	100%
7	Frekans (Sıklık)	17	13	25	45	218	318
	Yüzde (%)	5,3%	4,1%	7,9%	14,2%	68,6%	100%
8	Frekans (Sıklık)	13	21	55	57	166	312
	Yüzde (%)	4,2%	6,7%	17,6%	18,3%	53,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	46	46	95	147	599	933
	Yüzde (%)	4,9%	4,9%	10,2%	15,8%	64,2%	100%

[$\chi^2 = 41,355$; sd = 8; p = 00 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %5,3’ü (16 kişi) tamamen katılıyorum, %4’ü (12 kişi) katılıyorum, %5’i (15 kişi) kısmen katılıyorum, %14,9’u (45 kişi) katılmıyorum ve %71’i (215 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %5,3’ü (17 kişi) tamamen katılıyorum, %4,1’i (13 kişi) katılıyorum, %7,9’u (25 kişi) kısmen katılıyorum, %14,2’si (45 kişi) katılmıyorum ve %68,6’sı (218 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %4,2’si (13 kişi) tamamen katılıyorum, %6,7’si (21 kişi) katılıyorum, %17,6’sı (55 kişi) kısmen katılıyorum, %18,3’ü (57 kişi) katılmıyorum ve %53,2’si (166 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [χ^2 (8) =41,355; p< .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 106. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur					Toplam
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
6	Frekans (Sıklık)	179	61	21	22	22	305
	Yüzde (%)	58,7%	20%	6,9%	7,2%	7,2%	100%
7	Frekans (Sıklık)	203	58	30	9	17	317
	Yüzde (%)	64%	18,3%	9,5%	2,8%	5,4%	100%
8	Frekans (Sıklık)	145	81	36	22	26	310
	Yüzde (%)	46,8%	26,1%	11,6%	7,1%	8,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	527	200	87	53	65	932
	Yüzde (%)	56,5%	21,5%	9,3%	5,7%	7%	100%

$[\chi^2 = 26,196; sd = 8; p = 01 < .05]$

“Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %58,7’si (179 kişi) tamamen katılıyorum, %20’si (61 kişi) katılıyorum, %6,9’u (21 kişi) kısmen katılıyorum, %7,2’si (22 kişi) katılmıyorum ve %7,2’si (22 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %64’ü (203 kişi) tamamen katılıyorum, %18,3’ü (58 kişi) katılıyorum, %9,5’i (30 kişi) kısmen katılıyorum, %2,8’i (9 kişi) katılmıyorum ve %5,4’ü (17 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %46,8’i (145 kişi) tamamen katılıyorum, %26,1’i (81 kişi) katılıyorum, %11,6’sı (36 kişi) kısmen katılıyorum, %7,1’i (22 kişi) katılmıyorum ve %8,4’ü (26 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (8) = 26,196; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 107. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim					
SINIF		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
6	Frekans (Sıklık)	148	64	35	31	25	303
	Yüzde (%)	48,8%	21,1%	11,6%	10,2%	8,3%	100%
7	Frekans (Sıklık)	183	59	42	15	20	319
	Yüzde (%)	57,4%	18,5%	13,2%	4,7%	6,3%	100%
8	Frekans (Sıklık)	106	71	61	26	47	311
	Yüzde (%)	34,1%	22,8%	19,6%	8,4%	15,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	437	194	138	72	92	933
	Yüzde (%)	46,8%	20,8%	14,8%	7,7%	9,9%	100%

[$\chi^2 = 47,742$; sd = 8; p = 00 < .05]

“Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %48,8’i (148 kişi) tamamen katılıyorum, %21,1’i (64 kişi) katılıyorum, %11,6’sı (35 kişi) kısmen katılıyorum, %10,2’si (31 kişi) katılmıyorum ve %8,3’ü (25 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %57,4’ü (183 kişi) tamamen katılıyorum, %18,5’i (59 kişi) katılıyorum, %13,2’si (42 kişi) kısmen katılıyorum, %4,7’si (15 kişi) katılmıyorum ve %6,3’ü (20 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %34,1’i (106 kişi) tamamen katılıyorum, %22,8’i (71 kişi) katılıyorum, %19,6’sı (61 kişi) kısmen katılıyorum, %8,4’ü (26 kişi) katılmıyorum ve %15,1’i (47 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 47,742$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 108. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeyleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

SINIF		Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
6	Frekans (Sıklık)	19	12	17	50	208	306
	Yüzde (%)	6,2%	3,9%	5,6%	16,3%	68%	100%
7	Frekans (Sıklık)	19	10	31	36	224	320
	Yüzde (%)	5,9%	3,1%	9,7%	11,3%	70%	100%
8	Frekans (Sıklık)	15	22	49	63	163	312
	Yüzde (%)	4,8%	7,1%	15,7%	20,2%	52,2%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	53	44	97	149	595	938
	Yüzde (%)	5,7%	4,7%	10,3%	15,9%	63,4%	100%

[$\chi^2 = 39,302$; sd = 8; p = 00 < .05]

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %6,2’si (19 kişi) tamamen katılıyorum, %3,9’u (12 kişi) katılıyorum, %5,6’sı (17 kişi) kısmen katılıyorum, %16,3’ü (50 kişi) katılmıyorum ve %68’i (208 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 7. Sınıf öğrencilerinin %5,9’u (19 kişi) tamamen katılıyorum, %3,1’i (10 kişi) katılıyorum, %9,7’si (31 kişi) kısmen katılıyorum, %11,3’ü (36 kişi) katılmıyorum ve %70’i (224 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye 8. Sınıf öğrencilerinin %4,8’i (15 kişi) tamamen katılıyorum, %7,1’i (22 kişi) katılıyorum, %15,7’si (49 kişi) kısmen katılıyorum, %20,2’si (63 kişi) katılmıyorum ve %52,2’si (163 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(8) = 39,302$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 109. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET		Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kız	Frekans (Sıklık)	113	119	152	59	21	464
	Yüzde (%)	24,4%	25,6%	32,8%	12,7%	4,5%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	138	84	160	67	25	474
	Yüzde (%)	29,1%	17,7%	33,8%	14,1%	5,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	251	203	312	126	46	938
	Yüzde (%)	26,8%	21,6%	33,3%	13,4%	4,9%	100%

$[\chi^2 = 9,480; sd = 4; p = 50 < .05]$

“Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %24,4’ü (113 kişi) tamamen katılıyorum, %25,6’sı (119 kişi) katılıyorum, %32,8’i (152 kişi) kısmen katılıyorum, %12,7’si (59 kişi) katılmıyorum ve %4,5’i (21 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %29,1’i (138 kişi) tamamen katılıyorum, %17,7’si (84 kişi) katılıyorum, %33,8’i (160 kişi) kısmen katılıyorum, %14,1’i (67 kişi) katılmıyorum ve %5,3’ü (25 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 9,480; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 110. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET	Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım						Toplam
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
Kız	Frekans (Sıklık)	272	115	43	20	12	462
	Yüzde (%)	58,9%	24,9%	9,3%	4,3%	2,6%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	254	108	45	35	27	469
	Yüzde (%)	54,2%	23%	9,6%	7,5%	5,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	526	223	88	55	39	931
	Yüzde (%)	56,5%	24%	9,5%	5,9%	4,2%	100%

$[\chi^2 = 10,689; sd = 4; p = 30 < .05]$

“Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %58,9’u (272 kişi) tamamen katılıyorum, %24,9’u (115 kişi) katılıyorum, %9,3’ü (43 kişi) kısmen katılıyorum, %4,3’ü (20 kişi) katılmıyorum ve %2,6’sı (12 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %54,2’si (254 kişi) tamamen katılıyorum, %23’ü (108 kişi) katılıyorum, %9,6’sı (45 kişi) kısmen katılıyorum, %7,5’i (35 kişi) katılmıyorum ve %5,8’i (27 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 10,689; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit etme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 111. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET	Televizyondaki konuşmaları taklit ederim					Toplam	
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
Kız	Frekans (Sıklık)	145	87	141	54	33	460
	Yüzde (%)	31,5%	18,9%	30,7%	11,7%	7,2%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	155	93	102	67	49	466
	Yüzde (%)	33,3%	20%	21,9%	14,4%	10,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	300	180	243	121	82	926
	Yüzde (%)	32,4%	19,4%	26,2%	13,1%	8,9%	100%

$[\chi^2 = 11,273; sd = 4; p = 24 < .05]$

“Televizyondaki konuşmaları taklit ederim” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %31,5’i (145 kişi) tamamen katılıyorum, %18,9’u (87 kişi) katılıyorum, %30,7’si (141 kişi) kısmen katılıyorum, %11,7’si (54 kişi) katılmıyorum ve %7,2’si (33 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %33,3’ü (155 kişi) tamamen katılıyorum, %20’si (93 kişi) katılıyorum, %21,9’u (102 kişi) kısmen katılıyorum, %14,4’ü (67 kişi) katılmıyorum ve %10,5’i (49 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit etme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 11,273; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 112. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımda daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET		Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımda daha çok sevilirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kız	Frekans (Sıklık)	205	124	88	28	16	461
	Yüzde (%)	44,5%	26,9%	19,1%	6,1%	3,5%	
Erkek	Frekans (Sıklık)	172	111	93	49	48	473
	Yüzde (%)	36,4%	23,5%	19,7%	10,4%	10,1%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	377	235	181	77	64	934
	Yüzde (%)	40,4%	25,2%	19,4%	8,2%	6,9%	

$[\chi^2 = 25,323; sd = 4; p = 00 < .05]$

“Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımda daha çok sevilirim” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %44,5’i (205 kişi) tamamen katılıyorum, %26,9’u (124 kişi) katılıyorum, %19,1’i (88 kişi) kısmen katılıyorum, %6,1’i (28 kişi) katılmıyorum ve %3,5’i (16 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %36,4’ü (172 kişi) tamamen katılıyorum, %23,5’i (111 kişi) katılıyorum, %19,7’si (93 kişi) kısmen katılıyorum, %10,4’ü (49 kişi) katılmıyorum ve %10,1’i (48 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 25,323; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 113. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET	Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim					Toplam	
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
Kız	Frekans (Sıklık)	83	69	181	73	54	460
	Yüzde (%)	18%	15%	39,3%	15,9%	11,7%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	90	70	142	92	73	467
	Yüzde (%)	19,3%	15%	30,4%	19,7%	15,6%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	173	139	323	165	127	927
	Yüzde (%)	18,7%	15%	34,8%	17,8%	13,7%	100%

$[\chi^2 = 9,978; sd = 4; p = 41 <.05]$

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %18’i (83 kişi) tamamen katılıyorum, %15’i (69 kişi) katılıyorum, %39,3’ü (181 kişi) kısmen katılıyorum, %15,9’u (73 kişi) katılmıyorum ve %11,7’si (54 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %19,3’ü (90 kişi) tamamen katılıyorum, %15’i (70 kişi) katılıyorum, %30,4’ü (142 kişi) kısmen katılıyorum, %19,7’si (92 kişi) katılmıyorum ve %15,6’sı (73 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 9,978; p <.05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 114. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET		Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kız	Frekans (Sıklık)	44	60	99	147	113	463
	Yüzde (%)	9,5%	13%	21,4%	31,7%	24,4%	
Erkek	Frekans (Sıklık)	71	70	107	114	110	472
	Yüzde (%)	15%	14,8%	22,7%	24,2%	23,3%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	115	130	206	261	223	935
	Yüzde (%)	12,3%	13,9%	22%	27,9%	23,9%	

[$\chi^2 = 11,546$; sd = 4; p = 21 < .05]

“Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %9,5’i (44 kişi) tamamen katılıyorum, %13’ü (60 kişi) katılıyorum, %21,4’ü (99 kişi) kısmen katılıyorum, %31,7’si (147 kişi) katılmıyorum ve %24,4’ü (113 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %15’i (71 kişi) tamamen katılıyorum, %14,8’i (70 kişi) katılıyorum, %22,7’si (107 kişi) kısmen katılıyorum, %24,2’si (114 kişi) katılmıyorum ve %23,3’ü (110 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,546$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 115. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET	Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır					Toplam	
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
Kız	Frekans (Sıklık)	118	93	140	61	44	456
	Yüzde (%)	25,9%	20,4%	30,7%	13,4%	9,6%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	97	97	127	101	49	471
	Yüzde (%)	20,6%	20,6%	27%	21,4%	10,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	215	190	267	162	93	927
	Yüzde (%)	23,2%	20,5%	28,8%	17,5%	10%	100%

$[\chi^2 = 12,674; sd = 4; p = 13 < .05]$

“Televizyonda öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %25,9’u (118 kişi) tamamen katılıyorum, %20,4’ü (93 kişi) katılıyorum, %30,7’si (140 kişi) kısmen katılıyorum, %13,4’ü (61 kişi) katılmıyorum ve %9,6’sı (44 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %20,6’sı (97 kişi) tamamen katılıyorum, %20,6’sı (97 kişi) katılıyorum, %27’si (127 kişi) kısmen katılıyorum, %21,4’ü (101 kişi) katılmıyorum ve %10,4’ü (49 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 12,674; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 116. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET		Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Kız	Frekans (Sıklık)	148	105	114	49	43	459
	Yüzde (%)	32,2%	22,9%	24,8%	10,7%	9,4%	100%
Erkek	Frekans (Sıklık)	132	103	100	62	73	470
	Yüzde (%)	28,1%	21,9%	21,3%	13,2%	15,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	280	208	214	111	116	929
	Yüzde (%)	30,1%	22,4%	23%	11,9%	12,5%	100%

$[\chi^2 = 1102; sd = 4; p = 27 < .05]$

“Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %32,2’si (148 kişi) tamamen katılıyorum, %22,9’u (105 kişi) katılıyorum, %24,8’i (114 kişi) kısmen katılıyorum, %10,7’si (49 kişi) katılmıyorum ve %9,4’ü (43 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %28,1’i (132 kişi) tamamen katılıyorum, %21,9’u (103 kişi) katılıyorum, %21,3’ü (100 kişi) kısmen katılıyorum, %13,2’si (62 kişi) katılmıyorum ve %15,5’i (73 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 1102; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 117. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET	Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur					Toplam	
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
Kız	Frekans (Sıklık)	279	109	36	17	21	462
	Yüzde (%)	60,4%	23,6%	7,8%	3,7%	4,5%	
Erkek	Frekans (Sıklık)	248	91	51	36	44	470
	Yüzde (%)	52,8%	19,4%	10,9%	7,7%	9,4%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	527	200	87	53	65	932
	Yüzde (%)	56,5%	21,5%	9,3%	5,7%	7%	

$[\chi^2 = 20,912; sd = 4; p = 00 < .05]$

“Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %60,4’ü (279 kişi) tamamen katılıyorum, %23,6’sı (109 kişi) katılıyorum, %7,8’i (36 kişi) kısmen katılıyorum, %3,7’si (17 kişi) katılmıyorum ve %4,5’i (21 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %52,8’i (248 kişi) tamamen katılıyorum, %19,4’ü (91 kişi) katılıyorum, %10,9’u (51 kişi) kısmen katılıyorum, %7,7’si (36 kişi) katılmıyorum ve %9,4’ü (44 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 20,912; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 118. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

CİNSİYET	Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim					Toplam	
	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum		
Kız	Frekans (Sıklık)	238	93	59	36	35	461
	Yüzde (%)	51,6%	20,2%	12,8%	7,8%	7,6%	
Erkek	Frekans (Sıklık)	199	101	79	36	57	472
	Yüzde (%)	42,2%	21,4%	16,7%	7,6%	12,1%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	437	194	138	72	92	933
	Yüzde (%)	46,8%	20,8%	14,8%	7,7%	9,9%	

$[\chi^2 = 11,842; sd = 4; p = 19 < .05]$

“Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” ifadesine, araştırmaya katılan kız öğrencilerin %51,6’sı (238 kişi) tamamen katılıyorum, %20,2’si (93 kişi) katılıyorum, %12,8’i (59 kişi) kısmen katılıyorum, %7,8’i (36 kişi) katılmıyorum ve %7,6’sı (35 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, erkek öğrencilerin %42,2’si (199 kişi) tamamen katılıyorum, %21,4’ü (101 kişi) katılıyorum, %16,7’si (79 kişi) kısmen katılıyorum, %7,6’sı (36 kişi) katılmıyorum ve %12,1’i (57 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 11,842; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 119. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısı ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Yok	Frekans (Sıklık)	24	6	11	4	9	54
	Yüzde (%)	44,4%	11,1%	20,4%	7,4%	16,7%	100%
1	Frekans (Sıklık)	89	51	62	24	11	237
	Yüzde (%)	37,6%	21,5%	26,2%	10,1%	4,6%	100%
2	Frekans (Sıklık)	98	58	61	20	10	247
	Yüzde (%)	39,7%	23,5%	24,7%	8,1%	4%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	156	87	75	52	30	400
	Yüzde (%)	39%	21,8%	18,8%	13%	7,5%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	367	202	209	100	60	938
	Yüzde (%)	39,1%	21,5%	22,3%	10,7%	6,4%	100%

[$\chi^2 = 25,414$; sd = 12; p = 13 < .05]

“Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan kardeşe sahip olmayan öğrencilerin %44,4’ü (24 kişi) tamamen katılıyorum, %11,1’i (6 kişi) katılıyorum, %20,4’ü (11 kişi) kısmen katılıyorum, %7,4’ü (4 kişi) katılmıyorum ve %16,7’si (9 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye araştırmaya katılan 1 kardeşe sahip öğrencilerin %37,6’sı (89 kişi) tamamen katılıyorum, %21,5’i (51 kişi) katılıyorum, %26,2’si (62 kişi) kısmen katılıyorum, %10,1’i (24 kişi) katılmıyorum ve %4,6’sı (11 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, araştırmaya katılan 2 kardeşe sahip öğrencilerin %39,7’si (98 kişi) tamamen katılıyorum, %23,5’i (58 kişi) katılıyorum, %24,7’si (61 kişi) kısmen katılıyorum, %8,1’i (20 kişi) katılmıyorum ve %4’ü (10 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, araştırmaya katılan 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip öğrencilerin %39’u (156 kişi) tamamen katılıyorum, %21,8’i (87 kişi) katılıyorum, %18,8’i (75 kişi) kısmen katılıyorum, %13’ü (52 kişi) katılmıyorum ve %7,5’i (30 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 25,414$; p < .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 120. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısı ile “Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımda arasında daha çok sevilirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımda arasında daha çok sevilirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Yok	Frekans (Sıklık)	18	15	9	7	5	54
	Yüzde (%)	33,3%	27,8%	16,7%	13%	9,3%	100%
1	Frekans (Sıklık)	92	71	37	23	14	237
	Yüzde (%)	38,8%	30%	15,6%	9,7%	5,9%	100%
2	Frekans (Sıklık)	118	60	47	13	9	247
	Yüzde (%)	47,8%	24,3%	19%	5,3%	3,6%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	149	89	88	34	36	396
	Yüzde (%)	37,6%	22,5%	22,2%	8,6%	9,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	377	235	181	77	64	934
	Yüzde (%)	40,4%	25,2%	19,4%	8,2%	6,9%	100%

[$\chi^2 = 24,191$; sd = 12; p = 19 < .05]

“Televizyondaki karakterler gibi konuşsam arkadaşlarımda arasında daha çok sevilirim” ifadesine, araştırmaya katılan kardeşe sahip olmayan öğrencilerin %33,3’ü (18 kişi) tamamen katılıyorum, %27,8’i (15 kişi) katılıyorum, %16,7’si (9 kişi) kısmen katılıyorum, %13’ü (7 kişi) katılmıyorum ve %9,3’ü (5 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye araştırmaya katılan 1 kardeşe sahip öğrencilerin %38,8’i (92 kişi) tamamen katılıyorum, %30’u (71 kişi) katılıyorum, %15,6’sı (37 kişi) kısmen katılıyorum, %9,7’si (23 kişi) katılmıyorum ve %5,9’u (14 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, araştırmaya katılan 2 kardeşe sahip öğrencilerin %47,8’i (118 kişi) tamamen katılıyorum, %24,3’ü (60 kişi) katılıyorum, %19’u (47 kişi) kısmen katılıyorum, %5,3’ü (13 kişi) katılmıyorum ve %3,6’sı (9 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye araştırmaya katılan 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip öğrencilerin %37,6’sı (149 kişi) tamamen katılıyorum, %22,5’i (89 kişi) katılıyorum, %22,2’si (88 kişi) kısmen katılıyorum,

%8,6'sı (34 kişi) katılmıyorum ve %9,1'i (36 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 24,191; p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 121. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayısı ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

KARDEŞ SAYISI		Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Yok	Frekans (Sıklık)	7	0	5	10	32	54
	Yüzde (%)	13%	%	9,3%	18,5%	59,3%	100%
1	Frekans (Sıklık)	10	10	30	32	155	237
	Yüzde (%)	4,2%	4,2%	12,7%	13,5%	65,4%	100%
2	Frekans (Sıklık)	8	10	18	38	173	247
	Yüzde (%)	3,2%	4%	7,3%	15,4%	70%	100%
3 ve üstü	Frekans (Sıklık)	28	24	44	69	235	400
	Yüzde (%)	7%	6%	11%	17,3%	58,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	53	44	97	149	595	938
	Yüzde (%)	5,7%	4,7%	10,3%	15,9%	63,4%	100%

[$\chi^2 = 22,779; sd = 12; p = 30 < .05$]

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan kardeşe sahip olmayan öğrencilerin %13'ü (7 kişi) tamamen katılıyorum, %9,3'ü (5 kişi) kısmen katılıyorum, %18,5'i (10 kişi) katılmıyorum ve %59,3'ü (32 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye araştırmaya katılan 1 kardeşe sahip öğrencilerin %4,2'si (10 kişi) tamamen katılıyorum, %4,2'si (10 kişi) katılıyorum, %12,7'si (30 kişi) kısmen katılıyorum, %13,5'i (32 kişi) katılmıyorum ve %65,4'ü (155 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, araştırmaya katılan 2 kardeşe sahip öğrencilerin %3,2'si (8 kişi) tamamen katılıyorum, %4'ü (10

kişi) katılıyorum, %7,3'ü (18 kişi) kısmen katılıyorum, %15,4'ü (38 kişi) katılmıyorum ve %70'i (173 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye, araştırmaya katılan 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip öğrencilerin %7'si (28 kişi) tamamen katılıyorum, %6'sı (24 kişi) katılıyorum, %11'i (44 kişi) kısmen katılıyorum, %17,3'ü (69 kişi) katılmıyorum ve %58,8'i (235 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(12) = 22,779$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında annenin çalışmasına göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 122. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Çalışma Durumu ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

ANNE		Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	40	15	53	15	18	141
	Yüzde (%)	28,4%	10,6%	37,6%	10,6%	12,8%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	127	120	265	147	101	760
	Yüzde (%)	16,7%	15,8%	34,9%	19,3%	13,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	167	135	318	162	119	901
	Yüzde (%)	18,5%	15%	35,3%	18%	13,2%	100%

[$\chi^2 = 16,113$; $sd = 4$; $p = 03 < .05$]

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışanların %28,4'ü (40 kişi) tamamen katılıyorum, %10,6'sı (15 kişi) katılıyorum, %37,6'sı (53 kişi) kısmen katılıyorum, %10,6'sı (15 kişi) katılmıyorum ve %12,8'i (18 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye annesi çalışmayan öğrencilerin %16,7'si (127 kişi) tamamen katılıyorum, %15,8'i (120 kişi) katılıyorum, %34,9'u (265 kişi) kısmen katılıyorum, %19,3'ü (147 kişi) katılmıyorum ve %13,3'ü (101 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında annenin çalışmasına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 16,113$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin arkadaşlarının dizilerdeki konuşmaları taklit etmesinden hoşlanma durumlarında babanın çalışmasına göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 123. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Çalışma Durumu ile “Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

BABA		Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Çalışıyor	Frekans (Sıklık)	162	150	162	145	180	799
	Yüzde (%)	20,3%	18,8%	20,3%	18,1%	22,5%	100%
Çalışmıyor	Frekans (Sıklık)	31	17	30	14	17	109
	Yüzde (%)	28,4%	15,6%	27,5%	12,8%	15,6%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	193	167	192	159	197	908
	Yüzde (%)	21,3%	18,4%	21,1%	17,5%	21,7%	100%

[$\chi^2 = 9,582$; $sd = 4$; $p = 48 < .05$]

“Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışanların %20,3’ü (162 kişi) tamamen katılıyorum, %18,8’i (150 kişi) katılıyorum, %20,3’ü (162 kişi) kısmen katılıyorum, %18,1’i (145 kişi) katılmıyorum ve %22,5’i (180 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye babası çalışmayan öğrencilerin %28,4’ü (31 kişi) tamamen katılıyorum, %15,6’sı (17 kişi) katılıyorum, %27,5’i (30 kişi) kısmen katılıyorum, %12,8’i (14 kişi) katılmıyorum ve %15,6’sı (17 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin arkadaşlarının dizilerdeki konuşmaları taklit etmesinden hoşlanma durumlarında babanın çalışmasına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 9,582$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında evdeki televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 124. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

EVDEKİ TELEVİZYON SAYISI		Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
1	Frekans (Sıklık)	23	25	53	102	369	572
	Yüzde (%)	4%	4,4%	9,3%	17,8%	64,5%	100%
2	Frekans (Sıklık)	19	15	35	31	199	299
	Yüzde (%)	6,4%	5%	11,7%	10,4%	66,6%	100%
3	Frekans (Sıklık)	4	6	7	14	31	62
	Yüzde (%)	6,5%	9,7%	11,3%	22,6%	50%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	46	46	95	147	599	933
	Yüzde (%)	4,9%	4,9%	10,2%	15,8%	64,2%	100%

$[\chi^2 = 1832; sd = 8; p = 21 < .05]$

“Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden evinde 1 televizyon olan öğrencilerin %4’ü (23 kişi) tamamen katılıyorum, %4,4’ü (25 kişi) katılıyorum, %9,3’ü (53 kişi) kısmen katılıyorum, %17,8’i (102 kişi) katılmıyorum ve %64,5’i (369 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye evinde 2 televizyon olan öğrencilerin %6,4’ü (19 kişi) tamamen katılıyorum, %5’i (15 kişi) katılıyorum, %11,7’si (35 kişi) kısmen katılıyorum, %10,4’ü (31 kişi) katılmıyorum ve %66,6’sı (199 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye evinde 3 televizyon olan öğrencilerin %6,5’i (4 kişi) tamamen katılıyorum, %9,7’si (6 kişi) katılıyorum, %11,3’ü (7 kişi) kısmen katılıyorum, %22,6’sı (14 kişi) katılmıyorum ve %50’i (31 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında evdeki televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (8) = 1832; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında odada televizyon bulunmasına göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 125. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odalarında Televizyon Bulunma Durumu ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

ODADA TELEVİZYON		Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Var	Frekans (Sıklık)	87	33	12	17	8	157
	Yüzde (%)	55,4%	21%	7,6%	10,8%	5,1%	
Yok	Frekans (Sıklık)	439	190	76	38	31	774
	Yüzde (%)	56,7%	24,5%	9,8%	4,9%	4%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	526	223	88	55	39	931
	Yüzde (%)	56,5%	24%	9,5%	5,9%	4,2%	

$[\chi^2 = 9,481; sd = 4; p = 50 <.05]$

“Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon olan öğrencilerin %55,4’ü (87 kişi) tamamen katılıyorum, %21’i (33 kişi) katılıyorum, %7,6’sı (12 kişi) kısmen katılıyorum, %10,8’i (17 kişi) katılmıyorum ve %5,1’i (8 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye odasında televizyon olmayan öğrencilerin %56,7’si (439 kişi) tamamen katılıyorum, %24,5’i (190 kişi) katılıyorum, %9,8’i (76 kişi) kısmen katılıyorum, %4,9’u (38 kişi) katılmıyorum ve %4’ü (31 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında odada televizyon bulunmasına göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 9,481; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında odada televizyon bulunmasına göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 126. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Odalarında Televizyon Bulunma Durumu ile “Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

ODADA TELEVİZYON		Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
Var	Frekans (Sıklık)	24	22	68	32	13	159
	Yüzde (%)	15,1%	13,8%	42,8%	20,1%	8,2%	100%
Yok	Frekans (Sıklık)	149	117	255	133	114	768
	Yüzde (%)	19,4%	15,2%	33,2%	17,3%	14,8%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	173	139	323	165	127	927
	Yüzde (%)	18,7%	15%	34,8%	17,8%	13,7%	100%

$[\chi^2 = 9,797; sd = 4; p = 44 < .05]$

“Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon olan öğrencilerin %15,1’i (24 kişi) tamamen katılıyorum, %13,8’i (22 kişi) katılıyorum, %42,8’i (68 kişi) kısmen katılıyorum, %20,1’i (32 kişi) katılmıyorum ve %8,2’si (13 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye odasında televizyon olmayan öğrencilerin %19,4’ü (149 kişi) tamamen katılıyorum, %15,2’si (117 kişi) katılıyorum, %33,2’si (255 kişi) kısmen katılıyorum, %17,3’ü (133 kişi) katılmıyorum ve %14,8’i (114 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında odada televizyon bulunmasına göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (4) = 9,797; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 127. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ		Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
1	Frekans (Sıklık)	111	61	40	33	19	264
	Yüzde (%)	42%	23,1%	15,2%	12,5%	7,2%	100%
2	Frekans (Sıklık)	140	74	92	34	17	357
	Yüzde (%)	39,2%	20,7%	25,8%	9,5%	4,8%	100%
3	Frekans (Sıklık)	79	49	51	22	22	223
	Yüzde (%)	35,4%	22%	22,9%	9,9%	9,9%	100%
4 ve üstü	Frekans (Sıklık)	37	18	26	11	2	94
	Yüzde (%)	39,4%	19,1%	27,7%	11,7%	2,1%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	367	202	209	100	60	938
	Yüzde (%)	39,1%	21,5%	22,3%	10,7%	6,4%	100%

$[\chi^2 = 21,392; sd = 12; p = 45 < .05]$

“Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyenlerin %42’si (111 kişi) tamamen katılıyorum, %23,1’i (61 kişi) katılıyorum, %15,2’si (40 kişi) kısmen katılıyorum, %12,5’i (33 kişi) katılmıyorum ve %7,2’si (19 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 2 saat televizyon izleyenlerin %39,2’si (140 kişi) tamamen katılıyorum, %20,7’si (74 kişi) katılıyorum, %25,8’i (92 kişi) kısmen katılıyorum, %9,5’i (34 kişi) katılmıyorum ve %4,8’i (17 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 3 saat televizyon izleyenlerin %35,4’ü (79 kişi) tamamen katılıyorum, %22’si (49 kişi) katılıyorum, %22,9’u (51 kişi) kısmen katılıyorum, %9,9’u (22 kişi) katılmıyorum ve %9,9’u (22 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenlerin %35,4’ü (79 kişi) tamamen katılıyorum, %22’si (49 kişi) katılıyorum, %22,9’u (51 kişi) kısmen katılıyorum, %11,7’si (11 kişi) katılmıyorum ve %2,1’i (2 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır $[\chi^2 (12) = 21,392; p < .05]$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 128. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ		Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
1	Frekans (Sıklık)	162	57	20	15	9	263
	Yüzde (%)	61,6%	21,7%	7,6%	5,7%	3,4%	100%
2	Frekans (Sıklık)	199	80	45	19	13	356
	Yüzde (%)	55,9%	22,5%	12,6%	5,3%	3,7%	100%
3	Frekans (Sıklık)	112	70	15	10	12	219
	Yüzde (%)	51,1%	32%	6,8%	4,6%	5,5%	100%
4 ve üstü	Frekans (Sıklık)	53	16	8	11	5	93
	Yüzde (%)	57%	17,2%	8,6%	11,8%	5,4%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	526	223	88	55	39	931
	Yüzde (%)	56,5%	24%	9,5%	5,9%	4,2%	100%

[$\chi^2 = 25,498$; sd = 12; p = 13 < .05]

“Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyenlerin %61,6’sı (162 kişi) tamamen katılıyorum, %21,7’si (57 kişi) katılıyorum, %7,6’sı (20 kişi) kısmen katılıyorum, %5,7’si (15 kişi) katılmıyorum ve %3,4’ü (9 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 2 saat televizyon izleyenlerin %55,9’u (199 kişi) tamamen katılıyorum, %22,5’i (80 kişi) katılıyorum, %12,6’sı (45 kişi) kısmen katılıyorum, %5,3’ü (19 kişi) katılmıyorum ve %3,7’si (13 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 3 saat televizyon izleyenlerin %51,1’i (112 kişi) tamamen katılıyorum, %32’si (70 kişi) katılıyorum, %6,8’i (15 kişi) kısmen katılıyorum, %4,6’sı (10 kişi) katılmıyorum ve %5,5’i (12 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenlerin %57’si (53 kişi) tamamen katılıyorum, %17,2’si (16 kişi) katılıyorum, %8,6’sı (8 kişi) kısmen katılıyorum, %11,8’i (11 kişi) katılmıyorum ve %5,4’ü (5 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 25,498$; $p < .05$].

Televizyonun Araştırmaya katılan öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmesi durumunda televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 129. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

		Televizyon söz dağarcığımı geliştirir					
TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
1	Frekans (Sıklık)	66	50	65	38	35	254
	Yüzde (%)	26%	19,7%	25,6%	15%	13,8%	100%
2	Frekans (Sıklık)	73	63	101	72	45	354
	Yüzde (%)	20,6%	17,8%	28,5%	20,3%	12,7%	100%
3	Frekans (Sıklık)	29	51	50	51	41	222
	Yüzde (%)	13,1%	23%	22,5%	23%	18,5%	100%
4 ve üstü	Frekans (Sıklık)	21	9	33	15	12	90
	Yüzde (%)	23,3%	10%	36,7%	16,7%	13,3%	100%
Toplam	Frekans (Sıklık)	189	173	249	176	133	920
	Yüzde (%)	20,5%	18,8%	27,1%	19,1%	14,5%	100%

[$\chi^2 = 29,304$; $sd = 12$; $p = 04 < .05$]

“Televizyon söz dağarcığımı geliştirir” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyenlerin %26’sı (66 kişi) tamamen katılıyorum, %19,7’si (50 kişi) katılıyorum, %25,6’sı (65 kişi) kısmen katılıyorum, %15’i (38 kişi) katılmıyorum ve %13,8’i (35 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 2 saat televizyon izleyenlerin %20,6’sı (73 kişi) tamamen katılıyorum, %17,8’i (63 kişi) katılıyorum, %28,5’i (101 kişi) kısmen katılıyorum, %20,3’ü (72 kişi) katılmıyorum ve %12,7’si (45 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 3 saat televizyon izleyenlerin %13,1’i (29 kişi) tamamen katılıyorum, %23’ü (51 kişi) katılıyorum, %22,5’i (50 kişi) kısmen katılıyorum, %23’ü (51 kişi) katılmıyorum ve %18,5’i (41 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenlerin %23,3’ü (21 kişi) tamamen

katılıyorum, %10'u (9 kişi) katılıyorum, %36,7'si (33 kişi) kısmen katılıyorum, %16,7'si (15 kişi) katılmıyorum ve %13,3'ü (12 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Televizyonun Araştırmaya katılan öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmesi durumunda televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [χ^2 (12) =29,304; p< .05].

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 130. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ		Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
1	Frekans (Sıklık)	150	45	23	22	21	261
	Yüzde (%)	57,5%	17,2%	8,8%	8,4%	8%	
2	Frekans (Sıklık)	211	76	42	14	11	354
	Yüzde (%)	59,6%	21,5%	11,9%	4%	3,1%	
3	Frekans (Sıklık)	112	64	16	10	21	223
	Yüzde (%)	50,2%	28,7%	7,2%	4,5%	9,4%	
4 ve üstü	Frekans (Sıklık)	54	15	6	7	12	94
	Yüzde (%)	57,4%	16%	6,4%	7,4%	12,8%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	527	200	87	53	65	932
	Yüzde (%)	56,5%	21,5%	9,3%	5,7%	7%	

[$\chi^2 = 36,494$; sd = 12; p = 00 <.05]

“Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyenlerin %57,5'i (150 kişi) tamamen katılıyorum, %17,2'si (45 kişi) katılıyorum, %8,8'i (23 kişi) kısmen katılıyorum, %8,4'ü (22 kişi) katılmıyorum ve %8'i (21 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 2 saat televizyon izleyenlerin %59,6'sı (211 kişi) tamamen katılıyorum, %21,5'i (76 kişi) katılıyorum, %11,9'u (42 kişi) kısmen katılıyorum, %4'ü (14 kişi) katılmıyorum ve %3,1'i (11 kişi) hiç katılmıyorum

yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 3 saat televizyon izleyenlerin %50,2'si (112 kişi) tamamen katılıyorum, %28,7'si (64 kişi) katılıyorum, %7,2'si (16 kişi) kısmen katılıyorum, %4,5'i (10 kişi) katılmıyorum ve %9,4'ü (21 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenlerin %57,4'ü (54 kişi) tamamen katılıyorum, %16'sı (15 kişi) katılıyorum, %6,4'ü (6 kişi) kısmen katılıyorum, %7,4'ü (7 kişi) katılmıyorum ve %12,8'i (12 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2(12) = 36,494$; $p < .05$].

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 131. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Evlerinde Bulunan Televizyon Sayısı ile “Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” Maddesine Verdikleri Yanıtlar Arasındaki Anlamlı İlişkiyi Gösteren Çapraz Bulgular

TELEVİZYON İZLEME SÜRESİ		Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim					Toplam
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
1	Frekans (Sıklık)	139	44	32	21	27	263
	Yüzde (%)	52,9%	16,7%	12,2%	8%	10,3%	
2	Frekans (Sıklık)	170	81	53	28	25	357
	Yüzde (%)	47,6%	22,7%	14,8%	7,8%	7%	
3	Frekans (Sıklık)	87	55	40	13	27	222
	Yüzde (%)	39,2%	24,8%	18%	5,9%	12,2%	
4 ve üstü	Frekans (Sıklık)	41	14	13	10	13	91
	Yüzde (%)	45,1%	15,4%	14,3%	11%	14,3%	
Toplam	Frekans (Sıklık)	437	194	138	72	92	933
	Yüzde (%)	46,8%	20,8%	14,8%	7,7%	9,9%	

[$\chi^2 = 21,685$; $sd = 12$; $p = 41 < .05$]

“Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim” ifadesine, araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon

izleyenlerin %52,9'u (139 kişi) tamamen katılıyorum, %16,7'si (44 kişi) katılıyorum, %12,2'si (32 kişi) kısmen katılıyorum, %8'i (21 kişi) katılmıyorum ve %10,3'ü (27 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 2 saat televizyon izleyenlerin %47,6'sı (170 kişi) tamamen katılıyorum, %22,7'si (81 kişi) katılıyorum, %14,8'i (53 kişi) kısmen katılıyorum, %7,8'i (28 kişi) katılmıyorum ve %7'si (25 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 3 saat televizyon izleyenlerin %39,2'si (87 kişi) tamamen katılıyorum, %24,8'i (55 kişi) katılıyorum, %18'i (40 kişi) kısmen katılıyorum, %5,9'u (13 kişi) katılmıyorum ve %12,2'si (27 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Bu ifadeye günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenlerin %45,1'i (41 kişi) tamamen katılıyorum, %15,4'ü (14 kişi) katılıyorum, %14,3'ü (13 kişi) kısmen katılıyorum, %11'i (10 kişi) katılmıyorum ve %14,3'ü (13 kişi) hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 21,685; p < .05$].

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma ile ulaşılan sonuçlara ve konuyla ilgili tartışmaya yer verilmektedir.

Sonuçlar, *'Bireyi Tanımaya Yönelik Sorularla İlgili ve Alt Problemler İle İlgili'* olmak üzere başlıklar hâlinde sunulmaktadır.

Bu başlıklar içinde, gerekli görülen yerlerde tartışmaya yer verilmektedir. Bununla birlikte bölüm sonunda da genel bir sonuç ve tartışma tümceleri yer almaktadır.

5.1.1 Bireyi Tanımaya Yönelik Sorular ile İlgili Sonuçlar ve Tartışma

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının evinde *1 adet* televizyon bulunmaktadır.

Bu sonuç, RTÜK (2009) tarafından 21 ilde, toplam 2.570 kişiden oluşan bir örneklem grubu ile yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlarla desteklenmektedir. Buna göre, araştırmaya katılanların yarısından fazlasının evinde *"1 adet"* televizyon bulunmaktadır.

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun odasında televizyon bulunmamaktadır.

Odada televizyon bulunma durumu, evdeki televizyon sayısına da etki eden bir değişkendir. Woodart ve Gridina'nın (2000: 8) raporunda; çocuğu olmayan ailelere göre, çocuk sahibi olan ailelerin ortalama olarak, daha çok televizyona sahip

oldukları, bunun nedeninin çocuk sahibi olan ailelerin hemen hemen yarısının çocuklarının odalarına da televizyon koydukları belirtilmiştir.

- ✓ Araştırmaya katılan öğrenciler büyük oranda günde 2 saat televizyon izlemektedir.

Bu sonuç, 2006 yılında 442 öğrenci ile yaptıkları araştırma ile Çetin ve Bilgin Aksu'nun (2010) ulaştığı “*öğrencilerin çoğunluğu hafta içinde televizyonu 2 saat veya daha fazla izlemektedir*” sonucu ile desteklenmektedir.

Bu sonuç aynı zamanda Canan Birsoy Altınkaş'ın (2009) doktora tezinde, 976 öğrenciden elde ettiği “*ilköğretim 6. 7. ve 8. sınıf öğrencileri günlük televizyon izlenme sıklığı sorusuna en fazla 2 saat izliyorum yanıtını vermişlerdir*” sonucu ile de aynıdır. Mete'ye (1999: 91) göre de çocuklarda televizyon izleme sıklığı %98,9'dur.

Bu oranlar yalnızca bizim ülkemizde bu derece yüksek değildir. Yörükoğlu'na (1997: 97) göre “*Bir Amerikalı çocuk günde ortalama 3 saat, Japon çocuğu 5-6 saat TV izlemektedir*”.

RTÜK (t.y.) tarafından ülkemizdeki çocukların yılın yaklaşık olarak 900 saatini okulda, 1500 saatini ise ekran karşısında geçirdiği söylenmektedir. Farklı ülkelerde de beş yaşına kadar bir çocuğun 5000 saat televizyon seyrettiği ve bu sürenin bir yetişkinin dört yıllık üniversiteyi bitirmek için harcadığı süreye eşit olduğu belirtilmektedir (Akt: Ertürk, 2004: 273). Amerikan çocukları ve gençleri televizyonla geçirdikleri zamanın, okulda geçirdikleri zamanı aşmasına maruz kalmaktadırlar. Onlar mezun olacakları zamana kadar, 15.000 saat televizyon izlemelerine karşılık, 12.000 saat okula gitmektedirler. Çocuklar, mezun olana kadar hemen hemen 3 yıllarını televizyon ile harcamaktadırlar. İnsanların çok daha fazla televizyon seyredilebileceği ve insan hayatının 70 yıl olduğu düşünülerek hesaplandığında bu demek oluyor ki insanların çoğu hayatlarının yedi ile on iki yılını televizyon seyrederek geçirmektedir (AAP, 2001 ve Akt. Kartal, 2007).

Neriman Aral ve Yaşare Aktaş (1997) tarafından “*Çocukların Televizyon ve Diğer Etkinliklere Harcadıkları Sürenin İncelenmesi*” amacıyla ilköğretim birinci kademedeki 240 öğrenciyle yapılan araştırmada, “*çocuğun kendini ifade edebildiği, yaratıcı potansiyelini kullanabildiği, dil, sosyal, zihinsel, duygusal, motor becerilerini ve yeteneklerini geliştirebildiği en uygun fırsat olan oyuna, kitap*

okumaya, resim yapmaya, müzikle uğraşmaya televizyondan daha az zaman ayrıldığı” sonucuna ulaşılmıştır.

Televizyon izlemenin hangi zamanlarda gerçekleştiği konusuna ise RTÜK (2006) tarafından yanıt verilmektedir. Buna göre, araştırmaya katılan 7-14 yaş arası 1719 ilköğretim öğrencisinin çoğunluğu, boş zamanlarını değerlendirmek için televizyonu tercih etmektedir.

Çetin ve Bilgin Aksu’ya (2010) göre ise televizyonun çocuklar tarafından izlenme nedenleri şöyle açıklanmaktadır: *“Birincisi, çocuklar yaşadıkları çevrede, kendilerini ifade edebilecekleri bir etkinlik alanı bulamamaktadırlar. Çevresindeki bu yetersizlik nedeniyle, televizyonu daha fazla izlemektedir. İkincisi, çocuklar televizyonu daha ilgi çekici bulduklarından izlemektedirler”.*

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünün *dizi/sinema* olduğu görülmektedir.

Sevim Cesur ve Oya Paker (2007) de, 5 ilde 454 ilkokul öğrencisi ile yaptıkları araştırma ile *“çocukların çoğunlukla büyüklerin izledikleri programları”* izledikleri sonucuna ulaşmaktadır. Çongur (1998: 205) ise izleyicilerin büyük çoğunluğunun yayınları gece izlediğini belirtmektedir.

5.1.2 Alt Problemler ile İlgili Sonuçlar ve Tartışma

5.1.2.1 Birinci Alt Probleme Ait Sonuçlar: Ankette yer alan bireyi tanımaya yönelik değişkenler arasındaki ilişki nasıldır?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre eğitim gördükleri okul türü dağılımı birbirine yakındır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre cinsiyet dağılımı birbirine yakındır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre sınıf dağılımı birbirine yakındır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden kardeşi olmayan ve tek kardeşi olan öğrencilerin en çok bulunduğu il Bartın’dır. Araştırmaya katılan öğrencilerden 2 kardeşe sahip öğrencilerin en çok bulunduğu il Manisa iken 3

veya daha fazla sayıda kardeşi olan öğrencilerin en çok bulunduğu iller Şırnak ve Kilis'tir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bulunduğu illere göre sahip oldukları kardeş sayısında anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (18) = 265,780$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden annesi çalışan öğrencilerin en çok bulunduğu il Bartın iken annesi çalışmayan öğrencilerin en çok bulunduğu iller Şırnak ve Kilis'tir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin çalışma durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 33,595$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden babası çalışan öğrencilerin en çok bulunduğu il Manisa iken babası çalışmayan öğrencilerin en çok bulunduğu iller Şırnak ve Kilis'tir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çalışma durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 34,402$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon bulunan öğrencilerin en çok bulunduğu il Hatay iken evlerinde 2 ve 3 televizyon bulunan öğrencilerin en çok bulunduğu il Bartın'dır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerindeki televizyon sayısında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 62,709$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon olan öğrencilerin en çok bulunduğu il Kocaeli iken odasında televizyon bulunmayan öğrencilerin en çok bulunduğu il Hatay'dır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 16,145$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyen öğrencilerin en çok olduğu il Kars iken günde 2 saat televizyon izleyen öğrencilerin en çok bulunduğu il Manisa'dır. Bartın ilinde, büyük oranda günde 3 saat televizyon izlenirken günde 4 veya daha fazla saat televizyon izlenen il Eskişehir'dir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme sürelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (18) = 61,912; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin buldukları illere göre en çok izledikleri program türü *dizi/sinema* iken bununla birlikte diğer program türlerini de izledikleri görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımları okul türlerine göre birbirine yakın görünmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımları okul türlerine göre birbirine yakınlık göstermektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrenciler ile merkez okulda okuyan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısının büyük oranda 1 olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bir merkez okulda okuyan öğrenciler köy okulunda okuyan öğrencilere göre daha yüksek oranda 2 ve 3 televizyona sahiptirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (2) = 107,955; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrenciler merkez bir okulda okurken, odasında televizyon bulunmayan öğrenciler köy okulunda okumaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (1) = 4,876; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrenciler okul türlerine göre büyük oranda günde 2 saat televizyon izlemektedir. Günde 1 saat ile 4 ve daha fazla saat televizyon izleyen öğrencileri büyük oranda köy okulunda okuyan öğrenciler oluştururken günde 2 ve 3 saat televizyon izleyen öğrencileri merkez okulda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme süresinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (3) = 8,470; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden köy okulunda okuyan öğrenciler büyük oranda dizi/sinema türünde programlar izlerken merkez bir okulda okuyan

öğrenciler birden fazla program türünü en çok izledikleri program türü olarak belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 26,941; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımları cinsiyetlerine göre birbirine yakınlık göstermektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 televizyon büyük oranda kız öğrencilerin evinde bulunurken 2 ve 3 televizyon büyük oranda erkek öğrencilerin evinde bulunmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrenciler büyük oranda erkek öğrenciler iken odasında televizyon bulunmayan öğrenciler büyük oranda kız öğrencilerdir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha uzun süre televizyon izlemektedirler. Yalnızca günde 3 saat televizyon izlediğini belirten öğrenciler büyük oranda kız öğrencilerdir.
- ✓ Araştırmaya katılan erkek öğrenciler büyük oranda çizgi film/çocuk ve haber/spor türünde programları izlerken kız öğrenciler büyük oranda bilgi/yarışma ve dizi/sinema türünde programları izlemektedir. Farklı türleri ve birden fazla program türünü en çok izleyenler ise erkek öğrencilerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 56,853; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden 1 televizyon büyük oranda 6. sınıf öğrencilerinin evinde bulunurken 2 ve 3 televizyon büyük oranda 8. sınıf öğrencilerinin evinde bulunmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrenciler büyük oranda 6. sınıf öğrencileriyken odasında televizyon bulunmayan öğrenciler büyük oranda 7 ve 8. sınıf öğrencileridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunma durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (2) = 9,681; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyenler büyük oranda 6. sınıf öğrencileriyken günde 2 saat televizyon izleyenler büyük oranda 7. sınıf öğrencileridir. Günde 3 saat televizyon izleyenler büyük oranda 8. sınıf öğrencileri iken günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyenleri ise 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme sürelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 3171$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük oranda izledikleri program türü dizi/sinemadır. Bu türü, büyük oranda izleyen öğrenciler ise 8. sınıf öğrencileridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin izledikleri program türlerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 4535$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyonu olan öğrencilerin büyük oranda 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olduğu görülürken evlerinde 2 televizyonu olan öğrencilerin kardeşi olmadığı görülmektedir. Evlerinde 3 televizyon bulunan öğrencilerin kardeş sayısı ise 1 olarak görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 3707$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin büyük oranda kardeşi olmayan öğrenciler olduğu görülürken, odasında televizyon olmayan öğrencilerin kardeş sayısının 2 ve 2'den fazla olduğu görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat televizyon izleyen öğrencilerin büyük oranda 3 veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olduğu görülürken günde 4 ve daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin kardeşi olmadığı görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrenciler kardeş sayılarına göre büyük oranda dizi/sinema türünde programları izlemektedirler. Bu program türünü en çok izleyen öğrenciler ise kardeşi olmayan öğrencilerdir.

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon olan öğrencilerin anneleri çalışmıyorken evlerinde 2 ve 3 televizyon olan öğrencilerin annelerinin çalıştığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında annelerinin çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (2) = 3034$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon olan öğrencilerin anneleri çalışıyorken odasından televizyon olmayan öğrencilerin annelerinin çalışmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında annelerinin çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (1) = 5,104$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 saat ile 4 ve 4'ten fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin anneleri büyük oranda çalışmıyorken, günde 2 ve 3 saat televizyon izleyen öğrencilerin annelerinin büyük oranda çalıştığı görülmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrenciler annelerinin çalışma durumuna göre en çok dizi/sinema türünde programları izlerken bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin anneleri çalışıyordu.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden evlerinde 1 televizyon bulunan öğrencilerin babalarının büyük oranda çalışmadığı görülürken evlerinde 2 ve 3 televizyon bulunan öğrencilerin babalarının çalıştığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısında babalarının çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (2) = 20,571$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin babalarının büyük oranda çalıştığı görülürken babaları çalışmayan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında babalarının çalışma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (1) = 5,887$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1, 3 ile 4 ve üstü saat televizyon izleyen öğrencilerin babalarının büyük oranda çalışmadığı görülürken günde 2 saat televizyon izleyen öğrencilerin babaları çalışmaktadır.

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çalışma durumuna göre büyük oranda izledikleri program türü dizi/sinemadır. Bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin ise babaları çalışmamaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden odasında televizyon bulunan öğrencilerin evinde büyük oranda 2 ya da 3 televizyon bulunurken odalarında televizyon bulunmayan öğrencilerin evlerinde 1 televizyon bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında televizyon bulunmasında evde bulunan televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (2) = 92,714; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme süresi evlerinde bulunan televizyon sayısına göre artarken günde 4 veya daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısı büyük oranda 2'dir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyon izleme süresinde evde bulunan televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 18,910; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon sayısına göre büyük oranda izledikleri program türü dizi/sinemadır. Bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin evlerinde bulunan televizyon ise 2'dir. Ayrıca, evdeki televizyon sayısı arttıkça izlenen program türü sayısının arttığı da öğrencilerin verdikleri yanıtlardan anlaşılmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerden günde 1 ve 2 saat televizyon izleyen öğrencilerin odalarında televizyon bulunmazken günde 3 ile 4 ve daha fazla saat televizyon izleyen öğrencilerin odalarında televizyon bulunmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrenciler, odalarında televizyon bulunma durumuna göre en çok dizi/sinema türünde programları izlemektedirler. Bu türü büyük oranda izleyen öğrencilerin ise odalarında televizyon bulunmamaktadır. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlardan birden fazla program türünü izleyen öğrencilerin odalarında televizyon bulunduğu sonucu çıkarılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde odada televizyon bulunma durumuna göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (6) = 15,976; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrenciler günlük televizyon izleme sürelerine göre en çok dizi/sinema türünde programları izlemektedirler. Bu program türünü

büyük oranda izleyen öğrenciler günde 3 saat televizyon izlediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, televizyon izleme süresi arttıkça izlenen program türü sayısı da artmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri program türünde televizyon izleme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (18) = 47,717; p < .05$].

5.1.2.2 İkinci Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Öğrencilerin, televizyondaki konuşmalar karşısındaki tutumu nasıldır?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondaki konuşmaları taklit ederim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit ettiği sonucuna ulaşılmaktadır.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımın arasında daha çok sevilirim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok seveceklerini düşündükleri söylenebilmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; arkadaşlarının dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi öğrencilerin hoşuna gitmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmalar karşısındaki tutumları incelendiğinde; öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit ettiği, bu şekilde arkadaşlarının arasında daha çok seveceklerini düşündükleri görülmektedir. Aynı zamanda araştırmaya katılan öğrenciler, arkadaşlarının televizyondaki karakterleri taklit etmesinden hoşlandıklarını belirtmektedirler. Böylece, televizyonda yer alan kişilerin, öğrencilerin davranış ve duygularına etki ettiği sonucuna ulaşılabılır.

Televizyon karakterleri, televizyonun yarattığı kişilerdir ve bugün diğer kişiler gibi yaşantılara girmişlerdir. Yaşamın bir parçası hâline gelen bu kişilerin kullandıkları her türlü ifadenin anında kullanılmaya başlamasının sebebi Tombul’a (2006) göre “*bireyin bu kişileri kendine model alması ve televizyonun tekrar gücüdür*”.

5.1.2.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Öğrenci görüşlerine göre televizyondaki kişiler mi yoksa aile, öğretmen, arkadaşlar mı daha güzel konuşur?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler televizyon karakterlerinin ailelerinden daha güzel konuştuğunu düşünmektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler televizyon karakterlerinin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler televizyon karakterlerinin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bu üç madde için verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler televizyondaki karakterlerin ‘*öğretmen*’den, ‘*aile*’den ve ‘*arkadaş*’tan daha güzel konuştuğunu düşünmektedirler. Böylece, konuşma konusunda televizyonda yer alan kişilerin öğrencilerin çevrelerinde bulunan kişilere göre daha çok beğenildiği sonucuna ulaşılabilir.

Bu bulgulara karşılık *neden* sorusunun yanıtı önceki araştırmalar ile açıklanabilmektedir. Arhan’ın (2007) yapmış olduğu tez çalışmasının sonuçlarına göre; “*öğretmenlerin büyük bir bölümü mezun oldukları yüksek öğretim programlarında konuşma eğitimi ile ilgili herhangi bir ders almadıklarını*” bildirmişlerdir. “*Öğretmenlerin çoğunluğu konuşma eğitimi ile ilgili herhangi bir kurs veya seminere de katılmamıştır*”. Aynı araştırmada öğretmenler “*öğrencilerin konuşmalarındaki olumsuzlukların basın-yayın organlarından önce “aileden” kaynaklandığını*” belirtmişlerdir.

Günümüze gelindiğinde, Okur ve Göçen’in (2010) yapmış olduğu çalışmada da Türkçe öğretmenlerinin önemsenmesi gereken bir bölümü (%44), üniversite eğitimlerinde konuşma becerisine yönelik bir ders almadıklarını belirtmişlerdir.

5.1.2.4 Dördüncü Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Öğrenci görüşlerine göre güzel konuşma nereden (aile, okul, televizyon) öğrenilir?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, güzel konuşmayı televizyondan öğrendiklerini düşünmektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrendiklerini düşünmemektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrendiklerini düşünmemektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bu üç madde için verdikleri yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin güzel konuşmayı sırasıyla ‘televizyon’ dan, ‘aile’ den ve ‘okul’ dan öğrendikleri görülmektedir. Böylece, televizyonun konuşma konusunda, aile ve okul eğitimini geride bıraktığı sonucuna ulaşılabilmektedir.

Bu sonuçlar, Sis’in (2006) “*çocuk seyirciler için, ana dilinin öğrenilmesinde, resmi söyleyiş özelliklerinin kavranmasında, kısaca ana dili eğitiminde televizyon hemen hemen, okulların önüne geçmiştir*” düşüncesi ile desteklenmektedir. Sonuçlar, aynı zamanda RTÜK (t.y.) tarafından iletilen “*sürekli olarak hayatımızın içinde bulunmaları sebebiyle radyo ve televizyonların, dilde iyi veya kötü alışkanlıklar oluşturmada, okuldan daha önemli rol oynadıklarını dahi ileri sürebiliriz*” düşünceleri ile tutarlılık göstermektedir.

5.1.2.5 Beşinci Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Televizyonun konuşma üzerindeki etkileri nelerdir?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrendiklerini düşünmektedirler.

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, televizyondan güzel sözcükler öğrendiklerini düşünmektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyon söz dağarcığımı geliştirir*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, televizyonun söz dağarcıklarını geliştirdiğini düşünmektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyondan öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmektedirler.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmemektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre televizyonun konuşma üzerindeki etkilerine bakıldığında, öğrenciler sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrendiklerini ve televizyondan öğrenilenler ile kendilerini ifade etmelerinin kolaylaştığını belirtmektedirler. Televizyon, öğrencilerin söz dağarcığını zenginleştirirken televizyondan öğrenilenler arasında güzel sözcükler yer almaktadır. Bu düşüncelerle doğru orantılı olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını *bozmadığına* inandıkları da görülmektedir. Böylece, öğrencilerin televizyonun konuşmaları üzerindeki etkisini, *olumlu* olarak nitelendirdikleri sonucuna ulaşabilmektedir.

Araştırma sonuçları daha önce yapılan araştırma sonuçları ile tutarlıdır. RTÜK (2006) tarafından 1719 ilköğretim öğrencisi ile yapılan araştırma sonuçlarına göre, “*öğrenciler TV izleme alışkanlığının genel olarak kendilerini olumsuz yönde etkilemediğini*” düşünmektedirler.

RTÜK (2009) tarafından 21 ilde, toplam 2.570 kişiden oluşan bir örneklem grubu ile yapılan araştırma sonuçlarına göre ise araştırmaya katılanların hemen hemen yarısı “*Televizyon insanlar ile iletişim kurulmasını kolaylaştırıyor*” ve “*Televizyon dil yapımızı olumlu etkiliyor*” ifadelerine katılım göstermiştir. Bununla birlikte Aydın Yılmaz ve Uzman (2005: 22) da, “*televizyon izleme süresi arttıkça çocukların söz dağarcıkları artmaktadır*” sonucunu iletmektedir.

5.1.2.6 Altıncı Alt Probleme Ait Sonuçlar ve Tartışma: Televizyonun konuşma eğitimindeki yeri nedir?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanmaktadırlar.

Bu sonuç, araştırmanın üçüncü alt problemi ile ilgili ulaşılan *televizyon karakterlerinin öğretmenlerden daha güzel konuştuğu* bulgusuyla ve dördüncü alt problem ilgili ulaşılan *güzel konuşmanın okuldan daha çok televizyondan öğrenildiği* bulgusuyla desteklenmektedir.

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, öğretmenlerinin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesinin ilgi çekici olacağını düşünmektedir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin “*Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterim*” ifadesine verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler, konuşma eğitimlerini öğretmenlerinin yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre; öğrenciler konuşma eğitiminde, televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanmaktadırlar. Öğrenciler televizyonun bu öğreticiliğinin sınıfta, televizyondan iyi ve kötü örnekler göstermek şeklinde öğretmen tarafından kullanılmasının ilgi çekici olacağını düşünmektedirler. Aynı zamanda öğrenciler, konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istediklerini de belirtmektedirler. Böylece, konuşma konusunda okul eğitimini geride bıraktığı söylenebilen televizyondan, konuşma eğitiminde doğrudan ya da dolaylı olarak yararlanabilmenin öğrenciler için etkili olacağı sonucuna ulaşılabilmektedir.

Bu sonuçlar, daha önce yapılan araştırma sonuçlarıyla da tutarlılık göstermektedir. Kaya ve Tuna'nın (2008) yapmış oldukları araştırma bulgularına göre televizyonun en olumlu etkisinin sırasıyla “*eğitim*”, “*eğlendirme*” ve “*boş zamanı değerlendirme*” olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla Işık'a (2007: 132) göre “*sadece zararlı etkilerini*

göz önüne alarak hem eğitici hem de eğlendirici özellikteki programlardan çocuğu uzak tutmak doğru bir davranış değildir”.

5.1.2.7 Yedinci Alt Probleme Ait Sonuçlar: Ankette yer alan değişkenler ve maddeler arasındaki ilişki nasıldır?

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 65,130$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 37,170$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 47,103$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 56,568$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 46,567$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 56,882$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 40,220$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 36,865$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 39,719$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında il değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (24) = 40,407$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,225$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 31,926$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 18,286$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 21,982$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 25,298$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 14,99$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,538$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 17,817$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında okul değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 14,76$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 43,565$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 17,885$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 34,343$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit etme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 30,356$; $p < .05$].
- ✓ Öğretmenin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesinin Araştırmaya katılan öğrencilerin ilgisini çekme durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 18,948$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 19,224$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 23,734$; $p < .05$].
- ✓ Televizyonun araştırmaya katılan öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmesi durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 34,409$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 17,572$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 20,357$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 21,656$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 41,355$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 26,196$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 47,742$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 39,302$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan öğrenme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 9,480$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 10,689$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki konuşmaları taklit etme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,273$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 25,323$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 9,978$; $p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyonun konuşma tarzlarını bozduğunu düşünmeleri durumunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,546; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan öğrendiklerinin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 12,674; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin arkadaşlarından daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,102; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 20,912; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdiği televizyon karakterlerinden almak istemelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 11,842; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 25,414; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterler gibi konuştuklarında arkadaşları arasında daha çok sevilme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 24,191; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailelerinden öğrenme durumlarında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 22,779; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında annenin çalışmasına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 16,113; p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin arkadaşlarının dizilerdeki konuşmaları taklit etmesinden hoşlanma durumlarında babanın çalışmasına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 9,582; p < .05$].

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenme durumlarında evdeki televizyon sayısına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (8) = 1832$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında odada televizyon bulunmasına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 9,481$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondan güzel sözcükler öğrenme durumlarında odada televizyon bulunmasına göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (4) = 9,797$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin aileden daha güzel konuştuğunu düşünme durumlarında televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 21,392$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanma durumlarında televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 25,498$; $p < .05$].
- ✓ Televizyonun Araştırmaya katılan öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmesi durumunda televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 29,304$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin televizyondaki karakterlerin öğretmenlerinden daha güzel konuştuğunu düşünmelerinde televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 36,494$; $p < .05$].
- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin konuşma eğitimlerini öğretmenleri yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istemelerinde televizyonun izlenme süresine göre anlamlı bir ilişki vardır [$\chi^2 (12) = 21,685$; $p < .05$].

Konuşma konusunda televizyondan etkilenmenin il, okul, televizyonun izlenme süresi gibi ayrı değişkenlere göre farklılıklar gösterdiği sonucuna, ankette yer alan değişkenler ve maddeler arasındaki ilişki göz önünde bulundurularak ulaşılabilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden elde edilen veriler, bir bütün olarak incelendiğinde, insan yaşamının bir parçası hâline gelen televizyonun konuşma

konusunda öğrenciler için aile, arkadaş ve öğretmenlerden önce geldiği söylenebilmektedir.

Uzun izlenme süresi ile doğru orantılı olarak olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğu kabul edilen televizyon, Çaplı'ya (1996: 1337) göre “*içeriği açısından sorumlu olmasına karşın, izleyicilerin onu kullanma yöntemleri için ise suçlanamaz*”.

Bunun için televizyonu yasaklamak, olumsuz yönleri üzerinde durmak ya da Güven'in (2011) belirttiği gibi “*okullarda araç gereç eksikliğini vurgulamak*” yerine yeni yöntemlerle televizyonu doğrudan ya da dolaylı eğitiminin içine katmak ve Batuş'un (2003: 447) belirttiği gibi “*bu aygıtı en akılcı ve faydalı biçimde kullanmak*” gerekmektedir.

Televizyon, insanlara ulaşmadaki kitlesel gücünden dolayı, istenildiği takdirde akılcı bir biçimde kullanılarak insanlara eğitim ortamının yaratılmasında kullanılacak en iyi araçlardan biridir.

Konuşma konusunda televizyonu faydalı bir araç olarak kullanabilmek içinse öncelikle televizyon dilinin nasıl olduğunu ve olması gerektiğini bilmek ve kişilerin bu dilden neden etkilendiğini anlamak gerekmektedir. Ancak bu şekilde televizyondan yararlanma yolları bulunabilecektir.

Türkiye’de farklı dil alanlarından söz edilebilir ki bunlardan biri de kitle iletişim araçlarının özellikle de televizyonunun dilidir. İnsanlar, okuldan önce bu televizyon dili ile tanışmaktadırlar.

Televizyon izlenerek, konuşma öğrenilmemekte ancak Tombul'un (2006) da belirttiği gibi; “*başta çocuklar ve gençler olmak üzere birçok kimsenin, dilini televizyonda işittiği sözcüklere ve tümcelere göre ayarladığı*” bilinmektedir. Burada, sevilen televizyon karakterlerinin model alınması söz konusudur.

Televizyonda izlenen oyuncu, şarkıcı ya da sporcu gibi karakterler, kimi zaman bir aile bireyinin, bir arkadaşın bir öğretmenin yapamadığı etkiyi kişiler üzerinde yapabilmektedir. Bunun yanında, okuldan önce televizyonla tanışılması ve sonrasında gereğinden fazla kullanılması ile televizyonun da bir öğretim yeri ya da programı durumuna gelmekte olduğu bilinmektedir.

Araştırmanın sonuçları ile öğrencilerin bu öğretim programından yani televizyondan konuşma konusunda etkilendikleri görülmektedir. Öğrenciler, bu etkilenmeyi

olumsuz olarak değerlendirmiyor olsalar da televizyonda kullanılan dilin mükemmel olmadığı, bu nedenle de öğrenciler üzerinde *olumsuz* etkiler yapabileceği de bilinen bir gerçektir.

Televizyonun konuşma konusunda insanlar üzerinde yaptığı etki, televizyon dilinin Türkçeyi doğru ve güzel kullanmaya örnek oluşturması ile olumlu bir biçimde sağlanabilir. Bu örnek olmada, insanları en çok etkileyecek ve özendirecek olan ise sevilen televizyon karakterleri olacaktır.

Televizyonun konuşma tarzlarını *bozmadığını* düşünen öğrenciler, televizyondaki konuşmaları taklit ettiklerini, televizyon karakterlerinin güzel konuştuğunu ve kendilerinin de televizyondan güzel konuşmayı öğrendiklerini, öğrendiklerinin sözcük hazinelerini zenginleştirdiğini ve kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığını düşünmektedirler. Konuşma eğitimi konusunda televizyonu daha öğretici bulan öğrenciler, konuşma eğitimlerini öğretmenlerinin yerine sevdikleri televizyon karakterlerinden almak istediklerini de belirtmektedirler.

Televizyondan etkilenmenin kaçınılmaz bir gerçek olduğu ve televizyonun birçok evde, birkaç tane bulunduğu günümüzde artık sorun, televizyonunun çocukları etkileyip etkilemediği ya da nasıl etkilediği olmamalıdır. Artık sorulması gereken soru Adak'ın (2004: 34) da belirttiği gibi "*olumsuz etkiyi nasıl en aza indirerek, televizyonun olumlu işlevlerinden nasıl faydalanabiliriz*" olmalıdır.

Konuşma konusunda, televizyondan *olumlu* bir biçimde etkilendiklerini düşünen öğrencileri geliştirmek ve televizyondan *olumsuz* etkilenmeyi de en aza indirmek ve böylece televizyondan *etkilenmeyi, yararlanmaya* dönüştürebilmek için bir *model örneği* geliştirilmiştir. Konuşma konusunda televizyondan yararlanmayı bilinçli bir çalışma hâline getirerek konuşma eğitimine özgün bir katkı sağlamak ve araştırmacılara fikir vermek amacıyla geliştirilen model örneği, '*konusma eğitiminde televizyondan nasıl yararlanabiliriz?*' sorusuna bir *öneri* olarak sunulmaktadır.

Unutulmamalıdır ki, ailede ve okulda alınan konuşma eğitimi ne kadar düzenli ve yeterli olursa olsun Çifçi'nin (2006: 112) de belirttiği gibi "*kitle iletişim araçları ile desteklenmediği sürece etkisini yitirmekten, verimsiz kalmaktan kurtulamaz*". Bu desteklemede ise televizyon kurum, kuruluş ve kişileri ile aile ve öğretmenlere büyük görevler düşmektedir.

5.2 ÖNERİLER

5.2.1 Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler

- ✓ Televizyonun konuşma üzerindeki *olumlu* etkilerinden söz edebilmek ve bu *etkilenmeyi, yararlanmaya* dönüştürebilmek için öncelikle, televizyonda dil kullanımına gereken önemin verilmesi ve özen gösterilmesi gerekmektedir.
- ✓ Televizyon yayınlarının oluşturulmasında ve aktarılmasında yer alanların, konuşma konusunda bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.
- ✓ Televizyonda dile gösterilen özenin yanında, halkın da özenli dil kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi gereklidir. Konuşma konusunda halkı bilinçlendirmek için kurum ve kuruluşlar ile televizyon kanalları yalnız olmamalıdır. Bunlar sivil toplum örgütleri tarafından da desteklenmelidir.
- ✓ Bilinçlendirmeye yönelik televizyon yayınları, düzenli aralıklarla ancak sürekli bir biçimde oluşturulmalıdır. Böylece konuşma için gereken ilgi, bilgi dolu ve uzun soluklu olacaktır.
- ✓ Televizyonu, konuşma konusunda bir eğitim aracı gibi kullanmak için insanlar tarafından model alınan televizyon karakterlerinden faydalanmak ise konuşma eğitiminde televizyondan yararlanmanın en iyi yollarından biri olacaktır. İlgiyle izlenen televizyon karakterlerinin yer aldığı proje ile kampanyaların dikkat çektiği ve yaptırım gücü olduğu herkes tarafından bilinmektedir.

Son dönemde, televizyonda yayınlanan bu projelerden biri, *Haydi Çocuklar Uykuya* projesidir. İlgi çeken ve yaptırım gücü olan bu projenin *etkili ve güzel konuşmaya* uyarlanması ile örnek alınan televizyon karakterlerinden ve televizyonun kendisinden yararlanılmış olacaktır. Böylece televizyon, toplumsal bir fayda için bilinçli ve amaçlı bir şekilde konuşma eğitiminde doğrudan bir eğitim aracı olarak yer almış olacaktır.

Televizyondan *etkilenmeyi, yararlanmaya* dönüştürerek konuşma eğitimine özgün bir katkı sağlamak, araştırmacılara fikir vermek ve '*konuşma eğitiminde televizyondan nasıl yararlanabiliriz?*' sorusuna bir *öneri* getirmek amacıyla Haydi Çocuklar Uykuya projesinden yola çıkılarak bir *model örneği* geliştirilmiştir.

Video biçiminde geliştirilen *model örneğinde*, Haydi Çocuklar Uykuya projesinde olduğu gibi, sevilen televizyon karakterlerinden yararlanılması düşünülmüştür. Bunun nedeni; davranışlar konusunda, sevilen televizyon karakterlerinin kimi zaman bir aile bireyinden ya da bir arkadaştan kimi zaman da bir öğretmenden daha etkili olabildiği düşüncesidir. Yapılan tez çalışmasının ve alanyazın taramasının sonuçları da bu düşünce doğrultusundadır.

Bu düşünce ile geliştirilen *model örneğinde*, İlker Ayrık'ın yer alması uygun görülmüştür. Bu kararın çıkış noktasını, İlker Ayrık'ın son olarak rol aldığı dizide canlandırmış olduğu karakter oluşturmaktadır. Karakter, izleyenler tarafından *Mürsel* adıyla, *Coğrafya Öğretmeni* olmasıyla ve *kekeleyerek* konuşması ile tanınmaktadır. Dizideki rolü ile çocuklar tarafından çok sevilen *Mürsel* karakterinin konuşması da izleyenlerin dikkatini çekmektedir ve bu konuşma biçimi, izleyenler tarafından taklit edilmektedir. Öyle ki birçok kişi, karakteri canlandıran İlker Ayrık'ın da bu şekilde konuştuğuna inanmaktadır.

Bunların sonucunda, örnekte İlker Ayrık'ın yer almasının uygun olacağı düşünülmesinin ilk nedeni, çocuklar tarafından seviliyor olmasıyken bir diğer neden de konuşmasıyla çocuklar için *olumsuz* bir model oluşturmasıdır. Böylece, İlker Ayrık'ın sevildiği üzere izleyenler üzerindeki etkisi hem daha güçlü olacak hem de *Mürsel* karakterine benzemeyen konuşma biçimiyle güzel konuşma konusunda söyledikleri daha anlamlı olacaktır.

Bu amaçla *model örneği*, *etkili ve güzel konuşma* konusunda araştırmacı tarafından geliştirilen yazılı bir metnin İlker Ayrık tarafından okunması (seslendirilmesi) ile oluşturulmuştur. *Model örneğinde* kullanılan metin şu şekildedir (Ek-2):

“Merhaba arkadaşlar;

Etkili ve güzel konuşabilmek için öncelikle, güzel konuşanları dinlemelisiniz. Onları örnek alarak, okulda oluşturduğunuz, duygu, düşünce ve hayallerinizi anlatabileceğiniz ortamlarda konuşabilirsiniz. Böyle ortamlar için öğretmenlerinizden destek alabilirsiniz.

Derslerde, hazırlıklı ya da hazırlıksız olarak yapacağınız konuşmaların sizi geliştireceğini unutmamalısınız. Böyle etkinliklerde, daha çok yer almalı, akıcı bir konuşma için daha çok kitap okumalısınız.

Heyecanınızı yenmek için tiyatro ve münazara topluluklarında arkadaşlarınızla birlikte çalışabilirsiniz. Arkadaşlarınıza destek olmak için beğendiğiniz konuşma biçimlerinin görüntü ve ses kayıtlarını onlarla paylaşabilirsiniz. Medyada beğenmediğiniz konuşma biçimlerini ise, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na şikâyet

edebilir, bu kurumun çocuklar için hazırlamış olduğu internet sayfasında görüşlerinizi paylaşabilirsiniz.

Sevgili arkadaşlar;

Türkçeyi güzel konuşma, şiir okuma, fıkra anlatma, tekerleme söyleme, atasözü ile deyimleri doğru ve yerinde kullanma yarışmaları düzenleyerek “güzel bir Türkçe” için başkalarını da heveslendirebilirsiniz.

Unutmayın; güzel konuşarak sosyal hayatınızda aranan ve tanınan, akademik hayatınızda başarılı, meslek hayatınızda tercih edilen biri olabilirsiniz.

Güzel bir gelecek için, “çok güzel konuşmalısınız” ...”

İçeriğini güzel konuşmanın önemini ve güzel konuşabilmek için yapılması gerekenlerin oluşturduğu *model örneğine*, tez çalışmasının yer aldığı *Yüksek Öğretim Kurumu* sayfasından ulaşılabilmektedir. Bu örneğe ait görüntülere ise çalışma içinde şu şekilde yer verilebilir:

Şekil 2. Model Örneğinden Görüntüler

- ✓ Televizyonun olumlu etkisi ve televizyondan yararlanabilmek için hazırlanan *örnek konuşma modelleri* ders kitaplarına CD’ler şeklinde eklenebilir. İzlenen konuşmalar, öğrencilere örnek olurken aynı zamanda öğrencilerin uygulama yapmasına da olanak sağlayacaktır.
- ✓ Konuşma becerisinin geliştirilmesinde, öğretiminin etkili ve ilginç kılınması için farklı sınıf ortamları yaratılabilir. Böyle bir ortam için televizyondan yararlanılabilir.

- ✓ Böyle uygulamaların etkililiği için konuşma eğitimine yönelik bağımsız saatlerin konulması ve müfredat programının da bununa göre düzenlenmesi gerekmektedir.
- ✓ Öğretmenler, konuşma eğitiminde televizyondan ya da televizyon görüntülerine ait videolardan kendi olanakları ile konuşma örneklerini derslerde izletmek ya da dinletmek şeklinde yararlanabilirler.
- ✓ Öğrencilerin bir araç olarak televizyonun nasıl kullanılması gerektiği konusunda da bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bunun medya okuryazarlığı dersine düşen görev büyüktür.
- ✓ Son olarak televizyon söz konusu olduğunda ailelere de büyük görevlerin düştüğünü belirtmek gerekmektedir. Televizyonun yasaklanmasının bir çare olamayacağı günümüzde ailelerin, çocuklarının televizyon seyretmelerine rehberlik yapmaları ve izlenen programlar için seçici davranmaları gerekmektedir.

5.2.2 Araştırma Sınırlılıklarına Yönelik Öneriler

- ✓ Örneklemedeki illerin seçimi, bölgeler boyutunda değil, doğu-batı gibi farklı boyutta da seçilebilir.
- ✓ Örneklem için her bölgeden bir il yerine daha fazla sayıda il seçilerek illerin evreni temsil gücü artırılabilir.
- ✓ Örnekleme oluşturan okul türlerine özel okullar dâhil edilebilir.

5.2.3 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

- ✓ Bu konuda yapılacak çalışmalarda farklı araştırma modelleri kullanılabilir. Televizyonun konuşma üzerinde *olumlu etkileri* için ve konuşma eğitiminde televizyondan *yararlanabilmek* için geliştirilen *model örneğinin* etkililiği, öğrenciler ile yapılacak deneysel çalışmalarda geliştirilebilir.
- ✓ Sevilen farklı televizyon karakterleri ve farklı metinlerle de oluşturulabilecek olan *model örneği* ile her kesimden, her yaştan ve her beğeniden öğrenciye ulaşmak amaçlanabilir.

KAYNAKÇA

- Adak, N. (2004). Bir Sosyalizasyon Aracı Olarak Televizyon ve Şiddet. *Bilig*, 30, 27-38.
- Adalı, O. (1983). Anadili Olarak Türkçe Öğretimi Üstüne. *Türk Dili Dergisi Dil Öğretimi Özel Sayısı*, 379-380, 31-35.
- Ağca, H. (1999). *Yazılı Anlatım*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Aksaçlıoğlu, A. G. ve Yılmaz, B. (2007). Öğrencilerin Televizyon İzlemeleri ve Bilgisayar Kullanmalarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Etkisi. *Türk Kütüphaneciliği* 21(1), 3-28.
- Aksan, D. (2007). *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim (4. Basım)*. Ankara: TDK.
- Aksan, D. (2005). *Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını (4. Basım)*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2001). *Yazılı ve Sözlü Anlatım (2. Basım)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akyol, H. (2006). *Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Alkan, C. (1986). Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Radyo ve Televizyonun Diğer Eğitim Ortamlarıyla Birlikte Kullanılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 9-27.
- Alkan, C. (1986). Sınıf Öğretimi Televizyon ile Öğretimin Karşılaştırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 27-32.
- Alperen, N. (1991). *Türkçe (Güzel Konuşma, Okuma ve Yazma) Öğretim Rehberi (3. Basım)*. İstanbul: MEB.
- Altınkaş, C. B. (2009). *Türk Eğitim ve Kültüründe Medyanın Oluşturduğu Sanatsal ve Düşünsel Etkiler*. Yayınlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- American Academy of Pediatrics (AAP). (2001). Children, Adolescents, and Television. *Pediatrics*, 107(2), 423-426.
- Anderson, D. R., Lorch, E. P., Field, D. E., Sanders, J. (1981). The Effects of TV Program Comprehensibility on Preschool Children's Visual Attention to Television. *Blackwell Publishing on Behalf of the Society for Research in Child Development*, 52(1), 151-157. <http://www.jstor.org/stable/1129224> adresinden erişilmiştir.
- Aral, N. ve Aktaş, Y. (1997). Çocukların Televizyon ve Diğer Etkinliklere Harcadıkları Sürenin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 99-105.
- Arhan, S. (2007). *Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okulları İkinci Kademedeki Konuşma Eğitimi (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arıcı, T. (1998). Dilimizde Yabancılaşmanın Tarihsel Boyutu. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 102-107. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Atay, M. ve Öncü, E. Ç. (2004). Elektronik Bakıcı; Televizyon. *1. Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı "Milyenyumda Çocuk ve İletişim"*, 435-443. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Aydın Yılmaz, Z. ve Uzman, E. (2005). Televizyonun Çocukların Dil Gelişimine Etkileri. *Türk Dili*, 643, 16-27.
- Aydoğan, F. (2004). *Düşlerimizi Artık Televizyon Kuruyor Medya ve Popüler Kültür Üzerine Yazılar*. İstanbul: MediaCat Akademi
- Ayrancı, Ü., Köşgeroğlu, N. ve Günay, Y. (2004). Televizyonda Çocukların En Çok Seyrettikleri Saatlerde Gösterilen Filmlerdeki Şiddet Düzeyi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 5, 133-140.
- Aziz, A. (1998). İletişim Araçlarında Dilin Kullanımı. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 179-188. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.

- Aziz, A. (1975). *Televizyonun Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi*. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Babacan, M. (2008). *Yazılı ve Sözlü Anlatım (Kompozisyon Bilgileri) (2. Basım)*. İstanbul: 3F Yayınevi
- Bağcı, H. ve Temizkan, M. (2006). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Türkçe Öğretmenlerinden Beklentileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 4(4), 477-498.
- Balcı, A. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma (7. Basım)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Banguoğlu, T. (1998). *Türkçenin Grameri (5. Basım)*. Ankara: TDK.
- Bar-on, M. E. (2000). The Effects Of Television On Child Health: Implications And Recommendations. *Archives of Disease in Childhood*, 83, 289-292.
- Başaran, M. ve Erdem, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Güzel Konuşma Becerisi İle İlgili Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3), 743-754.
- Batmaz, V. ve Aksoy, A. (1995). *Türkiye’de Televizyon ve Aile (Elektronik Hane)*. Ankara: T.C Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.
- Batuş, G. (2004). Sanal Dünyanın Kurbanı Çocuklar. 1. *Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı “Milenyumda Çocuk ve İletişim”*, 445-448. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- British Broadcasting Corporation (BBC) (2005). *Yayın İlkeleri Kılavuzu*. <http://www.bbc.co.uk/turkish/ilkeler> adresinden erişilmiştir.
- Bulan, H. İ. ve Yaşar, F. Ö. (2008). Sözlü Anlatım. *Türk Dili Yazılı Anlatım Sözlü Anlatım (3. Basım)*, 343-387. Ankara: Nobel Yayın.
- Büyükbaykal, G. (2007). Televizyonun Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *İ. Ü. İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 31-45.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Teknikleri (6. Basım)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Calp, M. (2005). *Özel Öğretim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi (2. Basım)*. Konya: Eğitim Kitabevi.

- Canpolat, M. (1998). Kötü Çevirilerin Dile Etkisi. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 27-30. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Cereci, S. (1997). Televizyon Eğitebilir Mi?. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 4, 21-28.
- Cesur, S. ve Paker, O. (2007). Televizyon ve Çocuk: Çocukların TV Programlarına İlişkin Tercihleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 6(19), 106-125.
- Corballis, M. C. (2003). *İşaretten Konuşmaya Dilin Kökeni ve Gelişimi (1. Basım)*. (Çev. A. Görey). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Çaplı, B. (1996). Çocuk ve Televizyon. *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı*, II(12), 1334-1345.
- Çetin, N. ve Bilgin Aksu, M. (2010). İlköğretim 4-8. Sınıf (10-14 Yaş) Öğrencilerinin Televizyon İzleme Profili. *Millî Eğitim*, 187, 122-137.
- Chomsky, N. (2005). *Medya Denetimi*. İstanbul: Everest Yayınları.
- Çifçi, M. (2006). Türkçe Öğretiminin Sorunları. *Türkçenin Çağdaş Sorunları içinde (2. Basım)*, 77-134. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Çilenti, K. (1982). Televizyonla Eğitim İlkeleri ve Türkiye'deki Uygulamalar. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(2), 151-169.
- Çongur, R. (1998). TRT ve Yayın Dili. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 205-209. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Demir, C. ve Yapıcı, M. (2007). Ana Dili Olarak Türkçenin Öğretimi ve Sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi IX(2)*, 177-192.
- Demiray, U. (Ed.). (2008). *Etkili İletişim (2. Basım)*. Ankara: Pegem Akademi
- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi (4. Basım)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi (2. Basım)*. İstanbul: MEB.

- Develi, H. (2000). *Dil Doktoru Dile ve Türkçeye Dair Yazılar (3. Basım)*. İstanbul: 3F Yayınları.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 185-204.
- Emil, B. (1998). Radyo-Televizyon Dilinin Bugünkü Meseleleri. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 211-215. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu: Ankara
- Er, S. (2002). *Konuşmak Sanattır (4. Basım)*. İstanbul: Nesil Yayınları.
- Ercilasun, A. B. (1998). Türkçenin Yapısına Uygunluk Bakımından Radyo ve Televizyon Yayınlarında Kullanılan Türkçe. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 31-36. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Erdem, İ. ve Deniz, K. (2008). Güzel Konuşma Kurslarında Verimliliği Artırmaya Yönelik Bir Alan Araştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 75-90.
- Ergenç, İ. (1998). Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin (Türkçenin) Kullanımı Konusunda Dilbilimin Verilerinden Nasıl Yarlanılabilir?. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 115-119. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Erim, A. ve Yöndem S. (2009). Video Model Destekli Öğretimin Gitar Performansına Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 45-55.
- Ertürk, Y. D. (2004). Çocuk ve Televizyon Etkileşiminde Aile. 1. *Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı "Milenyumda Çocuk ve İletişim"*, 271-277. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Ertürk, Y. D. ve Gül, A. A. (2006). *Çocuğumuzu Televizyona Teslim Etmeyin Medya Okuryazarı Olun*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Gani, V. (1996). Medya ve Eğitim. *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı*, II(12), 1363-1367.
- Gedizli, M. (2006). *Söyleyebilmek*. İstanbul: Marka Yayınları.

- Giray, Ü. (1998). Medyanın Dili ve İhlal Edilen Kurallar. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 229-236. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Gotz, I. L. (1975). On Children and Television. *The Elementary School Journal*, 75(7), 415-418.
- Göğüşger, Ş. (1998). Türkçenin Dünü Bugünü. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 237-243. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Göğüş, B. (1970). Anadil Olarak Türkçenin Öğretimine Tarihsel Bir Bakış. *Belleten (1989)*, 319, 123-155. Ankara: TDK Yayınları.
- Göktürk, G. (2001). *Medyanın Çocuk Eğitimindeki Rolü ve "Türkiye Çocuk Dergisi" Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Göneç, Ö. ve Gönenç, A. Y. (2004). Televizyonun Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *I. Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı "Milenyumda Çocuk ve İletişim"*, 389-396. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Gündoğdu, C. (2009). *Günümüz Standart Türkçesindeki Çok Şekilli Söylenişlerin 1960'a Kadar Sesli Kayıtlardaki Durumu*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılanma*. Ankara: Nobel Yayınları
- Güneş, S. (2006). *Enformasyon Toplumunun Putları*. Ankara: Hece Yayınları.
- Güneyçal, A. S. (2002). *Türkçenin Şikâyeti Var (1. Basım)*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Günşen, A. (2006). Ölçünlü Türkçede Yerelleşme Sorunu. *Türkçenin Çağdaş Sorunları içinde (2. Basım)*, 165-204. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Güven, A. Z. (2011). İlköğretim II. Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 121-133.
- Hepçilingirler, F. (1998). Televizyon Türkçesi. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 251-258. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.

- Huber, E. (2008). *Dilbilime Giriş*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Işık, M. (Ed.), Erdem, A., Güllüoğlu, Ö. ve Akbaba, E. (2007). *Televizyon ve Çocuk*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Kara, Ö. T. (2009). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersinde Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Dramanın Kullanılması ve Bir Uygulama Örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi XI(2)*, 151-163.
- Karahan, L. (1998). Radyo ve Televizyon Yayınlarında Yöresel Söyleyiş Sorunu. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 53-57. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Karakuş, İ. (2006). *Atatürk Dönemi Eğitim Sisteminde Türkçe Öğretimi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (13. Basım)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, O. Y. (2007). *Ortaöğretim 10. Sınıf Öğrencilerinin Televizyon Dizilerindeki Mesajları Algılamalarında Medya Okuryazarlığının Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1998). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Kaya, K. ve Tuna, M. (2008). İlköğretim Çağındaki Çocukların Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18*, 159-182.
- Kayra, O. K. (2000). *Görüntülü Medyada Dil Yanlılıkları*. Ankara: Berikan Yayınları.
- Kılıç, M. (2000). Konuşma Eğitimi. *Millî Eğitim, 145*, 34-35.
- King, L. (1998). *Kiminle, Ne Zaman, Nerede, Nasıl Konuşmalı*. (Çev. Y. Özdemir). İstanbul: İnkılâp Kitabevi Yayınları.
- Kocaman, A. (1998). Kitle İletişim Araçlarında Dil Kullanımının Boyutları. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 59-64. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.

- Kurudayıoğlu, M. (2003/Bahar). Konuşma Eğitimi Ve Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 13, 287-319.
- Kuşçu, H. (2010). *İlköğretim ikinci kademe Öğrencilerinin Dinleme, Konuşma, Okuma ve Yazılı Anlatım Becerilerinin Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Geliştirilmesinde Türkçe Öğretmeninin Rolü (Çekmeköy İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Lebaron, J. (1974). The New Television And The Open Classroom. *The Elementary School Journal*, 74(5), 266-273.
- McLuhan, M. ve Fiore, Q. (2005). *Yaradığımız Medya*. İstanbul: Merkez Kitapçılık Yayıncılık.
- Mete, M. (1999). *Televizyon Yayınlarının Türk Toplumunu Üzerindeki Etkisi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2011). *Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011*. Ankara: MEB.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB.
- Mutlu, E. (1999). *Televizyon ve Toplum*. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Narlı, M. (2003). Yeni Bir Tiran Ya Da Çağdaş Üfürükçü: Televizyon. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4.
- Novak, M. (1981). Television Shapes the Soul. *Understanding Television (Ed. R. P. Adler)*, 19-20. New York: Praeger.
- Okul, L. (1998). Yayın Dili. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 279-286. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Okur, A. ve Göçen, G. (2010). Konuşma Öğretiminde Kekemelik İle Karşılaşma Durumu Üzerine Bir Çalışma. *Türkçe Öğretimi Üzerine Çalışmalar (2011)*,

113-123, *Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi, İzmir.*

- Önal, S. C. (1998). Radyolarda, Televizyonlarda ve Şarkı Sözlerinde Türkçe. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 287-294. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Öngören, M. T. (1998). Radyo ve Televizyonda Dil Politikası. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 295-310. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Önkaş, N. A. (2010). Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı ve Kalıcı Öğrenme. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi, 1(2)*, 9-10.
- Özbay, M. (2005). Ana Dili Eğitiminde Konuşma Becerisini Geliştirme Teknikleri. *Journal Of Qafkaz University*, 177-184.
- Özdemir, E. (1999). *Güzel ve Etkili Konuşma Sanatı (5. Basım)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Özfırat, A. (1998). Radyo Televizyon Yayınları ve Türkçenin Kullanımı. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 147-149. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Özkan, R. (2004). Televizyonun Eğitimdeki Yeri Ve Televizyon Dizilerinde Verilmek İstenen Mesaj. *Millî Eğitim, 162*, 45-56.
- Özsoy, S. (1998). Ölçünlü Dil ve Kitle İletişim Araçları. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 81-85. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Öztürk, H. E. (1999). *Çocuğun Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Pirim, O. (1996). Medya ve Dil. *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı. II(12)*, 1415-1417.
- Postman, N. (2004). *Televizyon: Öldüren Eğlence Gösteri Çağında Kamusal Söylem (2. Basım)*. (Çev. O. Akınhay). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (2009). *Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması-2*. Ankara.
http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/DosyaIndir.aspx?icerik_id=0ff756b8-292d-4269-9dbc-2bbfe6782cf0 adresinden erişilmiştir.
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (2006). *İlköğretim Çağındaki Çocukların Televizyon İzleme Alışkanlıkları Araştırması*.
http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/DosyaIndir.aspx?icerik_id=0ea5ca91-8f6a-4ced-b572-c6ba501198a0 adresinden erişilmiştir.
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (2006). *Televizyon Eğilimleri Araştırması*.
http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/DosyaIndir.aspx?icerik_id=5eafb205-dcac-4aac-b585-df0e17acf634 adresinden erişilmiştir.
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (t.y.). *Arkadaşım TV*.
<http://www.rtukocuk.org.tr> adresinden erişilmiştir.
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) (t.y.). *Radyo ve Tv'de Türkçe'nin Kullanımı*.
http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/DosyaIndir.aspx?icerik_id=22eda3f2-8b0d-4030-952b-6bbf89ac3a6f adresinden erişilmiştir.
- Rigel, N. (1995). *Haber, Çocuk ve Şiddet*. İstanbul: Der Yayınları.
- Rutherford, P. (2000). *Yeni İkonalar Televizyonda Reklam Sanatı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Salman, E. (1998). Dil Kirlenmesi ve Medya. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 311-315. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Sever, S. (2000). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme (3. Basım)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Sırakaya, B. (2003). *Popüler Kültür ve Medya*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

- Sinanoğlu, O. (1998). Dilin İki Boyutu. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 151-158. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E. S., Çinko, M. (2008). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi (2. Basım)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Sis, N. (2006). Medya Dili Sorunu. *Türkçenin Çağdaş Sorunları (2. Basım)*, 247-284. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Şahin, A. (2011). İlköğretim ve Ortaöğrenim Öğrencilerinin Türkçe Başarı Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 311-326.
- Şamiloğlu, O. (1998). Eğitim ve İletişim Dili Olarak Türkçe. *Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı Tebliğler (1999)*, 159-163. Ankara: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu.
- Şirin, M. R. (2006). *Gösteri Çağı Çocukları –İletişim Toplumunda Medya Sarmalı- (2. Basım)*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (2006). *Televizyon Çocuk ve Aile (3. Basım)*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (1996). Modern Çocukluk Tasarımı ve Medya. *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı. II(12)*, 1334-1345.
- Tandaçgüneş, N. (2004). Çocukluğun Kültürel Yabancılaşmasında Televizyon: İlköğretimde Dil Algılaması Üzerine Bir Örnek Olay. *1. Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı "Milenyumda Çocuk ve İletişim"*, 197-211. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Taşer, S. (2000). *Konuşma Eğitimi (6. Basım)*. Ankara: Papirus Yayınları.
- Temizkan, M. (2010). Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımına Göre Düzenlenen Türk Dili Dersinin Konuşma Becerisine Yönelik Tutumlara Etkisi. *Millî Eğitim*, 187, 86-103.
- Temizyürek, F. (2007). İlköğretim İkinci Kademedeki Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(2), 113-131.

- Temizyürek, F. (2004). Türkçe Öğretiminde Konuşma Eğitiminin Yeri ve Önemi. *XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler Sayısı, IV, 2769-2784, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Temizyürek, F. ve Balcı, A. (2006). *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okulları Türkçe Programları*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Temizyürek, F., Erdem, İ. ve Temizkan, M. (2007). *Konuşma Eğitimi (1. Basım)*. Ankara: Öncü Kitap
- Tokgöz, O. (1982). *Televizyon Reklamlarının Anne-Çocuk İkilisine Etkileri (Eskişehir ve Yozgat'ta Yapılan Alan Araştırmaları)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları.
- Tombul, I. (2006). *Kültürel Yozlaşmanın Göstergesi Olarak Televizyonda Dilin Kullanımı: Televizyon Sunucuları Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Türk Dil Kurumu (t.y.). *Güncel Türkçe Sözlük*. <http://tdkterim.gov.tr/bts/> adresinden erişilmiştir.
- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) (2011). *Genel Yayın Planı*. <http://www.trt.net.tr/Kurumsal/GenelYayinPlani.aspx> adresinden erişilmiştir.
- Türkoğlu, A. (1983). Eğitim Sistemimizde Televizyondan Yararlanma Olanakları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(2), 175-193.*
- Uçgun, D. (2007/1). Konuşma Eğitimi Etkileyen Faktörler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 59-67.*
- Ülken, F. B. (2011). Televizyon İzlemede Anne-Baba Aracılığı İle Çocukların Saldırgan Davranışları Arasındaki İlişki. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 11(1), 195-216.*
- Woodart, E. H. ve Gridina, N. (2000). *Media In The Home The Fifth Annual Survey of Parents and Children*. The Annenberg Public Policy Center Of The University of Pennsylvania.
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar (1. Basım)*. Ankara: Akçağ Yayınları

- Yaman, E. (2007). *Doğru, Güzeli ve Etkili Konuşma Sanatı (Sözlü Anlatım) (4. Basım)*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Yavuzer, H. (1997). *Ana-Baba ve Çocuk (10. Basım)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yelok, V. S. ve Sallabaş, M. E. (2009). Öğretmen Adaylarının Sözlü Anlatım Dersine Ve Sözlü Anlatıma Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 581-606.
- Yıldız, C., Okur, A., Arı, G., ve Yılmaz, Y. (2008). *Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Yılmaz, E. (2009). *Türkiye Türkçesi Üzerine Araştırmalar*. Ankara: Pegem A Akademi.
- Yılmaz, Y. (2010). *Türkçede Dil Yanlışları*. İstanbul: Özel Kitaplar.
- Yörüköğlü, A. (1997). *Değerşen Toplumda Aile ve Çocuk (5. Basım)*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Yücel, A. (1994). *Türkiye 'de Orta Öğretim*. Ankara: T.C Kültür Bakanlığı.
- Zülfikar, H. (2009). *Doğru Yazma Ve Konuşma Bilgileri 1 (2. Basım)*. Ankara: Zerpa Yayını.

EKLER

EK-1 Televizyonun Konuşma Eğitimine Etkileri Anketi

AÇIKLAMA

Bu anket konuşma eğitiminde televizyonun etkisini ölçmek için hazırlanmıştır.

İki bölümden oluşan anketin birinci bölümünde, tanıma soruları; ikinci bölümünde ise televizyonun konuşma eğitimine etkilerini belirlemek için hazırlanmış sorular yer almaktadır.

Soruları, size uygun olan şıkka “çarpı işareti (X)” koyarak yanıtlayınız.

Sorulara verdiğiniz yanıtlar, araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Bu nedenle, sayfa üzerine isminizi yazmanıza gerek yoktur.

Anket soruları içinde yer alan “konuşma eğitimi” ile anlatılmak istenen Türkçe dersinin amaçlarından biri olan “etkili ve güzel konuşma”dır. Sorular içinde yer alan “televizyon karakterleri” ile anlatılmak istenen ise televizyonda izlediğiniz oyuncu, sanatçı, sunucu (...) gibi kişilerdir.

Tüm soruları eksiksiz, doğru ve içtenlikle yanıtlamanız araştırmaya büyük katkı sağlayacaktır.

Yardıminız ve ilginiz için teşekkür ederiz.

Yrd.Doç.Dr. Alpaslan OKUR-Gökçen GÖÇEN

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

1- Bireyi Tanıma Anketi

Okul:

Cinsiyet:

Kız ()

Erkek ()

Sınıf:

6 ()

7 ()

8 ()

Kardeş sayısı:

1 ()

2 ()

3 veya daha

fazla ()

Anne:

Çalışıyor ()

Çalışmıyor ()

Baba:

Çalışıyor ()

Çalışmıyor ()

Evdeki televizyon sayısı:

1 ()

2 ()

3 ()

Odanızda televizyon var mı?

Var ()

Yok ()

Günde kaç saat televizyon izlersiniz?

1 ()

2 ()

3 ()

4 veya daha

fazla ()

En çok hangi tür programları izlersiniz?

Çizgi Film/Çocuk Programları ()

Bilgi/Yarışma ()

Dizi/Sinema ()

Reklam/Tanıtım ()

Haber/Spor ()

Diğer (varsa

yazınız):

2- Televizyonun Konuşma Eğitimine Etkileri ve Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma Anketi	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KISMEN KATILYORUM	KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM
1) Güzel konuşmayı televizyondan öğrenirim.					
2)Televizyondaki karakterlerin ailemden daha güzel konuştuğunu düşünürüm.					
3) Konuşma eğitiminde televizyonun okula göre daha öğretici olduğuna inanırım.					
4) Sözcüklerin doğru söylenişini televizyondan öğrenirim.					
5) Televizyondaki konuşmaları taklit ederim .					
6) Öğretmenimin televizyondan iyi ve kötü örnekler göstererek konuşma eğitimi vermesi ilgimi çeker.					
7) Televizyondaki karakterler gibi konuşursam arkadaşlarımın arasında daha çok sevilirim .					
8) Televizyondan güzel sözcükler öğrenirim.					
9) Televizyon söz dağarcığımı geliştirir.					
10) Televizyonun konuşma tarzımı bozduğunu düşünürüm.					
11) Televizyondan öğrendiklerim kendimi ifade etmemi kolaylaştırır.					
12) Arkadaşlarımın dizilerdeki konuşmaları taklit etmesi hoşuma gider.					
13)Televizyondaki karakterlerin arkadaşlarımdan daha güzel konuştuğunu düşünürüm.					
14) Güzel konuşmayı televizyondan daha çok okulda öğrenirim.					
15) Televizyondaki karakterler öğretmenimden daha güzel konuşur.					
16) Konuşma eğitimimi öğretmenimin yerine sevdiğim televizyon karakterlerinden almak isterdim.					
17) Güzel konuşmayı televizyondan daha çok ailemden öğrenirim.					

EK-2 Konuşma Eğitiminde Televizyondan Yararlanma Konuşma Metni

Merhaba arkadaşlar;

Etkili ve güzel konuşabilmek için, öncelikle, güzel konuşanları dinlemelisiniz. Onları örnek alarak, okulda oluşturduğunuz, duygu, düşünce ve hayallerinizi anlatabileceğiniz ortamlarda konuşabilirsiniz. Böyle ortamlar için öğretmenlerinizden destek alabilirsiniz.

Derslerde, hazırlıklı ya da hazırlıksız olarak yapacağınız konuşmaların sizi geliştireceğini unutmamalısınız. Böyle etkinliklerde, daha çok yer almalı, akıcı bir konuşma için daha çok kitap okumalısınız.

Heyecanınızı yenmek için tiyatro ve münazara topluluklarında arkadaşlarınızla birlikte çalışabilirsiniz. Arkadaşlarınıza destek olmak için beğendiğiniz konuşma biçimlerinin görüntü ve ses kayıtlarını onlarla paylaşabilirsiniz. Medyada beğenmediğiniz konuşma biçimlerini ise Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na şikâyet edebilir, bu kurumun çocuklar için hazırlamış olduğu internet sayfasında görüşlerinizi paylaşabilirsiniz.

Sevgili arkadaşlar;

Türkçeyi güzel konuşma, şiir okuma, fıkra anlatma, tekerleme söyleme, atasözü ile deyimleri doğru ve yerinde kullanma yarışmaları düzenleyerek “güzel bir Türkçe” için başkalarını da heveslendirebilirsiniz.

Unutmayın; güzel konuşarak sosyal hayatınızda aranan ve tanınan, akademik hayatınızda başarılı, meslek hayatınızda tercih edilen biri olabilirsiniz.

Güzel bir gelecek için, “çok güzel konuşmalısınız”...

ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

2 Aralık 1985 senesinde Bandırma'da doğdum. İlk, orta ve yüksek öğrenimimi Çanakkale'de tamamladım.

2008 yılında, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldum. Ardından, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans'a başladım. Bu bölümü, 2009 yılında tamamladıktan sonra Sakarya Üniversitesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans programını kazandım. Bu bölümden 2011 yılında mezun olduktan sonra eğitimime devam etmek istiyorum.

İletişim Bilgisi: gokcengocen@gmail.com